

עֲזְרֵי מַעַם הַשֵּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

הַזֵּהָר

הַשְּׁלֹם וְהַמְּנַקֵּד
עַל חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

הַקִּדְמַת הַזֵּהָר

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

הקדמת ספר הזהר

רבי חזקיה (נ"א רבי אלעזר) פתח, בתיב, (שיר השירים ב)

כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחוּחִים. מָאן שׁוֹשָׁנָה, דָּא בְּנִסְתַּת
יִשְׂרָאֵל. (בְּגִין דְּאִית שׁוֹשָׁנָה וְאִית שׁוֹשָׁנָה), מַה שׁוֹשָׁנָה דְּאִית בֵּין
הַחוּחִים אִית בֵּה סוּמָק וְחוּר, אוֹף בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל אִית
בֵּה דִין וְרַחֲמִי. מַה שׁוֹשָׁנָה אִית בֵּה תְּלִיסַר עָלִין,
אוֹף בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל אִית בֵּה תְּלִיסַר מְכִילָן דְּרַחֲמִי
דְּסַחְרִין לֵה מְכַל סְטֵרְהָא. אוֹף אֱלֹהִים דְּהָכָא
מַשְׁעֵתָא דְּאִדְכֹּר אֶפִּיק תְּלִיסַר תִּיבִין לְסַחְרָא לְבְּנִסְתַּת
יִשְׂרָאֵל וּלְנִטְרָא לֵה.

וּלְבַתָּר אִדְכֹּר זְמָנָא אַחְרָא. אֲמַאי אִדְכֹּר זְמָנָא
אַחְרָא. בְּגִין לְאַפְקָא חֲמִשׁ עָלִין תְּקִיפִין
דְּסַחְרִין לְשׁוֹשָׁנָה. וְאַנּוּן חֲמִשׁ אֶקְרוּן יְשׁוּעוֹת. וְאַנּוּן
חֲמִשׁ תִּרְעִין. וְעַל רְזָא דָּא כְּתִיב (תהלים קטז) בּוֹם יְשׁוּעוֹת
אַשָּׁא דָּא כּוֹם שֶׁל בְּרָכָה. בּוֹם שֶׁל בְּרָכָה אֲצִטְרִיד.

לשון הקודש

שֶׁל כָּאן, מַשְׁעָה שְׁנִזְכֹּר, הוּצִיא שֶׁלֹּשׁ
עֲשָׂרָה תַבּוּת לְחֻקֵּי אֶת בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל
וּלְשֹׁמֵר אוֹתָהּ.

וְאַחַר כֵּן נִזְכֹּר פַּעַם אַחֲרָת. לְמַה נִזְכֹּר
בְּפַעַם אַחֲרָת? כְּדֵי לְהוּצִיא חֲמִשָּׁה עָלִים
חֻקִּים שְׁסוּבִּים אֶת הַשׁוֹשָׁנָה. וְאוֹתָם
הַחֲמִשָּׁה נִקְרָאִים יְשׁוּעוֹת, וְהֵם וְחֲמִשָּׁה
וְחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים. וְעַל זֶה הַסּוּד כְּתוּב (תהלים
צט) בּוֹם יְשׁוּעוֹת אַשָּׁא, זֶה כּוֹם שֶׁל בְּרָכָה.

רבי חזקיה (נ"א רבי אלעזר) פתח, בתוב (שיר
השירים ב) כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחוּחִים. מִי
הַשׁוֹשָׁנָה? זֶה בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל וּמִשּׁוֹם שֵׁשׁ
שׁוֹשָׁנָה וְשֵׁשׁ שׁוֹשָׁנָה. מַה הַשׁוֹשָׁנָה שְׁהִיא בֵּין
הַחוּחִים יֵשׁ בֵּה אָדָם וְלִבָּן – אֵף בְּנִסְתַּת
יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בֵּה דִין וְרַחֲמִים. מַה שׁוֹשָׁנָה
יֵשׁ בֵּה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר עָלִים – אֵף בְּבְנִסְתַּת
יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת רַחֲמִים
שְׁמִקִּיפּוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדִיָּה. אֵף אֱלֹהִים

לְמַהּוּי עַל חֲמִשׁ אֶצְבָּעָאן וְלֹא יִתִּיר. כְּגוֹנוֹנָא דְשׁוֹשְׁנָה
 דִּיתָבָא עַל חֲמִשׁ עֲלִין תְּקִיפִין דְּוִגְמָא דְחֲמִשׁ
 אֶצְבָּעָאן. וְשׁוֹשְׁנָה דָּא אִיהִי כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. מַאֲלָהִים
 תְּנִינָא עַד אֱלֹהִים תְּלִיתָאָה חֲמִשׁ תִּיבִין. מִכָּאן
 וְלַהֲלָאָה אֹר דְּאֶתְבְּרִי וְאֶתְנַנִּיז וְאֶתְבְּלִיל בְּבְרִית הַהוּא
 דְּעָאֵל בְּשׁוֹשְׁנָה (ס"א דָּא) וְאֶפִּיק בֵּה זֶרְעָא. וְדָא אֶקְרִי
 עֵץ עוֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זֶרְעוּ בּוֹ. וְהַהוּא זֶרַע קִימָא
 בְּאוֹת בְּרִית מִמֶּשׁ. וּבְכֹה דְּדִיוֹקְנָא דְּבְרִית אֲזִדְרַע
 בְּאַרְבְּעִין וְתַרְיִן זְוִיגִין הַהוּא (נ"א דְּהַהוּא) זֶרְעָא, כִּד
 אֲזִדְרַע שְׁמָא גְלִיפָא מִפְּרִשׁ בְּאַרְבְּעִין וְתַרְיִן אֲתוֹן
 דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית.

בְּרָאשִׁית, רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) הַנִּצָּנִים נִרְאוּ
 בְּאַרְץ. הַנִּצָּנִים, דָּא עוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית,
 נִרְאוּ בְּאַרְץ אִימָתִי, בִּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, דְּכְתִיב וַתּוֹצֵא

לשון הקודש

זֶרַע, וְזֶה נִקְרָא עֵץ עוֹשֶׂה פְרִי אֲשֶׁר זֶרְעוּ
 בּוֹ. וְאוֹתוֹ הַזֶּרַע קִיָּם בְּאוֹת הַבְּרִית מִמֶּשׁ.
 וּכְמוֹ שְׂדֵמוֹת הַבְּרִית נִזְרַע בְּאַרְבָּעִים
 וּשְׁנַיִם זְוִיגִים (שֶׁל אוֹתוֹ) הַזֶּרַע הַהוּא, כִּד
 נִזְרַע הַשֵּׁם הַחֲקוֹק מִפְּרִשׁ בְּאַרְבָּעִים
 וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל מַעֲשֶׂה בְּרָאשִׁית.

בְּרָאשִׁית. רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שִׁיר ב)
 הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בְּאַרְץ. הַנִּצָּנִים – זֶה מַעֲשֶׂה

הַכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עַל חֲמִשׁ
 אֶצְבָּעוֹת וְלֹא יוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁהַשׁוֹשְׁנָה
 שִׁיוּשְׁבֶת עַל חֲמִשָּׁה עֲלִים חֲזָקִים בְּדִגְמָא
 שֶׁל חֲמִשׁ אֶצְבָּעוֹת. וְהַשׁוֹשְׁנָה הַזֹּאת הִיא
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. מִ"אֱלֹהִים" הַשֵּׁנִי עַד
 "אֱלֹהִים" הַשְּׁלִישִׁי – חֲמִשׁ תְּבוּת. מִכָּאן
 וְלַהֲלָאָה הָאֹר שֶׁנִּבְרָא וְנִגְנֵז וְנִבְלָל בְּבְרִית
 הַהוּא שֶׁנִּכְנָס בְּשׁוֹשְׁנָה (ס"א זֶה) וְהוֹצִיא בֵּה

הָאָרֶץ בְּדִין נִרְאוּ בָּאָרֶץ. עַתָּה הִזְמִיר הַגֵּיעַ, דָּא יוֹם
רְבִיעִי דְּהִזְה בֵּיה זְמִיר עָרִיצִים, מְאֵרֶת חֶסֶר. וְקוֹל
הַתּוֹר, דָּא יוֹם חֲמִישִׁי, דְּכִתִּיב יִשְׂרָאֵל הַמִּים וְגו',
לְמַעַבְד תּוֹלְדוֹת. נִשְׁמַע, דָּא יוֹם שְׁשִׁי דְּכִתִּיב נַעֲשֶׂה
אָדָם. דְּהִזְה עֲתִיד לְמַקְדָּם עֲשִׂיהָ לְשִׁמְיעָה, דְּכִתִּיב
הָבָא נַעֲשֶׂה אָדָם, וְכִתִּיב הָתָם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע.
(דף א ע"ב) בָּאֲרִצְנוּ, דָּא יוֹם שֶׁבֶת דְּאִיהוּ דּוֹגְמַת אָרֶץ הַחַיִּים.

(שְׁהוּא עוֹלָם הָבָא. עוֹלָם הַנִּשְׁמוֹת עוֹלָם הַנְּחֻמּוֹת).

(נ"א דְּבַר אַחֵר) הַנִּצְנִים אֵלֶין אַנּוֹן אֲבָתָן דְּעָאֵלוּ בַּמַּחֲשָׁבָה
וְעָאֵלוּ בְּעָלְמָא דְּאִתִּי וְאִתְגַּנִּיזוּ תַּמָּן. וּמִתַּמָּן נִבְקוּ
בְּגִנִּיזוּ וְאִטְמִירוּ גו' (נ"א בְּהוּ) נְבִיאֵי קִשּׁוּט. אֲתִילִיד יוֹסֵף
וְאִטְמִירוּ בֵּיה, עָאֵל יוֹסֵף בָּאֲרַעָא קְדִישָׁא וְנִצִּיב לוֹן
תַּמָּן, וְכִדִּין נִרְאוּ בָּאָרֶץ וְאִתְגַּלּוּ תַּמָּן. וְאִימַתִּי אֲתִחֲזוֹן.

לשון הקודש

בָּאֲרִצְנוּ – זֶה יוֹם הַשֶּׁבֶת, שֶׁהוּא דְּגֻמַּת
אָרֶץ הַחַיִּים (שֶׁהוּא עוֹלָם הָבָא, עוֹלָם הַנִּשְׁמוֹת,
עוֹלָם הַנְּחֻמּוֹת).

(נ"א דְּבַר אַחֵר) הַנִּצְנִים – אֵלּוּ הֵם הָאֲבוֹת
שֶׁנִּבְכְּסוּ בַּמַּחֲשָׁבָה וְנִבְכְּסוּ לְעוֹלָם הָבָא
וְנִגְנִיזוּ שָׁם, וּמִשָּׁם יֵצְאוּ בְּגִנִּיזוֹת וְנִסְתָּרוּ
בְּתוֹךְ נְבִיאֵי הָאֻמַּת. נוֹלַד יוֹסֵף וְנִטְמְנוּ
בּוֹ. נִבְכְּסוּ יוֹסֵף לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְהִצִּיב
אוֹתָם שָׁם, וְאֵן נִרְאוּ בָּאָרֶץ וְנִגְלּוּ שָׁם.
וּמִתִּי הֵם נִרְאוּ? בְּשַׁעַה שֶׁהִתְגַּלְתָּה

בְּרֵאשִׁית. מִתִּי נִרְאוּ בָּאָרֶץ? בְּיוֹם
הַשְּׁלִישִׁי, שְׁכָתוֹב וְתוֹצֵא הָאָרֶץ, אֵן נִרְאוּ
בָּאָרֶץ. עַתָּה הִזְמִיר הַגֵּיעַ – זֶה הַיּוֹם
הָרְבִיעִי שֶׁהִזְה בּוֹ זְמִיר עָרִיצִים, מְאֵרֶת
חֶסֶר. וְקוֹל הַתּוֹר – זֶה הַיּוֹם הַחֲמִישִׁי,
שְׁכָתוֹב יִשְׂרָאֵל הַמִּים וְגו', לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת. נִשְׁמַע – זֶה הַיּוֹם הַשְּׁשִׁי,
שְׁכָתוֹב נַעֲשֶׂה אָדָם, שֶׁהִזְה עֲתִיד
לְהַקְדִּים עֲשִׂיהָ לְשִׁמְיעָה, שְׁכָתוֹב כָּאֵן
נַעֲשֶׂה אָדָם, וְכָתוֹב שָׁם נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע.

בְּשַׁעֲתָא דְּאַתְגַּלִּי קֶשֶׁת בְּעֵלְמָא. דְּהָא בְּשַׁעֲתָא דְּקֶשֶׁת
אַתְחִיזי כִּדְרִין אַתְגַּלִּין אֲנֹן, וּבְהֵיָא שַׁעֲתָא עֵת הַזְמִיר
הִגִּיעַ עֵדֹן לְקַצֵּץ חִיבִין מֵעֵלְמָא. אֲמַאי אֲשַׁתִּיבּוּ, בְּגִין
דְּהִנְצָנִים נִרְאוּ בְּאַרְץ, וְאַלְמֵלָא דְנִרְאוּ לָא אֲשַׁתְּאָרוֹן
בְּעֵלְמָא, וְעֵלְמָא לָא אַתְקִים.

וּכְמָן מְקִים עֵלְמָא וְגָרִים לְאַבְהֶן דְּאַתְגַּלִּין, קֵל
יְנוּקֵי דְלַעָאן בְּאוּרִיתָא, וּבְגִין אֲנֹן רַבִּיין
דְּעֵלְמָא, עֵלְמָא אֲשַׁתִּיבּוּ. לְקַבְּלִיהוֹן, (שיר השירים א) תוֹרֵי
זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ, אֵלִין אֲנֹן יְנוּקֵי רַבִּיין עוֹלָמִין דְּבִתִּיב,
(שמות כ"ה) וְעֲשִׂיתָ שָׁנִים פְּרוּבִים זָהָב.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח (ישעיה מ) שָׂאוּ מָרוֹם
עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהֵי. שָׂאוּ מָרוֹם
עֵינֵיכֶם לֹאן אֲתֵר, לְאַתֵּר דְּכָל עֵינִין תִּלְיָאן לִיהֵ.
וּכְמָן אִיהוּ, פֶּתַח עֵינִים. וְתַמָּן תִּנְדְּעוֹן דְּהָאִי סְתִים

לשון הקודש

בתורה. ובגלל אותם התינוקות של
העולם, העולם נצל. כנגדם (שיר א) תוֹרֵי
זָהָב נַעֲשֶׂה לָךְ, אֵלִין הֵם הַתִּינוּקוֹת יְלָדִים
עֲלָמִים, שְׂכֵתוֹב (שמות כה) וְעֲשִׂיתָ שָׁנִים
פְּרוּבִים זָהָב.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ישעיה מ)
שָׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהֵי.
שָׂאוּ מָרוֹם עֵינֵיכֶם, לְאִיזָה מְקוֹם? לְמְקוֹם

הַקֶּשֶׁת בְּעוֹלָם. שְׁהֵרִי בְּשַׁעֲהַ שְׁנִירָאִית
הַקֶּשֶׁת, אִזּוּ הֵם מִתְגַּלִּים, וּבְשַׁעֲהַ הֵיא
עֵת הַזְמִיר הִגִּיעַ לְקַצֵּץ אֶת הַרְשָׁעִים מִן
הָעוֹלָם. לָמָּה נִצְלוּ? מִשּׁוּם שֶׁהִנְצָנִים נִרְאוּ
בְּאַרְץ, וְאַלְמֵלָא שְׁנִירָאוּ, לָא הָיוּ נִשְׁאָרִים
בְּעוֹלָם, וְהָעוֹלָם לָא הָיָה מִתְקִים.

וּמִי מְקִים אֶת הָעוֹלָם וְגוֹרֵם לְאַבּוֹת
לְהַתְגַּלּוֹת? קוֹל הַתִּינוּקוֹת שְׁעוֹסָקִים

עֲתִיקָא דְקִימָא לְשֹׂאֵלָה. בָּרָא אֱלֹה. וּמָאן אִיהוּ. מ"י.
 הָהוּא דְאֶקְרִי מְקַצָּה הַשָּׁמַיִם לְעִילָא. דְּכֹלָא קִימָא
 בְּרִשּׁוּתִיהּ. וְעַל דְּקִימָא לְשֹׂאֵלָה וְאִיהוּ בְּאַרְח סְתִים
 וְלֹא אֶתְגַּלִּיא, אֶקְרִי מ"י, דִּהָא לְעִילָא לִית תַּמָּן
 שֹׂאֵלָה. וְהָאִי קַצָּה הַשָּׁמַיִם אֶקְרִי מ"י.

וְאִית אַחֲרָא לְתַתָּא וְאֶקְרִי מ"ה. מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי,
 אֵלָא קַדְמָאָה סְתִימָאָה דְאֶקְרִי מ"י קִימָא
 לְשֹׂאֵלָה, בֵּינָן דְּשֹׂאֵל בֵּר נָשׁ וּמַפְשֵׁשׁ לְאַסְתְּכֹלָא
 וּלְמַנְדַּע מְדִרְגָּא לְדִרְגָּא עַד סוּף כָּל דִּרְגִין, בֵּינָן דְּמִטִּי
 תַּמָּן, מ"ה. מַה יַּדְעָתָּ, מַה אֶסְתְּכֹלָתָא, מַה פִּשְׁפִּשְׁתָּא,
 הָא כֹּלָא סְתִים בְּדְקַדְמִיתָא.

וְעַל רְזָא דְנָא כְּתִיב, (איכה ב) מָה אֶעֱיִדְךָ מָה אֶדְמָה
 לָךְ. בַּד אֶתְחַרֵּיב בִּי מִקְדָּשָׁא נָפַק קָלָא וְאָמַר

לשון הקודש

וַיֵּשׁ אַחֵר לְמִטָּה שְׁנִקְרָא "מָה". מַה בֵּין
 זֶה לָזֶה? אֵלָא הָרֵאשׁוֹן הִנָּסְתָּר שְׁנִקְרָא
 "מִי" עוֹמֵד לְשֹׂאֵלָה. בֵּינָן שְׁשׂוּאֵל אָדָם
 וּמַפְשֵׁשׁ לְהַסְתְּכֹלָא וּלְדַעַת מְדִרְגָּה
 לְדִרְגָּה עַד סוּף כָּל הַדְּרָגוֹת, בֵּינָן שְׁמִינִיע
 לְשֵׁם – "מָה". מַה יַּדְעָתָּ? מַה הִסְתְּכֹלָתָּ?
 מַה פִּשְׁפִּשְׁתָּ? הָרִי הַכֹּל הִסְתָּר
 בְּבִרְאשׁוֹנָה.

וְעַל הַסּוּד הַזֶּה כְּתוּב (איכה ב) מָה אֶעֱיִדְךָ

שֶׁכֵּל הָעֵינַיִם תִּלְוִיִּים בּוֹ, וּמִי הוּא? פֶּתַח
 עֵינַיִם, וְשֵׁם תִּדְרְעוּ שְׁהַסְתֹּם הָעֲתִיק הַזֶּה
 שְׁעוֹמֵד לְשֹׂאֵלָה בָּרָא אֱלֹה. וּמִי הוּא?
 "מִי", הָהוּא שְׁנִקְרָא מְקַצָּה הַשָּׁמַיִם
 לְמַעְלָה, שֶׁהַכֹּל עוֹמֵד בְּרִשּׁוּתוֹ. וְעַל
 שֶׁהוּא עוֹמֵד לְשֹׂאֵלָה וְהוּא בְּדִרְגָּה נִסְתָּר
 וְלֹא גָלוּי נִקְרָא "מִי", שֶׁהָרִי לְמַעְלָה אֵין
 שֵׁם שֹׂאֵלָה. וְקַצָּה הַשָּׁמַיִם הַזֶּה נִקְרָא
 "מִי".

מָה אֶעֱיֶדְךָ (נ"א ומה אֶדְמָה לך, בְּהוּא מ"ה אֶעֱיֶדְךָ) בְּכָל יוֹמָא
 וַיּוֹמָא, [וְהָא] אֶסְהִידֶת בְּךָ מִיּוֹמִין קַדְמָאִין דְּכַתִּיב, (דברים
 ל) הֶעֱדַתִּי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְמָה
 אֶדְמָה לָךְ בְּהוּא גִּוְנָא מִמָּשׁ עֲטָרִית לָךְ בְּעֲטָרִין
 קַדִּישִׁין עֲבָדִית לָךְ שְׁלֹטְנוּ עַל עֲלָמָא דְּכַתִּיב, (איכה ב)
 הַזֹּאת הָעִיר שִׁיאֲמָרוּ בְּלִילִת יָפִי וְגו' קַרִּינָא לָךְ
 (תהלים קכ"ב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוֹיָה בְּעִיר שְׁחָבְרָה לָהּ.

מָה אֶשְׁוֶה לָךְ. (איכה ב) בְּגִוְנָא דְאַנְתָּ יִתְבָּה, הָכִי הוּא
 בְּבִיכּוּל לְעִילָא. בְּגִוְנָא דְלֹא עָאֲלִין הַשְׁתָּא בְּךָ
 עָמָא קַדִּישָׁא בְּסִדְרִין קַדִּישִׁין, הָכִי אוֹמִינָא לָךְ דְּלֹא
 אִיעוּל אָנָּא לְעִילָא עַד דִּי־עֲלוֹן בְּךָ אֶכְלוּסְךָ לְתַתָּא.
 וְדָא אִיהוּ נְחֻמָּה דִּילָךְ הוּאִיל דְּדִרְגָּא דָּא אֶשְׁוֶה לָךְ
 בְּכָלָא. וְהַשְׁתָּא דְאַנְתָּ הָכָא גְּדוּל בַּיָּם שְׂבָרְךָ. וְאִי
 תִּימָא דְלִית לָךְ קַיִמָּא וְאַסּוּתָא, מ"י יִרְפָּא לָךְ, וְדָאִי

לשון הקודש

בְּלִילִת "יָפִי" וְגו'. קִרְאִיתִי לָךְ (תהלים קכב)
 יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוֹיָה בְּעִיר שְׁחָבְרָה לָהּ.
 (איכה ב) מָה אֶשְׁוֶה לָךְ – כְּמוֹ שֶׁאַתָּה יוֹשְׁבֶת
 בְּךָ, בְּךָ הוּא בְּבִיכּוּל לְמַעְלָה. כְּמוֹ שֶׁלֹּא
 נִכְנָסִים בְּךָ עֲבָשׁוּ הָעָם הַקְדוּשׁ בְּסִדְרִים
 קְדוּשִׁים, בְּךָ נִשְׁפָּעֵתִי לָךְ שְׁאִינִי נִכְנָס
 לְמַעְלָה עַד שִׁיכְנָסוּ בְּךָ אוֹכְלוּסִיךָ לְמַטָּה.
 וְזוֹהִי נְחֻמָּתְךָ, הוּאִיל שֶׁהִדְרָגָה הוּא אֶשְׁוֶה
 לָךְ בְּכָל. וְעֲבָשׁוּ שֶׁאַתָּה כָּאן, גְּדוּל בַּיָּם

מָה אֶדְמָה לָךְ. בְּשִׁנְחָרְבַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
 יֵצֵא קוֹל וְאָמַר, מָה אֶעֱיֶדְךָ [נ"א ומה] מָה
 אֶדְמָה לָךְ, בְּאוֹתוֹ מ"ה אֶעֱיֶדְךָ בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹמָא, [וְהָאִין] הֶעֱדַתִּי בְּךָ מִיָּמִים רִאשׁוֹנִים,
 שְׁכַתוֹב (דברים ל) הֶעֱדַתִּי בָכֶם הַיּוֹם אֶת
 הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְמָה אֶדְמָה לָךְ,
 בְּאוֹתוֹ גִּוְנִין מִמָּשׁ עֲטָרִית אוֹתְךָ בְּעֲטָרוֹת
 קְדוּשׁוֹת, עֲשִׂיתִי לָךְ שְׁלֹטוֹן עַל הָעוֹלָם,
 שְׁכַתוֹב (איכה ב) הַזֹּאת הָעִיר שִׁיאֲמָרוּ

ההוא דרגא סתימא עלאה דכלא קיימא ביה ירפא
לך ויזקיק לך.

מ"י קצה השמים לעילא, מ"ה ועד קצה השמים
לתתא (קצה השמים לתתא). ודא ירית יעקב דאיהו
מברית מן הקצה אל הקצה, מן הקצה קדמא
דאיהו מ"י, אל הקצה בתרא דאיהו מ"ה, בגין
דקאים באמצעיתא. ועל דא מי ברא אלה.

אמר רבי שמעון, אלעזר בני פסוק מילך ויתגלי
סתימא דרזא עלאה דבני עלמא לא ידעין.
שתיק רבי אלעזר. בכה רבי שמעון וקאים רגעא (נ"א
שעתא) חדא.

אמר רבי שמעון, אלעזר מאי אלה. אי תימא
ככביא ומזלי, הא אתחזאן תמן תדיר. ובמ"ה

לשון הקודש

באמצע. ועל זה מי ברא אלה.
אמר רבי שמעון, אלעזר ובניו, פסק
דבריד ויתגלה הסתר של הסוד העליון
שאין בני אדם יודעים. שתק רבי אלעזר.
בכה רבי שמעון ועמד רגע ונ"א שעה
אחד.

אמר רבי שמעון, אלעזר, מה זה "אלה"?
אם תאמר כוכבים ומזלות – הרי הם
תמיד נראים שם, ובמ"ה נבראו כמו

שברך. ואם תאמר שאין לך קיום
ורפואה – מ"י ירפא לך. ודאי שאותה
הדרגה הנסתרת העליונה שהכל עומד
בה, תרפא לך ותקים אותה.

מ"י – קצה השמים למעלה, מ"ה – ועד
קצה השמים למטה וקצה השמים למטה. וזה
ירש יעקב, שהוא מברית מן הקצה אל
הקצה. מהקצה הראשון שהוא מ"י, אל
הקצה האחרון שהוא מ"ה, משום שעומד

אֶתְּבָרִיאוּ בְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (תהלים לג) בְּדָבָר יי שָׁמַיִם
נַעֲשׂוּ. אִי עַל מַלְיָן סְתִימִין לָא לְכַתּוּב אֱלֹה דְּהָא
אִיתְּגַלְיָא אִיהוּ. אֱלֹא רְזָא דָא לָא אִתְּגַלְיָא בַּר יוֹמָא
חַד דְּהִינָנָא עַל בֵּיף יַמָּא, וְאַתָּא אֱלִיהוּ וְאַמַּר לִי רַבִּי,
יַדְעֵת מַה הוּא, מִי בָרָא אֱלֹה. אֲמִינָא לִיָּה אֱלִין
שְׁמִיָּא וְחִילָהוֹן עוֹבְדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִית לִיָּה
לְבַר נֶשׁ לְאַסְתַּכְּלָא בְּהוּ וּלְבָרְכָא לִיָּה דְכַתִּיב, (תהלים
ח) כִּי אֶרְאֶה שָׁמַיִךְ מַעֲשֵׂה (דף ב ע"א) אֶצְבְּעוֹתֶיךָ וְגו' יי
אֲדוֹנֵינוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.

אָמַר לִי רַבִּי מַלְּה סְתִימָא הָוָה קָמִי קֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְגַלִּי בְּמַתִּיבְתָּא עֲלָאָה וְדָא הוּא.
בְּשַׁעְתָּא דְסְתִימָא דְכָל סְתִימִין בָּעָא לְאַתְּגַלְיָא, עֲבַד
בְּרִישָׁא נְקוּדָ"ה חָדָא, וְדָא סָלִיק לְמַתְּוֵי מַחֲשָׁבָה. צִייר
בָּה כָּל צִיּוּרִין. חֲקַק בָּה כָּל גְּלִיפִין.

לשון הקודש

שְׁנַאמַר (תהלים לג) בְּדָבָר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. אִם
עַל דְּבָרִים נִסְתָּרִים, שְׁלֹא יִכְתֹּב
אֱלֹה, שְׁהָרִי הוּא גְלוּיָא אֱלֹא זֶה הַסּוּד לָא
הִתְגַּלָּה רַק יוֹם אֶחָד שְׁהִיִּיתִי עַל חוּף
הַיָּם, וּבָא אֱלִיהוּ וְאַמַּר לִי, רַבִּי, יַדְעֵת מַה
זֶה "מִי בָרָא אֱלֹה"? אֲמַרְתִּי לוֹ, אֱלֹו
הַשָּׁמַיִם וְצִבְאוֹתָם, הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל
הַקּוּדֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֵׁישׁ לְאֹדָם
לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶם וּלְבָרֵךְ אוֹתוֹ, שְׁכַתוּב (שם)

(ח) כִּי אֶרְאֶה שָׁמַיִךְ מַעֲשֵׂה אֶצְבְּעוֹתֶיךָ וְגו',
ה' אֲדוֹנֵנוּ מַה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
אָמַר לִי, רַבִּי, דְּבַר נִסְתָּר הָיָה לִפְנֵי
הַקּוּדֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְגַלָּה בִּישִׁיבָה
הַעֲלִיזָנָה, וְזֶה הוּא. בְּשַׁעְתָּא שְׁנִסְתָּר כָּל
הַנִּסְתָּרִים רָצָה לְהִתְגַּלּוֹת, עָשָׂה בְּרִישָׁא
נְקוּדָ"ה אַחַת, וְזוֹ עֲלָתָהּ לְהִיּוֹת מַחֲשָׁבָה.
צִייר בָּה אֶת כָּל הַצִּיּוּרִים, חֲקַק בָּה כָּל
הַחֲקוּקִים.

וְאַנְגְּלִיָּה גו' בּוֹצִינָא קְדִישָׁא סְתִימָא גְּלִיפּוּ דְּחַד
 צִיּוּרָא סְתִימָאָה קֶדֶשׁ קְדִישִׁין בְּנִינָא
 עֲמִיקָא דְנֶפֶק מִגּו' מַחֲשָׁבָה וְאַקְרִי מ"י שִׁירוּתָא (נ"א
 רִאשִׁיתָא) לְבִנְיָנָא. קִימָא וְלֹא קִימָא. עֲמִיק וְסִתִּים
 בְּשָׂמָא. לֹא אֶקְרִי אֶלָּא מ"י. בָּעָא לְאַתְנָגְלִיָּא וְלֹאֲתִקְרִי
 בְּשָׂמָא (דא) וְאַתְלַבֵּשׁ בְּלָבוּשׁ יֶקֶר דְּנִהִיר וּבָרָא אֱלֹהָ,
 וְסָלִיק אֵלֶּה בְּשָׂמָא. אֲתַחֲבֵרוּן אֲתָנוּן אֵלִין בְּאֵלִין
 וְאַשְׁתָּלִים בְּשָׂמָא אֱלֹהִים. וְעַד לֹא בָרָא אֱלֹהָ לֹא
 סָלִיק בְּשָׂמָא אֱלֹהִים. וְאַנּוּן דְּחָבוּ בָּעֵגְלָא (נ"א בְּעֵלְמָא).
 עַל רִזָּא דְנָא אָמְרוּ (שְׁמוֹת לֵב) אֱלֹהָ אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל.

וּבְכֹה דְּאַשְׁתַּתַּף מ"י בְּאֵלֹהָ, הָכִי הוּא שְׂמָא
 דְּאַשְׁתַּתַּף תְּדִיר. וּבְרִזָּא דָּא אֲתִקְיִים עֲלִמָּא.
 וּפְרַח אֱלִיהוּ וְלֹא חֲמִינָא לִיה. וּמִנִּיהּ יִדְעָנָא מִלָּה
 דְּאוֹקִימָנָא עַל רִזָּא וְסִתְרָא דִּילָהּ. אָתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר

לשון הקודש

וְנִשְׁלֻמוֹ בְּשֵׁם אֱלֹהִים (מ"י+אֱלֹהָ). וְטָרַם
 שְׂבָרָא אֱלֹהָ, לֹא עָלָה בְּשֵׁם אֱלֹהִים, וְהֵם
 שְׂחָטָאוּ בְּעֵגֶל וּנ"א בְּעוֹלָם, וְעַל סוּד זֶה
 אָמְרוּ (שְׁמוֹת לֵב) אֱלֹהָ אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל.
 וּבְכֹמוֹ שְׂמִשְׁתַּתַּף מ"י בְּאֵלֹהָ, כִּךְ הוּא
 הַשֵּׁם שְׂמִשְׁתַּתַּף תְּמִיד, וּבְסוּד הַזֶּה
 הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. וּפְרַח אֱלִיהוּ וְלֹא רִאִיתִי
 אוֹתוֹ, וּמִמֶּנּוּ יִדְעָתִי הַדְּבָר וְהוּא וְשֶׁעֲמַדְתִּי
 עַל הַסּוּד וְהַסֵּתֶר שְׁלָהּ. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר

וְחִמְקָן בְּתוֹךְ הַמַּאֲוֵר הַקְדוּשׁ הַנִּסְתָּר
 חִקִּיקָה שֶׁל צִיּוּר אֶחָד נִסְתָּר, קֶדֶשׁ
 קְדוּשִׁים, בְּנִין עִמָּךְ שִׁינָא מִתּוֹךְ
 הַמַּחֲשָׁבָה וְנִקְרָאת מ"י תַּחֲלָה וּנ"א רִאשִׁית
 לְבִנְיָן. עוֹמֵד וְלֹא עוֹמֵד. עִמָּךְ וְנִסְתָּר
 בְּשֵׁם. לֹא נִקְרָא אֶלָּא מ"י. רְצָה לְהַתְנַלּוֹת
 וּלְהַקְרָא בְּשֵׁם וְהוּא, וְהַתְלַבֵּשׁ בְּלָבוּשׁ
 יֶקֶר שְׂמַאִיר וּבָרָא אֱלֹהָ, וְעָלָה אֱלֹהָ
 בְּשֵׁם. הִתְחַבְּרוּ הָאוֹתִיּוֹת אֵלּוּ בְּאֵלּוּ,

וּבְלִהוּ חֲבֵרִיָּא וְאַשְׁתַּטְחוּ קַמִּיה. בָּכוּ וְאַמְרוּ אֶלְמֵלֵא
לֹא אֲתִינָא לְעֵלְמָא אָלָא לְמִשְׁמַע דָּא דִּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן עַל דָּא שְׁמִיא וְחִילִיהוֹן בְּמִ"ה
אֲתַבְרִיאוּ, דְּכַתִּיב (תהלים ח) כִּי אֶרְאֶה שָׁמַיִךְ
מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ וְגו' וְכַתִּיב, (תהלים ח) מִ"ה אֲדִיר שְׁמֶךָ
בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנָּה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם, עַל
הַשָּׁמַיִם אֵיחוּ לְסִלְקָא בְּשִׁמָּא. בְּגִין דְּבָרָא נְהוֹרָא
לְנִהוּרִיָּה וְאַתְלַבֵּשׁ דָּא בְּדָא וְסָלִיק בְּשִׁמָּא עֲלָאָה. וְעַל
דָּא בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים, דָּא אֱלֹהִים עֲלָאָה, דְּהָא
מִ"ה לֹא הָיִי הָכִי וְלֹא אֲתַבְּנִי.

אָלָא בְּשַׁעֲתָא דְּאַתְמַשְׁכֵּן אֲתוֹן אֵלִין (מאילין) אֵלִ"ה
מְלַעֲיָלָא לְתַתָּא. וְאַמָּא אוֹזִיפַת לְבִרְתָּא
מֵאנָהָא וְקַשִּׁיטָא לָהּ בְּקִישׁוּטָהָא. וְאִימַתִּי קַשִּׁיטָא
לָהּ בְּקִישׁוּטָהָא בְּדַקָּא חָזִי. בְּשַׁעֲתָא דְּאַתְחִזּוֹן קַמָּה

לשון הקודש

לַעֲלוֹת בְּשֵׁם, מְשׁוּם שֶׁבָּרָא אֹר לְאוּרוֹ
וְהִתְלַבֵּשׁ זֶה בְּזֶה וְעָלָה בְּשֵׁם עֲלִיוֹן. וְעַל
בֶּן בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים – זֶה אֱלֹהִים
הָעֲלִיוֹן, שֶׁהָרִי מִ"ה לֹא הָיָה כִּךְ וְלֹא
נִבְנָה.

אָלָא, בְּשַׁעֲה שְׁנַמְשָׁכוּ הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ
וּמֵאלוֹן אֵלִ"ה מְלַמַּעְלָה לְמַטָּה. וְהָאֵם
הַלּוֹתָהּ לִבְת בְּגִדֶיהָ וְקַשְׁטָהּ אוֹתָהּ

וְכָל הַחֲבֵרִים וְהַשְׁתַּטְחוּ לְפָנָיו. בָּכוּ
וְאַמְרוּ, אֶלְמֵלֵא לֹא בָּאֵנוּ לְעוֹלָם אֶלָּא
לְשִׁמְעַת זֶה – דִּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַל זֶה הַשָּׁמַיִם וְצַבָּאָם
נִבְרָאוּ בְּמִ"ה, שֶׁכָּתוּב (תהלים ח) כִּי אֶרְאֶה
שָׁמַיִךְ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ וְגו'. וְכָתוּב (שם)
מִ"ה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנָּה
הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם. עַל הַשָּׁמַיִם הוּא

כָּל דְּכוּרָא, דְּבִתְיָב, (שמות כג) אֶל פְּנֵי הָאָדוֹן יי, וְדָא
אֶקְרִי אָדוֹן בְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (יהושע ג) הִנֵּה אָרוֹן הַבְּרִית
אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. בְּדִין נִפְקֵת ה' וְאֵעִילַת יי,
וְאֵתְקַשִּׁיטַת בְּמֵאנֵי דְּכוּרָא לְקַבְּלִיהוֹן דְּכָל דְּכַר
בְּיִשְׂרָאֵל.

וְאֵתְנוֹן אַחֲרֵינוּן מְשָׁכֵן לוֹן יִשְׂרָאֵל מֵעִילָא לְגַבֵּי
אַתְר דָּא (תהלים מב) אֱלֹהֵי אֲזַכְרָה. אֲדַכְרְנָא
בְּפּוֹמָאֵי וְשְׁפִיכְנָא דְּמַעָּאֵי (ברעות נפשי בגין לאמְשָׁכָא אֵתְנוֹן אֵלִין)
וּבְדִין אֲדָדָם מֵעִילָא עַד בֵּית אֱלֹהִים, לְמַחְוֵי אֱלֹהִים
בְּגִוּוֹנָא דִּילֵיהּ. וּבְמֵאֵי, (תהלים מב) בְּקוֹל רָנָה וְתוֹדָה הָמוֹן
חֲזִינָנּוּ.

אָמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁתִּיקָא דִּילֵי בְּנָא מְקַדָּשָׁא לְעִילָא
וּבְנָא מְקַדָּשָׁא לְתַתָּא. וּבּוֹדָאֵי מְלָךְ בְּסַלְעַ
מִשְׁתַּוְּקָא בְּתַרִּין. מְלָךְ בְּסַלְעַ מַה דְּאִמְרֵנָא וְאֵתְעֵרְנָא

לשון הקודש

יִשְׂרָאֵל מְלַמְעָלָה לְמָקוֹם הַזֶּה. (תהלים מב)
אֱלֹהֵי אֲזַכְרָה. אֲזַכִּיר בְּפִי וְאֶשְׁפֹּד דְּמַעוֹתַי
וּבְרָצוֹן נִפְשִׁי כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹתִיּוֹת הַלָּלוֹן, וְאֵז
אֲדָדָם מְלַמְעָלָה עַד בֵּית אֱלֹהִים, שְׁתִּיקָה
אֱלֹהִים כְּמוֹ שְׁהוּא. וּבְמָה? (שם) בְּקוֹל רָנָה
וְתוֹדָה הָמוֹן חֲזִינָנּוּ.

אָמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַשְׁתִּיקָה שְׁלִי בְּנִתָּה
מְקַדָּשׁ לְמַעְלָה וּבְנִתָּה מְקַדָּשׁ לְמַטָּה,

בְּתַכְשִׁיטָה. וּמֵתִי קִשְׁטָה אוֹתָהּ
בְּתַכְשִׁיטָה כְּרָאוּי? בְּשַׁעַת שְׁנָרָאוּ לְפָנֶיהָ
כָּל זָכָר, שְׁכָתוֹב (שמות כג) אֶל פְּנֵי הָאָדוֹן
ה'. וְזֶה נִקְרָא אָדוֹן, כְּמוֹ שְׁנָאֵמֵר (יהושע ג)
הִנֵּה אָרוֹן הַבְּרִית אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. וְאֵז
יֵצֵאָה ה' וְנִכְנְסָה יי, וְהִתְקַשְׁטָה בְּכָלִים
שֶׁל זָכָר בְּנִגְדָם שֶׁל כָּל זָכָר בְּיִשְׂרָאֵל.
וְאוֹתִיּוֹת אַחֲרוֹת מוֹשְׁבִים אוֹתָם

בֵּיתָה, מִשְׁתּוֹקָא בְּשִׁתִּים מַה דְּשִׁתִּיקְנָא דְּאִבְרוּ וְאִיבְנוּ
תִּרְיִן עַלְמִין בְּחֻדָּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִכָּאן וְלַחֲלָאָה שְׁלִימוּ דְקָרָא,
דְּכְתִיב, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, תִּרְיִן
דְּרָגִין אֲנֹן דְּאִיצְטְרִיד לְמַחְוֵי רָשִׁים כָּל חַד מִינֵייהוּ.
חַד דָּא דְּאֵתְמַר מ"ה. וְחַד מ"י. דָּא עֲלָאָה וְדָא
תַּתָּאָה. דָּא עֲלָאָה רָשִׁים וְאָמַר הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר
צְבָאָם, הַמוֹצִיא הַהוּא דְּאֵשְׁתַּמוּדַע וְלִית בְּנוּתִיה.
בְּגִוּוֹנָא דָּא הַמוֹצִיא לָחֵם מִן הָאָרֶץ. הַמוֹצִיא הַהוּא
דְּאֵשְׁתַּמוּדַע דָּא דְּרָגָא תַּתָּאָה, וְכֹלָא חַד. בְּמִסְפָּר
שְׁתֵּין רַבּוּא אֲנֹן דְּקִימִין בְּחֻדָּא, וְאִפִּיקוּ חִילִין
לְזִינֵייהוּ דְּלִית לֹון חֲשִׁבָּנָא.

(נ"א בְּגִוּוֹנָא דָּא) לְכֻלָּם, בֵּין אֲנֹן שְׁתֵּין, בֵּין כָּל חִילִין

לשון הקודש

וּבִדְאִי דְּבּוּר בְּסַלַע וּשְׁתִּיקָה בְּשִׁתִּים. וְהַעֲלִינָה רְשׁוּמָה, וְאָמַר הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר
צְבָאָם. הַמוֹצִיא - אוֹתוֹ הַנוֹדַע וְאִין
כְּמוֹתוֹ. כְּמוֹ זֶה הַמוֹצִיא לָחֵם מִן הָאָרֶץ.
הַמוֹצִיא - הַהוּא שְׁנוּדַע. זֶה הַדְּרָגָה
הַתַּתְּחוּנָה, וְהַכֹּל אַחֵד. בְּמִסְפָּר - שְׁשִׁים
רַבּוּא הֵם שְׁעוּמָדִים יְחִיד, וְהוֹצִיאוּ צְבָאוֹת
לְמִינֵיהֶם שְׁאִין לָחֵם חֲשִׁבּוֹן.
וְנ"א כְּמוֹ זֶה. לְכֻלָּם - בֵּין אוֹתָם הַשְּׁשִׁים,
בֵּין כָּל צְבָאוֹתָם - בְּשֵׁם יְקָרָא. מַה זֶה

וּבִדְאִי דְּבּוּר בְּסַלַע וּשְׁתִּיקָה בְּשִׁתִּים. מַלְּה בְּסַלַע - מַה שְּׁאִמְרִתִּי וְהַתְּעוּרְרִיתִי
בוֹ, שְׁתִּיקָה בְּשִׁתִּים - מַה שְּׁשִׁתְּקִיתִי
שְׁנִבְרָאוּ וְנִבְנוּ שְׁנֵי עוֹלָמוֹת יְחִיד.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִכָּאן וְלַחֲלָאָה שְׁלִימוֹת
הַכְּתוּב, שְׁכָתוּב (ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר
צְבָאָם. שְׁתֵּי דְּרָגוֹת הֵן שְׁצָרִיד לְהִיּוֹת
רְשׁוּמָה כָּל אַחַת מֵהֶן. אַחַת זֶה שְׁנִבְרָא
מ"ה, וְאַחַת מ"י. זֶה עֲלִינָה וְזֶה תַּתְּחוּנָה. זֶה

דִּילְהוֹן, בְּשֵׁם יִקְרָא. מָאִי בְּשֵׁם יִקְרָא. אִי תִימָא
 דְּקָרָא לֹון בְּשִׁמְהִתְהוֹן, לָאוּ הָכִי הוּא, דְּאִם כֵּן בְּשִׁמּוֹ
 מִיבְעִי לִיה. אֵלָא בְּזִמְנָא דְּדִרְגָא דָּא לֹא סָלִיק בְּשִׁמָּא
 (לְעִילָא) וְאַקְרִי מ"י, לֹא אוֹלִיד וְלֹא אִפִּיק טְמִירִין לְזִינְיָה
 אַף עַל גַּב דְּכֻלְהוּ הָווּ טְמִירִין בִּיה. כִּיּוֹן דְּכָרָא אֵל"ה
 וְאַסְתִּלַּק בְּשִׁמְיָה וְאַקְרִי אֱלֹהִים, כִּדִּין בְּחִילָא דְּשִׁמָּא
 דָּא אִפִּיק לֹון בְּשְׁלִימוֹ, וְדָא הוּא בְּשֵׁם יִקְרָא, בְּהִהוּא
 שֵׁם דִּילִיָּה קָרָא וְאַפִּיק כָּל זִינָא וְזִינָא לְאַתְקִימָא
 בְּשְׁלִימוּתִיה. כְּגִוּוֹנָא דָּא (שְׁמוֹת לֹא) רָאָה קָרָאתִי בְּשֵׁם.
 אֲדַבְרָנָא שְׁמִי לְאַתְקִימָא בְּצִלָּל עַל קִיּוֹם
 אֲשַׁלְמוּתִיה.

מֵרֹוב אוֹנִים, (יִשְׁעִיָּה מ) מָאִי מֵרֹוב אוֹנִים, דָּא רִישׁ
 דְּרִגְוִין, דְּסָלִיקוּ בִּיה כָּל רַעוּתִין וְאַסְתִּלְקוּ בִּיה
 בְּאַרְחַ סְתִים. וְאַמִּיץ כַּח דָּא רִזָּא דְּעִלְמָא (דף ב ע"ב)

לשון הקודש

הַשֵּׁם שֶׁלּוֹ קָרָא וְהוּצִיא כָּל מִין וּמִין
 שִׁיתְקִימוּ בְּשַׁלְמוּתוֹ. כְּמוֹ זֶה (שְׁמוֹת לֹא) רָאָה
 קָרָאתִי בְּשֵׁם. הַזְכַּרְתִּי שְׁמִי שִׁיתְקִים
 בְּצִלָּל עַל קִיּוֹם שְׁלָמוֹתוֹ.

(יִשְׁעִיָּה מ) מֵרֹוב אוֹנִים. מַה זֶה מֵרֹוב אוֹנִים?
 זֶה רֹאשׁ הַדְּרָגוֹת, שְׁעוּלִים בּוֹ כָּל
 הַרְצוּנוֹת וְעֲלִיתָם בּוֹ בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר. וְאַמִּיץ
 כַּח – זֶה סוּר הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן שֶׁהִתְעַלָּה
 בְּשֵׁם אֱלֹהִים כְּמוֹ שְׁאַמְרָנִי. אִישׁ לֹא

בְּשֵׁם יִקְרָא? אִם תֹּאמַר שֶׁקָּרָא לָהֶם
 בְּשִׁמְוִתֵיהֶם – זֶה אֵינוֹ כֵּן, שְׂאֵם כֵּן, הִיָּה
 צְרִיךְ לִהְיוֹת בְּשִׁמּוֹ. אֵלָא בְּזִמְן שֶׁהִדְרָגָה
 הוּוּ לֹא עוֹלָה בְּשֵׁם וְלִמְעָלָה וְנִקְרָאת מ"י,
 לֹא מוֹלִידָה וְלֹא מוּצִיָּא נִסְתָּרִים לְמִינָה,
 אַף עַל גַּב שֶׁכֻּלָּם הָיוּ טְמוּנִים כֵּה. כִּיּוֹן
 שֶׁכָּרָא אֵלָה וְהִתְעַלָּה בְּשִׁמּוֹ וְנִקְרָא
 אֱלֹהִים, אִזּוּ בְכַח הַשֵּׁם הַזֶּה הוּצִיא אוֹתָם
 בְּשַׁלְמוּת. וְזֶה הוּא בְּשֵׁם יִקְרָא, בְּאוֹתוֹ

עֲלָאָה דְּאַסְתִּילַק בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּדִקְאֻמָּרָן. אִישׁ לֹא
נַעֲדָר מֵאַנּוֹן שְׁתֵּין רַבּוּא דְּאַפִּיק בְּחִילָא דְּשָׂמָא. וּבְגִין
דְּאִישׁ לֹא נַעֲדָר, בְּכָל אַתֵּר דְּמִיתוּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְעֵנְשׁוּ
בְּחוּבֵיהוּ אַתְמָנּוֹן וְלֹא אַעֲדָר מֵאַנּוֹן שְׁתֵּין רַבּוּא
אַפִּילוּ חָד. בְּגִין לְמַחְוֵי כָּלָא דְּיוֹקְנָא חָדָא. בְּמָה
דְּאִישׁ לֹא נַעֲדָר לְעִילָא, אוֹף חָבִי לֹא נַעֲדָר לְתַתָּא.

בְּרֵאשִׁית, רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר, אֲשַׁכֵּחַן אַתְוּוֹן
בְּהַפּוּכָא. בִּי"ת בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתָּר. ב'
בְּקַדְמִיתָא הֵינּוּ בְּרֵאשִׁית. בָּרָא לְבַתָּר. אַל"ף
בְּקַדְמִיתָא וּלְבַתָּר. אַל"ף בְּקַדְמִיתָא הֵינּוּ אֱלֹהִים. אֶת
לְבַתָּר. אֵלָא בַּד בָּעָא קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְמַעַבְדָּהּ
עַלְמָא, כָּל אַתְוּוֹן הֵווּ סְתִימִין, וְתַרִּין אֲלַפִּין שְׁנִין עַד
דְּלֹא בָּרָא עַלְמָא הָוָה מְסַתְּפֵל קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ.

לשון הקודש

ואחר כך. ב' בהתחלה - הינו בראשית.
ברא לאחר מכן. אל"ף בהתחלה ואחר
כך. אל"ף בהתחלה - הינו אלהים, את
לאחר מכן. אלא בשרצה
הקדוש-ברוך-הוא לעשות את העולם,
כל האותיות היו נסתרות. ואלפים שנה
טרם שברא את העולם היה מסתפל
הקדוש-ברוך-הוא ומשתעשע בהם.

נעדר - מאותם ששים רבוא שהוציא
בכח השם. ומשום שאיש לא נעדר, בכל
מקום שמתו ישראל ונענשו בחטאייהם,
נמנו ולא נעדר מאותם ששים רבוא
אפלו אחד כדי להיות הכל צורה אחת.
כמו שאיש לא נעדר למעלה, אף כך לא
נעדר למטה.

בראשית. רב המנונא הזקן אמר,
מצאנו אותיות בהפוך. בִּי"ת בהתחלה

כֹּד בָּעָא לְמַבְרִי עֲלֵמָא, אָתוּ כָּל אֲתוּן קַמִּיה
מְסוּפָא אַרִישִׁיָּהוּ. שְׂרִיאת אָת ת לְמִיעֵל
בְּרִישָׁא, אָמְרָה, רַבּוֹן עֲלֵמִין נִיחָא קַמָּךְ לְמַבְרִי בִי
עֲלֵמָא, דִּיאָנָא חוֹתָמָא דְּגוֹשְׁפִּנְקָא דִּילָךְ אִמָּ"ת, וְאֵת
אֲתַקְרִיאת אִמָּ"ת, יָאוּת לְמַלְכָּא (אִמָּת) לְמַשְׁרִי בָאוּת
אִמָּ"ת וּלְמַבְרִי בִי עֲלֵמָא. אָמַר לָהּ קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא,
יָאוּת אֲנִת וְזַכָּאָה אֲנִת, אֵלָא לִית אֲנִת כִּדְאִי לְמַבְרִי
כָּךְ עֲלֵמָא, הוֹאִיל וְאֲנִת וְאֲנִת זְמוּנָא לְמַחְוִי רָשִׁים עַל
מַצְחִין דְּגוֹבְרִין מְחִימֵנִין דְּקִיָּמוּ אוֹרִיתָא מֵאֵל"ף וְעַד
תִּי"ו, וּבְרָשִׁימוּ דִּילָךְ יָמוּתוֹן. וְעוֹד דִּיאָנָא חוֹתָמָא
דְּמָוֶת. הוֹאִיל וְאֲנִת כָּךְ, לִית אֲנִת כִּדְאִי לְמַבְרִי כָּךְ
עֲלֵמָא. מִיד נִפְקֵת.

עֲאֵלֶת אָת ש קַמִּיה, אָמְרָה קַמִּיה, רַבּוֹן עֲלֵמִין,
נִיחָא קַמָּךְ לְמַבְרִי בִי עֲלֵמָא, דְּבִי אֲתַקְרִי

לשון הקודש

כִּדְאִית לְבָרָא כָּךְ אֵת הָעוֹלָם, הוֹאִיל
וְאֵת עֲתִידָה לְהִיּוֹת רְשׁוּמָה עַל מַצְחִי
הָאֲנָשִׁים הַנֶּאֱמָנִים שְׁקִימוּ אֵת הַתּוֹרָה
מֵאֵל"ף וְעַד תִּי"ו, וּבְרָשִׁם שְׁלָךְ יָמוּתוֹ.
וְעוֹד, שְׂאֵת חוֹתָם הַמָּוֶת. וְהוֹאִיל וְאֵת
כָּךְ, אֵינֶךְ כִּדְאִית לְבָרָא כָּךְ אֵת הָעוֹלָם.
מִיד יִצְאָה.

נִכְנָסָה הָאוּת ש' לְפָנָיו. אָמְרָה לְפָנָיו:
רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֵת

פִּשְׁרָצָה לְבָרָא אֵת הָעוֹלָם, פָּאוּ לְפָנָיו
כָּל הָאוֹתִיּוֹת מְסוּפָם לְרֵאשָׁם. הִתְחִילָה
הָאוּת ת' לְהַכְנִס בְּרֵאשׁ. אָמְרָה: רַבּוֹן
הָעוֹלָמִים, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֵת
הָעוֹלָם, שְׂאֵנִי תִשְׁלוּם חוֹתָם שְׁלָךְ אִמָּ"ת,
וְאֵתָה נִקְרָאת אִמָּ"ת, רָאוּי לְמַלְךְ וְאִמָּתוֹ
לְהִתְחִיל בָּאוּת אִמָּ"ת וּלְבָרָא בִי אֵת
הָעוֹלָם. אָמַר לָהּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
רָאוּיָה אֵת וְזַכָּאִית אֵת, אֵלָא שְׂאֵינֶךְ

שֶׁמֶךְ שְׁדִי, וַיָּאוֹת לְמִבְרֵי עֲלָמָא בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא.
אָמַר לָהּ, יָאוֹת אֲנִתְּ, וְטַב אֲנִתְּ וּקְשׁוּט אֲנִתְּ, אֲבָל
הוֹאִיל וְאַתְּוֹן דְּזִינְפָּא נְטִלִין לָךְ לְמַחְוֵי עֲמָחוֹן, לָא
בְּעִינָא לְמִבְרֵי בְּךָ עֲלָמָא, דְּבִגִּין דְּלֹא יתְקַיִים שְׁקָרָא,
אֵלָּא אִי יִטְלוֹן לָךְ ק ר.

מִכָּאן מָאן דְּבָעֵי לְמִימַר שְׁקָרָא יִטּוֹל יְסוּדָא
דְּקְשׁוּט בְּקַדְמִיתָא וּלְבִתְרָא יוֹקִים לִיהָ שְׁקָרָא,
דְּהָא אֵת שׁ אֵת קְשׁוּט אִיהוּ, אֵת קְשׁוּט דְּאַבְהָתָן
דְּאַתְיִיחְדוּ בַּהּ. ק ר אֵתוֹן דְּאַתְחִיזִיאוּ עַל סְטָרָא
בִּישָׁא אֲנוֹן וּבִגִּין לְאַתְקִימָא נְטִלֵי אֵת שׁ בְּגִנוּיִיהוּ
וְהִי קֶשֶׁר. בִּינֹן דְּחֻמַּת הָכִי נִפְקַת מִקְמִיָּה.

עֲאֲלַת אֵת צ אֲמָרָה קְמִיָּה, רַבּוֹן עֲלָמָא נִיחָא
קֶמֶךְ לְמִבְרֵי בִי עֲלָמָא דְּאַנָּא (ס"א דְּבִי) בִי

לשון הקודש

אֵת הַשְּׁקָר. שֶׁהֲרִי הָאוֹת ש' הִיא אוֹת
אַמֶּת, אוֹת הָאֲמֶת שֶׁהִתְיַחְדּוּ בָּהּ הָאֲבוֹת.
ק' ר' הָאוֹתִיּוֹת שֶׁנֶּגְרָאוּ עַל הַצַּד הָרַע הֵם,
וּבְדִי לְהִתְקַיֵּם נְטִלוּ אֵת הָאוֹת ש' בְּתוֹכָן
וְנִהְיָה קֶשֶׁר. בִּינֹן שֶׁרָאֲתָה בְּךָ, יֵצֵאָה
מִלְּפָנָיו.

נִכְנָסָה הָאוֹת צ'. אֲמָרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֵת הָעוֹלָם,
שְׂאֵנִי וּנְ"א שְׂבִין חֲתוּמִים הַצַּדִּיקִים, וְאַתָּה

הָעוֹלָם, שְׂבִי נִקְרָאת שֶׁמֶךְ שְׁדִי, וְרֵאוּי
לְבָרָא אֵת הָעוֹלָם בְּשֵׁם קְדוֹשׁ. אָמַר לָהּ:
רֵאוּיָהּ אֵת וְטוֹבָה אֵת וְאַמֶּת אֵת, אֲבָל
הוֹאִיל וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַזִּינּוֹף נוֹטְלִים אוֹתָךְ
לְהִיּוֹת עִמָּהֶם, אֵינִי רוֹצֵה לְבָרָא בְּךָ אֵת
הָעוֹלָם, שְׂכַדִּי שְׁלֹא יתְקַיִם הַשְּׁקָר אֵלָּא
אִם יִטְלוּ אוֹתָךְ ק ר.

מִכָּאן, שְׂמִי שְׂרוּצָה לוֹמַר שְׁקָר, יִטּוֹל
יְסוּד שֶׁל אֲמֶת בְּהִתְחַלָּה וְאַחֵר בְּךָ יִקָּים

חַתִּימִין צַדִּיקִים, וְאַנֶּת דְּאַתְקִרִיאת צַדִּיק, בִּי רָשִׁים
 דְּכַתִּיב, (תהלים יא) בִּי צַדִּיק יִי צַדְקוֹת אָהֵב, וְכִי יֹאזֵת
 לְמַבְרֵי עֲלֵמָא. אָמַר לָהּ צַדִּי, צַדִּי אַנֶּת, וְצַדִּיק אַנֶּת,
 אֲבָל אַנֶּת צָרִיד לְמַחֲנֵי טְמִירָא, לִית אַנֶּת צָרִיד
 לְאַתְנָלִיָּא כָּל כֶּךָ בְּגִין דְּלֹא לְמִיָּהֵב פְּתִחוֹן פֶּה
 לְעֲלֵמָא. מָאִי טַעְמָא בִּי אִיְהִי, אַתִּיא י' דְּשָׁמַא דְּבִרִית
 קִדִּישָׁא וְרַכִּיב עָלֶיהָ וְאַתְאַחַד בְּהֶדְהָ. וְרֹזָא דָּא כֹּד
 בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְאַדָּם תְּרַאשׁוֹן דּוּ פְּרָצוּפִין
 בְּרָאוּ. וּבְגִין כֶּךָ אֲנַפּוּי דִּי־ד מְהִדֵּר לְאַחֲוָרָא כְּגִוּוֹנָא
 דָּא ז' וְלֹא אַתְהִדְרוּ אֲנַפִּין בְּאַנַּפִּין כְּגִוּוֹנָא דָּא ז',
 אֲסִתְבַּל לְעִילָא כְּגִוּוֹנָא דָּא ז', אֲסִתְבַּלְתָּ לְתַתָּא
 כְּגִוּוֹנָא דָּא ז', אָמַר לָהּ קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא תוֹב,
 דְּאַנָּא זִמִּין לְנִסְרָא לָךְ וּלְמַעַבְדָּ לָךְ אֲפִין בְּאַפִּין אֲבָל
 בְּאַתְרָא אַחֲרָא תִּסְתַּלַּק. נִפְקַת מִקְמִיָּה וְאַזְלַת.

לשון הקודש

בְּרָא אוֹתוֹ דּוּ פְּרָצוּפִים, וּמִשּׁוּם כֶּךָ הַפְּנִים
 שֶׁל יו"ד חוּר לְאַחֲוָר כְּמוֹ זֶה: (ציור למעלה)
 וְלֹא חוּזְרִים פְּנִים בְּפְנִים כְּמוֹ זֶה: מִסְתַּבַּל
 לְמַעְלָה כְּמוֹ זֶה: (ציור למעלה) מִסְתַּבַּל לְמַטָּה
 כְּמוֹ זֶה: (ציור למעלה) אָמַר לָהּ
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹד, שְׁאַנִּי עֲתִיד
 לְנַסֵּר אוֹתָךְ וּלְעֲשׂוֹת אוֹתָךְ פְּנִים בְּפְנִים,
 אֲבָל בְּמָקוֹם אַחֵר תִּתְעַלִּי. יֵצֵאָה מִלְּפָנָיו
 וְהִלָּכָה.

שְׁנִקְרֵאת צַדִּיק רָשׁוּם בִּי, שְׂכַתוֹב (תהלים יא)
 בִּי צַדִּיק ה' צַדְקוֹת אָהֵב, וְכִי רָאוּי לְבְרָא
 אֶת הָעוֹלָם. אָמַר לָהּ: צַדִּי, צַדִּי אַתְּ וְצַדִּיק
 אַתְּ, אֲבָל אַתְּ צָרִיכָה לְהִיּוֹת טְמוּנָה, אֵינְךָ
 צָרִיכָה לְהִתְנַלּוֹת כָּל כֶּךָ כְּדֵי שְׁלֹא לְתַת
 פְּתִחוֹן פֶּה לְעוֹלָם. מָהוּ הַטַּעַם? ג' הִיא.
 בָּאָה הִי שֶׁל הַשֵּׁם שֶׁל הַבְּרִית הַקְדוּשׁ
 וְרוֹכֵב עָלֶיהָ וְנֹאחֲזוּ עִמָּהּ. וְזֶה הַסּוּד, כְּשֶׁבְּרָא
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת אָדָם תְּרַאשׁוֹן,

עֲאֲלֵת אֶת פּ, אֲמָרָה קַמִּיָּה, רַבּוֹן עֲלֵמִין נִיחָא
 קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִי עֲלֵמָא דְהָא פּוֹרְקָנָא דְאַנְתָּ
 זְמִין לְמַעְבֵּד בְּעֲלֵמָא בִי רְשִׁים, וְדָא הוּא פְדוּת. וְכִי
 יֵאוּת לְמִבְרֵי עֲלֵמָא. אֲמַר לָהּ יֵאוּת אַנְתָּ, אֲבָל בָּךְ
 אֶתְרִשִׁים פֶּשַׁע בְּטַמִּירוּ, כְּנֻזָּנָא דְחִיּוּיָא דְמַחֵי וְאַעִיל
 רִישִׁיָּה בֵין גּוּפִיָּה, הָכִי מָאן דְחָב כְּפִיָּה רִישִׁיָּה וְאַפִּיק
 יְדוּי. וְכֵן עַ עֶזְרָא, אֵף עַל גַּב דְּאֲמָרָה דְאִית בֵּיה עֲנָוָה,
 אֲמַר לָהּ קֹדֶשׁא בְּרִידָא הוּא, לָא אִיבְרֵי בָךְ עֲלֵמָא.
 נִפְקֵת מִקַּמִּיָּה.

עֲאֲלֵת אֶת ס אֲמָרָה קַמִּיָּה, רַבּוֹן ^(דף ג ע"א) עֲלֵמִין,
 נִיחָא קַמָּךְ לְמִבְרֵי בִי עֲלֵמָא, דְאִית בִּי
 סְמִיכָא לְנִפְלִין דְכִתִּיב, ^(תהלים קמה) סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל
 הַנּוֹפְלִים. אֲמַר לָהּ, עַל דָּא אַנְתָּ צָרִיד לְאַתְרָךְ וְלָא
 תְּזוּז מִנִּיהּ, אִי אַתָּ נִפִּיק מֵאַתְרָךְ מַה תִּהֵא עַלִּיָּהּ

לשון הקודש

יְדִיו. וְכֵן עַ עֶזְרָא, אֵף עַל גַּב שְׂאֲמָרָה שְׁנִיש
 בְּהָ עֲנָוָה, אֲמַר לָהּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
 לֹא אֲבָרָא בָךְ אֶת הָעוֹלָם. יֵצֵאָה מִלְּפָנָיו.
 נִכְנָסָה הָאוֹת ס'. אֲמָרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן
 הָעוֹלָמִים, נוֹחַ לָךְ לְבָרָא בִי אֶת הָעוֹלָם,
 שְׁנִיש בִּי סְמִיכָה לְנוֹפְלִים, שְׁכָתוֹב ^{(תהלים}
^{קמה)} סוֹמֵךְ ה' לְכָל הַנּוֹפְלִים. אֲמַר לָהּ: עַל
 בֶּן אֶת צָרִיכָה אֶת מְקוֹמָךְ וְאַל תְּזוּזִי

נִכְנָסָה הָאוֹת פ'. אֲמָרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן
 הָעוֹלָמִים, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֶת
 הָעוֹלָם, שְׁהִרֵי הַפְדוּת שְׂאֲתָה עֲתִיד
 לַעֲשׂוֹת בְּעוֹלָם רְשׁוּמָה בִּי, וְזוֹ הִיא פְדוּת,
 וְכִי רָאוּי לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם. אֲמַר לָהּ:
 רָאוּיָה אַתָּה, אֲבָל בָּךְ רְשׁוּם פֶּשַׁע בְּסִתְרָה.
 כְּמוֹ שֶׁהִנָּחַשׁ שְׂמֵכָה וּמִכְנִים רָאשׁוּ בֵין
 גּוּפוֹ, בָּךְ מִי שְׁחוּטָא, כּוּפָף רָאשׁוֹ וּמוֹצִיא

דאָנן נפילין הואיל ואנון סמיכין עָלָךְ. מִיָּד נפֿקת
מקמיה.

עאלת את נ אמרה קמיה, רבון עֲלֵמָא, נִיחָא קמך
למברי בי עֲלֵמָא, דְּבִי כְּתִיב נֹרָא תְּהִלֹּת
וְתִהְיֶה דְּצַדִּיקִים נְאֻה תְּהִלָּה. אָמַר לָהּ, נִו"ן תּוֹב
לְאַתְרָךְ, דִּהָא בְּגִינָךְ תָּבַת סַמ"ךְ לְאַתְרָה וַחֲוִי סַמ"ךְ
עָלָה. מִיָּד תָּבַת לְאַתְרָה וְנִפְקַת מִקְּמִיָּה.

עאלת את מ אמרה קמיה רבון עֲלֵמָא, נִיחָא קמך
למברי בי עֲלֵמָא, דְּבִי אֶתְקְרִיאת מְלָךְ.
אָמַר לָהּ הָכִי הוּא וְדָאִי, אֲבָל לָא אֲבִירִי בָךְ עֲלֵמָא
בְּגִין דְּעֲלֵמָא אֶצְטְרִיךְ לְמְלָךְ תּוֹב לְאַתְרָךְ, אַנְתְּ וְלֹ
וְךָ דִּהָא לָא יָאוּת לְעֲלֵמָא לְמִיָּקָם בְּלָא מְלָךְ.

בְּהִיא שַׁעְתָּא נִחְתָּא מִן קַדְמוּהִי אֶת כ מַעַל בְּרִסִּי

לשון הקודש

למקומה ויצאה מלפניו.

נכנסה האות מ'. אמרה לפניו: רבון
העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם,
שבי נקראת מלך. אמר לה: כך הוא
ודאי, אבל לא אברא כך את העולם,
משום שהעולם צריך מלך. שובי
למקומך את ול' וך', שהרי לא ראוי
לעולם לעמד בלי מלך.

באותה שעה ירדה מלפניו האות כ'

ממנו. אם את יוצאת ממקומך, מה יהיה
על אותם הנופלים, הואיל והם סומכים
עליך? מיָד יצאה מלפניו.

נכנסה האות נ'. אמרה לפניו: רבון
העולם, נוח לפניך לברא בי את העולם,
שבי כתוב נורא תהלות ותהלה לצדיקים
נאוה תהלה. אמר לה: ניו"ן שובי
למקומך, שהרי בשבילך שבה סמ"ך
למקומה ותהיי סמוכה עליה. מיָד שבה

יְקָרִיָּה אֲזַדְעִיעַת וְאַמְרָה קַמִּיָּה, רַבּוֹן עֲלֵמָא, נִיחָא
 קַמָּךְ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא דְאַנָּא כְּבוֹדָךְ. וְכֵד נַחְתַּת כ
 מַעַל בְּרַסִּי יְקָרִיָּה אֲזַדְעִיעֵנו מֵאַתָּן אֵלֶּף עֲלָמִין
 וְאַזְדְעִיעַ בְּרַסִּיָּא וְכֻלְהוּ עֲלָמִין אֲזַדְעִיעֵנו לְמַנְפֵּל. אָמַר
 לָהּ קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא כ"ף כ"ף, מָה אַתְּ עֶבִיד הָכָא,
 דִּלָּא אַבְרִי בְּךָ עֲלֵמָא. תוֹב לְאַתְרָךְ דִּהָא בְּךָ בְּלִיָּה
 (ישעיה י) בָּלָה וְנַחֲרָצָה אֲשַׁתְּמַע, תוֹב לְבְרַסִּיָּךְ וְהוּי תַּמָּן.
 בַּהֲחִיָּא שְׁעָתָא נָפְקַת מִקַּמִּיָּה וְתַבַּת לְדוֹכְתָּהּ.

עֲאֲלַת אַתְּ י אֲמְרָה קַמִּיָּה, רַבּוֹן עֲלֵמָא, נִיחָא קַמָּךְ
 לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא דְאַנָּא שִׁירוּתָא דְשָׁמָא
 קַדִּישָׁא וְיָאוֹת לָךְ לְמַבְרִי בִּי עֲלֵמָא. אָמַר לָהּ, דִּי
 לָךְ דְאַנְתָּ חָקִיק בִּי, וְאַנְתָּ רָשִׁים בִּי, וְכָל רְעוּתָא דִּילִי
 בְּךָ סְלִיק, לִית אַנְתָּ יָאוֹת לְאַתְעֲקָרָא מִן שְׁמִי.

לשון הקודש

לְכַסְאָךְ וְתַהֲיִי שָׁם. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יֵצֵאָה
 מִלְּפָנָיו וְשָׁבָה לְמִקְוָמָהּ.
 נִכְנָסָה הָאוֹת י'. אֲמְרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן
 הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם,
 שְׂאֲנִי רֵאשִׁית הַשָּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְרָאוּי לָךְ
 לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם. אָמַר לָהּ: דִּי לָךְ
 שְׂאֵת חֲקוּקָה בִּי וְאַתְּ רְשׁוּמָה בִּי, וְכָל
 רְצוֹנִי עוֹלָה בָּךְ. אֵינֶךָ רֵאוּיָה לְהַעֲקֹר
 מִשְׁמִי.

מַעַל כְּסֵא כְּבוֹדוֹ. הִנְדְעִיעָה וְאַמְרָה
 לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא
 בִּי אֶת הָעוֹלָם, שְׂאֲנִי כְּבוֹדָךְ. וּבְשִׁירְדָה
 כִּי מַעַל כְּסֵא כְּבוֹדוֹ, הִנְדְעִיעֵנו מֵאַתָּן
 אֵלֶּף עוֹלָמוֹת, וְהִנְדְעִיעֵנו הַכְּסֵא, וְכָל
 הָעוֹלָמוֹת הִנְדְעִיעֵנו לְפָל. אָמַר לָהּ
 הַקָּדוֹשׁ – בְּרוּךְ – הוּא: כ"ף כ"ף, מָה אַתְּ
 עוֹשֶׂה כָּאֵין? שְׁלָא אֶבְרָא בְּךָ אֶת
 הָעוֹלָם. שׁוּבִי לְמִקְוָמָךְ, שְׁהֲרִי בְּךָ בְּלִיָּה,
 בָּלָה וְנַחֲרָצָה (ישעיה י) נִשְׁמַע. שׁוּבִי

עֲאֲלֵת אֶת ט אֲמָרָה קִמְיָה רַבּוֹן עֲלֵמָא נִיחָא קִמְדָּ
 לְמִבְרֵי בִי עֲלֵמָא דְאַנְתָּ בִי אֶתְקַרִּיאת טוֹב וַיֵּשֶׁר.
 אֲמַר לָהּ לֹא אֲבִרִי בְּךָ עֲלֵמָא דְהָא טוֹבָךְ סְתִים
 בְּגִנוּד, וְצִפּוֹן בְּגִנוּד, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לא) מֶה
 רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירֵאִיךָ הוֹאִיל וְגִנִּיז בְּגִנוּד לִית
 בֵּיה חוֹלְקָא לְעֲלֵמָא דָּא דְאַנָּא בְּעִי לְמִבְרֵי, אֵלָּא
 בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי. וְתוּ דְעַל דְטוֹבָךְ גִּנִּיז בְּגִנוּד יִטְבְּעוֹן
 תִּרְעִי דְהִיכְלָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ב) טָבְעוּ בְּאֶרֶץ
 שְׁעָרֶיהָ. וְתוּ דְלֹא לְקַבְּלָךְ וְכִד תִּתְחַבְּרוֹן בְּחֻדָּא הָא זֶה
 ט, וְעַל דָּא אֶתְוֹן אֵלִין לֹא רְשִׁימִין בְּשַׁבְּטִין קִדִּישִׁין.
 מִיד נִפְקַת מִקִּמְיָה.

עֲאֲלֵת אֶת ז אֲמָרָה לִיָּה, רַבּוֹן עֲלֵמָא, נִיחָא קִמְדָּ
 לְמִבְרֵי בִי עֲלֵמָא, דְּבִי נָטְרִין בְּנִיד שִׁבְת
 דְּכְּתִיב, (שמות כ) זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ

לשון הקודש

בְּתוֹכָךְ, יִטְבְּעוּ שְׁעָרֵי הַהִיכָל, זֶהוּ שְׁכֶתוֹב
 (איכה ב) טָבְעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ. וְעוֹד, שְׁח'
 בְּגִנְדָּךְ, וּכְשֶׁתִּתְחַבְּרוּ יַחַד הִנֵּה ח"ט, וְעַל
 בִּן הָאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ לֹא רְשׁוּמוֹת בְּשַׁבְּטִים
 הַקְדוּשִׁים. מִיד יֵצֵא מִלְּפָנָיו.

נְכֻנְסָה הָאוֹת ז'. אֲמָרָה לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֶת הָעוֹלָם, שְׁפִי
 שׁוֹמְרִים בְּנִיד אֶת הַשַּׁבָּת, שְׁכֶתוֹב (שמות כ)
 זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. אֲמַר לָהּ:

נְכֻנְסָה הָאוֹת ט'. אֲמָרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן
 הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֶת הָעוֹלָם,
 שְׁאֲתָה נִקְרָאתָ בִי טוֹב וַיֵּשֶׁר. אֲמַר לָהּ:
 לֹא אֲבָרָא בְּךָ אֶת הָעוֹלָם, שְׁחֵרִי טוֹבָךְ
 נִסְתָּר בְּתוֹכָךְ וְצִפּוֹן בְּתוֹכָךְ, זֶהוּ שְׁכֶתוֹב
 (תהלים לא) מֶה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפְנָתָ
 לִירֵאִיךָ. הוֹאִיל וְגִנִּיז בְּתוֹכָךְ, אֵין בּוֹ חֶלֶק
 לְעוֹלָם הַזֶּה שְׁאֲנִי רוֹצֶה לְבָרָא, אֵלָּא
 בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד, שְׁעַל שְׁטוֹבָךְ גִּנִּיז

לֹא אֲבִירי בָּךְ עֲלֵמָא דְאַנְתָּ אִית בָּךְ קֶרְבָּא וְחֶרְבָּא
 דְּשִׁנָּא וְרוֹמָחַא דְקֶרְבָּא בְּגִזְזִינָא דְנו"ן. מִיָּד נִפְקַת
 מִקְמִיָּה.

עֲאֲלֵת אַת ו אֲמַרְה קִמִּיָּה רַבּוֹן עֲלֵמָא, נִיחָא קִמְדָּ
 לְמִבְרִי בִי עֲלֵמָא, דְּאַנָּא אַת מִשְׁמָךְ. אֲמַר
 לָהּ וְאוֹ אַנְתָּ וְהָ דִּי לְבוֹן דְּאַתּוֹן אַתּוֹן דְּשָׁמִי דְּאַתּוֹן
 בְּרוּזָא דְשָׁמִי וְחֻקִּיקוֹן וְגִלְפִין בְּשָׁמִי וְלֹא אֲבִירי בְּכו
 עֲלֵמָא.

עֲאֲלֵת אַת ד וְאַת ג אֲמַרוֹ אוֹף הָכִי. אֲמַר אוֹף
 לוֹן דִּי לְבוֹן לְמַחְוִי דָּא עִם דָּא דְהָא מִסְכְּנִין
 לֹא יִתְבַטְלוֹן מִן עֲלֵמָא וְצָרִיכִין לְגִמּוֹל עֲמַחוֹן טִיבוֹ.
 דְּלִ"ת אִיהוּ מִסְכְּנָא, גִּימָ"ל גִּמּוֹל לָהּ טִיבוֹ, לֹא
 תִתְפָּרְשׁוֹן דָּא מִן דָּא וְדִי לְבוֹן לְמִיּוֹן דָּא לְדִין.

לשון הקודש

וְלֹא אֲבִירָא בְּכֵן אַת הָעוֹלָם.
נִכְנָסָה הָאוֹת ד' וְהָאוֹת ג', אֲמַרוֹ אָף בָּךְ.
 אֲמַר אָף לָהּ: דִּי לָכֵן לְהִיּוֹת זֶה עִם זֶה,
 שְׁהִירֵי הָעֲנִיִּים לֹא יִתְבַטְלוּ מִן הָעוֹלָם,
 וְצָרִיכִים לְגִמּוֹל עֲמָהֶם חֶסֶד. דְּלִ"ת הוּא
 הָעֲנִי (דל), גִּימָל גִּמּוֹלֶת לָהּ חֶסֶד. אֵל
 תִּפְרְדּוּ זֶה מִזֶּה, וְדִי לָכֵן לְזִיוֹן זֶה אֶת זֶה.

לֹא אֲבִירָא בָּךְ אַת הָעוֹלָם, שְׂבָךְ יֵשׁ קֶרֶב,
 וְחֶרֶב שְׁנוּנָה, וְרוֹמַח שֶׁל קֶרֶב כְּמוֹ שְׁלִנּוֹן.
 מִיָּד יֵצֵאָה מִלְּפָנָיו.
נִכְנָסָה הָאוֹת ו'. אֲמַרְה לְפָנָיו: רַבּוֹן
 הָעוֹלָם, נוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִּי אֶת הָעוֹלָם,
 שְׂאֵנִי אוֹת מִשְׁמָךְ. אֲמַר לָהּ: וְאוֹ, אַתּוּ וְהָ
 דִּי לָכֵם שְׂאֵתֵן אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁמִי, שְׂאֵתֵן
 בְּסוֹד שֶׁל שָׁמִי וְחֻקּוֹת וְגִלְפּוֹת בְּשָׁמִי,

עֲאֲלֵת אֶת ב' אֲמָרָה לִיה, רַבּוֹן עֲלֵמָא, נִיחָא קִמְדָּ
לְמַבְרִי בִי עֲלֵמָא, דְּבִי מְבָרְכָאן לָךְ לְעִילָא
וְתַתָּא. אָמַר לָהּ קִדְשָׁא בְרִידָּ הוּא, הָא וְדָאִי בָךְ
אֲבִירִי עֲלֵמָא וְאֵת תִּהֵא שִׁירוּתָא לְמַבְרִי עֲלֵמָא.

קִיִּימָא אֶת א' לָא עֲאֲלֵת. אָמַר לָהּ קִדְשָׁא בְרִידָּ
הוּא אֶל"ף אֶל"ף לְמָה לִית אֲנִתָּ עֲאֲלֵת
קִמְדָּאִי כְּשָׂאָר כָּל אֲתוּוֹן. אֲמָרָה קִמְדָּאִי רַבּוֹן עֲלֵמָא
בְּגִין דְּחִמְיָא דְּכָל אֲתוּוֹן נִפְקוּ מִן קִמְדָּא בְּלֹא תוֹעֲלָתָא
מָה אֲנָא אֲעֵבִיד תַּמָּן. וְתוּ דְּהָא (דף ג ע"ב) יְהִיבְתָּא לְאֵת
בִּי"ת נְבִזְבָּזָא רַבְרָבָא דָּא, וְלֹא יָאוּת לְמַלְכָּא עֲלָאָה
לְאֲעֵבְרָא נְבִזְבָּזָא דִּיהֵב לְעֵבְדוֹ וְלִמְיָהֵב לְאַחֲרָא. אָמַר
לָהּ קִדְשָׁא בְרִידָּ הוּא אֶל"ף אֶל"ף אֶף עַל גַּב דָּאֵת
בִּי"ת בַּהּ אֲבִירִי עֲלֵמָא, אֵת תִּהֵא רִישׁ לְכָל אֲתוּוֹן,
לִית בִּי יְחֻדָּא אֶלָּא בָךְ. בָּךְ יִשְׁרוֹן כָּל חוֹשְׁבָנִין וְכָל

לשון הקודש

אֲמָרָה לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, מְשׁוּם
שְׂרָאִיתִי שְׂכָל הָאוֹתִיּוֹת יֵצְאוּ מִלְּפָנֶיךָ
בְּלִי תוֹעֲלָת, מָה אֲנִי אֶעֱשֶׂה שָׁם? וְעוֹד,
שְׁהִי נִתֵּת לָאוֹת ב' אוֹצֵר גָּדוֹל זֶה, וְלֹא
רְאוּי לְמַלְכָּךְ עֲלִיּוֹן לְהַעֲבִיר אוֹצֵר שְׁתָּתָן
לְעֵבְדוֹ וְלִתֵּת לְאַחֲרָא. אָמַר לָהּ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, אֶף עַל
גַּב שְׂאֵבְרָא אֵת הָעוֹלָם בְּאוֹת בִּי"ת, אֵת
תִּהֵי הָרֵאשׁ לְכָל הָאוֹתִיּוֹת. אֵין בִּי יְחֻדָּ

נְכֻנְסָה הָאוֹת ב'. אֲמָרָה לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
נִוֹחַ לְפָנֶיךָ לְבָרָא בִי אֵת הָעוֹלָם, שְׂכִי
מְבָרְכִים אוֹתְךָ לְמַעֲלָה וְלִמְסָה. אָמַר לָהּ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הֲרִי וְדָאִי שְׂכָךְ
אֲבִירָא אֵת הָעוֹלָם, וְאֵת תִּהֵי הָרֵאשִׁית
לְבָרָא אֵת הָעוֹלָם.

עֲמִדָּה הָאוֹת א' וְלֹא נְכֻנְסָה. אָמַר לָהּ
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֶל"ף אֶל"ף, לְמָה
אֵינְךָ נְכֻנְסָת לְפָנַי כְּשָׂאָר כָּל הָאוֹתִיּוֹת?

עוֹבְדֵי דְעֵלְמָא, וְכָל יְחִידָא לָא הֵי אֵלָא בָּאת אֱלִ"ף.
וְעַבְד קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא אֲתָנוּן עֲלָאין רַבְרָבן,
וְאֲתָנוּן תַּתָּאין זְעִירִין. וּבְגִין כֹּךְ בֵּי"ת בֵּי"ת
בִּרְאשִׁית בָּרָא. אֱלִ"ף אֱלִ"ף אֱלֹהִים אֵת. אֲתָנוּן
מִלְעִילָא וְאֲתָנוּן מִתַּתָּא, וְכִלְהוּ בְּחֻדָּא הוּוּ מִעֵלְמָא
עֲלָאָה וּמִעֵלְמָא תַּתָּאָה.

בִּרְאשִׁית רַבִּי יוֹדָאי אָמַר מָאי בִּרְאשִׁי"ת, בְּחֻכְמָ"ה,
דָּא חֻכְמָ"ה, דְּעֵלְמָא קִיִּימָא עָלָה, לְאֵעֲלָא
גו רִזִּין סְתִימִין עֲלָאין. וְהָכָא אֲגִלִּיפוּ שִׁית סְטִרִין
רַבְרָבִין עֲלָאין דְּמִנְהוֹן נָפִיק כָּלָא, דְּמִנְהוֹן אֲתַעֲבִידוּ
שִׁית מְקוֹרִין וְנַחֲלִין, לְאֵעֲלָא גו יִמָּא רַבָּא. וְהֵינּוּ בָּרָא
שִׁית מִהָכָא אֲתַבְּרִיאוּ. מָאן בָּרָא לוֹן, הֵהוּא דָּלָא
אֲדַבֵּר הֵהוּא סְתִים דָּלָא יָדִיעַ.

לשון הקודש

בִּרְאשִׁית. רַבִּי יוֹדָאי אָמַר, מַה זֶה
בִּרְאשִׁי"ת? בְּחֻכְמָ"ה. זוֹ הַחֻכְמָ"ה
שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלֶיהָ, לְהַכְנִס לְתוֹךְ
סוּדוֹת נִסְתָּרִים עֲלִיּוֹנִים. וְכֵאן נַחֲקִי
שֶׁשָּׁה צְדָדִים גְּדוֹלִים עֲלִיּוֹנִים שְׂמֵהֶם הִכַּל
יוֹצֵא, שְׂמֵהֶם נִעְשׂוּ שֶׁשָּׁה מְקוֹרוֹת וְנַחֲלִים
לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַיָּם הַגְּדוֹל. וְהֵינּוּ בָּרָא שִׁית
מִכָּאן נִבְרָאוּ. מִי בָּרָא אוֹתָם? הֵהוּא
שֶׁלֹּא נִזְכָּר, הֵהוּא הַנִּסְתָּר שְׂאִינוּ יָדוּעַ.

אֵלָא כֹּךְ. כֹּךְ יִתְחִילוּ כָּל הַחֲשֻׁבּוֹנוֹת וְכָל
מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְכָל יְחִיד לֹא יִהְיֶה אֵלָא
בָּאוֹת אֱלִ"ף.

וְעֵשֶׂה הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹתִיּוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת גְּדוֹלוֹת, וְאוֹתִיּוֹת תַּחְתּוֹנוֹת
קְטַנוֹת. וּמִשּׁוֹם כֹּךְ בֵּי"ת בֵּי"ת -
בִּרְאשִׁית בָּרָא. אֱלִ"ף אֱלִ"ף - אֱלֹהִים
אֵת. אוֹתִיּוֹת מְלַמְעָלָה וְאוֹתִיּוֹת מְלַמְטָה,
וְכֵלֶן יַחַד הֵם מַהֲעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וּמַהֲעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן.

רַבִּי חֵיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ אֲזָלִי בְּאַרְחָא, כִּד מָטוּ לְחַד
בִּי חֲקַל, אָמַר לִיה רַבִּי חֵיָּיא לְרַבִּי יוֹסִי הָא
דְּאִמְרִיתוּ בְּרָא שִׁית וְדָאִי חָכִי הוּא, בְּגִין דְּשִׁית יוֹמִין
עַלְאִין גַּבִּי אוֹרִייתָא וְלֹא יִתִּיר. אַחֲרָנִין סְתִימִין אֵינוּן.

אַבְל חֲמִינָן גּוֹ סְטָרִי בְּרֵאשִׁית דְּאָמַר חָכִי. גְּלִיפִי
אַגְלִיף הַהוּא סְתִימָאָה קִדִּישָׁא גּוֹ מְעוּי דְּחַד
טְמִירוּ דְּנָקִיט בְּנִקּוּדָה דְּנָעִיץ. הַהוּא גְּלִיפִי אַגְלִיף
וְטְמִיר בִּיה כְּמֵאן דְּגָנִיז כֹּלָא תַּחֲוֹת מִפְתָּחָא חָדָא.
וְהַהוּא מִפְתָּחָא גָנִיז כֹּלָא בְּהִיכָלָא חָדָא, וְאַף עַל גַּב
דְּכֹלָא גָנִיז בְּהַהוּא הִיכָלָא, עֲקָרָא דְּכֹלָא בְּהַהוּא
מִפְתָּחָא הָוִי. הַהוּא מִפְתָּחָא סְגִיר וּפְתַח.

בְּהַהוּא הִיכָלָא אֵית בִּיה גְּנִיזִין סְתִימִין סְגִיָּאִין אֵלִין
עַל אֵלִין. בְּהַהוּא הִיכָלָא אֵית תַּרְעִין עוֹבְד
סְתִימוּ וְאֵנוּן חֲמִשִּׁין. אַגְלִיפוּ לְאַרְבַּע סְטָרִין וְהָיוּ

לשון הקודש

בתוך מעיו של סתר אחד שנקוד בנקודה
שנעץ. ההוא חקק חקוקים ונסתר בו,
כמי שגנזו הכל תחת מפתח אחד, ואותו
המפתח גנזו הכל בהיכל אחד. ואף על
גב שחבל גנזו בהיכל ההוא – העקר של
הכל הוא באותו המפתח. אותו המפתח
סוגר ופותח.

באותו ההיכל יש גנזים נסתרים רבים

רַבִּי חֵיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
בְּשִׁהֲגִיעוּ לְשָׂדֶה אֶחָד, אָמַר רַבִּי חֵיָּיא
לְרַבִּי יוֹסִי, זֶה שְׂאמְרָתָם בְּרָא שִׁית –
וְדָאִי זֶה כֶּד, מְשׁוּם שֶׁשָּׂשָׂה יָמִים עָלְיוֹנִים
אַצֵּל הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹתֵר. הָאֲחֵרִים הֵם
נִסְתָּרִים.

אַבְל רְאִינוּ בְּתוֹךְ צִדְדֵי בְּרֵאשִׁית שְׂאמֵר
כֶּד. חֲקִיקוֹת חֲקַק אוֹתוֹ הַנִּסְתָּר הַקָּדוֹשׁ

אַרְבַּעִין (ס"י וַתֵּשַׁע). חַד תִּרְעָא לִית לִיה סְטָרָא, לָא יָדִיעַ
אִי הוּא לְעִילָא, אִי הוּא לְתַתָּא (ס"י אִיהוּ לְעִילָא אִיהִי לְתַתָּא).
וּבְגִין כֹּךְ הַהוּא תִרְעָא סְתִים.

גוֹ אִינּוֹן תִּרְעִין אִית מִנְעוּלָא חָדָא, וְחַד אֲתֵר דְקִין
לְאַעֲלָא הַהוּא מִפְתָּחָא בֵּיה, וְלָא אֲתִרְשִׁים אָלָא
בְּרִשִׁימוֹ דְּמִפְתָּחָא, לָא יָדְעִין בֵּיה אָלָא הַהוּא מִפְתָּחָא
(ס"י דְּפִתְחָא) בְּלַחֲדוּי. וְעַל רוּזָא דְנָא בְּרִאשִׁית בָּרָא
אֱלֹהִים.

בְּרִאשִׁית דָּא מִפְתָּחָא דְכָלָא סְתִים בֵּיה, וְהוּא
סָגִיר וּפְתַח, וְשִׁית תִּרְעִין כְּלִילָן בֵּיה.
בְּהַהוּא מִפְתָּחָא דְסָגִיר וּפְתַח. כֹּד סָגִיר אִנּוֹן תִּרְעִין
וּכְלִיל לֹון בְּגִינִיה (נ"א וְכָלָה בְּגִינִיה) כְּדִין וְדָאי כְּתִיב בְּרִאשִׁית
מִלָּה גִלְיָא בְּכָלֵל מִלָּה סְתִימָאָה. וּבְכָל אֲתֵר בְּר"א
מִלָּא סְתִימָאָה אִיהוּ, סָגִיר וְלָא פְתַח.

לשון הקודש

הַמִּפְתָּח וס"י שֶׁל הַפְתָּח לְבָדוּ. וְעַל זֶה הַסּוּד
בְּרִאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים.
בְּרִאשִׁית זֶה הַמִּפְתָּח שֶׁהַכֹּל נִסְתָּר בּוֹ,
וְהוּא סוּגֵר וּפּוֹתַח, וְשִׁשָּׁה שְׁעָרִים כְּלוּלִים
בּוֹ בְּאוֹתוֹ הַמִּפְתָּח שְׁסוּגֵר וּפּוֹתַח.
כְּשֶׁסּוּגֵר אֵת אוֹתָם הַשְּׁעָרִים וְכוּלָל אוֹתָם
בְּתוֹכוֹ (נ"א וְכוּלָא בְּתוֹכוֹ), אִזּוּ וְדָאי כְּתוּב
בְּרִאשִׁית, דְּבָר גָּלוּי בְּכָלֵל דְּבָר נִסְתָּר.
וּבְכָל מָקוֹם בְּר"א – זֶה דְּבָר נִסְתָּר. סוּגֵר
וְלֹא פּוֹתַח.

אֵלּוּ עַל אֵלּוּ. בְּאוֹתוֹ הַהִיכָל יֵשׁ שְׁעָרִים
מַעֲשֶׂה סֵתֵר, וְהֵם חֲמִשִּׁים. נִחְקֶקוּ
לְאַרְבַּעַה צְדָדִים וְהִיוּ לְאַרְבַּעִים וס"א
וְתִשְׁעָה. לְשַׁעַר אֶחָד אֵין צֵד, לֹא יָדוּעַ אִם
הוּא לְמַעַלָּה אִם הוּא לְמַטָּה וס"י הוּא לְמַעַלָּה
הוּא לְמַטָּה. וּמִשּׁוֹם כֹּךְ אוֹתוֹ הַשְּׁעַר סְתוּם.
בְּתוֹךְ אוֹתָם הַשְּׁעָרִים יֵשׁ מִנְעוּל אֶחָד,
וּמִקּוֹם אֶחָד קָמְן לְהִכְנִים אוֹתוֹ הַמִּפְתָּח
בּוֹ, וְאִינוּ נִרְשָׁם אָלָא בְּרִשָּׁם שֶׁל
הַמִּפְתָּח. אֵין יוֹדְעִים בּוֹ אָלָא אוֹתוֹ

אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדָאֵי הָכִי הוּא, וְשָׁמְעָנָא לְבוֹצִינָא
 קַדִּישָׁא דְאָמַר הָכִי, דְּמַלְתָּ סְתִימָאָה אִיהוּ
 בָּרָא סָגִיר וְלֹא פָתַח. וּבְעוֹד דְּהָוָה סָגִיר בְּמַלְתָּ דְּבָרָא,
 עָלְמָא לֹא הָוִי וְלֹא אֶתְקַנִּים, וְהָוָה חָפִי עַל כֹּלָּא תַּה"ו,
 וְכִד שְׁלֵטָא הָאִי תַּה"ו, עָלְמָא לֹא הָוָה, וְלֹא אֶתְקַנִּים.

אֵימַתִּי הָהוּא מִפְּתָחָא פָתַח תַּרְעִין וְאַזְדַּמֵּן
 לְשִׁמּוּשָׁא וּלְמַעַבְדַּ תּוֹלְדִין כִּד אַתָּא אַבְרָהָם
 דְּכָתִיב אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם וְתַנִּינֵן
 בְּאַבְרָהָם. וּמָה דְּהָוָה כֹּלָּא סְתִים בְּמַלְתָּ בָּרָא,
 אֶתְהַדְרוּ אֶתְוֹן לְשִׁמּוּשָׁא, וְנִפְק עֲמוּדָא דְּעַבְד
 תּוֹלְדִין, אֲבַר יִסּוּדָא קַדִּישָׁא דְּעָלְמָא קִימָא עֲלֵיהּ.

כִּד הָאִי אֲבַר אֶתְרָשִׁים בְּמַלְתָּ בָּרָא כִּדִּין רָשִׁים
 סְתִימָאָה עָלְתָּה (נ"א קַדִּישָׁא לְגַלְתָּה) רָשִׁימוּ אַחֲרָא

לשון הקודש

אָבְרָהָם, שְׁכַתּוֹב אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם, וְשַׁנִּינוּ בְּאַבְרָהָם. וּמָה
 שֶׁהִכֵּל הָיָה סְתוּם בְּמַלְתָּ בָּרָא – חֲזוּ
 הָאוֹתִיּוֹת לְשִׁמּוּשׁ, וְיִצְא עֲמוּד שְׁעָשָׂה
 תּוֹלְדוֹת, אֲבַר הַיִּסּוּד הַקָּדוֹשׁ שֶׁהָעוֹלָם
 עוֹמֵד עָלָיו.

בְּשִׁחָאֲבַר הָוָה נִרְשַׁם בְּמַלְתָּ בָּרָא, אִז
 רָשִׁים הִנְסִתָּר הָעֲלִיּוֹן (נ"א הַקָּדוֹשׁ לְגַלּוֹת)
 רָשִׁים אַחֵר לְשִׁמוּ וּלְכַבּוּדוֹ. וְזֶה הוּא מ"ו.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי זֶה כִּד, וְשָׁמְעָתִי אֶת
 הַמְּאוֹר הַקָּדוֹשׁ (רַשְׁב"י) שְׁאוֹמֵר כִּד, שְׁדַבֵּר
 נִסְתָּר הוּא בָּרָא, סָגִיר וְלֹא פוֹתַח. וּבְעוֹד
 שֶׁהָיָה סָגִיר בְּמַלְתָּ בָּרָא, לֹא הָיָה הָעוֹלָם
 וְלֹא הִתְקַנֵּם, וְהָיָה מְכֻסֶּה עַל הַכֹּל תַּה"ו.
 וְכִשְׁשׁוֹלֵט הַתַּה"ו הָזֶה, אֵין עוֹלָם וְלֹא
 מִתְקַנֵּם.

מִתִּי אוֹתוֹ הַמִּפְתָּח פּוֹתַח שְׁעָרִים
 וּמִזְדַּמֵּן לְשִׁמּוּשׁ וְלַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת? בְּשִׁבְא

לְשִׁמְיָה וְלִיקָרְיָה. וְדָא אִיהוּ מִי בָּרָא אֱלֹה. וְגַם בֵּן
שְׁמָא קִדִּישָׁא דְּאַתְבָּרְכָא דְּאִיהוּ מִ"ה אֶתְרָשִׁים. וְאַפִּיק
מִן בָּרָא אֲבָר. וְהוּא רָשִׁים בְּאֵלֶּה מִסְטָרָא דָּא וְאַבְר
מִסְטָרָא דָּא. סְתִימָאָה קִדִּישָׁא. אֱלֹה קִיּוּמָא. אֲבָר
קִיּוּמָא. כִּד אֲשֶׁתְּלִים דָּא אֲשֶׁתְּלִים דָּא. גְּלִיף לְהֵאִי
אֲבָר ה. גְּלִיף לְהֵאִי אֱלֹה י.

אַתְתַּעְרוּ אַתְוּוֹן לְאַשְׁלֵמָא לְהֵאִי סְטָרָא וְלְהֵאִי
סְטָרָא, כִּדִּין אִפִּיק מִ"ם. נָטִיל חַד לְהֵאִי
סְטָרָא וְחַד לְהֵאִי סְטָרָא, אֲשֶׁתְּלִים שְׁמָא קִדִּישָׁא
וְאַתְתַּעְבִּיד אֱלֹהִים גַּם בֵּן שְׁמָא ^(דף ד ע"א) דְּאַבְרָהָם. כִּד
אֲשֶׁתְּלִים דָּא אֲשֶׁתְּלִים דָּא.

וַיֵּשׁ אֹמְרִים דְּנָטִיל קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִי וְשָׂדִי
בְּאֵלֶּה וְאַתְתַּעְבִּיד אֱלֹהִים. וְנָטִיל קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מַה וְשָׂדִי בְּאַבְר וְאַתְתַּעְבִּיד אֲבָרָהָם. (ומלת מ"י רומוז)

לשון הקודש

הַצֵּד הָזֶה וְאֵת הַצֵּד הָזֶה, וְאֵז מוֹצִיא מִ"ם.
נֹטִיל אַחֲד לְצֵד הָזֶה וְאַחֲד לְצֵד הָזֶה.
נִשְׁלֵם הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ וְנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים גַּם בֵּן
הַשֵּׁם שֶׁל אֲבָרָהָם. כְּשֶׁנִּשְׁלֵם זֶה – נִשְׁלֵם
זֶה.

וַיֵּשׁ אֹמְרִים שְׁנָטִיל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִי וְזָרַק בְּאֵלֶּה וְנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים. וְנָטִיל
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִ"ה וְזָרַק בְּאַבְר

בָּרָא אֱלֹה, וְגַם בֵּן הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
שְׁמַתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא מִ"ה שְׁנִרְשָׁם. וְהוֹצִיא מִן
בָּרָא אֲבָר, וְהוּא רָשִׁים בְּאֵלֶּה מִצֵּד זֶה
וְאַבְר מִצֵּד זֶה. הַנִּסְתָּר הַקָּדוֹשׁ. אֱלֹה
עוֹמֵד. אֲבָר עוֹמֵד. כְּשֶׁנִּשְׁלֵם זֶה – נִשְׁלֵם
זֶה. חוֹקֵק לְאַבְר הָזֶה ה', וְחוֹקֵק לְ"אַלֶּה"
הָזֶה י'.

מִתְעוֹרְרוֹת הָאוֹתִיּוֹת לְהַשְׁלִים אֵת

לחמשים שערי בינה ואית בה יו"ד אות קדמא דשמא קדישא. ומלת מ"ה רמז למנינא דשמא קדישא, ואית ביה אות תניינא דשמא קדישא יחיה. כמא דאת אמר, (תהלים קמד) אשרי העם שכבה לו וגו' (איוב כו) תולה ארץ על בלי מ"ה. וכדין אתקנימו תרין עלמין. ביו"ד עלמא דאתי, ובמ"א עלמא דא. כלומר כמ"י כרא עולם הבא ובמ"ה כרא עולם הזה. ודין הוא רמז עילא ונתתא).

וּכְדִין עֶבֶד תּוֹלְדוֹת וְנִפְק שְׁמָא שְׁלִים מַה דְּלֹא הָיָה קִדְם דִּנָּא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאם, בְּלֵהוּ הָווּ תַלְיִין עַד דְּאִתְבְּרִי שְׁמִיָּה דְּאַבְרָהָם. בֵּינן דְּאַשְׁתָּלִים שְׁמָא דָּא דְּאַבְרָהָם, שְׁמָא קַדִּישָׁא אֲשֵׁתָּלִים. הָדָא הוּא דְכְּתִיב בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם.

אַשְׁתַּמַּח רַבִּי חֲיִיא בְּאַרְעָא וְנִשְׁק לְעַפְרָא, וּבִבְה וְאָמַר עַפְרָא עַפְרָא כְּמָה אַתָּ קָשִׁי קָדְל, כְּמָה אַתָּ בַּחֲצִיפוֹ. דְּכָל מַחֲמָדִי עֵינָא יִתְבָּלוֹן בְּךָ, כָּל

לשון הקודש

וְנַעֲשֶׂה אֲבָרָהָם. (ומלת מ"י רומזת לחמשים שערי בינה, ויש בה יו"ד, האות הראשונה של השם הקדוש. ומלת מ"ה רומזת למנין השם הקדוש, ויש בה האות השניה של השם הקדוש ידו"ה, כמו שנאמר (תהלים קמד) אשרי העם שכבה לו וגו', (איוב כו) תולה ארץ על בלי מ"ה. ואז התקנימו שני עולמות. ביו"ד העולם הבא, ובמ"א העולם הזה. כלומר כמ"י כרא את העולם הבא, ובמ"ה כרא את העולם הזה. וזהו רמז מעלה ומטה).

וְאִז עֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת וְיִצָּא שֵׁם שְׁלֵם מַה

שלא היה מקדם לבן. זהו שכתוב (בראשית

א) אלה תולדות השמים והארץ

בהבראם. כלם היו תלויים עד שנברא

שמו של אברהם. בין שנשלם השם הזה

של אברהם, נשלם השם הקדוש. זהו

שכתוב ביום עשות ה' אלהים ארץ

ושמים.

השתמח רבי חייא בארץ ונשק את

העפר, ובכה ואמר: עפר, עפר, כמה

עמודי נהורין דעלמא תיכול וְתידוק. כִּמָּה אַתְּ
חֲצִיפָא, בּוֹצִינָא קִדִּישָׁא דְהוּה נְהִיר עֲלָמָא, שְׁלִיטָא
רַבְרָבָא מִמֶּנָּה דְזִכּוּתִיה מְקִיִּים עֲלָמָא אַתְּבִלִּי בָּךְ.
רַבִּי שְׂמַעוֹן נְהִירוֹ דְּבוֹצִינָא נְהִירוֹ דְּעֲלָמִין אַנְתָּ בְּלִי
בְּעַפְרָא וְאַנְתָּ קִיִּים וְנִהַג עֲלָמָא. אֲשֶׁתּוּמִּם רְגַעָא
חָדָא, וְאָמַר עַפְרָא עַפְרָא לָא תַתְנָאִי דְלָא יִתְמַסְרוֹן
בָּךְ עַמּוּדִין דְּעֲלָמָא דְהָא רַבִּי שְׂמַעוֹן לָא אַתְּבִלִּי בָּךְ.

קָם רַבִּי חֵיָא וְהוּה בָּבִי. אֶזְל וְרַבִּי יוֹסִי עֲמִיָּה.
מִתְּחִילָא יוֹמָא אַתְּעִנִי אַרְבַּעִין יוֹמִין לְמַחְמִי לְרַבִּי
שְׂמַעוֹן. אָמְרוּ לִיה לִית אַנְתָּ רִשָּׁאי לְמַחְמִי לִיה. בָּכָה
וְאַתְּעִנִי אַרְבַּעִין יוֹמִין אַחֲרִינִין. אַחֲזִיאוּ לִיה בְּחֻזּוֹא
לְרַבִּי שְׂמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, דְּהוּוּ לָעָן בְּמַלְחָה

לשון הקודש

עמודי העולם, שְׁחָרִי רַבִּי שְׂמַעוֹן לֹא
יִרְקַב בָּךְ.

קָם רַבִּי חֵיָא וְהָיָה בּוֹכָה. הִלֵּךְ וְרַבִּי יוֹסִי
עִמּוֹ. מֵאוּתוֹ הַיּוֹם הִתְעַנָּה אַרְבַּעִים יָמִים
לְרֹאוֹת אֶת רַבִּי שְׂמַעוֹן. אָמְרוּ לוֹ, אִינְךָ
רִשָּׁאי לְרֹאוֹת אוֹתוֹ. בָּכָה וְהִתְעַנָּה
אַרְבַּעִים יָמִים אַחֲרִים, הִרְאוּ לוֹ בְּמַתְנָה
אֶת רַבִּי שְׂמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי שְׁהִיּוּ
עוֹסְקִים בְּדִבְרֵי הַזֶּה שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְהָיוּ
כִּמָּה אֲלָפִים שׁוֹמְעִים לְדַבּוּרוֹ. בֵּינֵתִים

אֶתְּהָ קָשָׁה עֲרָף, כִּמָּה אֶתְּהָ בְּחֻצְפָּה,
שְׁכַל מַחְמִדֵּי הָעֵין יִרְקְבוּ בָּךְ, כָּל עַמּוּדֵי
אוֹרוֹת הָעוֹלָם תֹּאכַל וְתִשְׁחָק. כִּמָּה אֶתְּהָ
חֲצוּף, הַמְּאוּר הַקָּדוֹשׁ (רַשְׁבִּי) שְׁהָיָה מְאִיר
אֶת הָעוֹלָם, הַשְּׁלִיט הַגָּדוֹל שְׂמַמְנָה,
שְׁזִכּוּתוֹ מַעְמִידָה אֶת הָעוֹלָם, יִרְקַב בָּךְ.
רַבִּי שְׂמַעוֹן, אוֹר הַמְּאוּר, אוֹר הָעוֹלָמוֹת,
אֶתְּהָ נִרְקַב בְּעַפְרָא וְאַתְּהָ מְקִיִּים וּמְנַהִיג
אֶת הָעוֹלָם. הַשְּׁתוּמִּים רְגַע אַחֵר, וְאָמְרוּ:
עַפְרָא, עַפְרָא, אַל תַּתְנָּאֵה, שְׁלֹא יִמָּסְרוּ בָּךְ

דא דאמר רבי יוסי, והווי במה אלפין צייתין
למלויליה. אדהכי חמא במה גרפין רברבין עלאין
וסליקו עלייהו רבי שמעון ורבי אלעזר בריה וסליקו
למתיבתא דרקיעא, וכל אלון גרפין הווי מחפאן להו.
חמא דמתהדרן ומתחדשן בזיוון ונהירו יתיר מנהורא
דזיוא דשמשא.

פתח רבי שמעון ואמר ייעול רבי חייא וליחמי
בבמה דזמין קדשא בריך הוא לחדתא
אנפי צדיקייא לזמנא דאתי. ופאה איהו מאן דעאל
הכא בלא כסופא, וזפאה מאן דקאים בההוא
עלמא בעמודא תקיף בכלא. וחמא דהוה עאל,
והוה קם רבי אלעזר ושאר עמודין דיתבין תמן.
והוא הוה כסיף ואשמיט גרמיה ועאל ויטיב לרגלוי
דרבי שמעון.

קלא נפק ואמר מאיד עינד. לא תזקוף רישך, ולא

לשון הקודש

לחדש את פני הצדיקים לעתיד לבא.
אשרי הוא מי שנכנס לבאן בלי בושה,
ואשרי מי שעומד באותו העולם בעמוד
חזק ככל. וראה שהיה נכנס ועומד רבי
אלעזר, ושאר העמודים שיושבים שם.
והוא היה מתביש, והשמיט את עצמו,
ונכנס וישב לרגלי רבי שמעון.

יצא קול ואמר: הנמד עינדך ואל תרים

ראה במה כנפים גדולות עליונות,
ומעלים עליהם את רבי שמעון ואת רבי
אלעזר בנו, ועולים לישיבת הרקיע, וכל
אלו הכנפים היו מחבות להם. ראה
שחוזרים ומתחדשים ומאירים יותר
מהאור של זיו השמש.

פתח רבי שמעון ואמר, יבנס רבי חייא
ויראה במה שעתיד הקדוש-ברוך-הוא

תִּסְתַּבֵּל. מֵאִיךְ עֵינָיו וְחֲמָא נְהוֹרָא דְהוּה נְהִיר
לְמַרְחֹק. קָלָא אַהֲדַר בְּמִלְקָדְמִין וְאָמַר עֲלָאִין טְמִירִין
סְתִימִין פְּקִיחִי עֵינָא אֲנֹן דְּמִשְׁטָטִין בְּכָל עֲלָמָא
אֶסְתַּבְּלוּ וְחֲמוּ. תַּתָּאִין (נ"א תנאים) דְּמִיכִין סְתִימִין
בַּחֲוִירִכּוֹן אֶתְעֶרוּ.

מָאן מְנִבּוֹן דִּי חֲשׂוּבָא מִהֲפָכָן לְנְהוֹרָא וְטַעֲמִין
מְרִירָא לְמִתְקָא עַד לָא יִיתוֹן הָבָא. מָאן מְנִבּוֹן
דְּמִחְבָּאן בְּכָל יוֹמָא לְנְהוֹרָא דְנְהִיר בְּשַׁעֲתָא דְּמִלְכָּא
פְּקִיד לְאַיְלָתָא וְאַתֵּי־קַר וְאַתְקֵרִי מִלְכָּא מִכָּל מְלָכִין
דְּעֲלָמָא. מָאן דְּלֹא מַצֵּפָה דָּא בְּכָל יוֹמָא בְּהִהוּא
עֲלָמָא, לִית לִיה חוֹלְקָא הָבָא.

אַדְחָבִי חֲמָא בְּמָה מִן חֲבֵרִיָּא סְחָרְגִיָּה כָּל אֲנֹן
עֲמוּדִין דְּקִימִין. וְחֲמָא דְּסִלִּיקוּ לֹון
לְמִתִּיבְתָּא דְּרִקִיעָא. אֵלִין סִלְקִין וְאֵלִין נְחִתִין, וְעִילָא

לשון הקודש

שְׂמַחֲכִים בְּכָל יוֹם לְאוּר שְׂמַאִיר בְּשַׁעָה
שְׂהַמְלִיךְ פּוֹקֵד אֶת הָאֵילָה, וּמִתְכַּבֵּד
וְנִקְרָא מֶלֶךְ מִכָּל מְלָכֵי הָעוֹלָם? מִי שְׂלֹא
מַצֵּפָה לָזֶה בְּכָל יוֹם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם – אֵין
לוֹ כְּאֵן חֶלְק!

בֵּינָתִים רָאָה מִן הַחֲבֵרִים סְבִיבּוֹ,
כָּל אוֹתָם הַעֲמוּדִים שְׂקִימִים, וְרָאָה
שְׂמַעֲלִים אוֹתָם לִישִׁיבַת הַרְקִיעַ. אֵלוֹ

רֹאשֶׁךְ וְאַל תִּסְתַּבֵּל. הִנְמִיךְ עֵינָיו וְרָאָה
אוּר שְׂמַאִיר לְמַרְחֹק. חֲזַר הַקּוֹל כְּמִקְדָּם
וְאָמַר: עֲלִיוֹנִים טְמוּנִים נִסְתָּרִים, פְּקִיחִי
הָעֵין, אוֹתָם שְׂמִשׁוּטָטִים בְּכָל הָעוֹלָם,
הֶסְתַּבְּלוּ וְרֹאוּ! תַּחֲתוֹנִים וְנִיָּא תַנְאִים
יִשְׁנִים נִסְתָּרִים בַּחֲוִירִכּם הִתְעוֹרְרוּ!

מִי מִכֶּם שְׂהוֹפְכִים חֲשָׁךְ לְאוּר וְטוֹעֲמִים
מֵר לְמִתּוֹק טָרֵם בּוֹאֵם לְכָאן? מִי מִכֶּם

דְּכֹלְהוּ חֲמָא מְאִירי דְּגִדְפִי דְּהָוָה אֲתִי וְהוּא אוֹמִי
 אוֹמָא דְשָׁמַע מְאַחֲרִי פְּרָגוּדָא דְּמִלְכָּא מִפְּקַד בְּכָל
 יוֹמָא וּדְכִיר לְאַיְלָתָא דִּי שְׂכִיבַת לְעַפְרָא, וּבִעֲט
 בְּעִיטִין בְּהָהוּא שְׁעָתָא בְּתַלְת מָאָה וְתַשְׁעִין רְקִיעִין,
 וּבְכֹלְהוּ מִרְתָּתִין וְזַעֲיִן ^(דף ד ע"ב) קַמִּיָּה. וְאוֹרִיד דְּמַעֲיִן עַל
 דָּא, וְנִפְלִי אֲנֹן דְּמַעֲיִן רְתִיחִין בְּאַשָּׁא לְגוּ יִמָּא רַבָּא,
 וּבְמֵאֲנֹן דְּמַעֲיִן קָאִים הָהוּא מְכַנָּא דִּימָא וְאַתְקִיָּים
 וְקִדִּישׁ שְׁמִיָּה דְּמִלְכָּא קִדִּישָׁא וְקָבִיל עָלֶיהָ לְמַבְלַע
 כָּל מִימּוֹי דְּבְרָאשִׁית וַיִּכְנוֹשׁ לָהּ לְגִיָּה בְּשַׁעְתָּא
 דִּיתְכַּנְשׁוֹן כָּל עַמְּכִיָּא עַל עַמָּא קִדִּישָׁא, וַיִּנְגְּבוֹן מִיָּא,
 וַיַּעֲבְרוֹן בְּנִגְיָבוֹ.

אֲדַהֲבִי שָׁמַע קָלָא דְּאָמַר פִּנּוֹן אֲתֵר, פִּנּוֹן אֲתֵר
 דִּהָא מִלְכָּא מְשִׁיחָא אֲתִי לְמַתִּיבְתָּא דְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן בְּגִין דְּכָל צְדִיקָיָא דְּתַמָּן רִישֵׁי מַתִּיבְתָּא וְאַנּוֹן

לשון הקודש

ומאותן הדמעות עומד אותו הממנה של
 הים, ומתקנים ומקדש את שמו של המלך
 הקדוש, ומקבל עליו לבלע את כל מימי
 בראשית וכונם אותם לתוכו בשעה
 שיתקבצו כל העמים על העם הקדוש,
 ויתקבשו המים, ויעברו בִּיבֶשׁ.

בין כך שמע קול שאומר: פנו מקום, פנו
 מקום, שהנה המלך המשיח בא לישיבת
 רבי שמעון, היות שכל הצדיקים ששם

עולים ואלו יורדים. ומעל כלם ראה בעל
 הכנפים שהיה בא, והוא נשבע שבועה
 ששמע מאחורי הפרגוד, שהמלך פוקד
 בכל יום וזכר את האילה ששוכבת
 לעפר, ובוטט בעיטות באותה שעה
 בשלש מאות ותשעים רקיעים, וכלם
 מפתחים ורועדים לפנֵיו. ומוריד על זה
 דמעות, ונופלות אותן הדמעות
 הרותחות כאש לתוך הים הגדול,

מְתִיבְתִּי דְתַמָּן רְשִׁימִין אֲנֹן. וְכָל אֲנֹן חֲבָרִין דִּי בְּכָל
מְתִיבְתָּא סְלָקִי מִמְתִּיבְתָּא דְחָכָא לְמְתִיבְתָּא דְרָקִיעָא.
וּמָשִׁיחַ אֲתִי בְּכָל אֲנֹן מְתִיבְתִּי וְחָתִים אֲזַרִייתָא
מִפּוּמִּיחוּ דְרַבָּנָן. וּבִהְיָא שַׁעְתָּא אֲתִי מָשִׁיחַ מִתְעַטֵּר
מִן (נ"א ריש') רִיחֵי מְתִיבְתִּי בְּעַטְרִין עֲלָאִין.

בְּהֵהוּא שַׁעְתָּא קָמוּ כָּל אֲנֹן חֲבָרִיא וְקָם רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְהָהּ סָלִיק נְהוּרִיה עַד רוּם רָקִיעַ,
אָמַר לִיה רַבִּי זַבָּאָה אַנְתָּ דְאֲזַרִייתָךְ סְלָקָא בְתִלְתָּ
מָאָה וְשִׁבְעִין נְהוּרִין, וְכָל נְהוּרָא וְנְהוּרָא אֶתְפְּרִשְׁתָּ
לְשִׁית מָאָה וּתְלִיסַר טַעְמִין סְלָקִין וְאַסְתַּחֲיִין בְּנְהָרֵי
אַפְרָסְמוֹנָא דְכִיָּא. וְקוֹדֶשָׁא בְרִידָא הוּא אִיהוּ חָתִים
אֲזַרִייתָא מִמְתִּיבְתָּךְ וּמִמְתִּיבְתָּא דְחֻזְקִיהָ מְלָךְ יְהוּדָה
וּמִגּוֹ מְתִיבְתָּא דְאַחֲיָה הַשִּׁילֹנִי. וְאַנָּא לָא אֲתִינָא
לְמַחְתָּם מִמְתִּיבְתָּךְ, אֵלָא מְאֲרִי דְגִדְפִין אֲתִי חָכָא,

לשון הקודש

וְרֵאשֵׁי הַיְשִׁיבָה, וְאוֹתָן יְשִׁיבוֹת שְׁשָׁם הֵן
רְשומות, וְכָל אוֹתָם חֲבָרִים שְׁכַבְכָּל
יְשִׁיבָה עוֹלִים מִהַיְשִׁיבָה שֶׁל כָּאן
לִישִׁיבַת הָרָקִיעַ, וְהַמָּשִׁיחַ כָּא בְּכָל אוֹתָן
הַיְשִׁיבוֹת וְחוֹתָם תּוֹרָה מִפִּי הַחֲכָמִים.
וּבְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה כָּא הַמָּשִׁיחַ מִתְעַטֵּר וְנ"א
מִרְיחוֹת הַיְשִׁיבוֹת בְּעַטְרוֹת.
עֲלִיוֹנוֹת.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קָמוּ כָּל אוֹתָם הַחֲבָרִים,

וְקָם רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהָיָה עוֹלָה אוֹרוֹ עַד רוּם
וְהָרָקִיעַ. אָמַר לוֹ, רַבִּי, אֲשֶׁרִיד שְׁתוּרְתָּךְ
עוֹלָה בְּשִׁלָּשׁ מֵאוֹת וְשִׁבְעִים אֲזוֹרוֹת, וְכָל
אוֹר וְאוֹר נִפְרָד לְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשָׁה
עָשָׂר טַעְמִים שְׁעוֹלִים וְרוֹחָצִים בְּנְהָרוֹת
אַפְרָסְמוֹן טְהוֹר. וְהַקּוֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מֵאֲשֶׁר תּוֹרָה מִיְשִׁיבְתָּךְ, וּמִיְשִׁיבְתוֹ שֶׁל
חֻזְקִיהוּ מְלָךְ יְהוּדָה, וּמִתּוֹךְ יְשִׁיבְתוֹ שֶׁל
אַחֲיָה הַשִּׁילֹנִי. וְאַנִּי לֹא כָאֲתִי לְאֲשֶׁר

יְהֵא יִדְעָנָא דְלֹא יִיעוּל גּוֹ מְתִיבְתִּי אַחֲרִיתִי אֵלֶּא
בְּמִתִּיבְתָּךְ.

בְּהֵיָא שְׁעָתָא סָה לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן הֵהוּא אוּמָאָה
דְּאוּמֵי מְאָרִי דְגַדְפִּין. בְּדִין אֲזִדְעֹעַ מִשִּׁיחַ
וְאַרִים קָלִיָּה וְאֲזִדְעֹעִי רְקִיעִין וְאֲזִדְעֹעַ יַמָּא רַבָּא
וְאֲזִדְעֹעַ לוֹיְתָן וְחָשִׁיב עֲלָמָא לְאַתְהַפָּכָא. אַדְהָכִי
חָמָא לְרַבִּי חֲזִיָּא לְרַגְלוֹי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר מָאן יָהִיב
הָכָא בַר נָשׁ לְבִישׁ מְדָא דְהֵהוּא עֲלָמָא. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן דָּא אִיהוּ רַבִּי חֲזִיָּא נְהִירוּ דְבוּצִינָא דְאוּרִיִּיתָא.
אָמַר לִיה יִתְכַנֵּשׁ הוּא וּבְנָוִי וְלִיְהוּוֹן מְמִתִּיבְתָּא דִילָךְ.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן זְמָנָא יִתִּי־יָהִיב לִיה. יַהֲבוּ לִיה זְמָנָא
וְנִפְק מִתְמָן מִזְדְעֹעַ וְזִלְגִין עֵינָוִי דְמַעִין. אֲזִדְעֹעַ רַבִּי
חֲזִיָּא וּבְכָה וְאָמַר זַכָּאָה חוֹלְקָהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא בְּהֵהוּא
עֲלָמָא, וְזַכָּאָה חוֹלְקִיָּה דְּבַר יוֹחָאִי דְּזָכָה לָכָךְ. עֲלִיָּה

לשון הקודש

אָמַר, מִי נָתַן פֶּאן אָדָם שְׁלֵבוֹשׁ מִדִּי
אוֹתוֹ הָעוֹלָם? אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, זֶה
הוּא רַבִּי חֲזִיָּא, הָאוּר שֶׁל מְאוּר הַתּוֹרָה.
אָמַר לוֹ, יִתְכַנֵּס הוּא וּבְנָיו וְיִהְיוּ
מִהַיְשִׁיבָה שְׁלָךְ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, זְמַן
יִנָּתֵן לוֹ. נָתַנוּ לוֹ זְמַן, וַיֵּצֵא מִשָּׁם מְזֻעֹעַ
וְעֵינָיו זִלְגוֹת דְּמַעוֹת. הִנְדְעֹעַ רַבִּי חֲזִיָּא
וּבְכָה, וְאָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלָקִים שֶׁל הַצַּדִּיקִים
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל בַּר

מִי־שִׁיבְתָּךְ, אֵלֶּא בְּעַל הַכְּנָפִים בָּא לְכָאן,
שְׁהֲרִי יִדְעָתִי שְׁלֹא יִכְנֵס לְתוֹךְ הַיְשִׁיבוֹת
הָאַחֲרוֹת אֵלֶּא לִישִׁיבְתָּךְ.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה סֵפֶר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹתָהּ
הַשְּׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּע בְּעַל הַכְּנָפִים. אִזּוֹ
הִנְדְעֹעַ הַמִּשִּׁיחַ וְהָרִים קוֹלוֹ, וְהִנְדְעֹעִי
הַרְקִיעִים, וְהִנְדְעֹעַ הַיָּם הַגָּדוֹל, וְהִנְדְעֹעִי
הַלּוֹיְתָן, וְחָשִׁיב הָעוֹלָם לְהַתְהַפֵּךְ. בֵּין כָּךְ
רָאָה אֶת רַבִּי חֲזִיָּא לְרַגְלֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.

בְּתִיב, (משלי ח) לִהְנַחִיל אֹהֲבֵי יֵשׁ וְאַצְרוּתֵיהֶם אִמְלָא.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח (ישעיה נא) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיד. כִּמָּה אֵית לִיה לְבַר נָשׁ
לְאַשְׁתִּדָּל בְּאוֹרֵיתָא וּמָמָא וְלִילִיָּא, בְּגִין דְּקִדְשָׁא
בְּרִיד הוּא צִיִּית לְקַלְהוֹן דְּאַנּוֹן דְּמַתְּעַסְקֵי בְּאוֹרֵיתָא,
וּבְכָל מְלָה דְּאַתְחַדָּשׁ בְּאוֹרֵיתָא עַל יְדָא דִּתְהוּא
דְּאַשְׁתִּדָּל בְּאוֹרֵיתָא, עָבִיד רְקִיעָא חָדָא.

תַּנֵּן בְּתֵיבָא שְׁעָתָא דְּמְלָה דְּאוֹרֵיתָא אֶתְחַדָּשֶׁת
מִפּוּמִּיהָ דְּבַר נָשׁ, תֵּהִיָּא מְלָה סְלָקָא וְאַתְעִתְדַת
קַמִּיהָ דְּקִדְשָׁא בְּרִיד הוּא. וְקִדְשָׁא בְּרִיד הוּא נָטִיל
לְתֵהִיָּא מְלָה וְנָשִׁיק לָהּ וְעֵטֵר לָהּ בְּשַׁבְּעִין עֵטֵרִין
גְּלִיפִין וּמַחְקָקִין. וּמְלָה דְּחִכְמָתָא דְּאַתְחַדָּשָׁא, סְלָקָא
וַיִּתְּבֵא עַל רִישָׁא דְּצַדִּיק חֵי עֲלָמִין. וְטָסָא מִתַּמָּן
וְשָׁטָא בְּשַׁבְּעִין אֶלְפָּה עֲלָמִין וּסְלִיקַת לְגַבִּי עֵתִיק יוֹמִין.

לשון הקודש

שְׁמִשְׁתַּדָּל בְּתוֹרָה, עוֹשֶׂה רְקִיעַ אַחֵד.
שְׁנִינָה, בְּשַׁעָה תֵּהִיָּא שְׂדֵבֵר תוֹרָה
מִתְחַדָּשׁ מִפִּי אָדָם, תְּדַבֵּר תֵּהִיָּא עוֹלָה
וּמִזְמָן לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹטֵל אֶת אוֹתוֹ
תְּדַבֵּר [תוֹרָה] וּמַנְשֵׁק אוֹתוֹ, וּמַעְפֵּר אוֹתוֹ
בְּשַׁבְּעִים עֲטֻרוֹת גְּלוּפוֹת וּמַחְקָקוֹת. וְדַבֵּר
חִכְמָה שֶׁתְּחַדָּשׁ, עוֹלָה וְיוֹשֵׁב עַל רֹאשׁ

יוֹחֲאִי שְׁזָכָה לְכָף. עָלָיו כְּתוּב (משלי ח)
לִהְנַחִיל אֹהֲבֵי יֵשׁ וְאַצְרוּתֵיהֶם אִמְלָא.
בְּרֵאשִׁית. רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (ישעיה נא)
וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיד. כִּמָּה יֵשׁ לְאָדָם
לְהַשְׁתַּדָּל בְּתוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, מִשּׁוּם
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַשֵּׁיב לְקוֹלוֹת
אוֹתָם שְׁמַתְעַסְקִים בְּתוֹרָה. וּבְכָל דְּבַר
שְׁמַתְחַדָּשׁ בְּתוֹרָה עַל יְדֵי אוֹתוֹ

וְכָל מַלְיָן דְּעֵתִיק יוֹמִין מַלְיָן דְּחֻכְמָתָא אֲנִין פְּרִזִּין
סְתִימִין עֲלָאִין.

וְהָיָא מְלָה סְתִימָא דְּחֻכְמָתָא דְּאַתְחֲדָשֶׁת חָבָא כַּד
סִלְקָא אֶתְחַבְרַת בְּאַנּוֹן מַלְיָן דְּעֵתִיק יוֹמִין
וּסִלְקָא וְנִחְתָּא בְּהִדְיָהּ וְעֹאֲלַת בְּתַמְנִיסָר עֲלָמִין
גְּנִיזִין (ישעיה סד) דְּעֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זִוְלַתְךָ. נִפְקִי
מִתַּמָּן וְשָׁטְאן וְאַתִּינִין מְלִיאָן וְשִׁלְמִין וְאַתְעֲתָדוּ קַמִּי
עֵתִיק יוֹמִין.

בְּהָיָא שְׁעָתָא אֲרַח עֵתִיק יוֹמִין בְּהָאִי מְלָה וְנִיחָא
קַמִּיָּה מִכְּלָא. נָטִיל לְהָיָא מְלָה וְאַעְטָר
לָהּ בְּתִלְתַּת מָאָה וְשִׁבְעִין אֲלָף עֶטְרִין. הָיָא מְלָה
טָסַת וּסִלְקָא וְנִחְתָּא וְאַתְעֲבִידָא רְקִיעָא חָדָא. וְכֵן כָּל
מְלָה וּמְלָה דְּחֻכְמָתָא (ס"א אֶתְעֲבִידִין) (ס"א רְקִיעִין) קִיִּימִין

לשון הקודש

זוֹלַתְךָ (שם סד). יוֹצֵאִים מִשֵּׁם וּמִשׁוּמָטִים
וְהוֹלְכִים מְלָאִים וְשִׁלְמִים וּמְזַדְמָנִים לִפְנֵי
עֵתִיק הַיָּמִים.

בְּאַוֹתָהּ הַשְּׁעָה מְרִיחַ עֵתִיק הַיָּמִים אֶת
הַדְּבָר הַזֶּה, וְזֶה נֹחַ לִפְנֵינוּ מִן הַכֹּל. נוֹטֵל
אֶת אוֹתוֹ הַדְּבָר, וּמַעְטָר אוֹתוֹ בְּשִׁלְשׁ
מֵאוֹת וְשִׁבְעִים אֲלָף עֶטְרוֹת. אוֹתוֹ הַדְּבָר
טָס וְעוֹלָה וְיוֹרֵד, וְנַעֲשֶׂה רְקִיעַ אֶחָד. וְכֵן
כָּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁל חֻכְמָה (ס"א נַעֲשִׂים) (ס"א
רְקִיעִים) עוֹמְדִים בְּקִיּוֹם שְׁלָם לִפְנֵי עֵתִיק

הַצְדִּיק חַי הָעוֹלָמִים, וְטָס מִשֵּׁם וּמִשׁוּמָט
בְּשִׁבְעִים אֲלָף עוֹלָמוֹת וְעוֹלָה אֶל עֵתִיק
הַיָּמִים. וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל עֵתִיק הַיָּמִים,
דְּבָרֵי חֻכְמָה הֵם בְּסוּדוֹת נִסְתָּרִים
עֲלִיוֹנִים.

וְאוֹתוֹ הַדְּבָר הַנִּסְתָּר שֶׁל חֻכְמָה
שֶׁהִתְחַדֵּשׁ כָּאֵן, כְּשֶׁהוּא עוֹלָה, מִתְחַבֵּר
עִם אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁל עֵתִיק הַיָּמִים,
וְעוֹלָה וְיוֹרֵד עִמָּהֶם וְנִכְנָס בְּשִׁמּוֹנָה עֶשֶׂר
עוֹלָמוֹת גְּנִיזוֹם שְׁעִין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים

בְּקִיּוּמָא שְׁלִים קָמִי עֲתִיק יוֹמִין. וְהוּא קָרִי לֹון שָׁמַיִם
 חֲדָשִׁים, שָׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים, סְתִימִין דְּרִזִּין דְּחֻכְמָתָא
 עֲלָאָה. וְכָל אֲנֹן שְׂאָר מִלִּין דְּאוּרִייתָא דְּמִתְחַדָּשִׁין
 קִיּוּמִין קָמִי קֹדֶשׁא בְּרִיד הוּא וְסֻלְקִין וְאִתְעֵבִידוּ
 אֶרְצוֹת הַחַיִּים. וְנִחְתִּין וּמִתְעַפְרִין לְגַבִּי אֶרֶץ חַד,
 וְאִתְחַדָּשׁ וְאִתְעֵבִיד כָּלָא אֶרֶץ חֲדָשָׁה מִתְּהִיא מֶלֶךְ
 דְּאִתְחַדָּשׁ בְּאוּרִייתָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה סו) כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הִתְחַדָּשִׁים
 וְהָאֶרֶץ הִתְחַדָּשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה עֹמְדִים לִפְנֵי
 וְגו'. עֲשִׂיתִי לָא כְּתִיב אֱלֹא עוֹשֶׂה, דְּעֵבִיד תְּדִיר
 מֵאֲנֹן חֲדוּשִׁין וְרִזִּין דְּאוּרִייתָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה
 נא) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיד וּבְצֵל יָדִי כְּפִיתִיד לְנִטְע שָׁמַיִם
 וְלִיסוּד אֶרֶץ. הַשָּׁמַיִם לָא כְּתִיב אֱלֹא שָׁמַיִם.

לשון הקודש

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה סו) כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם
 הִתְחַדָּשִׁים וְהָאֶרֶץ הִתְחַדָּשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה
 עֹמְדִים לִפְנֵי וְגו'. עֲשִׂיתִי לָא כְּתוּב, אֱלֹא
 עוֹשֶׂה. שְׁעוֹשֶׂה תְּמִיד מֵאוֹתָם הַחֲדוּשִׁים
 וְהַסּוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם נא)
 וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיד וּבְצֵל יָדִי כְּפִיתִיד
 לְנִטְע שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ. לָא כְּתוּב
 הַשָּׁמַיִם, אֱלֹא שָׁמַיִם.

הַיָּמִים. וְהוּא קוֹרָא לָהֶם שָׁמַיִם חֲדָשִׁים,
 שָׁמַיִם מְחֻדָּשִׁים, נִסְתָּרִים שֶׁל סוּדוֹת שֶׁל
 חֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. וְכָל אוֹתָם שְׂאָר דְּבָרִי
 הַתּוֹרָה שְׁמִתְחַדָּשִׁים, עֹמְדִים לִפְנֵי
 הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעוֹלָם וְנֶעְשִׂים
 אֶרְצוֹת הַחַיִּים, וְיוֹרְדִים וּמִתְעַפְרִים לְאֶרֶץ
 אַחַת, וּמִתְחַדָּשׁ וְנֶעְשֶׂה הַכָּל אֶרֶץ חֲדָשָׁה
 מֵאוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁהִתְחַדָּשׁ בַּתּוֹרָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מִהוּ וּבָצַל יָדֵי כְּסִיתִיד. אָמַר לִיה
 בְּשַׁעֲתָא דְּאַתְמָסַר אֲוִרִייתָא לְמִשָּׁה, אָתוּ כְּמָה
 רְבוּא דְּמִלְאֲבֵי עֲלָאִין לְאוּקְדָא לִיה בְּשַׁלְּהוּבָא
 דְּפּוּמָחוֹן, עַד דְּחָפָא עָלֶיהָ קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא. וְהַשְׁתָּא
 דְּהָאִי מִלָּה סָלְקָא וְאַתְעֵפֶרֶת וְקִימָא קִמִּי קִדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא, אִיהוּ חָפִי עַל הָהִיא מִלָּה וְכִפִּי עַל הָהוּא
 בַּר נָשׁ דִּלָּא יִשְׁתְּמוּדַע לְגַבִּייהוּ אֶלָּא קִדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא. וְלֹא יִקְנָאוּן לְגַבִּיָּה עַד דְּאַתְעֵבִיד מִתְּהִיא מִלָּה
 שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאַרְצָן חֲדָשָׁה הָדָא הוּא דְּכֶתִיב וּבָצַל
 יָדֵי כְּסִיתִיד לְנִטּוּעַ שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ. מִכָּאן דְּכָל
 מִלָּה דְּסִתִּים מַעֲיָנָא סָלְקָא לְתוּעֵלְתָּא עֲלָאָה הָדָא
 הוּא דְּכֶתִיב, (ישעיה נא) וּבָצַל יָדֵי כְּסִיתִיד. וְאַמַּאי אֶתְחַפִּי
 וְאַתְכִּפִּי מַעֲיָנָא, בְּגִין לְתוּעֵלְתָּא עֲלָאָה. הָדָא הוּא
 דְּכֶתִיב לְנִטּוּעַ שָׁמַיִם וְלִיסוּד אֶרֶץ בְּמָה דְּאַתְמָר.

לשון הקודש

הקדוש-ברוך-הוא, ולא יקנאו לו, עד
 שנעשה מהדבר (תורה) שהוא שמים
 חדשים וארץ חדשה. והו שכתוב ובצל
 ידי כסיתיד לנטוע שמים וליסוד ארץ.
 מכאן שכל דבר שנסתר מן העין, עולה
 לתועלת עליונה. והו שכתוב ובצל ידי
 כסיתיד. ולמה נעלם ומתכסה מן העין?
 בשביל תועלת עליונה. והו שכתוב לנטוע
 שמים וליסוד ארץ, כמו שאמרנו.

אמר רבי אלעזר, מה זה ובצל ידי
 כסיתיד? אמר לו, בשעה שנמסרה
 התורה למשה, באו כמה רבואות של
 מלאכים עליונים לשרף אותו בשלהבת
 פיהם, עד שכסה עליו הקדוש-ברוך-
 הוא. וכעת שהדבר הזה עולה ומתעטר
 ועומד לפני הקדוש-ברוך-הוא, הוא
 מכסה על אותו הדבר, ומכסה על אותו
 האדם שלא יכר אליהם אלא

וְלֹא־אָמַר לְצִיּוֹן עִמִּי אַתָּה. וְלֹא־אָמַר לְאַנּוֹן תִּרְעִין
וּמֶלֶךְ הַמְּצוּיִינִין אֵלֶיךָ עַל אֵלֶיךָ עִמִּי אַתָּה.
אֵל תִּקְרִי עִמִּי אַתָּה, אֲלֵא עִמִּי אַתָּה לְמַחְוֵי שׁוֹתֶפֶא
עִמִּי, מָה אֲנִי בְּמִלּוּלֶיךָ דִּילִי עֲבָדִית שָׁמַיִם וָאָרֶץ
בְּמֵא דְאַתָּה אָמַר, (תהלים לג) בְּדַבֵּר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, אוֹף
הָבִי אֶתְּ. וּפֹאֵין אֲנּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵי־תֵא. וְאִי תִימָא
דְּמִלָּה דְּכָל בַּר נֶשׁ דְּלֵא יָדַע עֲבִיד דָּא.

תֵּא חַיִּי, הֵחֹא דְלֹא אֶרְחִיָּה בְּרִיזִין דְּאוֹרֵי־תֵא וְחִדָּשׁ
מֶלֶךְ דְּלֵא יָדַע עַל בּוֹרֵי־הוֹן בְּדִקָּא יְאוּת, הֵחִיא
מֶלֶךְ סְלִקָּא וְנִפְיָק לְגַבִּי הֵחִיא מֶלֶךְ (משלי טז) אִישׁ
תִּהְיֶוכּוֹת לְשׁוֹן שֶׁקֶר, מִגּוֹ נּוֹקְבָא דְתִּהְיֶוכּוֹת רַבָּא וְדָלִיג
חֲמִישׁ מֵאָה פְּרָסִי לְקַבְּלָא לְהֵחִיא מֶלֶךְ וְנָטִיל לָהּ
וְאִזִּיל בְּתֵחִיא מֶלֶךְ לְגוֹ נּוֹקְבִיָּה וְעֲבִיד בָּהּ רְקִיעָא
דְּשׁוּא דְאַקְרִי תִּחוּ. וְטָם בְּתִּיחֹא רְקִיעָא הֵחֹא אִישׁ

לשון הקודש

בֵּא רֵאָה, אוֹתוֹ שְׂאִין דְּרַבּוֹ בְּסוּדוֹת
הַתּוֹרָה וּמִחֲדָשׁ דְּבָרִים שְׂאִינוּ יוֹדַע עַל
בְּרִים כְּרֵאוּי, אוֹתוֹ הַדְּבָר עוֹלָה וְיוֹצֵא
לְאוֹתוֹ הַדְּבָר אִישׁ תִּהְיֶוכּוֹת לְשׁוֹן שֶׁקֶר
מִתּוֹךְ נִקְבַּת הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל, וּמִדְּלַג חֲמִישׁ
מֵאוֹת פְּרָסָאוֹת לְקַבֵּל אֶת אוֹתוֹ הַדְּבָר.
וְנָטִיל אוֹתוֹ, וְהוֹלִיךְ עִם אוֹתוֹ הַדְּבָר לְתוֹךְ
הַנִּקְבַּת שְׁלוֹ, וְעוֹשֶׂה בּוֹ רְקִיעַ שֶׁל שׁוּא
שְׁנִקְרָא תִּחוּ. וְטָם בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ אוֹתוֹ

וְלֹא־אָמַר לְצִיּוֹן עִמִּי אַתָּה. וְלֹא־אָמַר –
לְאוֹתָם הַשְּׁעָרִים וְהַדְּבָרִים הַמְּצִינִים אֵלּוֹ
עַל אֵלּוֹ – עִמִּי אַתָּה. אֵל תִּקְרִי עִמִּי אֲלֵא
עִמִּי אַתָּה, לְהִיּוֹת שְׁתָּף עִמִּי. מָה אֲנִי
בְּדַבּוֹר שְׁלִי עֲשִׂיתִי שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כְּמוֹ
שְׁנֵאֱמַר (תהלים לג) בְּדַבֵּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ –
אֵף כֵּךְ אַתָּה. אֲשֶׁרִי אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
בְּתוֹרָה. וְאֵם תֹּאמַר שְׁדַבּוֹר שֶׁל כָּל אָדָם
שֶׁלֹא יוֹדַע עוֹשֶׂה כְּזֶה.

תִּהְיוּכוֹת שִׁיתָא אֱלִפִּי פְרִסִי בְּזִמְנָא חָדָא. בִּיּוֹן דִּהֲאִי
רְקִיעָא דְשָׁוֵא קָאִים נִפְקֵת מִיַּד אִשְׁתּוּ זְנוּנִים וְאַתְקִיף
בְּהֵחוּא רְקִיעָא דְשָׁוֵא (נ"א היא) (נ"א ואִישׁ תִּהְיוּכוֹת) וְאַשְׁתַּתְּפֵת
בֵּיהּ וּמִתְמָן נִפְקֵת וְקַטְלַת כַּמָּה אֲלָפִין וְרַבּוּן, בְּגִין
דְּכֵד קִיִּימַת בְּהֵחוּא רְקִיעָא אִית לָהּ רְשׁוּ וְיִכְלָתָא
לְמַהֲוֵי טָם כָּל עֲלָמָא בְּרַגְעָא חָדָא.

וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁבֵי הָעוֹן בְּחִבְלֵי
הַשָּׁוֵא. הָעוֹן דָּא דְכוּרָא. וְכַעְבוֹת הָעֲגָלָה
חֲטָאָה. מָאן חֲטָאָה, דָּא נִוקְבָּא דְאַקְרִי חֲטָאָה. אִיהוּ
מְשִׁיךְ הַחוּא דְאַקְרִי עוֹן בְּאֵנוֹן חִבְלֵי הַשָּׁוֵא. וְלִבְתֵּר
כַּעְבוֹת הָעֲגָלָה חֲטָאָה, לְהַחֲיוּ נִוקְבָּא דְאַקְרִי חֲטָאָה,
דִּתְמָן אֶתְתַּקְּפֵת לְמַהֲוֵי טָם לְקַטְלָא בְּנֵי נִשָּׂא. וְעַל
דָּא (משלי ז) כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפְּלִיָה, מָאן הִפְּלִיָה,
דָּא תַּחֲיוּ חֲטָאָה דְקַטְלִית בְּנֵי נִשָּׂא. מָאן גָּרִים

לשון הקודש

וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה ה) הוּי מוֹשְׁבֵי הָעוֹן
בְּחִבְלֵי הַשָּׁוֵא. הָעוֹן זֶה הַזְכָּר. וְכַעְבוֹת
הָעֲגָלָה חֲטָאָה, מִי הַחֲטָאָה? זֶה הַנִּקְבָּה
שְׁנִקְרָאת חֲטָאָה. הוּא מוֹשֵׁךְ אֶת אוֹתוֹ
שְׁנִקְרָא עוֹן בְּאוֹתָם חִבְלֵי הַשָּׁוֵא. וְאַחֵר
כִּד כַּעְבוֹת הָעֲגָלָה חֲטָאָה, אֶת אוֹתָהּ
הַנִּקְבָּה שְׁנִקְרָאת חֲטָאָה, שְׁשֵׁם הַתְּגַבְּרָה
לְהוֹיֹת טָסָה לְהַרְג בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה (משלי
ז) כִּי רַבִּים חֲלָלִים הִפְּלִיָה. מִי הִפְּלִיָה? זֶה

אִישׁ תִּהְיוּכוֹת שִׁשֹּׁת אֲלָפִים פְּרַסָּאוֹת
בְּפַעַם אַחַת. וּבִיּוֹן שְׁהִרְקִיעַ הַזֶּה שֶׁל שָׁוֵא
עוֹמֵד, מִיַּד יוֹצֵאת אִשְׁתּוּ זְנוּנִים וּמִתְחַזְּקֵת
בְּאוֹתוֹ הִרְקִיעַ שֶׁל שָׁוֵא (נ"א היא) (נ"א ואִישׁ
תִּהְיוּכוֹת) וּמִשְׁתַּתְּפֵת עִמּוֹ, וּמִשָּׁם יוֹצֵאת
וְהוֹרֶגֶת כַּמָּה אֲלָפִים וּרְבֻבּוֹת. מִשּׁוּם
שְׁכַּאֲשֶׁר הִיא עוֹמֶדֶת בְּרָקִיעַ הַחוּא, יֵשׁ
לָהּ רְשׁוֹת וְיִכְלָת לְהוֹיֹת טָסָה אֶת כָּל
הָעוֹלָם בְּרַגַּע אֶחָד.

דא, תלמיד חכם דלא מטי להוראה ומורה,
רחמנא לשזבן.

אמר רבי שמעון לחבריא במטותא מנייכו דלא
תפקון מפומייכו מלה דאורייתא דלא
ידעתון ולא שמעתון מאילנא רברבא בדקא יאות,
בגין דלא תהוון גרמין להחוא חטאה לקטלא
אכלוסין דבר נש למנא. פתחו בלהון ואמרו
רחמנא לשזבן, רחמנא לשזבן.

תא חזי, באורייתא ברא קדשא בריך הוא עלמא,
והא אוקמוה דכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו
אמון ואהיה שעשועים יום יום ואיהו אסתכל בה
זמנא ותריין ותלתא וארבע זמנין, ולבתר אמר לון,
ולבתר עבד בה עבדתא. לאולפא לבני נשא
דלא ייתון למטעי בה. במה דאת אמר, (איוב כח)

לשון הקודש

ואמרו, הרחמן יצילנו, הרחמן יצילנו.
בא ראה, בתורה ברא הקדוש ברוך
הוא את העולם, והנה בארוה שכתוב (שם)
והיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום
יום. והוא הסתכל בה פעם ושתים ושלוש
וארבע פעמים, ואחר כך אמר אותם,
ואחר כך עשה בה מעשה, ללמד את בני
אדם שלא יבאו למעות בה, כמו שנאמר

אותה החטאה שהורגת בני אדם. מי
גרים את זה? תלמיד החכם שלא הגיע
להוראה ומורה. הרחמן יצילנו.

אמר רבי שמעון לחברים, בבקשה מכם
שלא תוציאו מפיהם דבר תורה שלא
ידעתם ולא שמעתם מעין גדול בראוי,
כדי שלא תהיו גרמים לאותה החטאה
להרג המוני בני אדם לחנם. פתחו כלם

אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ויאמר לאדם.
 ולקביל ארבע זמנין אנון דכתיב, אז ראה, ויספרה,
 הכינה, וגם חקרה, ברא קדשא בריך הוא מה
 דברא. ועד לא אפיק עבדותיה, אעיל ארבע תבין
 בקדמיתא דכתיב ב'ראשית ב'רא א'להים א', הא
 ארבע. ולבתר השמים. אנון לקביל ארבע זמנין
 דאסתכל קדשא בריך הוא באורייתא עד לא יפיק
 עבדותיה לאומנותיה.

רבי אלעזר הזה אזיל למחמי לרבי יוסי ברבי
 שמעון בן לקוניא חמוי (דף ה ע"ב) ורבי אבא
 בהדיה, והזה טעין חד גברא אבתרייהו. אמר רבי
 אבא נפתח פתחין דאורייתא דהא שעתא ועדנא הוא
 לאתתקנא בארתון.

לשון הקודש

בתורה טרם יוציא את מעשהו
 למלאכתו.

רבי אלעזר היה הולך לראות את רבי
 יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמוי, ורבי
 אבא עמו, והיה מחמר איש אחד
 אחריהם. אמר רבי אבא, נפתח פתחים
 של תורה, שהרי השעה והזמן הוא
 להתתקן (להסתדר) בדרבננו.

(איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה
 ויאמר לאדם. וכנגד ארבע פעמים ההם
 שכתוב, אז ראה, ויספרה, הכינה, וגם
 חקרה – ברא הקדוש ברוך הוא את מה
 שברא. וטרם שהוציא את המעשה שלו,
 הכנים בראשונה ארבע תבות, שכתוב
 ב'ראשית ב'רא א'להים א'. הנה ארבע.
 ואחר כך השמים – הם כנגד ארבע
 הפעמים שהסתכל הקדוש ברוך הוא

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאִמֵּר (ויקרא יט) **אֶת שַׁבְּתוֹתַי**
תִּשְׁמְרוּ. תָּא חַיִּי, בְּשִׁית יוֹמִין בְּרָא קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא. וְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא גְּלִי עֲבִידְתִּיה
 וַיִּהֵב חֵילֶיהָ בְּהָהוּא יוֹמָא. אֵימַתִּי גְּלִי עֲבִידְתִּיה
 וַיִּהֵב חֵילֶיהָ. בְּיוֹמָא רַבִּיעָאָה. בְּגִין דְּאֲנֹן תִּלֵּת יוֹמִין
 קִדְמָאִין בּוֹלְחוּ הָווּ סְתִימִין וְלֹא אֶתְגַּלוּ, בִּינֹן דְּאֶתָּא
 יוֹמָא רַבִּיעָאָה אֲפִיק עֲבִידְתָּא וְחֵילָא דְּבוֹלְחוּ. דְּהָא
 אֶשְׁא וּמִיָּא וְרוּחָא אָף עַל גַּב דְּאֲנֹן תִּלֵּת יוֹסוּדִין
 עֲלֵאִין, בְּלַחוּ תִּלְיִין, וְלֹא אֶתְגַּלִּי עֲבִידְתָּא דְּלַחוּן,
 עַד דְּאַרְעָא גְּלִי לֹון, בְּדִין אֶתִּידַע אוּמְנוּתָא דְּכָל
 חַד מְנִיחֻהוּ.

וְאִי תִימָא הָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה הָוָה דְּכְתִיב תְּדַשָּׁא
הָאָרֶץ דֶּשָׁא וּכְתִיב וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ (דֶּשָׁא). אֵלָא
הָאִי אָף עַל גַּב דְּכְתִיב בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה, רַבִּיעָאָה הָוָה

לשון הקודש

ומים ורוח, אף על גב שהם שלשה
 יסודות עליונים, כלם תלויים, ולא
 התגלה המעשה שלהם עד שהארץ
 גלתה אותם, ואז נודעה האמנות של כל
 אחד מהם.

ואם תאמר, הרי ביום השלישי זה היה,
 שכתוב תדשא הארץ דשא, וכתוב
 ותוצא הארץ! אלא זה, אף על גב
 שכתוב ביום השלישי, זה היה רביעי,

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאִמֵּר, (ויקרא יט) **אֶת**
שַׁבְּתַי תִּשְׁמְרוּ. בֵּא רָאָה, בְּשִׁשָּׁה יָמִים
 בְּרָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם. וְכָל
 יוֹם וָיוֹם גָּלָה אֶת מַעֲשָׂהוּ, וְנָתַן בַּחוּז בְּיוֹם
 הַהוּא. מַתִּי גָלָה אֶת מַעֲשָׂהוּ וְנָתַן בַּחוּז?
 בְּיוֹם הָרְבִיעִי, מִשּׁוּם שְׂאוֹתָם שְׁלֹשֶׁת
 הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים, כָּלֵם הָיוּ גִסְתָּרִים וְלֹא
 הִתְגַּלוּ. בִּינֹן שָׂבֵא הַיּוֹם הָרְבִיעִי, הוֹצִיא
 אֶת הַמַּעֲשֶׂה וְהִכַּח שֶׁל כָּלֵם. שֶׁהָרִי אִשׁ

וְאֶת־כָּלִיל בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה לְמַהּוּי חַד בְּלֹא פִירוּדָא.
וּלְבִתָּר יוֹמָא רְבִיעָאָה אֶתְגְּלִי עֲבִידְתִּיה לְאַפְקָא
אוֹמָנָא לְאוֹמָנוּתִיה דְּכָל חַד וְחַד. בְּגִין דְּיוֹמָא
רְבִיעָאָה אִיהוּ רַגְלָא רְבִיעָאָה דְּכַרְסִיָּא עֲלָאָה.

וְכָל עֲבִידְתִּיָּהוּ דְּכָלְהוּ בֵּין יוֹמִין קַדְמָאִין וּבֵין יוֹמִין
בִּתְרָאִין הֵווּ תְּלִיין בְּיוֹמָא דְּשַׁבְתָּא חָדָא הוּא
דְּכָתִיב וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, דָּא שַׁבַּת, וְדָא
הוּא רַגְלָא רְבִיעָאָה דְּכַרְסִיָּא. וְאִי תִימָא אִי הָכִי,
מַהוּ אֶת שַׁבְתוֹתִי תִשְׁמְרוּ תְרִין. אֵלָּא שַׁבַּת דְּמַעְלִי
שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא דְּיוֹמָא מִמָּשׁ לִית לֹון פִּירוּדָא.

אָמַר הַהוּא טִייעָא דְּהָוָה טָעִין בִּתְרִיָּהוּ, וּמַהוּ
וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ. אָמַר לִיה דָּא קְדוּשָׁא
דְּשַׁבַּת. אָמַר לִיה וּמַהוּ קְדוּשָׁא דְּשַׁבַּת. אָמַר לִיה

לשון הקודש

וְזוּ הִיא הַרְגֵּל הָרְבִיעִית שֶׁל הַכֶּסֶּא. וְאִם
תֹּאמַר, אִם כֵּן, מַה זֶה אֶת שַׁבְּתִּי
תִּשְׁמְרוּ, פְּעָמִים? אֵלָּא שַׁבַּת שֶׁל עֶרֶב
שַׁבַּת וְהַשַּׁבַּת שֶׁל הַיּוֹם מִמָּשׁ אֵין לָהֶם
פִּירוּד.

אָמַר [לָהֶם] אוֹתוֹ סוֹחֵר שֶׁהָיָה מִחֻמֵּר
אֲחֵרִיָּהֶם, וּמַה זֶה וּמִקְדָּשִׁי תִירָאוּ? אָמַר
לוֹ, זֶה קְדוּשַׁת שַׁבַּת. אָמַר לוֹ, וּמַה זֶה
קְדוּשַׁת שַׁבַּת? אָמַר לוֹ, זֶה הַקְּדוּשָׁה

וְנִכְלָל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי שִׁיְהִיו אַחֵד בְּלִי
פִּירוּד. וְאַחֵר כֵּן הַיּוֹם הָרְבִיעִי הַתְּגֻלָּה
מַעֲשֵׂהוּ לְהוֹצִיא אָמֵן לְאַמְנוֹתוֹ שֶׁל כָּל
אַחֵד וְאַחֵד. מִשּׁוֹם שֶׁהַיּוֹם הָרְבִיעִי הוּא
הַרְגֵּל הָרְבִיעִית שֶׁל הַכֶּסֶּא הָעֲלִיוֹן.

וְכָל מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל כָּלֶם, בֵּין הַיָּמִים
הָרִאשׁוֹנִים וּבֵין הַיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים, הֵיוּ
תְּלוּוִים בַּיּוֹם הַשַּׁבָּת. זֶהוּ שַׁבְּתוֹב (בְּרֵאשִׁית
א) וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי. זֶה הַשַּׁבָּת,

דא קדושא דאתמשבא מלעילא. אמר ליה אי הכי
עבירת לשבת דלאו איהו קדש, אלא קדושא דשריא
עלוי מלעילא.

אמר רבי אבא והכי הוא (ישעיה נח) וקראת לשבת
עונג לקדוש יי מכוּבד, אדבר שבת לחוד
וקדוש יי לחוד. אמר ליה אי הכי מאן קדוש
יי. אמר ליה קדושא דנחתא מלעילא ושריא
עליה. אמר ליה אי קדושא דאתמשבא מלעילא
אקרי מכוּבד אתחזי דשבת לאו איהו מכוּבד
ובתיב וכבדתו.

אמר רבי אלעזר לרבי אבא אנח להאי גברא
דמלך (חזקא) דחכמתא אית ביה דאנן לא
ידענא בה. אמרו ליה אימא אנתי. פתח ואמר, (ויקרא
יט) את שבתותי. את לאסגאה תחום שבת דאיהו

לשון הקודש

אם הקדשה שנמשכת מלמעלה נקראת
מכבד, נראה ששבת אינו מכבד, וכתוב
ובכדתו.

אמר רבי אלעזר לרבי אבא, הנח לו
לאיש הזה, שדבר של חכמה יש בו
שאנינו יודעים בו. אמרו לו, אמר אתה.
פתח ואמר, (ויקרא יט) את שבתתי, את –
לרבות תחום שבת שהוא אלפים אמות

שנמשך מלמעלה. אמר לו, אם כך,
עשית שהשבת אינה קדש, אלא קדוש
ששורה עליו מלמעלה.

אמר רבי אבא, וכך זה, (ישעיה נח) וקראת
לשבת ענג לקדוש ה' מכבד. הופיר
שבת לחוד וקדוש ה' לחוד. אמר לו, אם
כך, מי זה קדוש ה'? אמר לו, הקדשה
שיוֹרדת מלמעלה ושורה עליו. אמר לו,

תִּרִין אֲלֵפִין אֲמִין לְכָל סֵטְרָא. וּבִגִּין כָּךְ אֲסִי אֶת.
שִׁבְתוֹתִי (נ"א דא) שִׁבְתַּת עֲלָאָה וְשִׁבְתַּת תַּתָּא דְאַנוּן תִּרִין
כְּלִילָן בְּחֵדָא וּסְתִימִין בְּחֵדָא.

אֲשֵׁת־אֶר שִׁבְתַּת אַחֲרָא דְלֹא אֲדִכֵּר וְהָיָה בְּכִסּוּפָא.
אֲמָרָה קַמִּיָּה מְאִרִי דְעֲלֵמָא מִיּוֹמָא
דְעַבְדֵּת לִי שִׁבְתַּת אֶתְקַרִּינָא וְיּוֹמָא לָאו אִיהוּ בְלֹא
לִילִיָּא. אָמַר לָהּ בְּרַתִּי שִׁבְתַּת אֲנִתְּ וְשִׁבְתַּת קַרִּינָא לָךְ,
אֲבָל הָא אֲנָא מְעַטֵּר לָךְ בְּעֵטְרָא עֲלָאָה יְתִיר. אַעֲבֵר
כְּרוּזָא וְאָמַר מְקַדְּשִׁי תִירָאוּ.

וְדֹא שִׁבְתַּת דְּמַעְלִי שִׁבְתָּא דְאִיהִי יִרְאָה, וְשִׁרְיָא בָּהּ
יִרְאָה. וּמֵאֵן אִיהוּ. דְּקַדְּשָׁא בְּרִידְּהוּ אֲבָלִיל
וְאָמַר אֲנִי יִי. וְאֲנָא שְׂמַעְנָא מֵאֲבָא דְאָמַר חָבִי. וְדִיִּיק
אֶת לְאַסְגָּאָה תַּחֻם שִׁבְתַּת. שִׁבְתוֹתִי דָּא עֲגוּלָא וְרַבּוּעַ
דְּלִגְנִי, וְאַנוּן תִּרִין. וְלִקְבִיל אֲנוּן תִּרִין אִית תִּרִי

לשון הקודש

הַרִינִי מְעַטֵּר אוֹתָךְ בְּעֵטְרָה יוֹתֵר עֲלִיוְנָה.
הַעֲבִיר כְּרוּז וְאָמַר מְקַדְּשִׁי תִירָאוּ.
וְזוֹ שִׁבְתַּת שֶׁל עָרֵב שִׁבְתַּת שֶׁהִיא יִרְאָה,
וְשׁוּרָה בָּהּ יִרְאָה. וּמִי הוּא שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַכְּלִיל וְאָמַר אֲנִי ה' וְאֲנִי
שְׂמַעְתִּי מֵאֲבָא שְׂאֵמֵר כָּךְ, וְדִיִּיק אֶת –
לְרַבּוֹת תַּחֻם שִׁבְתַּת. שִׁבְתַּתִּי – זֶה הָעֲגוּלָא
וְהָרַבּוּעַ שֶׁבְּפָנִים, וְהֵם שְׁנַיִם. וּבִגְגֵד

לְכָל צֶדֶד, וּמִשּׁוּם כָּךְ רַבָּה אֶת. שִׁבְתַּתִּי –
[נ"א זו] שִׁבְתַּת הָעֲלִיוְנָה וְשִׁבְתַּת הַתַּתְּחוּנָה,
שֶׁהֵן שְׁתֵּים כְּלוּלוֹת יוֹתֵר וְנִסְתָּרוֹת יוֹתֵר.
נִשְׁאַרְתָּ שִׁבְתַּת אַחֲרֵת שֶׁלֹּא נִזְכְּרָה
וְהִיָּתָה בְּבוּשָׁה. אֲמָרָה לְפָנָיו רַבּוֹן
הָעוֹלָם, מִיּוֹם שֶׁעָשִׂיתָ אוֹתִי נִקְרָאתִי
שִׁבְתַּת, וְהַיּוֹם אֵינִי בְּלִי לִילָה. אָמַר לָהּ,
בְּתִי, אֶת שִׁבְתַּת, וְשִׁבְתַּת קְרָאתִי לָךְ, אֲבָל

קְדוּשָׁתִי דְאִית לָנוּ לְאֲדָפְרָא, חַד וַיְכַלּוּ, וְחַד קְדוּשָׁא.

וַיְכַלּוּ אִית בֵּיה תְלָתִין וְחֲמִשׁ תִּיבִין. וּבְקְדוּשָׁה

(וּבְקְדוּשָׁא) דְּאַנָּן מְקַדְשִׁין תְּלָתִין וְחֲמִשׁ תִּיבִין.

וּסְלִיק כָּלָא לְשַׁבְּעִין שְׁמֵהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וּבְנִסָּת

יִשְׂרָאֵל אֲתַעֲטָר בָּהּ. וּבְגִין דְּעֵגוּלָא וְרַבּוּעָא דָּא אָנוּן

שְׁבַתוֹתֵי, כְּלִילָן תְּרוּוֹיָהּ בְּשִׁמּוֹר דְּכְתִיב תִּשְׁמְרוּ.

דְּהָא שַׁבַּת עֲלָאָה הָא לָא אֲתַכְּלִיל בְּשִׁמּוֹר אֵלָא

בְּזָכוֹר, דְּהָא מְלָכָא עֲלָאָה בְּזָכוֹר אֲסִתָּיִם. וְעַל דָּא

אֲקָרִי מְלָכָא דְשִׁלְמָא דִּילִיָּה, וְשִׁלְמָא דִּילִיָּה זָכוֹר

אִיהוּ. וְעַל דָּא לִית מַחְלֻקָּת לְעִילָא.

בְּגִין דְּתִרִין שְׁלוֹמוֹת לְתַתָּא חַד יַעֲקֹב וְחַד יוֹסִיָּף.

וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב תִּירִי וּמִנִּי (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם

לְרַחֲוֹק וּלְקָרוֹב. לְרַחֲוֹק דָּא יַעֲקֹב, (דף ו ע"א) וּלְקָרוֹב דָּא

לשון הקודש

הַעֲלִינָה כָּאן לֹא נִכְלְלָה בְּשִׁמּוֹר, אֵלָא
בְּזָכוֹר, שְׁהָרִי הַמְּלֻךְ הַעֲלִיין מִסְתַּיִם
בְּזָכוֹר, וְעַל זֶה נִקְרָא מֶלֶךְ שְׁהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ.
וְהַשְׁלוֹם שְׁלוֹ הוּא זָכוֹר, וְעַל כֵּן אֵין
מַחְלָקָת לְמַעְלָה.

מַשׁוּם שְׁשֵׁנִי שְׁלוֹמוֹת לְמַטָּה – אֶחָד
יַעֲקֹב, וְאֶחָד יוֹסִיָּף. וּמַשׁוּם כֶּךָ כְּתוּב
פְּעָמִים (ישעיה נז) שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחֲוֹק
וּלְקָרוֹב. לְרַחֲוֹק – זֶה יַעֲקֹב. וּלְקָרוֹב – זֶה

אוֹתָם הַשְּׁנַיִם יֵשׁ שְׁתֵּי קְדוּשׁוֹת שְׁיֵשׁ לָנוּ
לְהַזְכִּיר, אֶחָד וַיְכַלּוּ, וְאֶחָד קְדוּשָׁא.

וַיְכַלּוּ יֵשׁ בּוֹ שְׁלִשִׁים וְחֲמִשׁ תִּבּוֹת,
וּבְקְדוּשָׁא שְׁאָנוּ מְקַדְשִׁים יֵשׁ שְׁלִשִׁים
וְחֲמִשׁ תִּבּוֹת, וְהַכֹּל עוֹלָה לְשַׁבְּעִים שְׁמוֹת
שְׁהַקְדוּשָׁא בְּרוּךְ הוּא וּבְנִסָּת יִשְׂרָאֵל
מִתְּעַפָּרִים בָּהֶם. וּמַשׁוּם שְׁהַעֲגוּל וְהַרְבּוּעַ
הַזֶּה הֵם שְׁבַתֵּי, שְׁנִיָּהֶם כְּלִילִים
בְּשִׁמּוֹר, שְׁבַתוֹב תִּשְׁמְרוּ. שְׁהָרִי הַשְּׁבַת

יוסף. לרחוק כמה דאת אמר, (ירמיה לא) מרחוק יי נראה לי (שמות ב) ונתת צב אחותו מרחוק. ולקרוב כמה דאת אמר, (דברים לב) חדשים מקרוב באו. מרחוק דא נקודה עלאה דקיימא בהיכליה.

ועל דא כתיב תשמורו את כליל בשמור. ומקדשי תיראו דא נקודה דקיימא באמצעיתא דאית לדחלא מנה יתיר מכלא דענשיה מיתה. והיינו דכתיב, (שמות לא) מחלליה מות יומת. מאן מחלליה. מאן דעאל לגו חלל דעגולא ורבוועא לאתר דההוא דנקודה שריא ופנים ביה מות יומת. ועל דא כתיב תיראו. וההיא נקודה אקרי אני, ועלה שריא ההוא דסתים עלאה דלא אתגליא והיינו יי וכלא חד.

נחתו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקוהו. אמרו ומה

לשון הקודש

מחלליה מות יומת. מי הם מחלליה? מי שנבנס לתוך החלל של העגול והרבווע למקום שאותה הנקדה שורה ופוגם בו – מות יומת. ועל זה כתוב תיראו. והנקדה ההיא נקראת אני, ועליה שורה אותו הנסתר העליון שלא התגלה. והינו ה', והכל אחד.

ירדו רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו אותו. אמרו, ומה כל החכמה הזו יש תחת ירך

יוסף. לרחוק, כמו שנאמר (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי, (שמות ב) ונתת צב אחותו מרחוק. ולקרוב, כמו שנאמר (דברים לב) חדשים מקרוב באו. מרחוק – זו הנקדה העליונה שעומדת בהיכלו.

ועל זה כתוב תשמורו, נכלל בשמור. ומקדשי תיראו – זו הנקדה שעומדת באמצע שיש לירא ממנה יותר מן הכל שענשו מיתה. והינו מה שכתוב (שמות לא)

כָּל חֲכָמָתָא דָּא אֵית תַּחֲוֹת יָדָךְ וְאֵת טָעִין אֲבִתְרִין.
 אָמְרוּ לִיה מָאן אַנְתָּ. אָמַר לוֹן לָא תִשְׁאַלּוּן מָאן
 אֲנָא, אֱלָא אֲנָא וְאַתּוֹן נִיזִל וְנִתְעַסֵּק בְּאוֹרֵייתָא וְכָל
 חַד יִימָא מִלִּין דְּחֲכָמָתָא לְאַנְהָרָא אוֹרְחָא. אָמְרוּ
 לִיה מָאן יְהִיב לָךְ לְמִיזֵל חָבָא וְלְמַחְוֵי טָעוֹן בְּחֻמְרֵי,
 אָמַר לוֹן יו"ד עֲבַד קֶרְבָּא בְּתֵרִין אֲתוּנוֹן בְּכ"ף וְסמ"ך
 לְאַתְקִשְׁרָא בְּחֻדָּאי (נ"א בְּחֻדָּא). כ"ף לָא בְּעָא
 לְאַסְתִּלְקָא וְלְאַתְקִשְׁרָא בְּתֵר (נ"א בְּאַתֵּר) דְּלָא יִכְלָא
 לְמַחְוֵי רִנְעָא חֻדָּא אֱלָא בֵּיתָא. סמ"ך לָא בְּעָא
 לְאַסְתִּלְקָא בְּגִין לְסַעֲדָא לְאַנּוֹן דְּנִפְלִין דְּהָא בְּלִי
 סמ"ך לָא יִכְלִין לְמַחְוֵי.

יו"ד אַתָּא לְגַבְּאֵי יְחִידָאָה נְשִׁיק לִי וְנִפִּיף לִי בְּכַה
 עָמִי וְאָמַר לִי בְּרִי מָה אַעֲבִיד לָךְ, אֲבָל הָא
 אֲנָא אֲסְתִּלְקָא וְאֲנָא אֲתִמְלִי מִכְּמָה טָבִין וְאַתּוּן

לשון הקודש

רצתה להסתלק ולהקשר מאחר ונ"א
 במקום שלא יכלה להיות רנע אחד אלא
 עמו. סמ"ך לא רצתה להסתלק, בדי
 לעזר לאותם הנופלים, שהרי בלי סמ"ך
 לא יכולים להיות.

יו"ד בָּאָה אֵלַי יְחִידָה, נִשְׁקָה לִי וְחִבְּקָה
 אוֹתִי, בְּכַתָּה עָמִי וְאַמְרָה לִי: בְּגִי, מָה
 אַעֲשֶׂה לָךְ? אֲבָל הָרִי אֲנִי מִסְתַּלְקָת, וְאֲנִי

ואתה מחמר אחרינו? אמרו לו, מי
 אתה? אמר להם, אל תשאלו מי אני,
 אלא אני ואתם נלדו ונתעסק בתורה, וכל
 אחד יאמר דברי חכמה להאיר את
 הדרך. אמרו לו, מי נתן לך ללכת כאן
 ולהיות מחמר בחמורים? אמר להם, יו"ד
 עשתה קרב עם שתי אותיות, עם כ"ף
 וסמ"ך, להקשר עמי ונ"א יחדו. כ"ף לא

מִמִּירִין עֲלֵאִין יִקִּירִין, בְּתֵר בֵּן אִיתִי לְגִבָּךְ וְאַנָּא אֶהְיִי
 סְעִיד לָךְ וְאַתָּן לָךְ אַחֲסִנְתָּא דְתִרִין אֲתוּנִין עֲלֵאִין
 יתִיר מֵאֵלִין דְּאַסְתִּלְקוּ דְּאַנּוּן י"ש יו"ד עֲלָאָה וְשִׁין
 עֲלָאָה לְמִהְיִי לָךְ אוּצְרִין מִלֵּיא מְכַל. וּבְגִין כֶּךָ בְּרִי
 זִיל וְהִי טַעִין חֲמִירִי. וְעַל דָּא אָנָּא אָזִיל בְּכֶךָ.

חֲדוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּבְכוּ וְאַמְרוּ זִיל רַבִּי
 וְאַנְן נְטַעִין אֲבִתְרָךְ. אָמַר לוֹן וְלֹא אֲמַרִית
 לְכוּן דְּפִיקוּדָא דְּמִלְכָּא אִיהוּ עַד דְּיִיתִי הֵהוּא דְּטַעִן
 חֲמִירִי. אָמְרוּ לִיהָ הָא שְׂמָךְ לֹא אֲמַרְתָּ לֹן, אֲתֵר בֵּית
 מוֹתָבָךְ מָאי הוּא. אָמַר לוֹן אֲתֵר בֵּית מוֹתָבִי אִיהוּ
 טַב וְעֵיילָא לְגַבְאִי, וְאִיהוּ מְגִדֵּל חַד דְּפִרְחָ בְּאִוִּירָא
 רַב וְיִקִּירָא. וְאַנּוּן דְּדִירִין בֵּיהָ בְּהָאִי מְגִדֵּלָא, קִדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא וְחַד מִסְבָּנָא. וְדָא הוּא אֲתֵר בֵּית מוֹתָבִי
 וְגֵלִינָא (נ"א וְעֵלִינָא) מִתַּמָּן וְאַנָּא טַעִין חֲמִירִי. אֲשַׁנְחוּ רַבִּי

לשון הקודש

וְאַמְרוּ, לָךְ רַבִּי, וְאַנּוּ נְחִמָּר אֲתֵרִיךְ.
 אָמַר לָהֶם, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָכֶם שְׂמִצּוֹת
 הַמִּלָּךְ הִיא עַד שִׁיבָא אוֹתוֹ מִחֲמַר עַל
 הַחֲמוּרִים? אָמְרוּ לוֹ, הֲרִי שְׂמָךְ לֹא
 אֲמַרְתָּ לָנוּ, מָקוֹם בֵּית מוֹשְׁבֶךָ מַה הוּא?
 אָמַר לָהֶם, מָקוֹם בֵּית מוֹשְׁבִי הוּא טוֹב
 וּמַעֲלָה אֲעֲלִי, וְהוּא מְגִדֵּל אֶחָד שְׁפוּרָתָא
 בְּאִוִּיר, גְּדוֹל וְנִכְבָּד. וְאוֹתָם הַדְּרִים בּוֹ
 בְּמִגְדֵּל הַזֶּה – הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעֵנִי

מִתְמַלְאֵת מִכְּבֹּדָא טוֹבוֹת וְאוֹתִיּוֹת
 נִסְתָּרוֹת עֲלִיוֹנוֹת וְנִכְבָּדוֹת. לְאַחַר מִכָּן
 אָבִיא אֱלִיד וְאַסְעֵד אוֹתָךְ, וְאַתָּן לָךְ נִחְלָה
 שֶׁל שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת עֲלִיוֹנוֹת יוֹתֵר מֵאֵלֹו
 שְׁהִסְתִּלְקוּ, שְׁהֵם י"ש, יו"ד עֲלִיוֹנָה וְשִׁין
 עֲלִיוֹנָה, שִׁיְהִיו לָךְ אוּצְרוֹת מְלָאִים מְכַל.
 וּמִשּׁוּם כֶּךָ, בְּנִי, לָךְ וְתִהְיֶה מִחֲמַר
 חֲמוּרִים, וְעַל כֵּן אֲנִי הוֹלֵךְ בְּכֶךָ.
 שְׂמִיחֹו רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא, וּבְכוּ

אָבא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֵּיהּ וְאַטְעִים לֹון מְלוּי דִּהּוּי מְתִיקִין
בְּמִנָּא וְדוּבְשָׂא. אָמְרוּ לֵיהּ שְׂמָא דְאַבוּךְ אִי תִימָא
נְנָשִׁיק עֲפָרָא דְרַגְלָךְ. אָמַר לֹון וְאַמַּאי, לָאוּ אוּרְחָ
דִּילִי בְכָךְ לְאַתְנָאח בְּאוּרִייתָא.

אַבְל אָבא דִּילִי הָוָה דִּיוֹרִיָּה בִּימָא רַבָּא וְאִיהוּ הָוָה
חַד נִוְנָא דִּהָוָה אַסְחָר יַמָּא רַבָּא מִסְטָרָא דָא
לְסִטְרָא דָא, וְהָוָה רַב וַיִּקְרָא וְעֵתִיק יוֹמִין, עַד דִּהָוָה
בָּלַע כָּל שְׂאָר נִוְנִין דִּימָא, וּלְבַתָּר אַפִּיק לֹון חֲיִין
וְקִימִין מְלִיִין מִכָּל טָבִין דְּעֵלְמָא. וְשָׂאט יַמָּא בְּרַגְעָא
חָדָא בְּתוֹקְפִיהּ, וְאַפִּיק לִי בְּגִירָא בִידָא דְגִבֵּר תְּקִיפָא,
וְטָמִיר לִי בְּהָוָה אַתָּר דְּאַמְרִית לָכוּ. וְהוּא תָב
לְאַתְרִיָּה וְאַגְנִיז בְּהָוָה יַמָּא.

אַשְׁנַח רַבִּי אֶלְעָזָר בְּמִלוּי. אָמַר לֵיהּ אַנְתָּ הוּא

לשון הקודש

מצד זה לצד זה, והיה גדול ונכבד ועתיק
ימים, עד שהיה בולע את כל שאר
הדגים של הים, ואחר כך מוציא אותם
חיים וקיימים ומלאים מכל הטובות של
העולם. ושט את הים ברגע אחד בכחו,
והוציא אותי בחץ ביד איש גבור,
והטמין אותי באותו מקום שאמרתני
לכם, והוא שבו למקומו ונגנז באותו הים.
הבחין רבי אלעזר בדבריו. אמר לו,

אחד, וזה הוא מקום בית מושבי. וגליתני
וגיא ועליתני משם, ואני מחמר על חמורים.
הסתכלו בו רבי אבא ורבי אלעזר,
והטעים להם את דבריו, שהיו מתוקים
כמו מן ודבש. אמרו לו, שם אביך אם
תאמר, ננשק את עפר רגליך. אמר להם,
ולמה? אין ורבי בכך להתנאות בתורה
אבל אבי היתה דירתו בים הגדול, והוא
היה דג אחד שהיה סובב את הים הגדול

בְּרִיָּה דְּבוּצִינָא קְדִישָׁא, אַנְתָּ הוּא בְּרִיָּה דְּרַב הַמְּנוּנָא
 סָבָא, אַנְתָּ הוּא בְּרִיָּה דְּנַהֲרֵי דְּאוּרִיָּתָא וְאַנְתָּ טַעִין
 אֲבַתְרֵן. בָּכוּ כְּחֵדָא וּנְשָׁקוּהוּ וְאַזְלוּ. אָמְרוּ לִיהּ אִי
 נִיחָא קַמִּי מֵאַרְנָא לְאוֹדָעָא לָן שְׁמִיָּה.

פִּתְחָ וְאָמַר (שמואל ב כג) וּבְנִיָּהּוּ בֶן יְהוֹדָע. הֵאִי קָרָא
 אוֹקְמוּהּ וְשִׁפּוּר אִיהּ. אָבֵל הֵאִי קָרָא
 לְאַחֲזָאָה רִזִּין עֲלָאִין דְּאוּרִיָּתָא הוּא דְּאַתָּא. וּבְנִיָּהּוּ
 בֶן יְהוֹדָע, עַל רָזָא דְּחֻכְמָתָא קָא אָתָּא מִלָּה סְתִימָא
 אִיהּ, וְשָׂמָא גָרִים. בֶּן אִישׁ חֵי דָא צְדִיק חֵי עֲלָמִין.

רַב פְּעָלִים, מְאִירֵי דְּכָל עוֹבְדִין וְכָל חֵילִין עֲלָאִין,
 בְּגִין דְּכָלְהוּ נִפְקִין מִנִּיהּ. יִי צְבָאוֹת אִיהּ, אוֹת
 הוּא בְּכָל חֵילִין דִּידֵיהּ רְשִׁים הוּא וְרַב מְכָלָא. רַב
 פְּעָלִים אִיהּ מְקַבְּצָאֵל הֵאִי אֵילָנָא רַב וַיִּקְרָא, רַב

לשון הקודש

שֶׁל הַתּוֹרָה. וּבְנִיָּהּוּ בֶן יְהוֹדָע – עַל סוּד
 הַחֻכְמָה בָּא הַדָּבָר הַנִּסְתָּר הַהוּא, וְהַשֵּׁם
 גּוֹרָם. בֶּן אִישׁ חֵי – זֶה צְדִיק חֵי הָעוֹלָמִים.
רַב פְּעָלִים – רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים וְכָל
 הַכּוֹחוֹת הָעֲלִיוֹנִים, מְשׁוּם שֶׁכָּלֵם יוֹצֵאִים
 מִמֶּנּוּ, הוּא ה' צְבָאוֹת, אוֹת הוּא בְּכָל
 צְבָאוֹי, רְשׁוּם הוּא וְגָדוֹל מִן הַכָּל. רַב
 פְּעָלִים – הוּא מְקַבְּצָאֵל, הָאֵילָן הַגָּדוֹל
 וְהַנִּבְכָּד גָּדוֹל מִהַכָּל. מֵאַיִזָּה מְקוֹם יָצָא?

אַתָּה הוּא בְּנוֹ שֶׁל הַמְּאוֹר הַקָּדוֹשׁ, אַתָּה
 הוּא בְּנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן, אַתָּה הוּא
 בְּנוֹ שֶׁל אוֹר הַתּוֹרָה, וְאַתָּה מְחַמֵּר
 אַחֲרֵינוּ! בָּכוּ יַחַד וּנְשָׁקוּ לוֹ וְהִלְכוּ. אָמְרוּ
 לוֹ, הָאֵם נוֹחַ לִפְנֵי מוֹרְנוֹ לְהוֹדִיעַ לָנוּ אֵת
 שְׁמוֹ?

פִּתְחָ וְאָמַר, (שמואל-ב כג) וּבְנִיָּהּוּ בֶן יְהוֹדָע.
 הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְוֵהוּ, וְהוּא יָפָה. אָבֵל
 הַפְּסוּק הַזֶּה בָּא לְהִרְאוֹת סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים

מִכָּלֵא. מֵאֵן אֶתֶר נָפֶק, מֵאֵן דְּרָגָא אָתָּא, אֶהְדֵּר קָרָא
 וְאָמַר מְקַבְּצִיאל דְּרָגָא עֲלָאָה סְתִימָאָה (דף ר' ע"ב) דְּעֵין
 לֹא רָאִתָּה וְגו' דְּרָגָא דְּכוּלָּא בִּיה, וּכְנִישׁ בְּגִייה מְגו'
 נְהוּרָא עֲלָאָה, וּמְנִיָּה נָפִיק כָּלֵא. וְאִיהוּ הֵיכְלָא
 קַדִּישָׁא סְתִימָא דְּכָל דְּרָגִין בְּנִישֵׁין וּסְתִימִין בְּגִייה.
 וּבְגוּפָא דְּהֵאִי הֵיכְלָא (אֵילָנָא) קִיִּימִין, כָּל עֲלָמִין וְכָל
 תִּילִין קַדִּישֵׁין מִיֵּנִיה אֶתְּנֻנוּ וְקִיִּימִי עַל קִיּוּמִיהוּן.

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אַרְיֵאל מוֹאֲב. תִּרִין מְקַדְּשֵׁין
 הֵווּ קִיִּימִין בְּגִייה וְאֶתְּנֻנוּ מִיֵּנִיה מְקַדְּשׁ
 רֵאשׁוֹן וּמְקַדְּשׁ שְׁנִי, בִּיּוֹן דְּאִיהוּ אֶסְתִּילֵק, נְגִידוּ
 דְּהוּה נְגִיד מְלַעֲיָלָא אֶתְמַנֵּעַ, כְּבִיכּוּל הוּא הִכָּה לֹון
 וְחָרִיב לֹון וְשַׁצִּי לֹון. וְכַרְסִיָּא קַדִּישָׁא נְפִלַת הָדָא
 הוּא דְּכִתִּיב (יחזקאל א) וְאֲנִי בְּתוּךְ הַגּוֹלָה. הֵהוּא דְּרָגָא
 דְּאַקְרִי אֲנִי, הוּא בְּתוּךְ הַגּוֹלָה. אֲמַאי. עַל נְהַר

לשון הקודש

הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אַרְיֵאל מוֹאֲב. שְׁנֵי
 מְקַדְּשִׁים הָיוּ עוֹמְדִים בְּגִלְלוֹ וְנֻזְנוּ מִמֶּנּוּ,
 מְקַדְּשׁ רֵאשׁוֹן וּמְקַדְּשׁ שְׁנִי. בִּיּוֹן שֶׁהוּא
 הֶסְתִּילֵק, נִמְנָע הַשַּׁפַּע שֶׁהָיָה שׁוֹפֵעַ
 מְלַמְעֵלָה. כְּבִיכּוּל הוּא הִכָּה אוֹתָם
 וְהַחְרִיב אוֹתָם וְהַשְׁמִיד אוֹתָם, וְהַכְּסָא
 הַגָּדוֹל נָפַל. וְהוּ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל א) וְאֲנִי
 בְּתוּךְ הַגּוֹלָה. הַדְּרָגָה הַהִיא שֶׁנִּקְרָאת
 אֲנִי, הִיא בְּתוּךְ הַגּוֹלָה. לָמָּה? עַל נְהַר

מֵאִיזוֹ דְּרָגָה בָּא? חוּר הַכְּתוּב וְאָמַר,
 מְקַבְּצִיאל. הַדְּרָגָה הָעֲלִיוֹנָה הַנִּסְתָּרָה
 שֶׁעֵין לֹא רָאִתָּה וְגו'. הַדְּרָגָה שֶׁהִכָּל בָּה,
 וְכוּנְסָה לְתוֹכָהּ מֵתוּךְ הָאוֹר הָעֲלִיוֹן,
 וּמִמֶּנָּה יוֹצֵא הַכֹּל. וְהוּא הֵיכָל קָדוֹשׁ
 נִסְתָּר שֶׁכָּל הַדְּרָגוֹת מְקַבְּצוֹת וְנִסְתָּרוֹת
 בְּתוֹכוֹ. וּבְגוּף הַהֵיכָל הַזֶּה קִיָּמִים כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, וְכָל הַצְּבָאוֹת הַקְּדוּשִׁים מִמֶּנּוּ
 נֻזְנִים וְעוֹמְדִים עַל קִיּוּמָם.

כָּבֵר. עַל נֶהָר דְּנָגִיד וְנָפִיק דְּפָסִיק מִימּוֹי וּמִבּוֹעֵי
וְלֹא אֲנִיד בַּד בְּקִדְמִיתָא.

הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב יד) וְנֶהָר יַחֲרֵב וַיִּבֶשׁ. יַחֲרֵב
בְּבֵית רֵאשׁוֹן וַיִּבֶשׁ בְּבֵית שְׁנִי. וּבְגִין כֵּךְ הוּא
הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאל, מוֹאֵב. (ס"א דָּהָא בְּקִדְמִיתָא) מוֹאֵב
דִּהּוּ מֵאֵב דְּבִשְׁמִיָּא וְאֶתְחַרְבוּ וְאֶשְׁתַּצִּיאוּ בְּגִינִיהּ, וְכָל
נְהוּרִין דִּהּוּ נְהוּרִין לְיִשְׂרָאֵל בְּלָהוּ אֶתְחַשְׁבוּ.

וְתוּ הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרִי. בְּזִמְנִין קִדְמָאִין בַּד
הָאִי נֶהָר הָהּ מְשִׁיךְ מִימּוֹי לְתַתָּא, הָווּ קִיָּמִין
יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלִימוֹ, דְּדַבְּחִין דְּבַחִין וְקִרְבָּנִין לְכַפָּרָא עַל
נַפְשֵׁיהוּ, וּבְדִין הָהּ נָחִית מְלַעֲיָלָא דְיוֹקְנָא דְחַד
אֲרִיָּה וְהָווּ חֲמָאן לִיה עַל גַּבִּי מְדַבְּחָא רַבִּין עַל
טְרַפֵּיהּ, אָכִיל קִרְבָּנִין בְּגִבְרַת תַּקִּיף. וְכָל בְּלָבִין הָווּ
מִתְטַמְּרִין מִקְמִיָּה וְלֹא נִפְקִי לְבַר.

לשון הקודש

וְכָל הָאִוְרוֹת שְׁהִיוּ מְאִירִים לְיִשְׂרָאֵל,
כָּלָם נִחְשְׁבוּ.

וְעוֹד, הוּא יָרַד וְהִכָּה אֶת הָאָרִי. בְּזִמְנִין
הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהִנְהָר הָהּ הָיָה מוֹשֵׁךְ אֶת
מִימּוֹ לְמַטָּה, הָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹמְדִים
בְּשִׁלְמוֹת, שְׂזוּכָחִים וְכָחִים וְקִרְבָּנוֹת
לְכַפֵּר עַל נַפְשָׁם, וְאֵן הָיָה יוֹרֵד מְלַמְעֵלָה
דְּמוֹת שֶׁל אֲרִיָּה אַחֵר, וְהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ

כָּבֵר. עַל נֶהָר שֶׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא שְׁהַפְּסִיק
מִימּוֹ וּמַעֲנִנּוֹתָיו וְלֹא מִשְׁפִּיעַ
כְּבִרְאשׁוֹנָה.

זָחַו שְׁכַתוֹב (איוב יד) וְנֶהָר יַחֲרֵב וַיִּבֶשׁ.
יַחֲרֵב – בְּבֵית רֵאשׁוֹן, וַיִּבֶשׁ – בְּבֵית
שְׁנִי. וּמִשׁוֹם כֵּךְ הוּא הִכָּה אֶת שְׁנֵי אֲרִיאל
מוֹאֵב. (ס"א שְׁהָרִי בְּרֵאשׁוֹנָה) מוֹאֵב, שְׁהִיוּ
מֵאֵב שְׂבִשְׁמִים, וְנִחְרְבוּ וְהִשְׁמָדוּ בְּגָלְלוֹ,

בִּינוֹן דְּגִרְמוֹ חוּבִין אִיהוּ נָחִית לְגוֹ דְּרִגִּין דְּלִתְתָּא
 וְקָטִיל לְתַחוּא אַרְיָה, דְּלֹא בָּעָא לְמִיָּהֵב לִיה
 טְרַפְיָה בְּדִבְקָדְמִיתָא, בְּכִיכּוּל קָטִיל לִיה. הוּא הִכָּה
 אֶת הָאָרִי וְדָאִי. לְתוּךְ הַבּוֹר לְעִינָהָ דְּסִטְרָא אַחְרָא
 בִּישָׁא. בִּינוֹן דְּחֻמַּאת הָכִי תַּחוּא סִטְרָא אַחְרָא
 אֶתְתַּקַּפֵּת וְשִׁדְרַת לְחַד כְּלָבָא לְמִיכַל קָרְבָּנִין. וּמַה
 שְׁמִיָּה דְּתַחוּא אַרְיָה אֲוִרִיא"ל דְּאֲנָפּוּי אֲנָפִי אַרְיָה.
 וּמַה שְׁמִיָּה דְּתַחוּא כְּלָבָא בְּלֹאדָן שְׁמִיָּה. דְּלֹאֹ אִיהוּ
 בְּכִלְל אָדָם, אֱלֹא כְּלָבָא וְאֲנָפִי כְּלָבָא.

בִּיּוֹם הַשָּׁלֹג בִּיּוֹמָא דְּגִרְמוֹ חוּבִין וְדִינָא אַתְדָן
 לְעִילָא מִעַם בִּי דִּינָא עֲלָאָה. וְעַל דָּא כְּתִיב
 לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָּׁלֹג דָּא דִּינָא עֲלָאָה. אֲמַאי בְּגִין
 דְּכָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים וַיְכִיל לְמִיסְבֵּל אִשָּׁא תְּקִיפָא.
 עַד כָּאן רָזָא דְּקָרָא.

לשון הקודש

הָאֲחֵר, הַתְּנַבְּרָה וְשִׁלְחָה כְּלָב אֶחָד
 לֵאכֹל אֶת הַקָּרְבָּנוֹת. וּמַה שָּׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ
 הָאֲרִי"ה? אֲוִרִיא"ל, שִׁפְנִי פָּנֵי אַרְיָה.
 וּמַה שֵּׁם אוֹתוֹ כְּלָב? בְּלֹאדָן שָׁמוֹ, שְׁאִינוּ
 בְּכִלְל שֶׁל אָדָם, אֱלֹא כְּלָב וּפָנֵי כְּלָב.
 בִּיּוֹם הַשָּׁלֹג – בִּיּוֹם שִׁגְרָמוֹ הַחֲטָאִים
 וְהַדִּין גָּדוֹן לְמַעְלָה מִעַם בֵּית הַדִּין
 הָעֲלִיוֹן. וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ
 מִשָּׁלֹג. זֶה הַדִּין הָעֲלִיוֹן. לָמָּה? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל

עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ רוֹבֵץ עַל טְרָפוֹ, אוֹכֵל
 קָרְבָּנוֹת כְּמוֹ גֶּבֶר חֲזָק, וְכָל הַכְּלָבִים הָיוּ
 מִתְחַבָּאִים מִלְּפָנָיו וְלֹא יוֹצְאִים הַחוּצָה.
 בִּינוֹן שִׁגְרָמוֹ הַחֲטָאִים, הוּא יֵרֵד לְתוּךְ
 הַקָּרְבָּנוֹת שְׁלֹמֶטָה, וְהֵרֵג אֶת אוֹתוֹ הָאֲרִיָּה
 שֶׁלֹּא רָצָה לָתֵת לוֹ אֶת טְרָפוֹ
 כְּבָרָאשׁוּנָה. בְּכִיכּוּל הֵרֵג אוֹתוֹ. הוּא הִכָּה
 אֶת הָאָרִי וְדָאִי לְתוּךְ הַבּוֹר – לְעִינֵי הַצֵּד
 הָאֲחֵר הָרָע. בִּינוֹן שֶׁרָאֲתָה כִּךְ אוֹתוֹ הַצֵּד

מה כתיב בתריה (שמואל ב כג) **והוא הכה את איש מצרי איש מראה. הכה רזא דקרא אתא לאודעא, די בכל זמנא דישראל חבו איהו אסתלק ומנע מנייהו כל טבין וכל נהורין דהוו נהירין לון.** הוא הכה את איש מצרי דא נהורא דההוא נהורא דההו נהיר לון לישראל. ומאן איהו משה. דכתיב, ותאמרנה איש מצרי הצילנו וגו'. ותמן אתיליד ותמן אתרבי ותמן אסתליק לנהורא עלאה.

איש מראה כמה דאת אמר (במדבר יב) **ומראה ולא בחידות. איש כמה דאת אמר,** (דברים לג) **איש האלהים. כביכול בעלה דההוא מראה כבוד יי.** דזכה לאנהנא דרגא דא בכל רעותיה בארעא מה דלא זכי בר נש אחרא.

לשון הקודש

ותאמרנה איש מצרי הצילנו וגו'. ושם נולד, ושם התגדל, ושם התעלה לאור עליון.

איש מראה - כמו שנאמר (במדבר יב) ומראה ולא בחידות. איש - כמו שנאמר (דברים לג) איש האלהים. כביכול בעלה של אותו מראה כבוד ה', שזכה להנהיג את הדרגה הזו בכל רצונו בארץ מה שלא זכה איש אחר.

ביתה לבש שנים, ויכול לסבל אש חזקה. עד כאן סוד הכתוב.

מה כתוב אחריו? (שמואל ב כג) **והוא הכה את איש מצרי איש מראה.** כאן סוד הכתוב בא להודיע, שכל פעם שישראל חטא, הוא הסתלק ומנע מהם כל הטובות וכל האורות שהיו מאירים להם. הוא הכה את איש מצרי - זה האור של האור ההוא שהיה מאיר לישראל. ומי הוא? משה, שכתוב (שמות ב)

וּבֵּינָם הַמִּצְוֵי חֲנִית. דָּא מִטָּה הָאֱלֹהִים יְהוָה
 אֶת־מִסֵּר בִּידֵיהָ כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (שמות יז) וּמִטָּה
 הָאֱלֹהִים בִּידֵי. וְדָא אִיהוּ מִטָּה דְּאֶתְבְּרִי עֶרֶב שַׁבָּת
 בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְחֻקֹּק בֵּיהָ שְׁמָא קִדִּישָׁא גְלִיפָא
 קִדִּישָׁא וּבְהָאֵי חָב בְּפִלְע כְּמָה דְּאֵת אָמֵר, (במדבר כ) וַיִּןֶּה
 אֶת הַפֶּלַע בְּמִטָּהּוּ פְּעָמִים. אָמֵר לִיהָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, מִשָּׁה לֹא יִהְיֶה לָךְ מִטָּה דִּילִי לְהָאֵי, תִּיךְ לֹא
 יִהְיֶה בִידֶךָ מִכָּאן וְלַהֲלָאָה.

מִיָּד וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט בְּדִינָא קִשְׁיָא (שמואל ב כג) וַיִּגְזֹל
 אֶת הַחֲנִית מִיָּד הַמִּצְוֵי. דְּמַהֲהִיא שַׁעֲתָא
 אֶתְמַנֵּעַ מִנִּיהָ וְלֹא הָוָה בִּידֵיהָ לְעֵלְמִין. וַיִּהְרָגֶהוּ
 בַּחֲנִיתוֹ. עַל הַהוּא חוּבָא דְּמַחָא בְּהַהוּא מִטָּה, מֵת וְלֹא
 עָאֵל לְאַרְעָא קִדִּישָׁא וְאֶתְמַנֵּעַ נְהוּרָא דָּא מִיִּשְׂרָאֵל.

לשון הקודש

בִּידֶךָ מִכָּאן וְלַהֲלָאָה.

מִיָּד - וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשָּׁבֶט (שמואל ב כג), בְּדִין
 הַקָּשָׁה, וַיִּגְזֹל אֶת הַחֲנִית מִיָּד הַמִּצְוֵי.
 שְׁמִהֲשָׁעָה הָיָא גִּמְנֵעַ מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה
 בִּידוֹ לְעוֹלָמִים. וַיִּהְרָגֶהוּ בַּחֲנִיתוֹ - עַל
 אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהָכָה בְּמִטָּה הַהוּא מֵת וְלֹא
 נִכְנָס לְאַרְצָן הַקְּדוּשָׁה, וְגִמְנֵעַ הָאֹר הָיָה
 מִיִּשְׂרָאֵל.

וּבֵּינָם הַמִּצְוֵי חֲנִית - זֶה מִטָּה הָאֱלֹהִים
 שֶׁנִּמְסַר בִּידוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יז)
 וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידֵי. וְזֶה הַמִּטָּה
 שֶׁנִּבְרָא עֶרֶב שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְחֻקֹּק
 בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַחֻקֹּק הַקְּדוֹשׁ, וּבִזְוָה
 חֲטָא בְּפִלְע, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כ) וַיִּןֶּה
 אֶת הַפֶּלַע בְּמִטָּהּוּ פְּעָמִים. אָמֵר לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, לֹא לָזֶה נִתְּנִי
 לָךְ אֶת הַמִּטָּה שְׁלִי, תִּיךְ לֹא יִהְיֶה

(שם) מן השלשים הָכִי נִכְבֵּד, אֵלֶּיךָ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עָלְאִין
דְּאִיהוּ נָטִיל מִנְהוֹן וְאַנְגִיד לְתַתָּא, וּמִנִּיחֵהוּ אִיהוּ
הָזֶה נָטִיל וְאַתְקָרֵב.

וְאַל תִּשְׁלַח לֹא בָּא, אֲנֹחַן הָיוּ אֲתִיָּאן לְגַבִּיָּה וְיַהֲבִי
לִיה בְּרֵעוֹתָא דְלָבָא, וְאִיהוּ לָא הָיוּ אֲתִי
לְגַבִּיָּהוֹן. וְאַף עַל גֵּב דְּלָא עָאֵל בְּמִנִּינָא וְחוֹשְׁבֵנָא
דְּלַהוֹן, (שמואל ב כג) וַיְשִׁימָהוּ דָּוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ. דְּלָא
אֲתַפְּרֵשׁ מִלּוֹחָא דְלִבִּיָּה (דף י' ע"א) לְעֵלְמִין. לִית פִּירוּדָא
לְהוֹן לְעֵלְמִין. דָּוִד שָׁם לִיה לִבִּיָּה וְאִיהוּ לָאוּ לְדָוִד.
בְּגִין דְּתוֹשְׁבָתָן וְשִׁירִין וְרַחֲמִין דְּסִיחָרָא עֲבִיד
לְשִׁמְשָׁא, אִיהוּ מְשִׁיבַת לִיה לְגַבִּיָּה לְמַחֲוֵי דִּינִירִיָּה
בְּהִדָּה. וְדָא אִיהוּ וַיְשִׁימָהוּ דָּוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא קַמִּיָּה. אֲדַחֲבִי וְהָכִי
לֹא חָמוּ לִיה. קָמוּ וְאַסְתַּכְּלוּ לְכָל סֹטְרִין וְלֹא

לשון הקודש

אֵל מִשְׁמַעְתּוֹ. שְׁלֹשָׁה נִפְרָד מִלּוֹת לְבֹ
לְעוֹלָמִים. אֵין לְהֵם פִּירוּד לְעוֹלָמִים. דָּוִד
שָׁם לְבֹ אֵלֶּיךָ, וְהוּא לֹא לְדָוִד, מִשּׁוּם
שֶׁהִתְשַׁבְּחוּת וְהִשְׁתַּחֲוּת וְהִתְפַּלֵּאוּת
שֶׁהִלְבֵּנָה עוֹשָׂה לְשִׁמְשׁ, הִיא מוֹשְׁכַת
אוֹתוֹ אֵלֶּיךָ שִׁיחָה דִּינִירוּ עָמָה, וְהוּ
וַיְשִׁמָהוּ דָּוִד אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ.

נִפְּלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא לְפָנָיו. בֵּין

(שם) מן השלשים - הָכִי נִכְבֵּד, אֵלֶּיךָ
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה עָלְאִין שְׁנַטֵּל מִהֵם
וְהִשְׁפִּיעַ לְמַטָּה, וּמִהֵם הוּא הָיָה לִזְכָּת
וּמִתְקָרֵב.

וְאַל תִּשְׁלַח לֹא בָּא - הֵם הָיוּ בָּאִים
אֵלֶּיךָ וְנִתְּנִים לוֹ בְּרִצּוֹן הַלֵּב, וְהוּא לֹא
הָיָה בָּא אֵלֶּיךָ. וְאַף עַל גֵּב שְׁלֹשָׁה נִכְנָם
בְּמִנִּין וְהִתְשַׁבְּחוּ שְׁלֵהֵם, (שם) וַיְשִׁמָהוּ דָּוִד

חֲמוּ לִיה. יִתְּבוּ וּבְכוּ וְלֹא יִכִּילוּ לְמַלְלָא דָּא לְדָא.
 לְבַתֵּר שַׁעֲתָא אָמַר רַבִּי אַבָּא וַדָּאי הָא דְתַנִּינָן דְּבִכְל
 אֲרַחָא דְצַדִּיקִיָּא אֲזִלִּין וּמִילִי דְאֲוִרִיתָא בִּינִיָּהּ.
 דְּאֲנֹן זַבְּאִין דִּהְהוּא עֲלֵמָא אֲתִיָּאן לְגַבִּיהוֹן. וַדָּאי
 דָּא הוּא רַב הַמְּנוּנָא סָבָא דְאֲתָא לְגַבְּן מִהְהוּא
 עֲלֵמָא לְגַלְאָה לָן מַלִּין אֱלִין, וְעַד לָא נִשְׁתַּמּוּדַע
 בֵּיה אֲזַל לִיה וְאַתְכִּפִּי מִיָּנָן. קָמוּ וְהוּוּ בָּעוּ לְמַטְעַן
 לְחַמְרִי וְלֹא אֲזִלוּ, בָּּעוּ לְמַטְעַן וְלֹא אֲזִלוּ. דְּחִילוּ
 וְאַנְחוּ לֹון לְחַמְרִי. וְעַד יוֹמָא הוּוּ קָרָאן לְהִהוּא אֲתֵר,
 הוּוּ דְחַמְרִי.

פִּתְח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (תהלים לא) מָה רַב טוֹבָךְ אֲשֶׁר
 צִפַּנְתָּ לִירֵאִיךָ וְגו' כִּמְהָ הוּא טָבָא עֲלֵאָה
 וְיִקִּירָא דְזַמִּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְדַּ גַּבִּי בְּנֵי נֶשָׂא
 לְאֲנֹן זַבְּאִין עֲלֵאִין דְּחִלִּי חֲטָאָה דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאֲוִרִיתָא

לשון הקודש

וְהַתְּכַסֶּה מַעֲמֻנָּה. קָמוּ, וְהָיוּ רוֹצִים לְרַכֵּב
 עַל הַחֲמוּרִים וְלֹא הִלְכוּ. רָצוּ לְרַכֵּב וְלֹא
 הִלְכוּ. פָּחַדוּ וְהִנִּיחוּ אֶת הַחֲמוּרִים. וְעַד
 הַיּוֹם הָיוּ קוֹרְאִים לְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם מָקוֹם
 הַחֲמוּרִים.

פִּתְח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים לא) מָה רַב
 טוֹבָךְ אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ לִירֵאִיךָ וְגו'. כִּמְהָ הוּא
 הַטּוֹב הַעֲלִיז וְהַנִּכְבֵּד שֶׁעֲתִיד הַקֹּדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְבְנֵי אָדָם לְאוֹתָם

כִּד וּבָךְ לֹא רָאוּ אוֹתוֹ. קָמוּ וְהִסְתַּכְּלוּ לְכָל
 הַצִּדִּדִּים וְלֹא רָאוּ אוֹתוֹ. יִשְׁבוּ וּבְכוּ וְלֹא
 יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה. אַחֵר שָׁעָה אָמַר
 רַבִּי אַבָּא, וַדָּאי זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ, שֶׁצַּדִּיקִים
 הוֹלְכִים וְדַבְּרִי תוֹרָה בִּינִיָּהּ, שְׂאוֹתָם
 צַדִּיקִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעוֹלָם בָּאִים אֲלֵיהֶם.
 וַדָּאי זֶה הוּא רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן שֶׁבָּא
 אֲלֵינוּ מִן הָעוֹלָם הַהוּא לְגַלּוֹת לָנוּ אֶת
 הַדְּבָרִים הַלָּלוּ, וְטָרַם הַכְּרִנְהוּ, הִלֵּךְ לוֹ

כֹּד עֲאֵלִין לְהֵהוּא עֲלֵמָא. טוֹבֵךְ לָא כְּתִיב אֱלֹא רַב
טוֹבֵךְ. וּמָאן אִיהוּ (תהלים קמה) זְכַר רַב טוֹבֵךְ יִבְיָעוּ. וְדָא
אִיהוּ עֲנוּגָא דְחֵיין דְּנִגְדִין מִעֲלֵמָא דְאִתִּי לְגַבִּי חֵי
עֲלָמִין דְּאִיהוּ זְכַר רַב טוֹבֵךְ. וְדָאִי אִיהוּ (ישעיה ס"ג) וְרַב
טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְגו'.

תוּ מָה רַב טוֹבֵךְ, הָכָא אֲגִלִּיף רְזָא דְחֲכֻמָּתָא וְכָל
רְזִין אֲתַבְּלִילוּ הָכָא, מ"ה, בְּמָה דְאֲתַמָּר. רַב דָּא
אֵילָנָא ר"ב וְתַקִּיף. בְּגִין דְּאִית אֵילָנָא אַחֲרָא זוּטָא
מִנִּיהּ, וְדָא הוּא רַב וְאָעִיל לִיה בְּרוּם רְקִיעִין. טוֹבֵךְ
דָּא אֹר דְּאֲתַבְּרִי בְיוֹמָא קַדְמָאָה. אֲשֶׁר צִפְנָת
לִירְאִיד בְּגִין דְּנִגְזִי לִיה לְצַדִּיקָיָא בְּהֵהוּא עֲלֵמָא.

פַּעֲלָתָּ דָּא גֵן עֵדֶן עֲלָאָה. דְּכְתִיב, (שמות טו) מִכּוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פַּעֲלָתָּ יי, וְדָא הוּא פַּעֲלָתָּ לְחוּסִים

לשון הקודש

כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ. רַב – זֶה הָעֵץ גָּדוֹל וְחֹזֵק,
מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ אֵילָן אַחֵר קָטָן מִמֶּנּוּ, וְזֶה
הוּא גָּדוֹל וּמִכְנִיסוֹ לְרוּם הָרְקִיעִים. טוֹבֵךְ –
זֶה הָאֹר שֶׁנִּבְרָא בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן. אֲשֶׁר
צִפְנָת לִירְאִיד – מִשּׁוּם שֶׁנִּגְזַר אוֹתוֹ
לְצַדִּיקִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם.

פַּעֲלָתָּ – זֶה גֵן הָעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן, שֶׁכְּתוּב
(שמות טו) מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פַּעֲלָתָּ ה'. וְזֶהוּ
פַּעֲלָתָּ לְחוּסִים כְּךָ. נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם – זֶה גֵן

צַדִּיקִים עֲלִיּוֹנִים יִרְאִי חֲטָא שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
בְּתוֹרָה, כְּשֶׁנִּכְנָסִים לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. לֹא
כְּתוּב טוֹבֵךְ, אֱלֹא רַב טוֹבֵךְ. וּמִי הוּא?
(שם קמה) זְכַר רַב טוֹבֵךְ יִבְיָעוּ. וְזֶהוּ עֲנוּג
הַחַיִּים שֶׁשׁוֹפְעִים מִהָעוֹלָם הָכָא לְחֵי
הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא זְכַר רַב טוֹבֵךְ. וְדָאִי הוּא
(ישעיה סג) וְרַב טוֹב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְגו'.

עוֹד מָה רַב טוֹבֵךְ, כָּאֵן נִחָקָא סוּד
הַחֲכָמָה, וְכָל הַסּוּדוֹת נִבְלְלוּ כָּאֵן. מ"ה –

בְּךָ. (בראשית מו ע"ב) נֶגֶד בְּנֵי אָדָם דָּא גַּן עֵדֶן דְּלִתְתָּא
 דְּכָל צְדִיקָא תַּמָּן קִימֵי בְּרוּחָא, דְּאִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ
 יָקָר, בְּגוּנָא וְדִיוקְנָא דְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְדָא אִיהוּ נֶגֶד
 בְּנֵי אָדָם, בְּהֵהוּא דִּיוקְנָא דְּבְנֵי אָדָם דְּהָאֵי עֲלֵמָא,
 וְקִימֵי תַּמָּן, וּפְרָחֵי בְּאִירָא וְסִלְקֵי לְגוּ מְתִיבְתָּא
 דְּרִקִּיעָא בְּהֵהוּא גַּן עֵדֶן דְּלַעִילָא. וּפְרָחֵי וְאִסְתַּחֲיִין
 בְּטִלֵי נְהָרֵי אֲפֶרֶסְמוֹנָא דְּכִיָּא וְנַחֲתֵי וְשָׂרָאן לְתַתָּא.
 וּלְזַמְנִין אִתְחַזֵּון נֶגֶד בְּנֵי אָדָם לְמַעַבְדַּ לִּזְוֹן נַפְשִׁין
 בְּמִלְאכִין עֲלָאִין, בְּגוּנָא דְּחַזִּינָא הַשְׁתָּא נְהִירוֹ
 דְּבוּצִינָא עֲלָאָה וְלֹא זְכִינָא לְאַסְתַּכְּלָא וְלַמְנַדַּע רְזִין
 דְּחִכְמָתָא יִתִּיר.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר (שופטים יג) וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל
 אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוֹת בִּי אֱלֹהִים רְאִינוּ, אֵף עַל
 גַּב דְּמְנוּחַ לֹא הָוָה יָדַע מָאִי עֲבִידְתִּיהּ, אָמַר הוֹאִיל

לשון הקודש

וַיִּרְדּוּ וְשׁוֹרִים לְמַטָּה. וְלַפְעָמִים נִרְאִים
 נֶגֶד בְּנֵי אָדָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם נַפְשִׁים כְּמוֹ
 מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים, כְּמוֹ שְׂרָאִינוּ עֲבָשׁוּ אֵת
 אֹרֶךְ הַמָּאֹר הָעֲלִיִּין, וְלֹא זְכִינֵנוּ לְהַסְתַּכְּלָא
 וְלַדַּעַת בְּסוּדוֹת שֶׁל חֻכְמָה יוֹתֵר.

פְּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, (שופטים יג) וַיֹּאמֶר
 מְנוּחַ אֶל אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוֹת בִּי אֱלֹהִים
 רְאִינוּ. אֵף עַל גַּב שְׁמִנּוּחַ לֹא הָיָה יוֹדַע

הָעֵדֶן שֶׁלְמַטָּה שֶׁכָּל הַצְדִּיקִים עוֹמְדִים
 שָׁם בְּרוּחַ, שְׁנֵת־לְבָשָׁה בְּלְבוּשׁ יָקָר
 בְּצוּרָה וְדִיוקָן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶהוּ נֶגֶד
 בְּנֵי אָדָם, בְּאוֹתָהּ צוּרָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם
 שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִמְצְאִים שָׁם וּפּוֹרְחִים
 בְּאִוִּיר וְעוֹלִים לְתוֹךְ יְשִׁיבַת הָרִקִּיעַ
 בְּאוֹתוֹ גַּן הָעֵדֶן שֶׁלְמַעְלָה. וּפּוֹרְחִים
 וְרוֹחֲצִים בְּטִלֵי נְהָרוֹת אֲפֶרֶסְמוֹן טְהוֹר,

וּבְתִיב, (שמות לג) כִּי לֹא יֵרָאֵי הָאָדָם וְחִי, וְדָאִי אֲנִי
 חַיִּינֵן וּבִגִּין כָּךְ מוֹת נָמוּת. וְאַנֵּן חַמִּינֵן וְזִכִּינֵן לְנִהוּרָא
 דָּא דִּהוּה אָזִיל בְּהֶדֶן וְנִתְקַיִים בְּעֶלְמָא. דִּהָא קִדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא שְׂדֵרִיה לִגְבֵּן לְאוֹדְעָא לָן רִזִּין דְּחֻכְמָתָא
 דְּגָלִי, זַכָּאָה חוֹלְקָנָא.

אַזְלוּ, מָטוּ לְחַד טוֹרָא וְהוּה נָטִי שְׂמִשָּׂא. שָׂרוּ
 עֲנָפִין דְּאִילָנָא דְטוֹרָא לְאַקְשָׁא דָּא בְּדָא
 וְאִמְרִי שִׁירְתָּא. עַד דִּהוּו אָזִיל, שְׂמָעוּ חַד קָלָא
 תְּקִיפָא דִּהוּה אֲמַר בְּנֵי אֱלֹהִין קִדְיִשִּׁין אֲנִין דְּאִתְבְּדְּרוּ
 בִּינֵי חַיָּא דִּהָאִי עֶלְמָא, אֲנִין בּוֹצִינֵי בְּנֵי מְתִיבְתָּא,
 אִתְפַּנְשׁוּ לְדוּכְתִּיּהוּ לְאַשְׁתַּעֲשָׂעָא בְּמֵאֲרִיכוֹן
 בְּאוֹרֵייתָא. דְּחִילוּ אֱלִין וְקֵאִימוּ בְּדוּכְתִּיּהוּ וְיִתְבִּי.
 אִדְהֵכִי נָפִיק קָלָא בְּמִלְקֶדְמִין וְאִמַר טַגְרִין תְּקִיפִין
 פְּטִישִׁין רָמָאִין הָא מְאֲרִי דְגִזְזִין מְרַקְמָא בְּצִיּוּרִין

לשון הקודש

לְהַקִּישׁ זֶה עִם זֶה וְאָמְרוּ שִׁירָה. בְּעוֹדָם
 הוֹלְכִים, שָׁמְעוּ קוֹל אֶחָד חֲזָק שֶׁהָיָה
 אוֹמֵר: בְּנֵי אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים, אוֹתָם
 שֶׁהִתְפַּזְּרוּ בֵּין הַחַיִּים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
 אוֹתָם מְאוֹרוֹת בְּנֵי הַיְּשִׁיבָה, הִתְקַבְּצוּ
 לְמִקְוָם לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם רְבוּנָם בְּתוֹרָה.
 פָּחַדוּ אֵלּוּ וַעֲמְדוּ בְּמִקְוָם וַיֵּשְׁבוּ. בֵּינָתִים
 יָצָא קוֹל בָּמוֹ מִקְדָּם וְאָמַר: סְלָעִים חֲזָקִים
 פְּטִישִׁים רָמִים, הִנֵּה בַעַל הַגִּזְזִים מְרַקֵּם

מֶה מַעֲשָׂהוּ – אָמַר, הוּאִיל וּכְתוּב (שמות לג)
 כִּי לֹא יֵרָאֵי הָאָדָם וְחִי, וְדָאִי אֲנִי רְאִינוּ,
 וּמִשּׁוּם כָּךְ מוֹת נָמוּת. וְאַנֵּן רְאִינוּ וְזִכִּינוּ
 לְאוֹר הַזֶּה שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִמָּנוּ וְנִתְקַנֵּם
 בְּעוֹלָם, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח
 אוֹתוֹ אֵלֵינוּ לְהוֹדִיעֵנוּ סוּדוֹת שֶׁל הַחֻכְמָה
 שְׁגִלָּה, אֲשֶׁרִי חֻלְקָנוּ.

חֻלְכּוֹ. הִגִּיעוּ לְהַר אֶחָד וְהִיתָה הַשְּׂמִשׁ
 נוֹטָה. הִתְחִילוּ עֲנָפֵי הָאֵילָן שֶׁל הָהָר

קאים על אצטוונא, עולו ואתפנשו.

בההיא שעתא שמעו קל ענפי דאילנין רב ותקיף
והו אמרי (תהלים כט) קול יי שובר ארזים.
נפלו על אנפיהו רבי אלעזר ורבי אבא ודחילו סגיא
נפל עליהו, קאמו בבחילו ואזלו ולא שמעו מידי.
נפקו מן טורא ואזלו.

כד מטו לבי רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא חמו
לרבי שמעון בן יוחאי תמן. חדו, (דף י ע"ב) חדי
רבי שמעון, אמר לון ודאי ארחא דנסין ואתין עלאין
קא עברתון, דאנא דמיכנא השתא וחמינא לכו
ולבניהו בן יהודע דקא משדר לכו תרין עטרין על
ידא דחד סבא לאעטרא לכו. ודאי בארחא דא
קדשא בריך הוא הוה. תו דחמינא אנפייכו משניין.
אמר רבי יוסי יאות אמרתון דחכם עדיף מנביא.

לשון הקודש

פשהגיעו לבית רבי יוסי בן רבי שמעון
בן לקוניא, ראו שם את רבי שמעון בן
יוחאי. שמחו. שמח רבי שמעון ואמר
להם, ודאי דרך של נסים ואותות
עליונים עברתם, שאני ישנתי פאן,
וראיתי אתכם ואת בניהו בן יהודע
ששולח לכם שתי עטרות על ידי זקן
אחד לעטרתכם. ודאי שבדרך הוה הקדוש

בציורים עומד על פסא השלטון, הכנסו
והתקבצו.

בשעה ההיא שמעו את קול ענפי
האילנות חזק ותקיף, והיו אומרים, (תהלים
טז) קול ה' שובר ארזים. נפלו על פניהם
רבי אלעזר ורבי אבא ופחד רב נפל
עליהם. קמו בחפזון והלכו, ולא שמעו
דבר. יצאו מן ההר והלכו.

אַתָּא רַבִּי אֱלֶעָזָר וְשְׁנֵי רִישֵׁי בֵּין בְּרַבּוּי דְּאַבּוּי וְסַח
עוֹבְדָא. (ליה) דְּחִיל רַבִּי שְׁמַעוֹן וּבְכָה אָמַר
 יי שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְדָּ יִרְאֵתִי. הַאי קָרָא חֲבִיקוּק (חבוקק ג)
 אָמְרוּ בְּשַׁעְתָּא דְּחֻמָּא מִיתְּתִיָּה וְאַתְקִיָּים עַל יְדָא
 דְּאַלִּישָׁע. אֲמַאי אֶקְרִי חֲבִיקוּק. בְּגִין דְּכִתְיִב, (מלכים ב ד)
 לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חָיָה אֶת חוֹבֶקֶת בֶּן. וְדָא בְּרִיָּה (בְּרָה)
 דְּשׁוֹנְמִית הָזָה. וְתַרְיִן חֲבִיקוּן הָזֵה, חַד דְּאִימִיָּה וְחַד
 דְּאַלִּישָׁע. דְּכִתְיִב, (מלכים ב ד) וַיָּשָׁם פִּיז עַל פִּיז.

אַשְׁכַּחְנָא בְּסַפְרָא דְּשְׁלֹמֹה מִלָּפָא, שְׁמָא גְּלִיפָא
דְּשִׁבְעִין וְתַרְיִן שְׁמָהֵן אֲגִלִּיף עֲלוּי בִּתְבִין.
בְּגִין דְּאַתְנוֹן דְּאַלָּפָא בִּיתָא דְּאַגְלִיף בִּיה אָבּוּי
בְּקַדְמִיתָא פֶּד מִית פָּרְחוּ מִנִּיה. וְהַשְׁתָּא דְּאַלִּישָׁע
חֲבִק לִיה אֲגִלִּיף בִּיה כָּל אֲנוֹן אֲתָנוֹן דְּשִׁבְעִין וְתַרְיִן

לשון הקודש

אֶת חֲבִקֶּת בֶּן. וְזֶה הָיָה בְּנֵה שֶׁל
 הַשׁוֹנְמִית. וְשְׁנֵי חֲבִיקִים הָיוּ – אֶחָד שֶׁל
 אִמּוֹ, וְאֶחָד שֶׁל אֱלִישָׁע, שְׁכַתוֹב (שם)
 וַיָּשָׁם פִּיז עַל פִּיז.

מִצְאָנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ שֵׁם
חֲבִיק שִׁבְעִים וְשְׁנַיִם שְׁמוֹת חֲבִיקִים
עָלָיו בְּתַבּוֹת, מִשּׁוֹם שְׁאוֹתִיּוֹת הָא"ב
שֶׁחֶק בּוֹ אָבּוּי בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּשִׁמְתָּה, פָּרְחוּ
מִמֶּנּוּ. וְכַעַת כְּשֶׁאַלִּישָׁע חֲבִק אוֹתוֹ, חֶק
בּוֹ כָּל אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שִׁבְעִים וְשְׁנַיִם

בְּרוּךְ הוּא הָיָה. וְעוֹד, שְׁרָאִיתִי אֶת פְּנִיכֶם
 מִשְׁנֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יָפָה אֲמַרְתֶּם,
 שְׁחַכֶּם עֲדִיף מִנְּבִיא.

כָּא רַבִּי אֱלֶעָזָר וְשֵׁם אֶת רֹאשׁוֹ בֵּין בְּרַבִּי
אָבּוּי וְסַפֵּר לֹא הִמְעָשָׂה. פָּחַד רַבִּי שְׁמַעוֹן
וּבְכָה. אָמַר (חבוקק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְדָּ
יִרְאֵתִי. אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה אָמַר חֲבִיקוּק
בְּשַׁעָה שְׁרָאָה מִיתָתוֹ וְהִתְקַיֵּם עַל יְדֵי
אַלִּישָׁע. לָמָּה נִקְרָא חֲבִיקוּק? מִשּׁוֹם
שְׁכַתוֹב (מלכים-ב ד) לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חָיָה

שִׁמְהֶן. וְאַתָּוֹן דְּאִילִין שְׁבַעִין וּתְרִין שִׁמְהֶן גְּלִיפִן אֲנֹן
מֵאַתָּן וְשִׁיתֶסר אַתָּוֹן. וְכִלְהוּ אַתָּוֹן אֲגִלִּיף בְּרוּחִיה
(נ"א בְּדִיבּוּרָא) אֱלִישָׁע, בְּגִין לְקַיִמָא לִיה בְּאַתָּוֹן דְּשְׁבַעִין
וּתְרִין שִׁמְהֶן. וְקָרָא לִיה חֲבֻקִּין. שִׁמָּא דְּאַשְׁלִים לְכָל
סְמָרִין. אֲשָׁלִים לְחֻבּוּקִין בְּדִאֲתָמֵר. וְאַשְׁלִים לְרֹזָא
דְּמֵאַתָּן וְשִׁיתֶסר אַתָּוֹן דְּשִׁמָּא קְדִישָׁא. בְּתִבִּין
אַתְקִיָּם לְאַהֲדָרָא רוּחִיה, וּבְאַתָּוֹן אַתְקִיָּם כָּל גּוֹפִיה
עַל קִיּוּמִיה. וְעַל דָּא אֶקְרִי חֲבֻקִּין.

וְאַיְהוּ אָמַר (חֲבֻקִּין ג) יִי שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְדָּ יִרְאַתִּי,
שְׁמַעְנָא מַה דְּהָוָה לִי דְּאַטְעִימָנָא מִהָהוּא
עַלְמָא וְדְּחִילָנָא. שָׂרָא לְמַתְבַּע רַחֲמִין עַל נַפְשִׁיה
וְאָמַר יִי פְּעִלְדָּ דְּעִבְדָּתָ לִי בְּקָרֵב שָׁנִים יְהוֹן חַיִּיהוּ.
כְּמוֹ חַיִּיו. וְכָל מָאן דְּאַתְקַשֵּׁר בְּאַנּוֹן שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת

לשון הקודש

הַתְקַיִּים כָּל גּוֹפּוֹ עַל קִיּוּמוֹ, וְעַל כֵּן נִקְרָא
חֲבֻקִּין.

וְהוּא אָמַר (חֲבֻקִּין ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְדָּ
יִרְאַתִּי. שְׁמַעְתִּי מַה שֶּׁהָיָה לִי שְׁמַעְמִיתִי
מִהָעוֹלָם הַהוּא וּפְחַדְתִּי. הַתְחִיל לְבַקֵּשׁ
רַחֲמִים עַל נַפְשׁוֹ וְאָמַר, ה', פְּעִלְדָּ
שְׁעִשִׁית לִי, בְּקָרֵב שָׁנִים יְהִיו חַיִּיהוּ. כְּמוֹ
חַיִּיו. וְכָל מִי שֶׁנִּקְשֵׁר בְּאוֹתָן הַשָּׁנִים
הַקְדָּמוֹנִיּוֹת, הַחַיִּים נִקְשָׁרִים בּוֹ. בְּקָרֵב
שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְאוֹתָהּ הַדְּרָגָה שֶׁאֵין בָּהּ

הַשְּׁמוֹת, וְהָאוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁנָיִם
הַשְּׁמוֹת הִלְלוּ הַחֻבּוּקִים הֵם מְאֻתָּם וְשֵׁשׁ
עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת. וְאֵת כָּל הָאוֹתִיּוֹת חִקַּק
בְּרוּחוֹ (נ"א בְּדִבּוּר) אֱלִישָׁע, כְּדִי לְהַעֲמִידוֹ
בְּאוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁנָיִם שְׁמוֹת. וְקָרָא
לוֹ חֲבֻקִּין, הַשֵּׁם שֶׁמְשָׁלִים אֵת כָּל
הַצְּדִידִים, מְשָׁלִים אֵת הַחֻבּוּקִים, כְּמִבְּאֵר.
וְהַשְּׁלִים לְסוֹד שֶׁל מְאֻתָּם וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ. בְּתִבּוֹת
הַתְקַיִּים לְהַחְזִיר אֵת רוּחוֹ, וּבְאוֹתִיּוֹת

חַיִּין אֶתְקַשְּׁרוּ בִּיה. בְּקֶרֶב שָׁנִים תִּזְדַּיעַ לְהֵהוּא דְרָגָא
דְּלִית (ב) חַיִּין כָּלֵל.

בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר אוֹף אָנָּה מִמָּה דְשְׁמַעְנָא
דְּחִילָנָא לְקַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. זְקִיף יְדוּי עַל
רִישִׁיה וְאָמַר וּמָה רַב הַמְּנוּנָא סָבָא נִהִירוּ דְאוּרִייתָא
זְכִיתוֹן אֶתוֹן לְמַחְמֵי אַפִּין בְּאַפִּין וְלֹא זְכִינָא בִּיה. נָפַל
עַל אַנְפּוּי וְחָמָא לִיה מַעְקָר טוּרִין מִנְהִיר שְׁרָגִין
בְּהִיכְלָא דְמִלְכָּא מְשִׁיחָא. אָמַר לִיה רַבִּי בְּהֵהוּא
עָלְמָא תְּהוֹן שְׁבָבִין מְאִירֵי אוּלְפָּנִין קָמִי קַדְשָׁא בְּרִידָּהּ
הוּא. מִתְּהוּא יוֹמָא הָדָּה קָרִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה
וְלְרַבִּי אַבָּא פְּנִי"אֵל בְּכַה דְּאֵת אָמַר, (בראשית לב) כִּי
רְאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֵל פָּנִים.

בְּרֵאשִׁית רַבִּי חֲזִיא פְּתַח (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה
יִרְאֵת יְיָ שֶׁכֶּל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תִּהְלָתוּ

לשון הקודש

חַיִּים כָּלֵל.

בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם תִּהְיוּ שְׂכָנִים בְּעָלֵי הוֹרָאָה
לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִהֵיוֹם הַהוּא
הָיָה קוֹרָא לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְלְרַבִּי אַבָּא
פְּנִי"אֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב) כִּי רְאִיתִי
אֱלֹהִים פָּנִים אֵל פָּנִים.

בְּרֵאשִׁית. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים קיא)
רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה' שֶׁכֶּל טוֹב לְכָל
עוֹשֵׂיהֶם תִּהְלָתוּ עֲמֻדָּת לְעַד. רֵאשִׁית

בְּכַה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, אָף אָנִי מִמָּה
שְׁשִׁמְעֵתִי פְּחָדָתִי מִהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
הָרִים יְדוּ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמַר, וּמָה רַב
הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן, אוֹר הַתּוֹרָה, אִתָּם זְכִיתָם
לְרֵאוֹת פָּנִים בְּפָנִים, וְלֹא זְכִיתִי בּוֹ. נָפַל
עַל פָּנָיו וְרָאָה אוֹתוֹ עוֹקֵר הָרִים מְאִיר
גִּירוֹת בְּהִיכָל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אָמַר לוֹ, רַבִּי,

עומדת לעד. ראשית חכמה, האי קרא הכי מיבעי
 ליה, סוף חכמה יראת יי, בגין דיראת יי סוף חכמה
 אייהי. (נ"א אלא אייהי ראשית) לעאלא לגו דרגא דחכמתא
 עלאה הדא הוא דכתיב, (תהלים קיח) פתחו לי שערי
 צדק. זה השער ליי ודאי, דאי לא ייעול ביהאי
 תרעא לא ייעול לעלמין. למלכא עלאה דאיהו
 עלאה וטמיר וגניז ועבד ליה תרעין אלין על אלין
 ולסוף כל תרעין עבד תרעא חד בכמה מנעולין
 בכמה פתחין בכמה היכלין אלין על אלין. אמר כל
 מאן דבעי למיעל לגבאי תרעא דא יהא קדמא
 לגבאי, מאן דיעול ביהאי תרעא יעול. אוף הכי
 תרעא קדמא לחכמה עלאה יראת ה' אייהי. ודא
 אייהי ראשית

ב, תרין אנן דמתתברין בחדא, ואנן תרין נקודין,

לשון הקודש

אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה
 שער אחד בכמה מנעולים, בכמה
 פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה,
 ואמר: כל מי שרוצה להכנס אלי – שער
 זה יהיה ראשון לגבי מי שיכנס בשער
 זה – יכנס. גם כך שער ראשון לחכמה
 עליונה, יראת ה' היא. וזהו ראשית.
 ב, שנים הם שמתתברים באחד, ואלה

חכמה, פסוק זה כך צריך לכתב: סוף
 חכמה יראת ה', בגלל שיראת ה' היא
 סוף חכמה. ונ"א אלא היא ראשית להכנס
 לתוך הדרגה של חכמה עליונה. וזהו
 שכתוב (שם קיח) פתחו לי שערי צדק. זה
 השער לה, ודאי. שאם לא יכנס בשער
 זה, לא יכנס לעולמים. (משל) למלך עליון
 שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים

חד גניזא וטמירא וחד קיימא באתגלויא. ובגין דלית
 להו פירודא אקרון ראשית. חד ולא תרין. מאן
 דנטיל האי נטיל האי. וכלא חד דהא הוא (שמייה)
 ושמייה חד דבתיב, (תהלים פג) וידעו כי אתה שמך יי
 לבדך. אמאי אקרי יראת יי, בגין דאיהו אילנא
 דטוב ורע, זכי בר נש הא טוב ואי לא זכי הא רע.
 ועל דא שרי בהאי אתר יראה. ודא תרעא
 לעאלא לכל טובא דעלמא. שכל טוב אליו תרין
 תרעין דאנון פחדא.

רבי יוסי אמר שכל טוב דא אילנא דחיי דאיהו
 שכל טוב בלא רע כלל. ועל דלא שריא ביה
 רע איהו שכל טוב בלא רע. לכל עושיהם, אליו
 חסדי דוד הנאמנים תמכין אורייתא. ואנון דתמכין
 אורייתא פביכול אנון עבדין. כל אנון דלעאן

לשון הקודש

רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה
 שער להפנס לכל טוב שבעולם. שכל
 טוב – אלה שני שערים שהם פחדא.
 רבי יוסי אמר, שכל טוב – זה עין
 החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל.
 ועל שלא שורה בו רע הוא שכל טוב
 בלא רע. לכל עושיהם – אלו חסדי דוד
 הנאמנים, תומכי התורה. ואותם תומכי

שתי נקודות – אחד גנוז ונסתר, ואחד
 עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוד
 נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי
 שנטיל זה נטיל זה, והכל אחד. שהרי
 הוא ושמו אחד, שכתוב (שם פג) וידעו כי
 אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת
 ה'? בגלל שהוא עין של טוב ורע. זכה בן
 האדם – הנה טוב. ואם לא זכה – הנה

בְּאוֹרֵייתָא לִית בְּהוּ עֲשִׂיָּה בְּעוֹד דְּלָעָאן בְּה. אֲנוּן
 דְּתַמְכִּין לֹון אִית בְּהוּ עֲשִׂיָּה. וּבְחִילָא דָּא כְּתִיב
 תְּהִלְתּוּ עוֹמְדֵת לָעַד וְקִיּוּמָא בּוֹרְסִיָּא עַל קִיּוּמִיָּה
 בְּדָקָא יָאוּת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָזֶה יְתִיב וְלָעִי בְּאוֹרֵייתָא בְּלִילִיָּא
 דְּכֻלָּה אֶתְחַבְּרַת בְּבַעֲלָה. דְּתַנִּינָן כָּל אֲנוּן
 חֲבָרִיא דְּבָנִי הֵיכְלָא דְּכֻלָּה אֲצַטְרִיכוּ בְּהִיָּא לִילִיָּא
 דְּכֻלָּה אֲזִדְּמַנַּת לְמַחְוֵי לִיּוּמָא אַחְרָא גּוּ חוּפָּה בְּבַעֲלָה
 לְמַחְוֵי עֲמָה כָּל הַהוּא לִילִיָּא, וְלְמַחְוֵי עֲמָה בְּתַקּוּנָהָא
 דְּאִיְהִי אֶתְתַּקְּנַת לְמַלְעִי בְּאוֹרֵייתָא מִתּוֹרָה לְנִבְיָאִים
 וּמִנְּבִיאִים לְכַתּוּבִים וּבְדִרְשׁוֹת דְּקָרְאִי וּבְרִזִּי
 דְּחֻבְמָתָא. בְּגִין דְּאֵלִין אֲנוּן תִּיקּוּנִין דִּילָּה וְתַכְשִׁיטָהָ.
 וְאִיְהִי וְעוֹלָמְתָּהָ עָאֻלַּת וְקִיּוּמָתָא עַל רִישִׁיהוֹן
 וְאֶתְתַּקְּנַת בְּהוּ וְחֻדַּת בְּהוּ כָּל הַהוּא לִילִיָּא. וְלִיּוּמָא

לשון הקודש

הַתּוֹרָה כְּכֻכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֱלוֹ
 שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה אֵין בָּהֶם עֲשִׂיָּה בְּעוֹד
 שְׁעוֹסְקִים בְּה. אוֹתָם שְׁתּוּמְכִים בָּהֶם יֵשׁ
 בָּהֶם עֲשִׂיָּה, וּבִכְחַז זֶה כְּתוּב תְּהִלְתּוּ
 עוֹמְדֵת לָעַד, וְעוֹמֵד הַכְּסָא עַל עֲמָדוֹ
 כְּרָאוּי.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה
 בְּלִילָה שְׁחַבְּלָה מִתְחַבְּרַת בְּבַעֲלָה.
 שְׁשָׁנִינוּ, כָּל אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּנֵי הֵיכַל

הַכֹּהֵל, הַצֹּטְרִכוּ בְּאוֹתוֹ לִילָה שְׁחַבְּלָה
 עֲתִידָה לְהִיּוֹת לְמַחְרַת בְּתוֹךְ הַחֲפָה עִם
 בְּעֻלָּה לְהִיּוֹת עֲמָה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
 וְלִשְׁמֹחַ עֲמָה בְּתַקּוּנָיָה שְׁהִיא מִתְתַּקְּנַת
 לְעַסֵּק בְּתוֹרָה, מִתּוֹרָה לְנִבְיָאִים,
 וּמִנְּבִיאִים לְכַתּוּבִים, וּבְדִרְשׁוֹת הַפְּסוּקִים
 וּבְסוּדוֹת הַחֲכָמָה, בְּגִלְל שְׁאֵלוּ הֵם
 תַּקּוּנָיָה וְתַכְשִׁיטָיָה, וְהִיא וְעֻלְמוּתָיָה
 נִכְנָסַת וְעוֹמְדַת עַל רְאשֵׁיהֶם וּמִתְתַּקְּנַת

אַחֲרָא לָא עָאֵלַת לַחוּפָּה אֶלָּא בְּהַדְיָהּ. וְאֵלִין אֶקְרוּן
בְּנֵי חוּפָּתָא. וְכִיּוֹן דְּעָאֵלַת לַחוּפָּתָא קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
שְׂאִיל עַל־יָהּ וּמִבְּרִידָּהּ לֹון וּמַעֲטָר לֹון בְּעֵטְרָהּ דְּכֻלָּהּ.
וּבָאָה חוֹלְקָהוֹן.

וְהָהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכֻלָּהּ חֲבֵרִיא מְרַנְנִין בְּרָנָה
דְּאוּרִיתָא וּמַחֲדָשֵׁן מוֹלִין דְּאוּרִיתָא כָּל חַד
וְחַד מִנֵּיהּ. וְהָהּ חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָל שְׂאֵר חֲבֵרִיא.
אָמַר לֹון רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּנֵי זַבְּאָה חוֹלְקוֹן בְּגִין דְּלִמְחָר
לָא תִיעוּל כְּלָה לַחוּפָּה אֶלָּא בְּהַדְיָכוּ. בְּגִין דְּכֻלָּהּ
דְּמַתְקָנִין תְּקוּנָהּ בְּהָא לִילִיא וְחֲדָאן בָּהּ כְּלָהּ יָהּ
רְשִׁימִין וְכַתִּיבִין בְּסִפְרָא דְּדִכְרָנְיָא וְקִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא
מִבְּרִידָּהּ לֹון בְּשַׁבְּעִין בְּרַכָּאן וְעֵטְרִין דְּעֵלְמָא עֲלָאָה.

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (תהלים יט) הַשְּׁמַיִם מִסְפָּרִים

לשון הקודש

וְכָל שְׂאֵר הַחֲבֵרִים. אָמַר לָהֶם רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בְּנֵי, אֲשֶׁרִי חֲלָקְכֶם, בְּגִלְל שְׁמַחַר
לֹא תִכְנֶם הַכְּלָה לַחֲפָה אֶלָּא יָחַד אֲתֶכֶם.
בְּגִלְל שְׁכֻלָּם שְׁמַתְקָנִים תְּקוּנָהּ בְּלִילָה
הַזֶּה וּשְׁמַחִים בָּהּ, כָּלָם יִהְיוּ רְשׁוּמִים
וּכְתוּבִים בְּסִפְרֵי הַזְּכוּנוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְבָרְכֶם בְּשַׁבְּעִים בְּרָכוֹת וְעֵטְרוֹת
שֶׁל עוֹלָם הָעָלְיוֹן.

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יט) הַשְּׁמַיִם

בָּהֶם, וּשְׁמַחָה בָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְלִמְחָרֵת לֹא נִכְנָסֶת לַחֲפָה אֶלָּא יָחַד
אֲתֶם. וְאֵלֶּה נִקְרְאִים בְּנֵי הַחֲפָה. וְכִיּוֹן
שְׁנִכְנָסֶת לַחֲפָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׂוֹאֵל
עֲלֵיהֶם וּמִבְּרִידָּהּ אוֹתָם, וּמַעֲטָר אוֹתָם
בְּעֵטְרֵת הַכְּלָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקָם.

וְחִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָל הַחֲבֵרִים מְרַנְנִים
בְּרַנַּת הַתּוֹרָה וּמַחֲדָשִׁים דְּבָרֵי תּוֹרָה כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, וְהָיָה שְׁמַת רַבִּי שְׁמַעוֹן

כבוד אל וגו' קרא דא הא אוקימנא ליה. אבל
 בזמנא דא דכלה אתערך למיעל לחופה ביומא
 דמחר אתתקנת ואתנהירת בקישוטהא בהדי חברייא
 דחדאן עמה כל תהיא ליליא ואיהי תדא עמהון.
 וביומא דמחר כמה אוכלוסין חיילין ומשריין
 מתבגשין בהדה. ואיהי וכלהו מחפאן לכל חד וחד
 דתקיננו לה בהאי ליליא. ביון דמתחברן בחדא ואיהי
 תמאת לבעלה מה כתיב השמים מספרים כבוד אל.
 השמים דא חתן דעאל לחופה. מספרים, מנהרין
 כוזהרא דספיר, דנהיר וזהיר מסייפי עלמא ועד
 סייפי עלמא.

כבוד אל, דא כבוד פלה דאקרי אל, דכתיב, (תהלים)
 ואל זועם בכל יום. בכל יומי שתא אקרי
 אל, והשתא דהא עאלת לחופה אקרי כבוד, ואקרי

לשון הקודש

ביון שמתחברים כאחד והיא רואה את
 בעלה, מה כתוב? השמים מספרים כבוד
 אל. השמים – זה החתן שנכנס לחפה.
 מספרים – מאירים כזהר הספיר שמאיר
 וזהר מסוף העולם ועד סוף העולם.

כבוד אל – זה כבוד פלה שנקרא אל,
 שכתוב (תהלים ז) ואל זועם בכל יום. בכל
 ימי השנה נקרא אל, וכעת בשחר
 נכנסת לחפה, נקרא כבוד ונקרא אל.

מספרים כבוד אל וכו'. פסוק זה הרי
 העמדנוהו. אבל בזמן זה שהפלה
 מתעוררת להכנס לחפה, למחרת
 מתתקנת ומאירה בקשוטה יחד עם
 החברים ששמחו עמה כל אותו הלילה,
 והיא שמחה אתם. ולמחרת כמה
 אוכלוסים, צבאות ומרכבות חילות
 ומחנות אתה, והיא וכלם מחכים לכל
 אחד ואחד שתקנו אותה בלילה הזה.

אֵל. יָקָר עַל יָקָר. נִהִירוּ עַל נִהִירוּ. וְשִׁלְטָנוּ עַל
שִׁלְטָנוּ. בְּדִין בְּהִיא שְׁעָתָא דְשָׁמַיִם עָאֵל לַחֲזוּפָה
וְאַתִּי וְנִהִיר לָהּ, כָּל אֲנֹן חֲבָרִיָּא דְאַתְקִינוּ לָהּ כְּלָחוּ
אֶתְפָּרְשִׁי בְשִׁמְהֵן תַּמָּן הָדָא הוּא דְבִתִּיב, (תהלים ט)
וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד הָרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו, אֵלִין אֲנֹן
מְאִירֵי קִיָּמָא דְבְרִית בְּהִדִּי כְלָה, וְאֲנֹן מְאִירֵי קִיָּמָא
דְבְרִית אֲקִרוּן מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים צ)
וּמַעֲשֵׂה יָדָיו כּוֹנֵנְהוּ דָּא בְרִית קִיָּמָא דְחֲתִים בְּבִשְׂרָא
דְּבַר נָשׁ.

רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר הָכִי (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ
לְחֲטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ, דִּלָּא יַחִיב כּוֹר נָשׁ פּוֹמִיָּה
לְמִיתִי לְהִרְחֹרָא בִישָׂא, וַיְהִי גָרִים לְמַחֲטִי לְהִתְחַיָּא
בְּשָׂר קֹדֶשׁ דְּחֲתִים בִּיה בְּרִית קִדִּישָׂא. דְּאִילוּ עֶבֶד
כֵּן מְשָׁכִין לִיה לְגִיחֵנָם. וְהִתְחַיָּא דְמִמוּנָה עַל גִּיחֵנָם

לשון הקודש

כמו שנאמר ומעשה ידינו כוננהו, זו
ברית הקנימת שחתומה בבשר בן האדם.
רַב הַמְנוּנָא הִזְקֵן אָמַר כָּךְ, (קהלת ה) אֵל
תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֲטִיא אֶת בְּשָׂרְךָ – שְׁלָא
יִתֵּן בֶּן אָדָם אֶת פִּיו לְהִבִּיא לְהִרְחֹרָא רַע
וַיִּגְרַם לְהִתְחַיָּא אוֹתוֹ בְּשָׂר קֹדֶשׁ שְׁחָתוּם
בו בְּרִית הַקֹּדֶשׁ, שְׁאֵם עוֹשֶׂה כָּךְ,
מוֹשְׁכִים אוֹתוֹ לְגִיחֵנָם. וְאוֹתוֹ מְמַנֶּה עַל

כבוד על כבוד. אור על אור. שִׁלְטוֹן עַל
שִׁלְטוֹן. וְאִזּוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהַשְׁמִים נִכְנָם
לְחֻפָּה וּבָא וּמְאִיר לָהּ, כָּל אוֹתָם הַחֲבָרִים
שְׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כָּלָם מִתְפָּרְשִׁים
בְּשִׁמּוֹתָם שֵׁם, וְזֶהוּ שְׁכָתוּב וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מְגִיד הָרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו – אֵלָּה אוֹתָם
בְּעָלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית יַחַד עִם הַכְּלָה. וְאוֹתָם
בְּעָלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרְאִים מַעֲשֵׂה יָדָיו,

דומ"ה שְׁמִיָּה. וּבִמָּה רְבוּא דְּמִלְאֲכֵי חֲבֻלָּה בְּהִדְיָה.
וְקָאִים עַל פִּתְחָא דְּגִיּהָנָם, וְכָל אֲנָוִן דְּנִטְרוּ בְּרִית
קְדִישָׁא בְּהָאֵי עֲלֻמָּא, לִית לִיה רְשׁוֹ לְמִקְרַב בָּהּ.

דָּוִד מִלְפָּא בְּשַׁעֲתָא דְּאִירַע לִיה תַּחֲוָא עוֹבְדָא
דְּחִיל. בְּהִיָּא שַׁעֲתָא סָלִיק דומ"ה קִמִּי קְדִישָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר לִיה מֵאֲרִי דְּעֲלֻמָּא (דף פ ע"ב) כְּתִיב
בַּתּוֹרָה (ויקרא כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנָּאֵף אֶת אִשְׁתּוֹ אִישׁ. וּכְתִיב
וְאֵל אִשְׁתּוֹ עֲמִיתָהּ וְגו'. דָּוִד דִּקְלָקֵל בְּרִית בְּעֶרְוָה
מִחוּ. אָמַר לִיה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּוִד וְכַּאֲחָה הוּא,
וּבְרִית קְדִישָׁא עַל תְּקוּנִיָּה קִיּוּמָא, דִּהָא גִלִּי קְדָמִי
דְּאִנְדְּמִנַּת לִיה בַּת שֶׁבַע מִיּוּמָא דְּאַתְבָּרִי עֲלֻמָּא.

אָמַר לִיה אִי קִמְךָ גִּלִּי קִמִּיָּה לָא גִלִּי. אָמַר לִיה
וְתוּ בְּהִתִּירָא תָּוָה מַה דְּהָוָה. דִּהָא כָּל אֲנָוִן
דְּעָאֵלוּ לְקִרְבָּא לָא עָאֵל חַד מִנִּיָּהּ עַד דְּאַפְטֵר בְּגִט

לשון הקודש

יִנָּאֵף אֶת אִשְׁתּוֹ אִישׁ, וְכַתוּב (שם יח) וְאֵל
אִשְׁתּוֹ עֲמִיתָהּ וְכו'. דָּוִד שֶׁקְלָקֵל בְּרִית
בְּעֶרְוָה מִחוּ (מה דעו)? אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא: דָּוִד צָדִיק הוּא, וּבְרִית הַקְדוּשׁ עַל
תְּקוּנָתוֹ עוֹמֵד, שֶׁהָיָה לְפָנֵי גִלּוֹי שְׁמוֹמְנַת לוֹ
בַּת שֶׁבַע מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אָמַר לוֹ: אִם לְפָנֶיךָ גִּלּוֹי – לְפָנֵינוּ לָא
גִּלּוֹי! אָמַר לוֹ: וְעוֹד בְּהִתֵּר הָיָה מַה שֶׁהָיָה,

הַגִּיּוֹנָם דומ"ה שְׁמוֹ, וּבִמָּה רְבוּאוֹת שֶׁל
מִלְאֲכֵי חֲבֻלָּה יַחַד אֲתוּ, וְעוֹמֵד עַל פִּתְחַ
הַגִּיּוֹנָם, וְכָל אוֹתָם שֶׁשְׁמְרוּ בְּרִית הַקְדוּשׁ
בְּעוֹלָם הָיָה אֵין לוֹ רְשׁוֹת לְקִרְבֵּי אֲלֵיהֶם.
דָּוִד הַמֶּלֶךְ, בְּשַׁעֲה שֶׁקָּרָה לוֹ אוֹתוֹ
מִעֲשֶׂה, פָּחַד. בְּאוֹתָהּ שַׁעֲה עָלָה דומ"ה
לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ: רְבוֹן
הָעוֹלָם, כְּתוּב בַּתּוֹרָה (ויקרא כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר

לֹאֲנַתְיָהּ. אָמַר לִיה אִי הָכִי הָזֶה לִיה לְאוֹרְכָא תִלַּת
 יָרְחֵי וְלֹא אוֹרִיךְ. אָמַר לִיה בְּמֵאֵי אוֹקִים מְלָה בְּאַתֵּר
 דְּחַיִּישִׁינָן דִּהִיא מְעוּפֶרֶת, וְגַלִּי קִדְמִי דְאוֹרִיךָ לֹא
 קָרִיב בָּהּ לְעֶלְמִין דִּהָא שְׁמֵי חֲתִים בְּגִיּוּיָה לְסִהְדוּתָא.
 בְּתִיב אוֹרִיךָ וּבְתִיב אוֹרִיכוֹ שְׁמֵי חֲתוּם בְּהִדְיָה דִּלָּא
 שְׁמֵשׁ בָּהּ לְעֶלְמִין. אָמַר לִיה, מֵאֲרִי דְעֶלְמָא הָא מַה
 דְּאִמְרִית אִי קִמְךָ גְּלִי דִּלָּא שָׂכִיב בְּהִדְיָה אוֹרִיךָ,
 קִמִּיָּה מִי גְּלִי, הָזֶה לִיה לְאוֹרְכָא לָהּ תִלַּת יָרְחֵי. וְתוֹ
 אִי יָדַע דִּלָּא שָׂכִיב בְּהִדְיָה לְעֶלְמִין אִמְאִי שְׂדֵר לָהּ
 דְּדוּד וּפְקִיד עָלֶיהָ לְשִׁמְשָׁא בְּאֲנַתְיָהּ דְּבְתִיב, (שמואל ב
 יא) יֵרֵד לְבֵיתָךְ וּרְחֹץ רַגְלֶיךָ.

אָמַר לִיה וּדְאִי לֹא יָדַע, אֲבָל יִתִּיר מִתִּלַּת יָרְחֵי
 אוֹרִיךְ דִּהָא אַרְבַּע יָרְחֵי הָווּ. דִּהָכִי תַנִּינָן
 בְּחִמְשָׁה וְעֶשְׂרִים דְּנִיסָן אַעֲבֵר דְּדוּד פְּרוּזָא בְּכָל

לשון הקודש

לְעוֹלָמִים. אָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, זֶה מַה
 שְׁאִמְרַתְךָ – אִם לְפָנֶיךָ גְּלוּי שְׁאוֹרִיךָ לֹא
 שָׂכֵב עִמָּה, לְפָנָיו הָאֵם גְּלוּי? הִיָּה לוֹ
 לְחֻבּוֹת לָהּ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. וְעוֹד, אִם יָדַע
 שְׁמַעוּלָם לֹא שָׂכֵב עִמָּה, אִזּוֹ לָמָּה שָׁלַח לוֹ
 דְּדוּד וְצִוָּה עָלָיו לְשִׁמְשׁ עִם אִשְׁתּוֹ, שְׂכֻתוֹב
 (שמואל-ב יא) יֵרֵד לְבֵיתָךְ וּרְחֹץ רַגְלֶיךָ?

אָמַר לוֹ: וּדְאִי לֹא יָדַע, אֲבָל חֲכָה יוֹתֵר
 מְשַׁלְשָׁה חֳדָשִׁים, שְׁחֲרִי אַרְבַּעָה חֳדָשִׁים

שְׁחֲרִי כָּל אֵלּוּ שְׁעוֹלִים לְקָרֵב, לֹא עוֹלָה
 אֶחָד מֵהֶם עַד שְׁפוּטֵר אִשְׁתּוֹ בְּגִט. אָמַר
 לוֹ: אִם כֵּן, הִיָּה לוֹ לְחֻבּוֹת שְׁלֹשָׁה
 חֳדָשִׁים, וְלֹא חֲכָה. אָמַר לוֹ: בְּמַה עוֹמֵד
 הַדְּבָר? בְּמָקוֹם שְׁחוּשָׁשִׁים שְׁהִיא
 מְעַפֶּרֶת, וְגְלוּי לְפָנָי שְׁאוֹרִיךָ לֹא קָרֵב
 אֵלֶיהָ מְעוֹלָם, שְׁחֲרִי שְׁמֵי חֲתוּם בְּתוֹכוֹ
 לְעִדּוּת. בְּתוֹב אוֹרִיךָ, וּבְתוֹב אוֹרִיכוֹ.
 שְׁמֵי חֲתוּם עִמּוֹ, שְׁלֹא שְׁמֵשׁ בָּהּ

יִשְׂרָאֵל, וְהָיוּ עִם יוֹאֵב בְּשִׁבְעָה יוֹמִין דְּסִיּוֹן וְאֵלּוּ
 וַחֲבָלוֹ אֶרְעָא דְּבָנֵי עֲמוֹן. סִיּוֹן וְתַמּוּז וְאֵב וְאֵלּוּ
 אֲשַׁתְּהוּ שָׁם. וּבְאַרְבַּעָה וְעֶשְׂרִים בְּאֵלּוּ הָיָה מָה
 דְּהָיָה מִבֵּית שִׁבְעָה. וּבִיּוֹמָא דְּכַפּוּרֵי מַחֲלָ לִיהָ קִדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, הַהוּא חוֹבָה. וְאִית דְּאַמְרֵי בְּשִׁבְעָה בְּאֶדְר
 אֲעֵבֵר כְּרוּזָא וְאֶתְכַנְשׁוּ בְּחַמְיָסָר דְּאֵייר, וּבְחַמְיָסָר
 בְּאֵלּוּ הָיָה מָה דְּהָיָה מִבֵּית שִׁבְעָה, וּבִיּוֹמָא דְּכַפּוּרָא
 אֶתְבָּשָׁר (שמואל ב יב) גַּם יִי הָעֵבֵיר חֲטָאתָךְ לֹא תָמוּת.
 מָאִי לֹא תָמוּת, לֹא תָמוּת בִּידָא דְּדוּמָה.

אָמַר דוּמָה מְאִירֵי דְּעֵלְמָא הָא מְלָה חָדָא אִית לִי
 גִּבְיָה דְּאִיהוּ אֶפְתַּח פּוּמְיָה וְאָמַר (שמואל ב יב) חֵי
 יִי כִּי בֶן מוֹת הָאִישׁ הָעוֹשֶׂה זֹאת וְאִיהוּ דָּן לְנַפְשִׁיהָ
 טְרוּנְיָא אִית לִי עָלֶיהָ. אָמַר לִיהָ, לִית לָךְ רִשׁוֹ דְּהָא
 אוּדִי לְגַבְאִי וְאָמַר חֲטָאתִי לִי וְאֵף עַל גֵּב דְּלֹא חָב.

לשון הקודש

עֶשֶׂר בְּאֵיר, וּבְחַמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאֵלּוּ הָיָה
 מָה שְׁהָיָה עִם בֵּית שִׁבְעָה, וּבִיּוֹם הַכַּפּוּרִים
 הֶתְבָּשָׁר (שם יב) גַּם ה' הָעֵבֵיר חֲטָאתָךְ לֹא
 תָמוּת. מָה זֶה לֹא תָמוּת? לֹא תָמוּת בִּיד
 דוּמָה.

אָמַר דוּמָה: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הֲרִי דְּכָר אֶחָד
 יֵשׁ לִי אֱלִיּוֹ, שְׁהוּא פֶּתַח פּוּי וְאָמַר (שם) חֵי
 ה' כִּי בֶן מוֹת הָאִישׁ הָעוֹשֶׂה זֹאת, וְהוּא דָּן
 אֶת נַפְשׁוֹ. טְרוּנְיָא יֵשׁ לִי עָלָיו. אָמַר לוֹ:

הָיוּ, שֶׁכֶּךָ לְמַדְנֹו, בְּעֶשְׂרִים וּחֲמִשָּׁה בְּנִיּוֹן
 הָעֵבֵיר דּוֹד כְּרוּז בְּכָל יִשְׂרָאֵל, וְהָיוּ עִם
 יוֹאֵב בְּשִׁבְעָה יָמִים שְׁבַסִּיּוֹן, וְהִלְכוּ
 וְהִשְׁחִיתוּ אֶרֶץ בְּנֵי עֲמוֹן. שָׁהוּ שָׁם סִיּוֹן
 תַּמּוּז אֵב וְאֵלּוּ, וּבְעֶשְׂרִים וְאַרְבַּעָה
 בְּאֵלּוּ הָיָה מָה שְׁהָיָה עִם בֵּית שִׁבְעָה,
 וּבִיּוֹם הַכַּפּוּרִים מַחֲלָ לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אוֹתוֹ חֲטָא. וְיֵשׁ אוֹמְרִים בְּשִׁבְעָה
 בְּאֶדְר הָעֵבֵר כְּרוּז, וְהֶתְכַנְסוּ בְּחַמְשָׁה

אֲבָל בַּמָּה דַּחֲטָא בְּאוּרֵיהּ עוֹנֶשָׁא כְּתָבִית עָלֶיהָ וְקָבַל.
 מִיָּד אַחֲרָר דּוּמָ"ה לְאַתְרֵיהּ בְּפָחֵי נֶפֶשׁ. וְעַל דָּא אָמַר
 דָּוִד (תהלים צד) לוֹלִי יִי עֲזָרְתָה לִּי כַּמְעַט שְׁכָנָה דּוּמָה
 נִפְשִׁי. לוֹלִי ה' עֲזָרְתָה לִּי דִּהְיָה אֶפּוֹטְרוֹפָא דִּילִי.
 כַּמְעַט שְׁכָנָה וְגו'. מַהוּ כַּמְעַט, כְּחוּטָא דְקִיק
 בְּשִׁיעוּרָא דְאִית בִּינִי וּבִין סִטְרָא אַחֲרָא, כִּתְהוּא
 שְׁעוּרָא הָוֵת דְּלֹא שְׁכָנָה דּוּמָה נִפְשִׁי.

וּבְגִין כֵּךְ, בָּעֵי לְאַסְתְּמָרָא בַר נָשׁ דְּלֹא יִימָא מִלָּה
 כְּדָוִד. בְּגִין דְּלֹא יָכִיל לְמִימַר לְדּוּמָה (קהלת ה)
 כִּי שְׁנָגָה הִיא, בַּמָּה דִּהְיָה לְדָוִד וְנִצַּח לִיהּ קִדְשָׁא
 בְּרִידָה הוּא בְּדִינָא. לָמָּה יִקְצוּף הָאֱלֹהִים עַל קוּלָךְ עַל
 תְּהוּא קוֹל דְּאִיהוּ אָמַר. וְחִבֵּל אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ דָּא
 בְּשִׁר קִדְשׁ בְּרִית קִדְשָׁא דְפָגִים וְאַתְמִשְׁךָ בְּגִיחָנָם עַל
 יָדָא דְדּוּמָה. וּבְגִין כֵּךְ (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מִגִּיד

לשון הקודש

כְּאוֹתוֹ שְׁעוֹר הָיָה שְׁלֹא שְׁכָנָה דּוּמָה
 נִפְשִׁי.

וְלִבְנֵי צָרִיד בֶּן אָדָם לְהַשְׁמֵר שְׁלֹא יֵאמַר
 דְּכֵר כְּדָוִד, בְּגִלָּל שְׁלֹא יוֹכֵל לִזְמֹר
 לְדּוּמָה (קהלת ה) כִּי שְׁנָגָה הִיא, כְּמוֹ שֶׁהָיָה
 לְדָוִד וְנִצַּח אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּדִין.
 לָמָּה יִקְצוּף הָאֱלֹהִים עַל קוּלָךְ – עַל אוֹתוֹ
 קוֹל שֶׁהוּא אָמַר, וְחִבֵּל אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
 – זֶה בְּשִׁר קִדְשׁ בְּרִית הַקָּדוֹשׁ שְׁפָגָם

אֵין לָךְ רְשׁוּת, שֶׁחֲרִי הוֹדָה לְפָנַי וְאָמַר
 חֲטָאתִי לָהּ, אָף עַל פִּי שְׁלֹא חֲטָא. אֲבָל
 בַּמָּה שֶׁחֲטָא בְּאוּרֵיהּ, עֲנֵשׁ כְּתָבִית עָלָיו
 וְקָבַל. מִיָּד חֲזַר דּוּמָה לְמִקּוֹמוֹ בְּפָחֵי נֶפֶשׁ.
 וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, (תהלים צד) לוֹלִי ה' עֲזָרְתָה
 לִי כַּמְעַט שְׁכָנָה דּוּמָה נִפְשִׁי. לוֹלִי ה'
 עֲזָרְתָה לִי שֶׁהָיָה אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס שְׁלִי, כַּמְעַט
 שְׁכָנָה וְכו'. מַה זֶה כַּמְעַט? כְּמוֹ חוּט דִּק
 כְּמוֹ הַשְׁעוֹר שֶׁנִּשׁ בִּינִי וּבִין הַצַּד הָאֲחֵר,

הַרְקִיעַ אֵלַיִן אֲנֹנִן חֲבֵרִיָּא דְּאַתְחֲבְרוּ בְּכֻלָּהּ דָּא וּמֵאֲרִי
קִיָּמָא דִּילָהּ. מִגִּיד וְרָשִׁים כָּל חַד וְחַד. מָאן הַרְקִיעַ.
דָּא אִיהוּ הַרְקִיעַ דְּבִיהַּ חֲמָה וּלְבָנָה וְכִכְבֵּיָא וּמִזְלֵי,
וְדָא אִיהוּ סֵפֶר זִפְרוֹן. אִיהוּ מִגִּיד וְרָשִׁים לְהוּ וּבְתִיב
לְהוּ לְמַחְוֵי בְּנֵי הַיְכָלָא וּלְמַעְבַּד רְעוּתָהוֹן תְּדִיר.

יּוֹם לְיוֹם יָבִיעַ אוֹמֵר, (תהלים ט) יוֹמָא קִדִּישָׁא מֵאֲנֹנִן
יוֹמִין עֲלָאִין דְּמִלְכָּא מְשַׁבְּחִין לֹון לְחֲבֵרִיָּא
וְאֹמְרִין תְּהִיא מְלָה דְּאֹמֵר כָּל חַד לְחֲבֵרִיָּהּ. יוֹמָא
לְיוֹמָא יָבִיעַ תְּהִיא אוֹמֵר וּמְשַׁבַּח לִיהּ. וְלִילָה לְלִילָה
כָּל דְּרָגָא דְּאַשְׁלִים (נ"א דְּשִׁלִּים) בְּלִילִיא מְשַׁבַּח דָּא לְדָא
תְּהִיא דַּעַת דְּכָל חַד מִחֲבֵרִיָּהּ, וּבְשָׁלִימוֹ (ס"א וּבְרַחֲמִינוֹ) סִגִּי
אַתְעֲבִידוּ לֹון חֲבֵרִין וְרַחֲמִין.

אֵין אוֹמֵר וְאֵין דְּבָרִים בְּשָׂאָר מִילִין דְּעֲלָמָא. דָּלָא

לשון הקודש

מאותם ימים עליונים של המלך,
משפחים אותם החברים ואומרים אותו
דבר שאמר כל אחד לחברו. יום ליום
יביע אותו אומר ומשבחו, ולילה ללילה
— כל דרגה שמשלמת ונ"א ששולמת
בלילה משבת זה לזה אותו דעת של כל
אחד מחברו, ובשלמות (ס"א ובאהבה)
רבה נעשים להם חברים ואוהבים.
אין אומר ואין דברים — בשאר דברי

ונמשך בגיהנם על ידי דומה. ובגלל זה
(תהלים ט) ומעשה ידיו מגיד הרקיע. אלו
אותם החברים שהתחברו עם הכלה הזו
ובעלי בריתה, מגיד ורושם כל אחד
ואחד. מי הרקיע? זהו הרקיע שבו חמה
ולבנה וכוכבים ומזלות, וזהו ספר זפרון,
הוא מגיד ורושם אותם וכותב אותם
להיות בני ההיכל ולעשות רצונם תמיד.
(שם) יום ליום יביע אומר — יום קדוש

אֲשַׁתְּמָעוּ קָמִי מִלְכָּא קַדִּישָׁא וְלֹא בָּעִי לְמִשְׁמַע לִוְן.
 אָבֵל הֵנִי מִיָּלִי בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קֹנָם. עֲבָדִי (דף ט ע"א)
 מְשִׁיחָא אֲנֹן מִלִּין מְדוּרֵי עֲלָאי וּמְדוּרֵי תַתָּאי, מֵאֲלִין
 אֲתַעְבִּידוּ רְקִיעִין וּמֵאֲלִין אֶרֶץ מִהֵהִיא תוֹשְׁבֶהָתָא.
 וְאִי תִימָא דְאֲנֹן מִלִּין בְּאַתֵּר חָד. מְשַׁטָּטָא בְּעֵלְמָא
 בְּקִצָּה תִּבֵּל מִלֵּיהֶם. וְכִיּוֹן דְּאֲתַעְבִּידָא רְקִיעִין מִנְהוֹן,
 מָאן שְׂרִיָּא בְּהוֹן. הָדָר וְאָמַר לְשֹׁמֵשׁ שָׁם אֶהֱל בָּהֶם.
 תְּהוּא שְׁמִשָּׂא קַדִּישָׁא שְׁוֵי מְדוּרֵיהּ וּמְשַׁכְּנִיהּ בְּהוֹ
 וְאֲתַעְטֵר בְּהוֹ.

כִּיּוֹן דְּשָׂרֵי בְּאֲנֹן רְקִיעִין וְאֲתַעְטֵר בְּהוֹ, כִּדִּין וְהוּא
 כְּחֹתָן יוֹצֵא מִחֻפְתּוֹ. תִּדִּי וְרַהִיט בְּאֲנֹן רְקִיעִין.
 נָפֵק מִנִּיּהוּ וְעָאֵל וְרַהִיט גּוֹ מִגְדֵּלָא חָדָא אַחֲרָא
 בְּאַתֵּר אַחֲרָא. מִקְצָה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ, וְדָאי מַעְלָמָא
 עֲלָאָה נָפִיק וְאֲתִיָּא דְאִיהוּ קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְעִילָא.

לשון הקודש

בָּהֶם? חֹר וְאָמַר, לְשֹׁמֵשׁ שָׁם אֶהֱל בָּהֶם.
 אוֹתוֹ שְׁמֵשׁ, קְדוּשׁ שָׁם מְדוּרוֹ וּמְשַׁכְּנֵו
 בָּהֶם וּמִתַּעְטֵר בָּהֶם.

כִּיּוֹן שְׁשׁוּרָה בְּאוֹתָם רְקִיעִים וּמִתַּעְטֵר
 בָּהֶם, אִזִּי – וְהוּא כְּחֹתָן יוֹצֵא מִחֻפְתּוֹ.
 שְׁמֵחַ וְרִץ בְּאוֹתָם רְקִיעִים. יוֹצֵא מֵהֶם וְרִץ
 לְתוֹךְ מִגְדֵּל אֶחָד אַחֵר בְּמָקוֹם אַחֵר.
 מִקְצָה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ – וְדָאי מַעֲלָם
 עֲלִיּוֹן יוֹצֵא וּבָא, שֶׁהוּא קִצָּה הַשָּׁמַיִם

הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא נִשְׁמָעִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוֹשׁ וְלֹא צָרִיךְ לְשִׁמְעָם. אָבֵל הַדְּבָרִים
 הַלָּלוּ, בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קֹנָם. עוֹשִׂים
 מְדִידָה, אוֹתָם דְּבָרִים מְדוּרִים עֲלִיּוֹנִים
 וּמְדוּרִים תַּחְתּוֹנִים, מֵאֲלָה נַעֲשִׂים
 רְקִיעִים, וּמֵאֲלָה הָאָרֶץ, מֵאוֹתוֹ הַשְּׁבֵת.
 וְאִם תֹּאמַר שְׁאוֹתָם דְּבָרִים בְּמָקוֹם אֶחָד
 מְשׁוּטָטִים בְּעוֹלָם – בְּקִצָּה תִּבֵּל מִלֵּיהֶם.
 וְכִיּוֹן שְׁנַעֲשִׂים מֵהֶם רְקִיעִים, מִי שׁוּרָה

וּתְקוּפָתוֹ, מֵאֵן תְּקוּפָתוֹ, דָּא קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא
 דְּאִיהִי תְקוּפַת הַשָּׁנָה דְּאַסְחָרָא לְכָל שְׁיִיפִין.
 וְאַתְקַשְּׁרַת מִן הַשָּׁמַיִם עַד רְקִיעָא דָּא. וְאִין נִסְתָּר
 מִחֲמַתּוֹ דִּיהֵיא תְקוּפָה דָּא וּתְקוּפָה דְּשִׁמְשָׁא דְאַסְחָר
 בְּכָל סְטָרָא.

וְאִין נִסְתָּר לִית דְּאַתְכַּפִּי מִיְיָ מִכָּל דְּרָגִין עֲלָאִין
 דִּיהוּ בְּלָחוּ מִסְחָרָן וְאַתִּיָּן לְגַבִּיהַּ וְכָל חַד וְחַד
 לִית מֵאֵן דִּיהִתְכַּפִּי מִיְיָ. מִחֲמַתּוֹ בְּשַׁעֲתָא דְאַתְחַמֵּם
 וְתַב (וְתַאֲיִב) לְגַבִּיָּהוּ בְּתִיּוּבְתָא (בְּתִיּוּבְתָא) שְׁלִים. כָּל
 שְׁבַחָא דָּא וְכָל עֲלִיָּא דָּא בְּגִין אֲוִרִיָּתָא הוּא דְכְּתִיב,
 (תהלים יט) תֹּרֶת יְיָ תְמִימָה. שִׁית זְמִינִן כְּתִיב דָּא יְיָ,
 וְשִׁית קִרְאִי מִן הַשָּׁמַיִם מִסְפָּרִים עַד תֹּרֶת יְיָ תְמִימָה
 וְעַל רָזָא דָּא כְּתִיב בְּרָאשִׁית הָא שִׁית אֲתוּוֹן. בְּרָא

לשון הקודש

שְׁמַתְחַמֵּם וְשָׁב (ומשתוקק) לְגַבִּיהֶם
 בְּתִשׁוּבָה (בְּתִשׁוּבָה) שְׁלָמָה, כָּל הַשְּׁבַח הַזֶּה
 וְכָל הָעֲלִיָּה הַזֶּה בְּגִלְלַת הַתּוֹרָה הוּא,
 שְׁכָתוֹב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. שֵׁשׁ פְּעָמִים
 כְּתוּב בָּאֵן ה', וְשֵׁשׁ פְּסוּקִים מִן "הַשָּׁמַיִם
 מִסְפָּרִים" עַד "תּוֹרַת ה' תְּמִימָה". וְעַל סוּד
 זֶה כְּתוּב בְּרָאשִׁית – הָרִי שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹת.
 בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ –
 הָרִי שֵׁשׁ תִּבּוֹת. פְּסוּקִים אֲחֵרִים בְּגִלְלַת
 שֵׁשׁ פְּעָמִים ה'. שֵׁשׁ פְּסוּקִים בְּגִלְלַת שֵׁשׁ

לְמַעַלָּה. וּתְקוּפָתוֹ – מִי זֶה תְּקוּפָתוֹ? זֶה
 קִצָּה הַשָּׁמַיִם לְמַטָּה, שְׁהִיא תְקוּפַת
 הַשָּׁנָה שְׁסוּבְכַת אֶת כָּל הָאֵיבָרִים,
 וּמִתְקַשְּׁרַת מִן הַשָּׁמַיִם עַד רְקִיעַ זֶה. וְאִין
 נִסְתָּר מִחֲמַתּוֹ – שְׁאוּתָהּ תְקוּפָה זֹו
 וּתְקוּפַת הַשָּׁמַיִם שְׁסוּבְכַת בְּכָל צֶד.
 וְאִין נִסְתָּר – אִין מִי שְׁמַתְכַּפֵּס מִמֶּנּוּ
 מִכָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁהֵיוּ כָּלָם
 מְקִיפּוֹת וּבָאוֹת אֵלָיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אִין
 מִי שְׁמַתְכַּפֵּס מִמֶּנּוּ. מִחֲמַתּוֹ – בְּשַׁעֲתָא

אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, הָא שִׁית תִּבְנוּ. קִרְאִי
אֲחֵרֶינִי לְקַבֵּל שִׁית זְמַנִּין ה' שִׁית קִרְאִי בְּגִין שִׁית
אֲתוֹן דִּהְבֵּא. שִׁית שְׂמַחֲן בְּגִין שִׁית תִּבְנוּ דִּהְבֵּא.

עַד דִּהְיוּ יִתְבִּי עָאֵלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּרִיָּה וְרַבִּי אֲבָא.
אָמַר לֹון וְדָאִי אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא אֲתִיָּן, וְעַל דָּא
פְּנִי"אל קִרְינָא לָבוּ, דִּהָא חֲמִיתוֹן אֲנִפִּי שְׂכִינְתָּא אֲפִין
בְּאַפִּין. וְהַשְׁתָּא דְקָא יִדְעָתוֹן וְגַלִּי לָבוּ קִרְא דְוִבְנִיָּהוּ
בֶן יְהוֹדָע, וְדָאִי דְמִלָּה דְעִתִּיקָא קִדִּישָׁא אִיהוּ וְקִרְא
דְּאַבְתְּרִיָּה. וְהָהוּא דְסָתִים מִכָּלָא אָמְרוּ.

וְהָאִי קִרְא אִיהוּ בְּאַתֵּר אַחֲרָא כְּגִוּוֹנָא דָּא. פִּתַּח
וְאָמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א יא) וְהוּא הִכָּה אֶת הָאִישׁ
הַמְצָרִי אִישׁ מִדָּה חֲמִשׁ בָּאַמָּה, וְכָלָא רֹזָא חָדָא אִיהוּ,
מִהָאִי (ס"א ה"א) מְצָרִי, הָהוּא דְאַשְׁתְּמוּדָע, (שְׁמוֹת יא) גָּדוֹל
מְאֹד בְּאַרְץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי וְגו' רַב וַיִּקְרָא כְּמָה
דְּגַלִּי הָהוּא סָבָא.

לשון הקודש

בֶּן יְהוֹדָע" - וְדָאִי שְׂדָבֵר עִתִּיק קְדוּשׁ
הוּא וְהַפְּסוּק שְׁלֵאֲחֵרִיו. וְאוֹתוֹ הַסְּתוּם
מִהִבֵּל אָמְרוּ.

וּפְסוּק זֶה הוּא בְּמָקוֹם אַחֵר כְּגִוּוֹן זֶה.
פִּתַּח וְאָמַר, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א-יא) וְהוּא הִכָּה אֶת
הָאִישׁ הַמְצָרִי אִישׁ מִדָּה חֲמִשׁ בָּאַמָּה.
וְהִבֵּל סוּד אַחֵד הוּא. מִי הַמְצָרִי? אוֹתוֹ

אוֹתוֹת שֶׁל כָּאן. שִׁשָּׁה שְׁמוֹת בְּגִלָּל שִׁשׁ
תַּבּוֹת שֶׁל כָּאן.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, נִכְנְסוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ
וְרַבִּי אֲבָא. אָמַר לָהֶם, וְדָאִי פְּנֵי הַשְׂכִּינָה
כָּאוּ, וְלָבֵן קִרְאֵנוּ לָכֶם פְּנִיא"ל, שְׁחֵרִי
רְאִיתֶם אֶת הַשְׂכִּינָה פְּנִים בְּפְנִים. וְעַכְשָׁו
שִׁידְעָתֶם וְגַלְהָ לָכֶם הַכְּתוּב שֶׁל "וּבְנִיָּהוּ"

וְהָאִי קָרָא בְּמִתִּיבְתָּא עֲלָאָה אֶתְמַר. אִישׁ מִדָּה
כֻּלָּא חַד. (שמואל ב כג) אִישׁ מִרְאָה וְאִישׁ מִדָּה

כֻּלָּא חַד. בְּגִין דְּאִיהוּ שַׁבַּת וְתַחוּמָא דְכְּתִיב, (במדבר לה)
וּמִדּוֹתֶם מִחוּץ לָעִיר, וּכְתִיב, (ויקרא יט) לֹא תַעֲשׂוּ עוֹל
בְּמִשְׁפַּט בַּמִּדָּה. וְעַל דָּא אִישׁ מִדָּה אִיהוּ. וְאִיהוּ מִמַּשׁ
אִישׁ מִדָּה אִיהוּ אֲרִבִּיָּה מְסִיפִי עֲלֵמָא וְעַד סִיפִי
עֲלֵמָא. אָדָם הָרֹאשׁוֹן הָכִי הוּא. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב
חֲמִשׁ בָּאֲמָה. אֲנֹן חֲמִשׁ בָּאֲמָה מְסִיפִי עֲלֵמָא עַד
סִיפִי עֲלֵמָא הוּא.

וּבִיד הַמַּצְרֵי חֲנִית (דברי הימים א יא) בְּמָה דַּאת אָמַר
בְּמִנּוּר אֲוִרְגִּים, דָּא מִטָּה הָאֱלֹהִים דִּהוּה
בִּידִיה חָקִיק בְּשָׂמָא גְּלִיפָא מְפָרֵשׁ בְּנִהִירוֹ דִּצְרוּפִי
אֶתְוֹן דִּהוּה גְּלִיף בְּצִלָּל וּמִתִּיבְתָּא דִּילִיָּה דְאֶקְרִי
אוֹרֵג דְכְּתִיב, (שמות לה) מִלֵּא אוֹתָם וְגו' חָרַשׁ וְחָשֵׁב

לשון הקודש

מִדָּה הוּא, וְהוּא מִמַּשׁ אִישׁ מִדָּה הוּא,
אֲרַכּוּ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם. אָדָם
הָרֹאשׁוֹן בֶּךָ הָיָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב
חֲמִשׁ בָּאֲמָה? אוֹתָם חֲמִשׁ בָּאֲמָה הָיוּ
מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם.

(דברי הימים א-יא) וּבִיד הַמַּצְרֵי חֲנִית, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִנּוּר אֲוִרְגִּים - זֶה מִטָּה
הָאֱלֹהִים שֶׁהָיָה בִּידוֹ חָקוּק בְּשֵׁם גְּלוּף
מְפָרֵשׁ בְּאוֹר שֶׁל צְרוּפִי אוֹתִיוֹת שֶׁהָיָה

הַיָּדוּעַ, (שמות יא) גְּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּעֵינֵי עַבְדֵי וְגו', גְּדוֹל וְנִכְבָּד כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה
אוֹתוֹ זְקֵן (רב הַמְּנוּאָה).

וּפְסוּק זֶה מִתְבָּאָר בִּישִׁיבָה הָעֲלִיוֹנָה.
אִישׁ מִדָּה הַכֹּל אַחֵר. (שמואל ב-כג) אִישׁ
מִרְאָה וְאִישׁ מִדָּה הַכֹּל אַחֵר. בְּגִלָּל
שֶׁהוּא שַׁבַּת וְתַחוּם, שֶׁכְּתוּב (במדבר לה)
וּמִדּוֹתֶם מִחוּץ לָעִיר, וְכְתוּב (ויקרא יט) לֹא
תַעֲשׂוּ עוֹל בְּמִשְׁפַּט בַּמִּדָּה. וְעַל זֶה אִישׁ

וְרוֹקֵם וְגו'. וְהָיָה מִטָּה הָיָה נָהִיר שְׁמָא גְלִיפָא בְּכָל
 סְטָרִין בְּנִהִירוֹ דְּחִכְיָמִין דְּהָיוּ מְגַלְפִין שְׁמָא מִפְּרִשׁ
 בְּאַרְבְּעִין וְתָרִין גּוּוּנִי. וְקָרָא מִכָּאן וְלַהֲלָאָה כְּמָה
 דְּאָמַר זַכָּאָה חוֹלְקִיָּה. תִּיבּוֹ יִקְרִין תִּיבּוֹ וְנִחְדָּשׁ תִּקּוֹן
 דְּכַלָּה בְּהָאֵי לִילְיָא. דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּתֵּף בְּחֻדָּה בְּהָאֵי
 לִילְיָא יְהֵא נָטִיר עֵילָא וְתַתָּא כָּל הָהִיא שְׁתָּא וַיִּפִּיק
 שְׁתָּא בְּשָׁלָם. עַלֵּיהּ כְּתִיב (תהלים לד) חוֹנָה מִלְּאָךְ יִי
 סָבִיב לִירָאִיו וַיַּחֲלֹצֵם מֵעַמּוֹ וַיֵּרְאוּ כִּי טוֹב יִי:

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. הָאֵי
 קָרָא אֵת לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ. דְּכָל מָאן דְּאָמַר
 אֵת אֱלֹהָ אַחְרָא אַשְׁתַּצִּי מַעְלָמִין. כְּמָה דְּאִתְּמַר
 (ירמיה י') בְּדָנָה תִּמְרוֹן לְהוֹם אֱלֹהָ דִּי שְׁמִיָּא וְאַרְקָא
 לֹא עֲבָדוּ יַאבְדּוּ מֵאַרְעָא וּמִן תַּחֲוֹת שְׁמִיָּא אֱלֹהָ. בְּגִין
 דְּלִית אֱלֹהָ אַחְרָא בַּר קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי.

לשון הקודש

חוקק בְּצִלְאֵל וַיִּשְׁכְּתוּ, שְׁנַקְרָא אורג, שְׁכַתּוֹב (שמות לד) מִלָּא אַתֶּם וְגו' חֲרַשׁ וְחָשֵׁב וְרוֹקֵם וְגו'. וְאוֹתוֹ מִטָּה הָיָה מְאִיר שֵׁם חֲקוֹק בְּכָל הַצְּדִידִים בְּאוֹר שְׁהַחֲכָמִים שְׁהָיוּ חוֹקְקִים שֵׁם הַמִּפְרָשׁ בְּאַרְבְּעִים וּשְׁנַיִם אֲפָנִים. וְהַפְסוֹק מִכָּאן וְהִלָּאָה כְּמוֹ שְׁאָמַר. אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ. שָׁבוּ נִבְכְּדִים, שָׁבוּ וְנִחְדָּשׁ תִּקּוֹן הַכְּלָה בְּלִילָה הַזֶּה. שְׁכָל מִי שְׁמִשְׁתַּתֵּף יַחַד אֶתְהַ בְּלִילָה הַזֶּה, יְהִיָּה

שְׁמור לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה כָּל הַשָּׁנָה הִיא וַיִּצְיֵא שְׁנָתוֹ בְּשָׁלוֹם. עֲלֵיהֶם כְּתוּב (תהלים לד) חוֹנָה מִלְּאָךְ ה' סָבִיב לִירָאִיו וַיַּחֲלֹצֵם מֵעַמּוֹ וַיֵּרְאוּ כִּי טוֹב ה'.

פִּתְחָ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. בְּפָסוֹק זֶה יֵשׁ לְהַסְתַּכְּלָל, שְׁכָל מִי שְׁאָמַר יֵשׁ אֱלֹהִים אַחֵר, מְשַׁמֵּד מִהַעוֹלָמוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה י') כִּי תֹאמְרוּ לָהֶם: אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאַרְקָא לֹא

וְהָאִי (דף ט ע"ב) קָרָא אִיהוּ תַרְגּוּם בַּר מַמְלָה דְסוּף
 קָרָא. אִי תִימָא בְּגִין דְּמִלְאָכִין קִדִּישִׁין לָא
 נִזְקְקִין לְתַרְגּוּם וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדְעֵן בִּיהּ, מַלְּה דָּא יָאוּת
 הִיא לְמִימַר בְּלִישְׁנָא קִדִּישָׁא בְּגִין דִּישְׁמַעוּן מִלְאָכִין
 קִדִּישִׁין וִיחִון נִזְקְקִין לְאוּדְאָה עַל דָּא. אָלֹא וְדָאִי
 בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב תַרְגּוּם דְּלֹא נִזְקְקִין בִּיהּ מִלְאָכִין
 קִדִּישִׁין לָא יִקְנְאוּן בְּבַר נָשׁ לְאַבְאָשָׁא לִיהּ, בְּגִין
 דְּבַהֲאִי קָרָא בְּכֻלָּלֹא אַנּוּן מִלְאָכִין קִדִּישִׁין, דְּהָא
 אַנּוּן אֱלֹהִים אֶקְרוּן וּבְכֻלָּלֹא דְאֱלֹהִים הוּוּ, וְאַנּוּן לָא
 עֲבִדוּ שְׁמִיָּא וְאַרְקָא. וְאַרְקָא, וְאַרְעָא מִיבְעִי לִיהּ.
 אָלֹא בְּגִין דְּאַרְקָא אִיהִי חָדָא מֵאַנּוּן שְׁבַע אַרְעִין
 דִּלְתַּתָּא. וּבְהֵוֹא אֶתֶר אִית בְּנִי בְּנִי דְקִין. לְבַתָּר
 דְּאַתְתָּרְךָ מַעַל אִפִּי אַרְעָא נְחִית לְתַמָּן וְעֶבֶיד
 תּוֹלְדוֹת וְאַשְׁתַּבֵּשׁ תַּמָּן דְּלֹא יָדַע כְּלוּם. וְאִיהוּ אַרְעָא

לשון הקודש

נִזְקְקִים לוֹ הַמִּלְאָכִים הַקְדוּשִׁים וְלֹא
 יִקְנְאוּ בְּבִן אָדָם לְהִזְיֵק לוֹ, בְּגִלְל
 שְׁכַפְסוּק זֶה בְּכֻלָּל הֵם מִלְאָכִים קְדוּשִׁים,
 שְׁהֲרִי הֵם נִקְרָאִים אֱלֹהִים, וְהֵם בְּכֻלָּל
 שֶׁל אֱלֹהִים, וְהֵם לֹא עָשׂוּ שְׁמִים וְאַרְצִין.
 וְאַרְקָא, הִיא צְרִיד לְכַתֵּב וְאַרְעָא (אֶרֶץ)
 אֵלֹא בְּגִלְל שְׁאַרְקָא הִיא אַחַת מֵאוֹתָן
 שְׁבַע אַרְצוֹת שְׁלֻמָּטָה, וּבִאוֹתוֹ מְקוֹם
 יִשְׁנֵם בְּנֵי בְּנֵי שֶׁל קִין. לְאַחַר שְׁגִרָשׁ
 מַעַל פְּנֵי הָאֶרֶץ, יָרַד שָׁם וַעֲשָׂה תּוֹלְדוֹת,

עָשׂוּ, יִאֲבְדוּ מִדְּאֶרְצִין וּמִתַּחַת הַשְּׁמִים
 אֵלֹה. בְּגִלְל שְׁאִין אֱלֹהִי אַחֵר חוּץ מִן
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִבְדוּ.

וּפְסוּק זֶה הוּא תַרְגּוּם, חוּץ מִמַּלְּת סוּף
 הַפְסוּק (אֵלֹה). אִם תֹּאמַר בְּגִלְל שְׁמִלְאָכִים
 קְדוּשִׁים לֹא נִזְקְקִים לְתַרְגּוּם וְלֹא מְבִירִים
 אוֹתוֹ, אִזּוּ מַלְּה זֶה רְאוּיָהּ הִיא לְהֵאמֵר
 בְּלִשׁוֹן הַקְדֵּשׁ כְּדִי שִׁישְׁמַעוּ מִלְאָכִים
 קְדוּשִׁים וְיִהְיוּ זְקוּקִים לְהוֹדוֹת עַל זֶה,
 אָלֹא וְדָאִי מִשּׁוּם כֶּךָ כְּתוּב תַרְגּוּם, שְׁלֹא

בְּפִילָא דְאַתְבָּל מַחְשׁוּבָא וְנִהוּרָא.

וְאִית תַּמָּן תִּרִין מִמָּנָן שְׁלִיטִין דִּי שְׁלִטִין דָּא
בַּחְשׁוּבָא וְדָא בְּנִהוּרָא. וְתַמָּן קִטְרוּנָא דָּא
בְּדָא. וְשַׁעְתָּא דְנִחִית לְתַמָּן קִין, אֲשַׁתְּתַּפוּ דָּא בְּדָא
וְאֲשַׁתְּלִימוּ בְּחִדָּא. וְכֹלָא חַוֵּי דְאַנּוּן תּוֹלְדוֹת דְקִין.
וְעַל דָּא אַנּוּן בְּתִרִין רֵאשִׁין בְּתִרִין חִיוּן, בַּר דְּכַד
תְּהוּא נִהוּרָא שְׁלִיט נִצַּח דִּילִיָּה וְנִצַּח עַל אַחֲרָא. וְעַל
דָּא אַתְבָּלִילוּ דִּי בַּחְשׁוּבָא בְּנִהוּרָא וְחַוֵּי חַד. אַנּוּן
תִּרִין מִמָּנָן עֲפָרִירָא וְקִסְטִימוֹן. וְדִיוֹקְנָא דְלַחוֹן
בְּדִיוֹקְנָא דְמִלְאַכִּין קִדִּישִׁין בְּשִׁית גְּדַפִּין. חַד דִּיוֹקְנָא
בְּתוֹרָא, וְחַד דִּיוֹקְנָא בְּנִשְׁרָא. וְכַד מִתְחַבְּרִין אַתְעֵבִידוּ
דִּיוֹקְנָא דְאַדָּם.

בַּר אַנּוּן בַּחְשׁוּבָא מִתְחַבְּרִין לְדִיוֹקְנָא דְנִחַשׁ בְּתִרִין
רֵאשִׁין וְאַזְלִין בְּחַוֵּיָא וְטֹאסִין גּוֹ תְּהוּמָא

לשון הקודש

שולט - מְנַצֵּחַ שָׁלוּ וּמְנַצֵּחַ עַל הָאֲחֵר.
ועל זה נכללו שבח־שֶׁךְ בָּאוֹר וְנִהִיִּם
אַחֵר. הֵם שְׁנֵי מְמָנִים, עֲפָרִירָא וְקִסְטִימוֹן,
וְדַמוּתָם בְּדַמוּת מִלְּאָכִים קְדוּשִׁים בְּשֵׁשׁ
בְּנָפִים, אַחֵר דְּמוּתוֹ כְּמוֹ שׁו"ר, וְאַחֵר
דְּמוּתוֹ כְּמוֹ נִשְׁרָא, וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִים נַעֲשִׂים
דְּמוּת אָדָם.

בְּשֵׁחֶם בַּחשֶׁךְ, מִתְחַבְּרִים לְדַמוּת שֶׁל

וְהַשְׁתַּבֵּשׁ שָׁם, שֶׁלֹּא יָדַע כְּלוּם. וְהָיָא
אַרְצָא בְּפוֹלָה שְׁנִכְפָּלָה מַחֲשָׁךְ וְאוֹר.

וְשֵׁם שְׁנֵי מְמָנִים שְׁלִיטִים שְׁשׁוֹלְטִים -
זֶה בַּחשֶׁךְ וְזֶה בָּאוֹר. וְשֵׁם קִטְרוּג זֶה בְּזֶה.
וּבְשַׁעֲהַ שְׁיָרֵד לְשָׁם קִין, הִשְׁתַּתְּפוּ זֶה עִם
זֶה וְהִשְׁלִימוּ בְּאַחֵר, וְהַכֹּל רֹאִים שֶׁהֵם
תּוֹלְדוֹת קִין. וְעַל זֶה הֵם בְּשְׁנֵי רֵאשִׁים
כְּמוֹ שְׁתֵּי חַיּוֹת, פָּרִט שֶׁבְּשִׁאוֹתוֹ אוֹר

וְאַסְתַּחֲיִין בַּיּוֹמָא רַבָּא. כִּד מָטְאן לְשִׁלְשָׁלָא דְעִזָּא
 וְעִזָּא לִ מְרַגִּיזִין לֹון וּמִתְעָרִי לֹון. וְאַנּוֹן מִדְּלָגִין גּוֹ
 טוֹרִי חֲשׁוֹכַן וְחֲשָׁבִי דְקַדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא כָּעִי לְמִתְבַּע
 לֹון דִּינָא. וְאַלִין תֵּרִין מִמֶּנּוּ שְׂאטִין בַּיּוֹמָא רַבָּא
 וּפְרָחִין מִתְּמָן וְאַזְלִין בְּלִילִיא לְגַבִּי נַעֲמָה אִמְחוֹן
 דְּשִׁדִּין דְּטַעוֹ אֲבִתְרָהּ דְּחֵלִין קַדְמָאִין וְחֲשָׁבִין
 לְמִקְרַב לְגַבָּהּ. וְאַיְהִי דְלִיגַת שְׁתֵּין אֶלְפִין פְּרָסִין
 וְאַתְעֵבִידַת בְּכַמָּה צִיּוֹרִין לְגַבִּי בְּנִי נָשָׂא בְּגִין דִּיטַעוֹן
 בְּנִי נָשָׂא אֲבִתְרָהּ.

וְאַלִין תֵּרִין מִמֶּנּוּ פְּרָחִין וּמִשְׁטָטִין בְּכָל עֲלָמָא
 וְאַתְהִדָּרִן לְאַתְרֵיהּ. וְאַנּוֹן מִתְעָרִין לְאַנּוֹן בְּנִי
 בְּנֵי דְקִין בְּרוּחָא דִּי צָרִין בִּישִׁין לְמַעֲבַד תּוֹלְדוֹת.
 שְׂמִיָּא דְשִׁלְטִין תְּמָן לָאו כְּהֵנִי. וְלֹא אוֹלִידַת אֶרְעָא
 בְּחִילָא דְלַחוֹן זְרוּעָא וְחֲצָדָא כְּהֵנִי. וְלֹא אֲתִהֲדָרִן אֶלָּא

לשון הקודש

ראשונים וחשובו להתקרב אליה. והיא
 מדלגת ששים אלף פרסאות, ונעשית
 בכמה ציורים לגבי בני אדם כדי שיטעו
 אחריה בני אדם.

ושני ממנים אלה פורחים ומשוטטים
 בכל העולם וחוזרים למקומם, והם
 מעוררים לאותם בני בניו של קין ברוח
 של יצרים רעים לעשות תולדות. השמים
 ששם הם שולטים אינם כאלה, והארץ

נחש בשני ראשים, והולכים בנחש,
 וטסים לתוך התהום ורוחצים בים
 הגדול. כשמגיעים לשלשלת עז"א
 ועז"א ל, מרגיזים אותם ומעוררים אותם,
 והם מדלגים לתוך הרי החשד, וחושבים
 שהקדוש ברוך הוא רוצה לתבוע להם
 דין. ושני ממנים אלו שטים בים הגדול,
 ופורחים משם, והולכים בלילה לנעמה,
 אם השדים, שטעו אחריה יראים

בְּכֶמָה שָׁנִין וְזִמְנִין. וְאֵנוּן אֱלֹהָא דִּי שְׁמִיָּא וְאַרְקָא
 לָא עֲבָדוּ. יַאֲבָדוּ מֵאַרְעָא עִילָאָה דְּתַבְל, דְּלֹא יִשְׁלֹטוּן
 בָּהּ וְלֹא יִשְׁטַטוּן בָּהּ וְלֹא יִחוּן גְּרָמִין לְבָנֵי נָשָׂא
 לְאַסְתָּאבָּא מִמְּקָרָה לִילִיָּא. וְעַל דָּא יַאֲבָדוּ מֵאַרְעָא
 וּמִן תַּחֲוֹת שְׁמִיָּא דְּאַתְעֵבִידוּ בְּשָׁמָא דְּאַלֶּה כְּמָה
 דְּאַתְמָר. וְעַל דָּא הָאִי קָרָא תַרְגּוּם דְּלֹא יִחְשְׁבוּן
 מִלְּאֵכֵי עֲלָאֵי דְּעֲלִייהוּ אִמְרִין, וְלֹא יִקְטְרִגּוּ לָן. וְעַל
 דָּא רָזָא דְּאַלֶּה כְּמָה דְּאַתְמָר אִיחֻוּ מְלָה קִדִּישָׁא דְּלֹא
 אֶתְחַלֵּף בְּתַרְגּוּם.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, הָאִי קָרָא דְּכִתִּיב, (ירמיה י') מִי
 לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ יֵאָתֶה, מִי
 שְׁבַחָא אִיחֻוּ. אָמַר לִיה אֶלְעָזָר בְּרִי, הָאִי קָרָא בְּכֶמָה
 דּוֹכְתִּי אֶתְמָר, אֲבָל וְדָאֵי לָאוּ אִיחֻוּ (נ"א חֲבִי) דְּכִתִּיב,
 (ירמיה י') כִּי בָּכַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבָכַל מַלְכוּתָם דִּהָא אֶתָּא

לשון הקודש

מִלְּאָכִים עֲלִיוֹנִים שְׁעֲלִיהֶם אוֹמְרִים, וְלֹא
 יִקְטְרִגּוּ לָנוּ. וְעַל זֶה הַפֶּסֶד שֶׁל "אַלֶּה" כְּמוֹ
 שְׁנֵתְבָּאָר, הוּא דִּבְרַר קְדוּשׁ שְׁלֹא מִתְחַלֵּף
 בְּתַרְגּוּם.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, פְּסוּק זֶה שְׁכָתוֹב
 (ירמיה י') מִי לֹא יִרְאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לֶךְ
 יֵאָתֶה, אִיזֵה שְׁכָת הוּא? אָמַר לוֹ, אֶלְעָזָר
 בְּנִי, פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר בְּכֶמָה מְקוֹמוֹת,
 אֲבָל וְדָאֵי הוּא לֹא וְכֵד, שְׁכָתוֹב כִּי בָּכַל

לֹא מוֹלִידָה בְּכַחַם שְׁלֵחָם זָרַע וְקִצִּיר כְּמוֹ
 אֱלֹה, וְלֹא חוֹזְרִים אֵלָּא בְּכֶמָה שָׁנִים
 וְזִמְנִים. וְהֵם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאַרְקָא לֹא
 עָשׂוּ. יַאֲבָדוּ מֵאַרְצָן עֲלִיוֹנָה שֶׁל תַּבְל,
 שְׁלֹא יִשְׁלֹטוּ בָּהּ וְלֹא יִשְׁטַטוּ בָּהּ, וְלֹא
 יִגְרְמוּ לְבָנֵי אָדָם לְהִשָּׁמָא מִמְּקָרָה לִילִיָּה.
 וְעַל זֶה יַאֲבָדוּ מִהָאָרְצָן וּמִתַּחַת הַשָּׁמַיִם,
 שְׁנַעֲשׂוּ בִשְׁם שֶׁל אֱלֹה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָּאָר.
 וְלִכְּנָן פְּסוּק זֶה הוּא תַרְגּוּם, שְׁלֹא יִחְשְׁבוּ

לַמִּפְתָּח פּוֹמָא דְחַיִּיבִין דְּחַשְׁבִּין דְּקִדְשָׁא בְּרִידָּה הוּא
 לָא יָדַע הִרְהוּרִין וּמַחְשָׁבִין דִּילָהוֹן. וּבְגִין כֶּךָ אֵית
 לְאֻדְעָא שְׁטוּתָא דְלָהוֹן. דְּזִמְנָא חָדָא אַתָּא פִּילוֹסוֹפָא
 חָדָא דְאֻמּוֹת הָעוֹלָם לְגַבְאִי, אָמַר לִי אַתּוֹן אֲמַרִּין
 דְּאַלְהִיכוֹן שְׁלִיט בְּכָל רוּמֵי שְׁמִיָּא. בְּלָהוֹן חַיִּילִין
 וּבְמִשְׁרִיין לָא אֲדַבְּקוֹן וְלֹא יָדְעִי אֶתֶר דִּילִיָּה. הֵאִי קָרָא
 לָא אֲסִיגִי יְקָרִיָּה כֶּל כֶּךָ. דְּכַתִּיב כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם
 וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כָּמוּךְ. מָאִי שִׁיקוּלָא דָּא לְבָנִי
 נָשָׂא דִּי לִית (דף י ע"א) לֹון קִיּוּמָא.

וְתוֹ דְּאַתּוֹן אֲמַרִּין (דברים לד) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד
 בִּישְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, בִּישְׂרָאֵל לֹא קָם אֲבָל בְּאֻמּוֹת
 הָעוֹלָם קָם. אוֹף הָכִי אֲנָא אֵימָא בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם
 אִין כָּמוּחֹו, אֲבָל בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל אֵית. אִי הָכִי אֵלְהָא
 דְּאֵית בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּזוּתִיָּה לָאוּ אִיחֹו עֲלָאָה

לשון הקודש

לֹא מְגִדִּיל אֶת כְּבוֹדוֹ כֶּל כֶּךָ, שְׁכַתוֹב כִּי
 בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין
 כָּמוּךְ. מַה שְׁקוּל זֶה לְבָנִי אָדָם שְׂאִין לָהֶם
 קִיּוּם?

וְעוֹד, שְׂאֵתֶם אוֹמְרִים (דברים לד) וְלֹא קָם
 נָבִיא עוֹד בִּישְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, בִּישְׂרָאֵל לֹא
 קָם – אֲבָל בְּאֻמּוֹת הָעוֹלָם קָם. גַּם כֶּךָ אֲנִי
 אוֹמֵר, בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם אִין כָּמוּחֹו –
 אֲבָל בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ. אִם כֶּךָ, אֵלּוּהַ

חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם. שְׁהָרִי בָּא
 לַפֶּתַח פֶּה הִרְשָׁעִים שְׁחֹשְׁבִים שֶׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לֹא יוֹדַע הִרְהוּרִיָּהֶם
 וּמַחְשְׁבוֹתֵיהֶם, וְלִכֵּן יֵשׁ לְהוֹדִיעַ אֶת
 שְׁטוּתָם. שְׁפַעֵם אַחַת בָּא אֵלַי פִּילוֹסוֹף
 אֶחָד מֵאֻמּוֹת הָעוֹלָם, אָמַר לִי: אַתָּם
 אוֹמְרִים שְׂאֵלְהִיכֶם שׁוֹלֵט בְּכָל רוּמֵי
 הַשְּׁמַיִם? כֶּל הַצְּבָאוֹת וְהַמְּרַכְבוֹת לֹא
 מְשִׁיגִים וְלֹא יוֹדְעִים אֶת מְקוֹמוֹ. פֶּסוּק זֶה

שְׁלִיטָא. אֶסְתַּכַּל בְּקָרָא וְתִשָּׁבַח דְּדִיִּקְנָא בְּדָקָא יְאוּת.
אֲמִינָא לִיה וְדָאִי שְׁפִיר קָא אָמְרַת.

מָאן מְחִיָּה מֵתִים אֵלָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי,
אָתָּא אֵלֵיהּ וְאֵלִישָׁע וְאַחֵיו מִתִּיָּא. מָאן
מוֹרִיד גְּשָׁמִים אֵלָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי אָתָּא
אֵלֵיהּ וּמִנֵּע לֹון וְנִחִית לֹון בְּעֻלּוֹתֶיהּ. מָאן עֶבֶד
שְׁמִיָּא וְאַרְעָא אֵלָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוּי,
אָתָּא אֲבָרָהָם אֶתְקִימוּ בְּקִיּוּמוֹהִי בְּגִינִיָּה. מָאן
מְנַהִיג שְׁמֵשָׁא אֵלָא קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָתָּא יְהוֹשֻׁעַ
וְשָׂכִיד לִיה וּפְקִיד לִיה דִּיקוּם עַל קִיּוּמִיָּה וְאַשְׁתַּכַּךְ
וּכְתִיב, (יהושע י) וַיְדוּם הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּרֶחַ עֶמֶד. קֳדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא גִזֵּר גִּזֵּר דִּין אוֹף הָכִי מוֹשֶׁה גִּזֵּר גִּזֵּר דִּין
וְאַתְקִימוּ. וְתוּ דְקֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִזֵּר גִּזֵּרִין
וְצַדִּיקָא דִּישְׂרָאֵל מְבַטְלִין לוֹ דְכְתִיב, (שמואל ב כג) צַדִּיק

לשון הקודש

אֲבָרָהָם וְהַתְקִימוּ בְּעֶמֶדָם בְּגִלְלוֹ. מִי
מְנַהִיג אֶת הַשֶּׁמֶשׁ? אֵלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא. בָּא יְהוֹשֻׁעַ וְהִשְׁתִּיקוּ וְצוּהוּ שְׁיַעֲמִד
עַל עֶמְדוֹ וְשָׁקֵט, וְכָתוּב (יהושע י) וַיְדוּם
הַשֶּׁמֶשׁ וַיָּרֶחַ עֶמֶד. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזֵּר
גִּזֵּר דִּין – גַּם כִּךְ מוֹשֶׁה גִּזֵּר גִּזֵּר דִּין
וְהַתְקִיב. וְעוֹד, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גִזֵּר
גִּזְרוֹת – וְצַדִּיק יִשְׂרָאֵל מְבַטְלִים אוֹתָם,
שְׁכָתוּב (שמואל-ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת

שֵׁשׁ בְּחֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹהוּ, אֵינּוּ הָאֵלּוּהַ
הַשְׁלִיט. עֵינן בְּפֶסֶק וְתַמְצָא שְׁדִיקְתִּי
בְּרָאוּי. אָמְרַתִּי לוֹ: וְדָאִי יָפָה אָמְרַתִּי.
מִי מְחִיָּה מֵתִים? אֵלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבַדּוֹ. בָּא אֵלֵיהּ וְאֵלִישָׁע וְהַחֲיוּ מֵתִים.
מִי מוֹרִיד גְּשָׁמִים? אֵלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְבַדּוֹ. בָּא אֵלֵיהּ וּמִנֵּע אוֹתָם,
וְהוֹרִידָם בְּתַפְלָתוֹ. מִי עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ?
אֵלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. בָּא

מוֹשֶׁל יֵרָאֵת אֱלֹהִים. וְתוֹ דְּאִיהוּ פִקִּיד לֹון לְמַחֲדָּ
בְּאוֹרְחוֹי מִמֶּשׁ לְאַתְדָּמָא לִיה בְּכָלָא. אֲזִל תְּהוּא
פִּילוֹסוֹפָא וְאַתְגִּייר בְּכַפֵּר שְׁחָלִים וְקִרְוֹן לִיה יוֹסִי
קְטִינָאָה. וְאוֹלִיף אוֹרִייתָא סְגִיָּא. וְאִיהוּ בֵּין חֲבִימִין
וְזַכָּאִין דְּתְּהוּא אֶתֶר.

הַשְׁתָּא אֵית לְאַסְתִּפְלָא בְּקָרָא וְהָא כְּתִיב, (ישעיה מ)
כָּל הַגּוֹיִם כָּאִין נִגְדּוּ. מָאִי רַבּוּיָא תָּכֵא.
אַלָּא מִי לֹא יִרְאֵד מֶלֶךְ הַגּוֹיִם וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ
וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. אַלָּא בְּכָל אֶתֶר קִדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא
בְּעָא לְאַשְׁתַּבַּח בִּישְׂרָאֵל, וְלֹא אֶתְקַרִי אַלָּא עַל
יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי. דְּכְתִיב, (שמות ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי
הָעִבְרִים, וְכְתִיב, (ישעיה מד) כֹּה אָמַר יְיָ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל.
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְדָאִי. אָמְרוּ אֲוִמּוֹת הָעוֹלָם פִּטְרוֹן אַחֲרֹן
אֵית לֹן בְּשִׁמְיָא דְּהָא מְלִיכּוֹן לָא שְׁלִיט אַלָּא עַל־יִיכּוֹ

לשון הקודש

כָּאִין? אַלָּא, מִי לֹא יִרְאֵד מֶלֶךְ הַגּוֹיִם, וְכִי
מֶלֶךְ הַגּוֹיִם הוּא, וְלֹא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל? אַלָּא
בְּכָל מְקוֹם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה
לְהַשְׁתַּבַּח בִּישְׂרָאֵל, וְלֹא נִקְרָא – רַק עַל
יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם, שְׁכַתוּב (שמות ה) אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים. וְכַתוּב כֹּה אָמַר
ה' מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בְּדָאִי.
אָמְרוּ אֲוִמּוֹת הָעוֹלָם: פִּטְרוֹן אַחֲרֹן לָנוּ

אֱלֹהִים. וְעוֹד, שֶׁהוּא מַצִּיחַ אוֹתָם לְלַכֵּת
בְּדַרְכֵּי מִמֶּשׁ לְהַתְדַמּוֹת לוֹ בְּכָל. הַלֵּךְ
אוֹתוֹ פִּילוֹסוֹף וְהַתְגַּיֵּר בְּכַפֵּר שְׁחָלִים,
וְקִרְאוּ לוֹ יוֹסִי קְטִינָאָה, וְלָמַד תּוֹרָה
הַרְבֵּה, וְהוּא בֵּין חֲכָמִי וְצַדִּיקֵי אוֹתוֹ
מְקוֹם.

כְּעֵת יֵשׁ לְהַסְתַּבֵּל בַּפִּסּוּק, וְהָרִי כְּתוּב
(ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כָּאִין נִגְדּוּ, מָה הָרַבּוּי

בְּלִחְזִיכּוֹן וְעֲלָנָא לָא שְׁלִיט.

אַתָּא קָרָא וְאָמַר מִי לֹא יִרְאֵךְ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם (נ"א מלכא

עילאה לרדאח לון ולאלקאח לון ולמעבר בהון רעותיה. כי לך יאתה לרחלא

מנך לעילא ותתא. כי בכל חכמי הגוים) **אֵלִין שְׁלִיטִין רַבְרַבִּין דִּי**

מִמֶּנּוּ עֲלִיָּהּוּ. וּבְכָל מַלְכוּתָם בְּחֵהוּא מַלְכוּ דְלַעִילָא.

דְּהָא אַרְבַּע מַלְכוּוֹן שְׁלִיטִין אִית לַעִילָא וְשְׁלִטִין

בְּרַעוּתִיהָ עַל כָּל שְׂאָר עַמִּין. וְעַם כָּל דָּא לִית בְּהוּ

דִּיעֲבִיד אֶפְלוּ מַלְהָ זַעִירָא אֶלָּא כְּמָה דְּפָקִיד לִזֶּן

דְּכְתִיב, (דניאל ד) וּכְמִצְבִּיָּה עֶבֶד בְּחִיל שְׁמִיָּא וְדִיִּירִי

אַרְעָא. חֲכָמֵי הַגּוֹיִם אֲנֹן מִמֶּנּוּ וְרַבְרַבִּין דְלַעִילָא

דְּחֲכַמְתָּא דְלַחֹן מַנִּיָּהּ הָזָה. בְּכָל מַלְכוּתָם מַלְכוּתָא

דְּשְׁלִיט בְּמָה דְּאֵתְמַר. וְדָא הוּא קָרָא בְּפִשְׁטִיהָ.

אַבְל בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם. הָאִי

לשון הקודש

העמים, ועם כל זה אין בהם שיעשה
אפלו דבר קטן אלא כמו שצוה אותם,

כמו שכתוב (דניאל ד) וכרצונו עושה בצבא
השמים ובדירי הארץ. חכמי הגוים –

אותם הממנים והגדולים שלמעלה
שחכמתם היא מהם. ובכל מלכותם –

המלכות השלטת, כמו שנאמר. וזה
המקרא בפשוטו.

אַבְל בְּכָל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם –
את זה מצאנו בספרי הראשונים, שאותן

בשמים, שהרי מלככם לא שולט אלא
עליכם לבדכם, ועלינו אינו שולט.

בָּא הַפֶּסוּק וְאָמַר, מִי לֹא יִרְאֵךְ מֶלֶךְ
הגוים נ"א המלך העליון לרדות בהם ולהלקותם

ולעשות בהם רצונו. כי לך יאתה, לירא ממך
למעלה ולמטה. כי בכל חכמי הגוים) – אלה

שליטים גדולים הממנים עליהם. ובכל
מלכותם – במלכות ההיא שלמעלה,

שהרי ארבע מלכיות שולטות יש
למעלה, ושולטות ברצונו על כל שאר

אֲשַׁכְּחֶנָּה בְּסִפְרֵי קְדָמָאִי, דְּאֲנֹן מִשְׁרַיִין וְחִילִין אַף
עַל גַּב דְּאֲתַפְקְדֵן עַל מַלִּין דְּעֵלְמָא וּפְקִיד לְכָל חַד
לְמַעְבֵּד עֲבִידְתָּא, מָאן הוּא (סְתִימָא קְדִישָׁא וְלֹא כְרַעֲוִיתִיהּ)
דִּיעֲבִיד שׁוּם חַד מִנֵּיִהּוּ כְּמוֹד. בְּגִין דְּאֲנִתְּ רָשִׁים
בְּעִילוּיָא, וְאֵת רָשִׁים בְּעוֹבְדֵךְ מִפְּלָחוּ. וְדָא הוּא מֵאִין
כְּמוֹד יי, מָאן הוּא סְתִימָא קְדִישָׁא דִּיעֲבִיד וְלִהְיִי
כְּמוֹד עֵילָא וְתִתָּא. וְיִהֵא דְמִי לָךְ בְּכָל, עוֹבְדָא
דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, אֲבָל אֲנֹן (יִשְׁעִיָּה מִד) תַּחֲוֹ
וְחִמּוּדִיהֶם בַּל יוֹעִילוּ. בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתִיב
בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים וְגו', בְּמַלְכוּתָם כְּתִיב וְהָאָרֶץ
חֵיתָה תַּחֲוֹ וּבָחֹה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחִבְרִיָּא בְּנֵי הַלּוּלָא דָּא, כָּל
חַד מִנְּכוֹן יִקְשֵׁט קְשׁוּטָא חַד לְפָלַח. אָמַר
לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה. אֶלְעָזָר הֵב נְבִזְבוּזָא חַד לְפָלַח

לשון הקודש

הַמְּלֶכֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שָׁמַיִם וָאָרֶץ. אֲבָל הֵם
(יִשְׁעִיָּה מִד) תַּחֲוֹ וְחִמּוּדִיהֶם בַּל יוֹעִילוּ.
בְּקוּדֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּתוּב בְּרֵאשִׁית בָּרָא
אֱלֹהִים וְכו', בְּמַלְכוּתָם כְּתוּב וְהָאָרֶץ
חֵיתָה תַּחֲוֹ וּבָחֹה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחִבְרִים, בְּנֵי הַלּוּלָא
זו, כָּל אֶחָד מֵכֶם יִקְשֵׁט קְשׁוּטָא אֶחָד
לְפָלַח. אָמַר לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֹה, אֶלְעָזָר, תֵּן

מִרְכָּבוֹת וְצִבְאוֹת, אַף עַל גַּב שְׁנַתְּמִנּוּ עַל
דְּבָרֵי הָעוֹלָם וּמִנָּה לְכָל אֶחָד לַעֲשׂוֹת
פְּעֻלָּתוֹ, מִיְהוּ וְנִסְתָּר קְדוֹשׁ וְלֹא כְרַעֲוִינוּ
שִׁיעֲשֵׂה שׁוּם אֶחָד מֵהֶם כְּמוֹד? בְּגִלְל
שְׁאֵתָה רָשׁוּם בְּעִלוּי, וְאֵתָה רָשׁוּם
בְּמַעֲשֵׂךְ מִפְּלָח. וְזֶהוּ מֵאִין כְּמוֹד ה'. מִיְהוּ
נִסְתָּר קְדוֹשׁ שִׁיעֲשֵׂה וְיִהְיֶה כְּמוֹד לְמַעֲלָה
וְלִמְטָה וְיִהְיֶה דוּמָה לָךְ בְּכָל? מַעֲשֵׂה

דָּהָא לְמַחֵר אֶסְתַּכֵּל (קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא) (נ"א ב"ה) בִּד יַעוּל
לְחוּפָה בְּאַנּוֹן שִׁירִין וּשְׁבָחִין דִּי־הִבּוּ לָהּ בְּנֵי הִיכְלָא
לְקַיִימָא קַמִּיהָ.

פִּתְחָה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מִי זֹאת עוֹלָה מִן
הַמִּדְבָּר וְגו', מִי זֹאת, בְּלָלָא דִּתְרִין קִדּוּשִׁין
דִּתְרִין עֲלָמִין בְּחִבּוּרָא חָדָא וְקִשּׁוּרָא חָדָא. עוֹלָה
מִמָּשׁ לְמַחֵי קִדְשׁ קִדְשִׁין. דָּהָא קִדְשׁ קִדְשִׁין מ"י.
וְאֶתְחַבְּרָא בְּזֵא"ת. בְּגִין לְמַחֵי עוֹלָה דְּאִיהִי קִדְשׁ
קִדְשִׁין. מִן הַמִּדְבָּר דָּהָא מִן הַמִּדְבָּר יִרְתָּא לְמַחֵי
כֶּלָה וּלְמִיעַל לְחַפָּה. תּוּ מִן הַמִּדְבָּר אִיהִי עוֹלָה בְּמָה
דָּאֵת אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) וּמִדְבָּרָךְ נֶאֱוָה בְּהַחֲוָא מִדְבָּר
(דף י ע"ב) דְּלַחֲשׁוּ בְּשַׁפּוֹן אִיהִי עוֹלָה.

וְתַנִּינָן מָאִי דְכָתִיב, (שְׁמוּאֵל א ד) הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים
הָאֵלָה אֵלָה הֵם הָאֱלֹהִים הַמְּבִים אֶת מִצְרַיִם

לשון הקודש

קִדְשׁ קִדְשִׁים. שְׁהֵרִי קִדְשׁ קִדְשִׁים מ"י,
וּמִתְחַבֵּר עִם זֵא"ת כְּדִי לְהִיּוֹת עוֹלָה,
שְׁהִיא קִדְשׁ קִדְשִׁים. מִן הַמִּדְבָּר – שְׁהֵרִי
מִן הַמִּדְבָּר יִרְשָׁה לְהִיּוֹת כֶּלָה וּלְהַכְנִים
לְחַפָּה. וְעוֹד, מִן הַמִּדְבָּר הִיא עוֹלָה, כְּמוֹ
שְׁנֵאֱמַר (שִׁיר ד) וּמִדְבָּרָךְ נֶאֱוָה. בְּאוֹתוֹ
מִדְבָּר שֶׁל לַחֵשׁ בְּשַׁפְתִּים הִיא עוֹלָה.
וְשִׁנְיָנוּ, מִהוּ שְׁכָתוֹב (שְׁמוּאֵל א–ד) הָאֱלֹהִים

מִתְנָה אַחַת לְכֶלָה, שְׁהֵרִי מָחַר יִסְתַּכֵּל
(הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) [נ"א ב"ה] בְּשִׁכְנָם לְחַפָּה
בְּאוֹתָם שִׁירִים וּשְׁבָחִים (אֲצַעֲדוֹת וְצִמְדִּים)
שְׁנוֹתָנִים לָהּ בְּנֵי הִיכְלָל לְעִמּוֹד לְפָנָיו.
פִּתְחָה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (שִׁיר א) מִי זֹאת
עֹלָה מִן הַמִּדְבָּר וְגו'. מִי זֹאת – הַכֶּלָל שֶׁל
שְׁנֵי קִדּוּשִׁים שֶׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת בְּחִבּוּר
אַחַד וְקִשּׁוּר אַחַד – עֹלָה מִמָּשׁ לְהִיּוֹת

בְּכָל מִפָּה בַּמִּדְבָּר. וְכִי כָל דְּעֵבֶד לֹון קִדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא בַּמִּדְבָּר הָזֶה, וְהָא בִּישׁוּבָא הָזֶה. אֵלָא בַּמִּדְבָּר,
 בְּדְבוּרָא, כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (שיר השירים ד) וּמִדְבָּרָךְ נֶאֱוָה.
 וּבְתִיב, (תהלים עה) מִמִּדְבָּר הָרִים. אוֹף הָכִי עוֹלָה מִן
 הַמִּדְבָּר, מִן הַמִּדְבָּר וְדָאִי. בְּתַהִיא מְלָה דְפּוֹמָא אִיהִי
 סְלָקָא וְאַעֲלֵת בֵּין גְּדִפִי דְאַמָּא, וּלְבַתֵּר בְּדְבוּרָא נַחְתָּא
 וְשִׁרְיָא עַל רִישִׁיהִי דְעֵמָא קִדְשָׁא.

הֵיךְ סְלָקָא בְּדְבוּרָא. דְּהָא בְּשִׁירוּתָא כֵּד בַּר נֶשׁ
 קָאִים בְּצַפְרָא אִית לִיה לְבָרְכָא לְמַאֲרִיָּה.
 בְּשַׁעֲתָא דְפָקַח עֵינָיו הֵיךְ מְבָרַךְ. הָכִי הוּוּ עֲבָדִי
 חֲסִידִי קִדְמָאִי, נִטְלָא דְמִיָּא הוּוּ וַחֲבִי קְמִיָּהּוּ,
 וּבְזִמְנָא דְאַתְעָרוּ בְּלִילְיָא אֶסְתָּן יְדִיָּהּוּ. וְקִיָּמִי וְלַעֲאֹן
 בְּאוּרִיָּתָא וּמְבָרְכִי עַל קְרִיאָתָהּ. וְכֵד
 קְרִי וּבְדִין פְּלָגוֹת לִילְיָא מִמָּשׁ, וּבְדִין קִדְשָׁא בְּרִיד

לשון הקודש

וְשׁוּרָה עַל רִאשֵׁי הָעָם הַקְדוּשׁ.
 אִיךְ עוֹלָה בְּדְבוּרָא? שְׁהֲרִי בְּתַחֲלָה,
 כְּשֶׁבֶן אָדָם קָם בַּבֶּקֶר, יֵשׁ לוֹ לְבָרַךְ
 לְרַבּוֹנוֹ בְּשַׁעֲה שְׁפָקַח עֵינָיו. אִיךְ מְבָרַךְ?
 כֵּךְ הָיוּ עוֹשִׂים חֲסִידִים רִאשׁוֹנִים: נִטְלָה
 שֶׁל מִים הָיוּ נּוֹתְנִים לְפָנֵיהֶם, וּבְזִמְן
 שְׁמַתְעוֹרְרִים בְּלִילְיָה, רוֹחֲצִים יְדֵיהֶם,
 וְעוֹמְדִים וְעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְבָרְכִים עַל
 קְרִיאָתָהּ. וּבְשַׁתְּרִנְגוּל קוֹרָא, אֹז חֲצוֹת

הָאֵלָה אֵלָה הֵם הָאֱלֹהִים הַמְּכִים אֶת
 מִצְרַיִם בְּכָל מִפָּה בַּמִּדְבָּר, וְכִי כָל מַה
 שְׁעָשָׂה לָהֶם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּמִּדְבָּר
 הַזֶּה? וְהָרִי בִּישׁוּב זֶה הִיָּה! אֵלָא בַּמִּדְבָּר
 – בְּדְבוּר, כְּמֹו שְׁנֵאמַר (שיר ד) וּמִדְבָּרָךְ
 נֶאֱוָה, וּבְתוֹב (תהלים עה) מִמִּדְבָּר הָרִים. גַּם
 כֵּךְ עֲלָה מִן הַמִּדְבָּר – מִן הַמִּדְבָּר וְדָאִי.
 בְּאוֹתוֹ דְּבַר שֶׁל הַפָּה הִיא עוֹלָה וְנִכְנָסֶת
 בֵּין כַּנְפֵי הָאֵמָא, וְאַחֵר כֵּךְ בְּדְבוּר יוֹרֶדֶת

הוא אֲשֶׁתִּפַּח עִם צְדִיקֵיָא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וְאִסִּיר לְבָרְכָא בִּידֵין מִסּוֹאֲבוֹת וּמִזְחָמוֹת. (ומְבָרְכִין). וְכֵן כָּל שַׁעֲתָא.

בְּגִין דְּבִשְׁעָתָא דְּבַר נֶשׁ נָאִים, רוּחִיה פָּרְחָא מִנִּיה. וּבִשְׁעָתָא דְּרוּחִיה פָּרְחָא מִנִּיה, רוּחָא מְסַאבָא זְמִין וְשָׂרִיא עַל יְדוּי וּמְסַאב לֹון וְאִסִּיר לְבָרְכָא בְּהוּ בְּלֹא נְטִילָה. וְאִי תִימָא אִי הָכִי הָא בִּימָמָא דְלֹא נָאִים וְלֹא פָּרַח רוּחִיה מִנִּיה וְלֹא שָׂרִיא עָלֶיה רוּחָא מְסַאבָא וְכַד עָאֵל לְבֵית הַכֶּסֶּא לֹא יִבְרַךְ וְלֹא יִקְרָא בַּתּוֹרָה אֶפְלוּ מֶלֶךְ חָדָא עַד דִּי־סִחֵי יְדוּי. וְאִי תִימָא בְּגִין דְּמְלוּכָלְכִים אֲנוּן, לֹא הָכִי הוּא, בְּמָה אֲתִלְכְּלוּ. אֵלֹא וּוִי לְבָנִי עֲלֵמָא דְלֹא מְשֻׁנְחִין וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְּמֵאֲרִיחֹן וְלֹא יִדְעִי עַל מָה קִי־יָמָא עֲלֵמָא. רוּחָא חָדָא אֵית בְּכָל בֵּית הַכֶּסֶּא דְּעֲלֵמָא דְּשָׂרִיא תַּמָּן וְאֲתִּהְיִי מִתְּחוּא לְכְלוּכָא וְטִנוּפָא וּמִיד שָׂרִי עַל אֲנוּן

לשון הקודש

כְּשֶׁאֵינְנוּ יֹשֵׁן וְרוּחוֹ לֹא פּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה עָלָיו רוּחַ טְמָאָה, וּכְשֶׁנִּכְנֵס לְבֵית הַכֶּסֶּא לֹא יִבְרַךְ וְלֹא יִקְרָא בַּתּוֹרָה אֶפְלוּ דְּכַר אֶחָד עַד שִׁירְחֵץ יָדָיו! וְאִם תֹּאמַר בְּגִלְל שְׁהֵם מְלַכְלָכִים – לֹא כֵּן הוּא, בְּמָה הִתְלַכְלְכוּ? אֵלֹא אוּי לְבָנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מְשֻׁנְחִים וְלֹא יוֹדְעִים עַל כְּבוֹד רַבּוֹנָם וְלֹא יוֹדְעִים עַל מָה עוֹמֵד הָעוֹלָם. יֵשׁ רוּחַ אֶחָד בְּכָל בֵּית כֶּסֶּא שֶׁבָּעוֹלָם

הַלִּילָה מִמֶּשׁ, וְאִזּוּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִם הַצְדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, וְאִסּוּר לְבָרַךְ בְּיָדִים טְמָאוֹת וּמִזְחָמוֹת, וּמְבָרְכִים, וְכַד כָּל שַׁעֲתָא.

בְּגִלְל שֶׁבִשְׁעָה שֶׁבֶן אָדָם יֹשֵׁן, רוּחוֹ פּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ. וּבִשְׁעָה שֶׁרוּחוֹ פּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, רוּחַ טְמָאָה מְזַמֶּנֶת וְשׁוֹרָה עַל יָדָיו וּמְטַמְּאֵת אוֹתָם, וְאִסּוּר לְבָרַךְ בָּהֶם לֹא נְטִילָה. וְאִם תֹּאמַר, אִם כֵּן, הֲרִי בַּיּוֹם

אַצְבָּעָאן דִּידוּי דְּבַר נָשׁ.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר כָּל מָאן דְּחָדִי בְּאַנּוֹן
מוֹעֲדִיא וְלֹא יְהִיב חוֹלְקִיהָ לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוא, הֵהוּא רַע עֵין שְׁטֵן שׁוֹנָא אוֹתוֹ וְקָא מְקַטְרֵג
לִיה וְסָלִיק לִיה מַעְלָמָא וּבְמָה עָקוּ עַל עָקוּ מְסַבֵּב
לִיה. חוֹלְקִיהָ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוא, לְמַחְדֵּי לְמַסְכְּנֵי
כְּפּוּם מַה דְּיֻכִּיל לְמַעְבֵּד. בְּגוֹן דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוא
בְּיוֹמֵיָא אֵלִין אֲתִי לְמַחְמֵי לְאַנּוֹן מְאֵנִין תְּבִירִין
דִּילִיה, וְעָאֵל עֲלִיָּהּ וְחָמִי דְּלֹא אִית לְהוֹן לְמַחְדֵּי,
וּבְכִי עֲלִיָּהּ. סָלִיק לְעִילָא לְחַרְבָּא עֲלָמָא.

אַתָּאן בְּנֵי מְתִיבְתָּא קָמִיה וְאָמְרֵי רַבּוֹן עֲלָמָא,
רַחוּם וְחַנּוּן אַתְּ קָרִיאַת יִתְגַּלְגֵּלוֹן רַחֲמֶךָ עַל
בְּנֶךָ. אָמַר לוֹן וְכִי עֲלָמָא לֹא עֲבָדִית לִיה אֵלָא עַל
חֶסֶד דְּכַתִּיב, (תהלים פט) אָמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד וּבְנָה,

לשון הקדוש

לו. חֶלֶק הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוא לְשִׁמְחַת עֲנִיִּים
כְּפִי מַה שְׁיֻכּוֹל לַעֲשׂוֹת. בְּגַלְל שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוא בְּנִימִים אֵלּוּ בָּא לְרֹאוֹת אוֹתָם
כִּלְיִם שְׂבוּרִים שְׁלוֹ, וּנְכַנֵּם עֲלֵיהֶם, וְרוּאָה
שְׂאִין לָהֶם לְשִׁמְחָה, וּבּוֹכָה עֲלֵיהֶם. עוֹלָה
לְמַעַלָּה וְרוּצָה לְהַחֲרִיב אֶת הָעוֹלָם,
בָּאִים בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לִפְנֵי וְאוֹמְרִים: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, רַחוּם וְחַנּוּן נִקְרָאתָ, יִתְגַּלְגֵּלוּ

שְׁשֵׁם שׁוּרָה וְנִהְיָה מֵאוֹתוֹ לְכַלּוֹד וּמִנְפֹת,
וּמִיד שׁוּרָה עַל אוֹתָן אַצְבָּעוֹת יְדֵי הַבֶּן
אָדָם.

פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, כָּל מִי שְׁשִׁמְחַת
בְּאוֹתָם הַמוֹעֲדִים וְלֹא נוֹתֵן חֶלֶק
לְקַדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אוֹתוֹ רַע עֵין, שְׁטֵן
שׁוֹנָא אוֹתוֹ וּמְקַטְרֵג עָלָיו וּמְסַלְקוּ
מִהָעוֹלָם, וּבְמָה צָרוֹת עַל צָרוֹת מְסַבֵּב

וְעֹלָמָא עַל דָּא קַיימָא. אֲמַרִי קַמִּיה מְלָאכִי עֲלָאי,
רַבּוֹן עֹלָמָא הָא פִּלְנִיא דְּאָכִיל וְרוֹי וַיִּכִּיל לְמַעְבַּד
טִיבו עִם מִסְכְּנִי וְלֹא יִחִיב לֹון מִיְדִי. אֲתִי תִּהְיֶה
מִקְטָרְגָא וְתִבְע רִשׁו וְרִדֵּף אֲבִתְרִיה דִּתְהִיָּה בֵּר נָשׁ.

מָאן לֹן בְּעֹלָמָא גָדוֹל מֵאֲבָרָהָם דְּעֵבֵד טִיבו לְכָל
בְּרִיין. בְּיוֹמָא דְּעֵבֵד מִשְׁתִּיָּא, מַה כְּתִיב,
(בראשית כא) וַיִּגְדֵּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל, וַיַּעַשׂ אֲבָרָהָם מִשְׁתָּה
גָּדוֹל בְּיוֹם הַגְּמֹל אֶת יִצְחָק. עֵבֵד אֲבָרָהָם מִשְׁתִּיָּא
וְקָרָא לְכָל רַבְרָבֵי דָּרָא לְתִּהְיֶה סְעוּדָתָא. וְתַנִּינֵן בְּכָל
סְעוּדָתָא דְּחֻדָּה, תִּהְיֶה מִקְטָרְגָא אֲזִיל וְחָמִי אִי
תִּהְיֶה בֵּר נָשׁ אֲקָדִים טִיבו לְמִסְכְּנִי, וּמִסְכְּנִי בְּבִיתָא,
תִּהְיֶה מִקְטָרְגָא אֲתַפְּרֵשׁ מִתְּהִיָּה בֵּיתָא וְלֹא עָאֵל
תַּפְּן, וְאִי לָאו עָאֵל תַּפְּן. וְחָמִי עֲרַבּוּבִיא דְּחֻדָּה
בְּלֹא מִסְכְּנִי וּבְלֹא טִיבו דְּאֲקָדִים לְמִסְכְּנִי, סָלִיק

לשון הקודש

חֲסִיד עַל פְּנִיד! אָמַר לָהֶם: וְכִי הָעוֹלָם
לֹא עָשִׂיתִיהוּ אֱלֹא עַל חֲסִיד, שְׁכַתוֹב
(תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֲסִיד יִבְנֶה, וְהָעוֹלָם
עַל זֶה קָיָם. אֹמְרִים לְפָנָיו הַמְּלָאכִים
הָעֲלִיּוֹנִים: רַבּוֹן הָעוֹלָם, הֲרִי פְּלוּנִי שְׂאָכֵל
וְשִׁתָּה וַיְכֹּוֹל לַעֲשׂוֹת חֲסִיד עִם הָעֲנִיִּים וְלֹא
נָתַן לָהֶם דָּבָר. בָּא אוֹתוֹ מִקְטָרְגַּ וּמִבְּקִשׁ
רְשׁוֹת, וְרִדֵּף אַחֲרֵי אוֹתוֹ אִישׁ.
מִי לָנוּ בְּעוֹלָם גָּדוֹל מֵאֲבָרָהָם שְׁעָשָׂה

חֲסִיד לְכָל הַבְּרִיּוֹת. בְּיוֹם שְׁעָשָׂה מִשְׁתָּה
מַה כְּתוּב? (בראשית כא) וַיִּגְדֵּל הַיֶּלֶד וַיִּגְמַל
וַיַּעַשׂ אֲבָרָהָם מִשְׁתָּה גָּדוֹל בְּיוֹם הַגְּמֹל
אֶת יִצְחָק. עָשָׂה אֲבָרָהָם מִשְׁתָּה וְקָרָא
לְכָל גָּדוֹלֵי הַדּוֹר לְאוֹתָהּ סְעוּדָה. וְלְמַדְנָג,
בְּכָל סְעוּדַת שְׂמִחָה אוֹתוֹ מִקְטָרְגַּ הוֹלֵךְ
וְרוֹאֶה. אִם אוֹתוֹ אָדָם הַקָּדִים חֲסִיד
לְעֲנִיִּים וְהָעֲנִיִּים בְּבֵית - אוֹתוֹ מִקְטָרְגַּ
נִפְרָד מֵאוֹתוֹ בֵּית וְלֹא נִכְנָס שָׁם. וְאִם לֹא

לְעִילָא וּמִקְטָרְגָא עָלֶיהָ.

אֲבָרְהָם בֵּינוּ דְזָמִין לְרַבְרְבֵי דָרָא, נָחַת מִקְטָרְגָא
 וְקָם עַל פֶּתַחַא כְּגִוּוֹנָא דְמִסְכָּנָא וְלֹא הָוָה
 מָאן דְּאֶשְׁנָח בֵּיהּ. אֲבָרְהָם הָוָה מְשִׁימָשׁ לְאַנּוֹן מַלְכִין
 וְרַבְרָבִין. שָׂרָה אִזְנִיקַת בְּנִין לְבָלְהוּ, דְלֹא הָווּ מִהֲמִנִין
 כִּד אִיהִי אוֹלִידַת אֶלָּא אָמְרוּ אֲסוּפֵי הוּא וּמִן שׁוּקָא
 אִיתִיאוּ לֵיהּ. בְּגִין כֶּךָ אֶתְיִין בְּנֵיֶיהּ בְּהַדְיָהּ וְנִטְלַת
 לֹון שָׂרָה וְאִזְנִיקַת לֹון קְמִיָּהּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (בראשית כא) מִי מִלֵּל (דף יא ע"א) לְאֲבָרְהָם הִנִּיקָה בָנִים שָׂרָה,
 בָּנִים וְדָאִי. וְהָהוּא מִקְטָרְגָא עַל פֶּתַחַא. אָמְרָה צְחֹוק
 עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד סָלִיק הַהוּא מִקְטָרְגָא קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְאָמַר לֵיהּ רַבּוֹן עָלְמָא אַתְּ אִמְרַתְּ אֲבָרְהָם

לשון הקודש

הוא, והביאו אותו מן השוק. משום כך
 הביאו את בניהם עִמָם, וְנִטְלָה אותם
 שָׂרָה והיניקה אותם לְפָנֶיהָם. וְהוּ שְׂכֵתוֹב
 (ש) מִי מִלֵּל לְאֲבָרְהָם הִנִּיקָה בָנִים שָׂרָה.
 בָּנִים וְדָאִי. וְהַמִּקְטָרְגָּ הַהוּא עַל הַפֶּתַח.
 אָמְרָה שָׂרָה, צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים.

מִיָּד עָלָה הַמִּקְטָרְגָּ הַהוּא לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אַתָּה
 אִמְרַתְּ אֲבָרְהָם אוֹהֲבִי, עָשָׂה סְעוּדָה וְלֹא

– נִכְנָם לָשֵׁם וְרוּאָה עֶרְבּוּבָיָה שֶׁל שְׂמָחָה
 בְּלִי עָנִיִּים וּבְלִי חֶסֶד שֶׁהַקָּדִים לְעָנִיִּים,
 עוֹלָה לְמַעַלָּה וּמִקְטָרְגָּ עָלָיו.

בֵּינוּ שֶׁהַזָּמִין אֲבָרְהָם אֶת גְּדוּלֵי הַדּוֹר,
 יָרַד הַמִּקְטָרְגָּ וְעָמַד עַל הַפֶּתַח כְּמוֹ עָנִי,
 וְלֹא הָיָה מִי שִׁישְׁנִית בּוֹ. אֲבָרְהָם הָיָה
 מְשִׁימָשׁ אֶת אוֹתָם הַמְּלָכִים וְהַגְּדוּלִּים.
 שָׂרָה הִנִּיקָה בָּנִים לְכָלֶם, שְׁלֹא הָיוּ
 מֵאִמִּינִים כְּשֶׁהוֹלִידָה, אֶלָּא אָמְרוּ, אֲסוּפֵי

אוֹהֲבֵי, עֶבֶד סְעוּדָתָא וְלֹא יֵהֵב לָךְ מִיָּדִי, וְלֹא לְמַסְכְּנִי, וְלֹא קָרִיב קְדָמְךָ אֲפִילוּ יוֹנָה חֵד. וְתוֹ אֲמַרְתָּ שָׂרָה דְחִיִּיבַת בָּהּ. אָמַר לִיה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מָאן בְּעֵלְמָא כְּאַבְרָהָם. וְלֹא זֶה מִתְמָן, עַד דְּבִלְבֵּל כָּל תְּהִיא תְּדוּה, וּפְקִיד קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמִקְרַב לְיִצְחָק קָרְבָּנָא, וְאַתְגַּזֵּר עַל שָׂרָה דְתַמּוּת עַל צַעֲרָא דְבָרָה. כָּל הַהוּא צַעֲרָא גָרִים, דְּלֹא יֵהֵב מִיָּדִי לְמַסְכְּנִי.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר מָא דְכְּתִיב, (ישעיה לח) **וַיִּסַּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יְיָ. תָּא חַיִּי, כִּמָּה הוּא חֵילָא תְּקִיפָא דְאַוְרֵייתָא, וְכִמָּה הוּא עֲלָאָה עַל כָּלָא. דְּכָל מָאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאַוְרֵייתָא לֹא דְחִיל מַעֲלָאִי וּמִתַּתָּאִי. וְלֹא דְחִיל מִמְרַעִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אֶחִיד בְּאִילָנָא דְחַיִּי וַיִּלִּיף מִיַּנְיָה בְּכָל יוֹמָא.**

לשון הקודש

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מֵהוּ שְׁכַתּוּב (ישעיה לח) **וַיִּסַּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה' - בֵּא תִרְאֶה כִּמָּה הוּא הַכֹּחַ הַחֲזָק שֶׁל הַתּוֹרָה וְכִמָּה הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכָּל. שְׂכָל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵּל בַּתּוֹרָה, לֹא פּוֹחַד מִעֲלִיוֹנִים וְתַתְּמוֹנִים, וְלֹא פּוֹחַד מִחֲלָאִים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁהוּא אֲחוּז בְּעֵץ הַחַיִּים וְלֹא מִמָּוֶה בְּכָל יוֹם.**

נָתַן לָךְ דְּבַר וְלֹא לְעַנְיִים, וְלֹא הַקָּרִיב לְפָנֶיךָ אֲפִילוּ יוֹנָה אַחַת. וְעוֹד, אָמַרְהָ שָׂרָה שְׁצַחֲקֶתָּ בָּהּ. אָמַר לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִי בָּעוֹלָם כְּאַבְרָהָם? וְלֹא זֶה מִשָּׁם עַד שֶׁבִלְבָּל כָּל אוֹתָהּ שְׂמִיחָה, וְצוּהָ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַקְרִיב אֶת יִצְחָק קָרְבָּן, וְנִגְזֵר עַל שָׂרָה שְׂתַמּוּת עַל צַעֲרָ בָּנָה. כָּל אוֹתוֹ הַצַּעֲרָ גָרַם שֶׁלֹּא נָתַן דְּבַר לְעַנְיִים.

יְהִי אֲזִרְיָתָא תּוֹלִיף לְבַר נָשׁ לְמִיּוּל בְּאַרְח קְשׁוּט.
 תּוֹלִיף לִיָּה עֵיטָא חֵיד יְתוּב קָמִי מְאָרִיָּה
 לְבַטָּלָא הָהִיא גְזֵרָה. דְּאִפִּילוּ אֶתְגָּזַר עָלֶיהָ דְּלֹא
 יִתְבַּטֵּל הָאִי גְזֵרָה, מִיָּד אֶתְבַּטֵּל וְאֶסְתַּלַּק מִנִּיהָ וְלֹא
 שְׂרִיא עָלֶיהָ דְּבַר נָשׁ בְּהָאִי עֲלָמָא. וּבְגִין כֶּךָ בְּעִי
 לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאֲזִרְיָתָא יִמְמָא וְלִילִי וְלֹא
 יִתְעַדִּי מִינָהּ הָדָא הוּא דְּכֶתִיב (יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם
 וְלַיְלָה. וְאִי אֶתְעַדִּי מִינָהּ דְּאֲזִרְיָתָא אִוּ אֶתְפָּרַשׁ מִינָהּ
 כְּאֵלּוּ אֶתְפָּרַשׁ מֵאִילָנָא דְּחַיִּי.

תָּא חַיִּי, עֵיטָא לְבַר נָשׁ, פֶּד אִיהוּ סָלִיק בְּלִילִיא
 עַל עֲרִסִיָּה בְּעִי לְקַבֵּלָא עָלֶיהָ מְלָכוּתָא
 דְּלַעִילָא בְּלָבָא שְׁלִים וְלֹאֲקַדְמָא לְמִמָּסַר קָמִיָּה
 פְּקֻדוֹנָא דְּנַפְשִׁיהָ וּמִיָּד אֶשְׁתַּזִּיב מִכָּל מְרַעִין בִּישׁוּן
 וּמִכָּל רוּחִין בִּישׁוּן וְלֹא שְׁלִטִין עָלֶיהָ. וּבְצַפְרָא קָם

לשון הקודש

(יהושע א) וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְאִם סָר מִן
 הַתּוֹרָה אִוּ נִפְרָד מִמֶּנָּה, כְּאֵלּוּ נִפְרָד מֵעֵין
 הַחַיִּים.

בֹּא רֵאָה עֵצָה לְאָדָם – כְּשֶׁהוּא עוֹלָה
 בְּלִילָה עַל מִטָּתוֹ, צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת
 הַמְּלָכוּת שְׁלֹמֶעֱלָה בְּלֵב שָׁלֵם וּלְהַקְדִּים
 לְמִסַּר לְפָנָיו אֶת פְּקֻדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִיָּד נְצוּל
 מִכָּל הַמַּחְלּוֹת הָרָעוֹת וּמִכָּל הָרוּחוֹת

שְׁחֵרִי הַתּוֹרָה מִלְמַדְת אָדָם לְלַכַּת
 בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, תִּלְמַד אוֹתוֹ עֵצָה אִיךְ יֵשׁוּב
 לְפָנָיו רְבוּנוֹ לְבַטֵּל אֶת אוֹתָהּ הַגְּזֵרָה.
 שְׂאִפְלוּ אִם נִגְזַר עָלָיו שְׁלֹא תִתְבַּטֵּל
 הַגְּזֵרָה הַזֶּה – מִיָּד מִתְבַּטֵּל וּמִסְתַּלַּק
 מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹרָה עַל הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה.
 וּמִשׁוּם כֶּךָ צָרִיךְ הָאָדָם לְהַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה
 יָמִים וְלַיְלֹת וְלֹא יִסּוּר מִמֶּנָּה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב

מַעֲרִסִּיהָ בָּעֵי לְבָרְכָא לְמַאֲרִיָּה וּלְמִיעֵל לְבֵיתֶיהָ
וּלְמִסְגָּד קָמִי הִיכְלִיָּה בְּדַחִילוֹ סָנְיָא, וּבִתְרַ כֵּן יִצְלִי
צְלוֹתֶיהָ וְיִסַּב עֵיטָא מֵאֲנֹן אֲבָהֶן קַדִּישֵׁין דְּכִתִּיב,
וְאֲנִי בְּרֹב חֲסִדָּךְ אָבוּא בֵּיתְךָ אֲשֶׁתִּתְּחֹה אֶל
(תהלים ה) הִיכַל קֳדָשְׁךָ בִּירְאָתְךָ.

הָכִי אוֹקְמוּהָ לֹא לְבָעֵי לִיָּה לְבַר נָשׁ לְעֶאֱלָא לְבִי
בְּנִישְׁתָּא אֶלָּא אִי אֲמַלִּיךְ בְּקַדְמִיתָא בְּאַבְרָהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּגִין דְּאֲנֹן תְּקִינֵנוּ צְלוֹתָא לְקָמִי קֳדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב וְאֲנִי בְּרֹב חֲסִדָּךְ אָבוּא
בֵּיתְךָ, דָּא אֲבָרְהָם. אֲשֶׁתִּתְּחֹה אֶל הִיכַל קֳדָשְׁךָ, דָּא
יִצְחָק. בִּירְאָתְךָ, דָּא יַעֲקֹב. וּבָעֵי לְאַבְלָלָא לֹון
בְּרִישָׁא, וּבִתְרַ כֵּן יִיעוֹל לְבִי בְּנִשְׁתָּא וְיִצְלִי צְלוֹתֶיהָ.
בְּדִין כְּתִיב, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל
אַשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר.

לשון הקודש

בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשּׁוּם שֶׁהֵם תְּקִינֵנוּ
הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְאֲנִי בְּרֹב חֲסִדָּךְ אָבוּא בֵּיתְךָ –
זֶה אֲבָרְהָם. אֲשֶׁתִּתְּחֹה אֶל הִיכַל קֳדָשְׁךָ –
זֶה יִצְחָק. בִּירְאָתְךָ – זֶה יַעֲקֹב. וְצָרִיךְ
לְהַכְלִילָם בְּרִישָׁא, וְאַחֲרַי בְּךָ יִכְנֹס לְבֵית
הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אִזּוּ כְּתוּב (ישעיה
מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
אֶתְפָּאָר.

הָרְעוֹת וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו. וּבִבְקָר, בְּשִׁקָּם
מִמַּטָּתוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ לְרַבּוֹנוֹ, וְלַהֲכַנֵּס
לְבֵיתוֹ, וְלַהֲשַׁתְּחוֹת לְפָנֵי הִיכְלוֹ בִּירְאָה
רַבָּה, וְאַחֲרַי בְּךָ יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. וְיִקַּח
עֶצֶה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת הַקָּדוֹשִׁים, שְׁכָתוֹב
(תהלים ה) וְאֲנִי בְּרֹב חֲסִדָּךְ אָבוּא בֵּיתְךָ
אֲשֶׁתִּתְּחֹה אֶל הִיכַל קֳדָשְׁךָ בִּירְאָתְךָ.
בְּךָ פִּרְשׁוּהָ, שְׁלֹא צָרִיךְ לְאָדָם לַהֲכַנֵּס
לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא אִם נִמְלֶךְ בְּרִישׁוֹנָה

רַבִּי פִּינְחָס הָיָה שְׂכִיחַ קָמִי דְרַבִּי רַחוּמָאֵי בְּבִיחַ
 יָמָא דְגִנוּסָר. וְכֵן נֶשׂ רַב וְקָשִׁישָׁא דִּיּוֹמִין הָיָה
 וְעֵינָיו אֶסְתַּלְקוּ מִלְּמַחְמֵי. אָמַר לְרַבִּי פִּינְחָס וְדָאֵי
 שְׂמַעְנָא דִּיּוֹחָאֵי חֲבֵרְנָא אֵית לִיה מְרַגְלִית אֲבָן טָבָא,
 וְאֶסְתַּבְּלִית בְּנִהוּרָא דְהָהִיא מְרַגְלִית נָפְקָא בְּנִהִירוֹ
 דְשִׁמְשָׁא מִנְרֵתְקָה וְנִהָרָא כָּל עֲלָמָא. וְהָהוּא נִהוּרָא
 קָאִים מִשְׁמִיָּא לְאַרְעָא וְנִהִיר כָּל עֲלָמָא עַד דִּיתִיב
 עֲתִיק יוֹמִין וְיִתִּיב עַל פְּרָסִיָּא בְּדָקָא יָאוּת. וְהָהוּא
 נִהוּרָא כָּלִיל כֹּלָא בְּבִיתָךְ. וּמִנִּהוּרָא דְאֶתְכִלִּיל
 בְּבִיתָךְ. נָפַק נִהִירוֹ דְקִיק וְזַעִיר וְנָפִיק לְכֵר וְנִהִיר
 כָּל עֲלָמָא, וּפָאָה חוּלְקָךְ. פּוֹק בְּרִי, פּוֹק, זִיל
 אֲבַתְרִיָּה דְהָהִיא מְרַגְלִית דְנִהִיר עֲלָמָא, דְהָא שְׁעָתָא
 קָיִמָּא לָךְ.

נָפַק מִקְמִיָּה וְקָאִים לְמִיעַל בְּהָהִיא אֲרַבָּא וְתִרְיִן

לשון הקודש

כָּל הָעוֹלָם עַד שִׁישֵׁב עֲתִיק הַיָּמִים וַיֵּשֶׁב
 עַל הַפֶּסֶא בְּרָאוּי. וְהָאֹר הָהוּא כָּלֵל הַכֹּל
 בְּבִיתָךְ, וּמִהָאֹר שְׁנַכְלָל בְּבִיתָךְ יֵצֵא
 אֹר דִּק וְקָטָן, וַיֵּצֵא הַחוּצָה וְהָאִיר אֶת כָּל
 הָעוֹלָם. אֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ. צֵא, בְּנִי, צֵא, וְלָךְ
 אַחֵר הַמְּרַגְלִית הַהִיא שְׁמַאִירָה אֶת כָּל
 הָעוֹלָם, שְׁהִירִי הַשְׁעָה עוֹמְדָת לָךְ.
 יֵצֵא מִלְּפָנָיו וְעֹמֵד לְהַכְנִס לְאַנְיָה הַהִיא,

רַבִּי פִּינְחָס הָיָה מְצוּי לִפְנֵי רַבִּי רַחוּמָאֵי
 בְּחוּף יָם כְּנַרְתָּ, וְאַדָּם גָּדוֹל וְקָשִׁישׁ יָמִים
 הָיָה, וְעֵינָיו פָּסְקוּ מִלְּרָאוֹת. אָמַר לְרַבִּי
 פִּינְחָס, וְדָאֵי שְׂמַעְתִּי שְׁלִיחוֹתָי חֲבֵרְנֵי יֵשׁ
 מְרַגְלִית אֲבָן טוֹבָה, וְהֶסְתַּכְּלִתִי בְּאֹר
 הַמְּרַגְלִית הַהִיא שִׁיּוּצָא בְּאֹר הַשֶּׁמֶשׁ
 מִנְרֵתְקָה וְהָאִירָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְאוֹתוֹ
 הָאֹר עֹמֵד מִן הַשָּׁמַיִם לְאַרְץ וְהָאִיר אֶת

גוֹבְרִין בְּהִדְיָה. חָמָא תְּרִין צַפְרִין דְּהוּ אֲתִיין וְטָסִין
עַל יָמָא, רָמָא לֹון קָלָא וְאָמַר צַפְרִין צַפְרִין דְּאִתּוֹן
טָאסִין עַל יָמָא, חֲמִיתוֹן דּוּד דְּבַר יוֹחָאִי תַמָּן, אֲשֶׁתְּהִי
פּוֹרְתָא אָמַר, צַפְרִין צַפְרִין זִילוּ וְאַתִּיבּוּ לִי. פָּרְחוּ
וְאִזִּילוּ, עָאֵלוּ בְּיָמָא וְאִזִּילי לְחוּן. עַד דְּנַפֵּק, הָא אֲנּוּן
צַפְרִין אֲתִיין וּבְפּוֹמָא דְּחָדָא מְנִיָּהּ פִּתְקָא חָדָא
וּכְתִיב בְּגִזְוָה דְּהָא בַר יוֹחָאִי נָפֵק מִן מְעֵרְתָא וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּרִיה. אִזִּל לְגַבִּיה וְאֲשַׁבַּח לִיה מְשֻׁנָּא וְגוֹפִיה
מִלִּיא חֲלוּדִין. בָּכָה (דף יא ע"ב) בְּהִדְיָה וְאָמַר וְיִי דְּחֲמִיתִיד
בָּכָד. אָמַר וּפָאָה חוּלְקִי דְּחֲמִית לִי בָכָד דְּאֶלְמִילָא
לָא חֲמִיתָא לִי בָכָד לָא חֲוִינָא בָכָד

השלמה מזה שמות (סימן כג)

תָּא חֲזִי הָאִי הָר לִישָׁנָא דְּתַקִּיפּוּ הוּא. אֵינּוֹן הָרִים
לְעִילָא וְאֵלִין צַדִּיקִים דְּאֲחִידִן בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
וְאֶקְרוּן הָר צִיּוֹן הָרִים דְּסַחְרֵנִי יְרוּשָׁלַיִם בְּגִין דְּאֵינּוֹן

לשון הקודש

יוֹחָאִי יֵצֵא מִן הַמְעָרָה וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ
הַלֵּךְ אֵלָיו, וּמָצָא אוֹתוֹ מְשֻׁנָּה, וְגוֹפּוּ מִלָּא
חֲלָדִים. בָּכָה עִמּוֹ וְאָמַר: וַי שְׂרָאִיתִיד
בָּכָד. אָמַר: אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שְׂרָאִיתִי אוֹתִי
בָּכָד. שְׂאֵלְמִילָא לָא רָאִיתִי אוֹתִי בָכָד,
לָא הִיִּיתִי בָכָד.

בָּא רָאָה, הָדָר הָיָה, לְשׁוֹן קָשָׁה הוּא.
אוֹתָם הָרִים לְמַעְלָה, וְצַדִּיקִים הָאֵלוּ
שְׂאֵחוּזִים בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, וְנִקְרָאִים הָר

וּשְׁנֵי גְבָרִים עִמּוֹ. רָאָה שְׁתֵּי צַפְרִים שְׁהִיוּ
בָּאוֹת וְטָסוֹת עַל הָיִם. הָרִים לָהֶם קוֹל
וְאָמַר: צַפְרִים צַפְרִים, שְׂאֵתֵן טָסוֹת עַל
הָיִם, הִרְאִיתָם אֶת הַמָּקוֹם שְׁשָׁם בַר
יוֹחָאִי? הִשְׁתַּהֲהָ מְעַט, אָמַר: צַפְרִים
צַפְרִים, לָכוּ וְהָשִׁיבוּ אוֹתִי. פָּרְחוּ וְהָלְכוּ.
נִכְנְסוּ לָיִם וְהָלְכוּ לָהֶן. עַד שִׁנְצָא, הִנֵּה
אוֹתָן צַפְרִים בָּאוֹת, וּבְפִי אַחַת מֵהֶן
פִּתְקָה אַחַת, וּכְתוּב בְּתוֹכָהּ שְׁהִנָּה בַר

מְצוּיִינִין וְאֶמְרִין הָאֵי לְהָאֵי בְּסִטְרָא דִּיחֻדָּא (עובדיה א')
 לְשִׁפּוּט אֶת הָרַע עֲשׂוּ דְקִטְרִיגוּ מִקִּטְרָגָא מִסִּטְרָא
 דְּשִׁמְאָלָא בְּהֵוֹא זְמַנָּא (עובדיה א') וְהִיתָה לִּי הַמְּלוּכָה.
 בְּקִדְמִיתָא אֶקְרִי מִמְּלָכָה בְּגִין דִּינִקָּא לְתִרִין סִטְרִין
 לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא. וְהִשְׁתָּא מְלוּכָה אֶקְרִי בְּגִין
 דִּינִקָּא לִימִינָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (הושע ב') וְאַרְשֶׁתִּיךָ
 לִי לְעוֹלָם. וּבְגִין דְּגִלּוּתָא לֹא לְעוֹלָם הוּא דְּהָא
 יִתְבָּא בְּגִלּוּתָא.

תָּא חַיִּי, דְּסִמּוּךְ לִיהִ (זכריה י"ד) וְהִיָּה יִי לְמֶלֶךְ עַל כָּל
 הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יִי אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד
 בְּגִין דְּעַד הִשְׁתָּא כַּד יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא שְׂכִינְתָּא עִמָּהוֹן
 וּמִלְכָּא בְּלֹא מִטְרוֹנִיתָא לֹא מִלְכָּא אִיהוּ. אֲבָל הַהוּא
 זְמַנָּא וְהִיָּה יִי לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה
 יִי אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. כַּד אֶתְדַּבְּקַת שְׂכִינְתָּא בְּצַדִּיק

לשון הקודש

ובגלל שהגלות לא לעולם היא, שהרי
 יושבת בגלות.

בא ראה, שסמוך לו (זכריה יד) וְהִיָּה ה'
 לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה'
 אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. בגלל שעד עכשיו,
 כשישראל בגלות – שכינה עמהם, ומלך
 בלי גבירה אינו מלך, אבל אותו זמן,
 וְהִיָּה ה' מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. כשנדבקת

ציון אותם הרים שסביב ירושלים, בגלל
 שהם מצוינים ואומרים זה לזה בצד
 היחוד (עובדיה א) לְשִׁפּוּט אֶת הָרַע עֲשׂוּ,
 שקטרוג המקטרג מצד השמאל. באותו
 זמן, וְהִיתָה לִי הַמְּלוּכָה. בהתחלה
 נקראת ממלכה, משום שמיניקה לשני
 צדדים – לִימִין וְלִשְׁמָאל. ועכשיו נקראת
 מְלוּכָה, בגלל שמיניקה לִימִין. והו'
 שכתוב (הושע ב) וְאַרְשֶׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם.

בְּדִין הוּא יְהוּדָא.

דְּחַבִּי אוֹלִיפְנָא בְּרֹזָא דְקָרִית שְׁמַע דְּבַעֵי בְר נָשׁ
 לִי־יַחְדָּא לְמֵאֲרִיָּה וְלִקְשָׁרָא קִשְׁרִין
 דְּמַהֲיִמְנוּתָא בְּרַעוּתָא דְלָבָא. וְכַד מָטִי לְאַחַד אַבְעֵי
 לִיָּה לְכוּנָא בָּא' סְתִימָא עֲתִיקָא (ס"א עמיקא) דְּכָלָא וְח'
 תְּמַנְיָא דְרִגִּין עֲלָאִין מַחְכְּמָה עֲלָאָה עַד צַדִּיק. וְד'
 רַבְתָּא אֲתַדְבָּקוּתָא דְבְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל דְּאִיהִי חוּלְקִיָּה
 דְּדוֹד דְּאַקְרִי עָנִי וְאַבִּיוֹן כַּד אֲתַדְבָּקֶת לְאִינוּן דְּרִגִּין
 דְּלַעֲיָלָא דְרַמְיִזִּין בָּא"ת. בְּדִין אִיהִי רַבְתָּא וְעֲלָמָא
 כּוּלִּיָּה יָנִיק מִינָהּ וְאִינוּן שְׂדִים דְּאִינוּן (שיר השירים ח')
 בְּמַגְדְּלוֹת אֹז הָיִיתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

תָּא חַיִּי, הָאִי קָרָא עַל בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל אֲתַמַּר כַּד
 אִיהִי בְּגָלוּתָא עִם בְּנֵהָא בֵּין אוּמִין דְּעֲלָמָא
 אַקְרִי וְעִירָא הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם) אַחֲזִית לָנוּ קִטְנָה

לשון הקודש

חֲלָקוֹן שֶׁל דּוֹד שְׁנִקְרָא (תהלים פו) עָנִי וְאַבִּיוֹן,
 כְּשֶׁנִּדְבָּקֶת לְאוּתָן דְּרִגּוֹת שְׁלֻמְעָלָה
 שְׁרָמוּזוֹת בָּא"ת. אֹז הִיא גְדוּלָּה וְכַל
 הָעוֹלָם יוֹנֵק מִמֶּנָּה, וְאוּתָם שְׂדִים שֶׁהֵם
 בְּמַגְדְּלוֹת, (שיר ח) אֹז הָיִיתִי בְּעֵינָיו
 כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.

בָּא רָאָה, פֶּסוּק זֶה עַל בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל
 נִתְבָּאָר. כְּשֶׁהִיא בְּגָלוּת עִם בְּנֵיָהּ בֵּין

הַשְּׂכִינָה בְּצַדִּיק, אֹז הוּא הַיַּחְדּוּר.
 שְׁפָךְ לְמַדְנּוּ בִּסּוּד שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע,
 שְׁצָרִיד אָדָם לִיַּחַד לְאֶדּוּנּוּ וְלִקְשָׁר קִשְׁרֵי
 הָאֻמוּנָה בְּרַצּוֹן הַלֵּב. וְכְּשֶׁמִּגִּיעַ לְ"אַחַד",
 צָרִיד לוֹ לְכוּן בָּא' נִסְתַּרְת עֲתִיקָה (עֲמִיקָה)
 שֶׁל הַבַּל, וְח' – שְׁמוּנָה דְּרִגּוֹת עֲלִיוּנוֹת
 מַחְכְּמָה עֲלִיוּנָה עַד צַדִּיק. וְד' גְּדוּלָּה –
 הִתְדַּבְּקוּת שֶׁל בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא

וְעַד יִשְׂרָאֵל אֶתְדַּבְּרוּ בְּאוֹרֵייתָא וְאֶזְלִין בְּאַרְחָ קִשּׁוּט
בְּדִין אֶתְמַלְיָא וְשָׁלוֹם אֶתְחַבֵּר בְּהוּ. אֶתִּיבַת אִיהִי
וְאִמְרַת אֲנִי חוּמָה וְשָׂדִי בְּמַגְדְּלוֹת.

בְּתַהוּא זְמַנָּא דְּאֶתְחַבֵּר עִמִּי אָ"ז וְשָׁלוֹם. א' רָזָא
דְּעִתִּיקָא קַדִּישָׁא דְּכָלָא, ז' שְׁבַע דְּרָגִין
וְשָׁלוֹם דְּאֶקְרִי צַדִּיק בֵּינוֹן דְּהִנֵּי דְּרָגִין מִתְחַבְּרִין
בְּדִין אָ"ז הֵייתִי בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שָׁלוֹם. וּמֵאֵן עֵינִין.
אֵינִין שְׁבַע דְּרָגִין דְּאֶקְרוּן עֵינִי יי, פְּנִי יי, וּבְדִין
שְׁלָמָא לְעֵלְמָא וְשָׂרִיָּא טִיבֵי דְּעִתִּיקָא בְּאַתֵּר דְּדַכְר
וְנוֹקְבָא וּבְגִין כֶּךָ פֶּקֶד מֹשֶׁה בְּאוֹרֵייתָא וְאָמַר (דְּבָרִים
) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵינוּ יי אֶחָד. לְקִשְׁרָא כּוֹלְהוּ
קִשְׁרִין דְּמַהֲיֻמְנוּתָא.

תָּא חַזִּי, כָּל הַמַּאֲרִיךְ בְּאַחַד מַאֲרִיכִין לוֹ יִמְיוֹ

לשון הקודש

בְּעֵינָיו כְּמוֹצֵאת שָׁלוֹם. וְאֵיזָה עֵינִים?
אוֹתָן שְׁבַע דְּרָגוֹת שְׁנַקְרָאוֹת עֵינִי ה', פְּנִי
ה', וְאֵז שָׁלוֹם לְעוֹלָם, וְשׁוֹרָה הַטּוֹב שֶׁל
הַעֲתִיק בְּמָקוֹם שֶׁל זָכַר וְנוֹקְבָה, וְלִכְן צִוָּה
מֹשֶׁה בַּתּוֹרָה וְאָמַר (דְּבָרִים יד) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל
ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. לְקִשְׁרָא אֵת כָּל קִשְׁרֵי
הָאֻמוֹנָה.

בֹּא רֵאזָה, כָּל הַמַּאֲרִיךְ בְּאַחַד, מַאֲרִיכִין
לוֹ יִמְיוֹ וּשְׁנוֹתָיו. מָה הַטַּעַם? בְּגִלְלָ שֶׁהוּא

אֻמּוֹת הָעוֹלָם נִקְרָאת קְמָנָה, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(שם) אֲחוֹת לָנוּ קְמָנָה. וּכְשִׁי־יִשְׂרָאֵל נִדְּבָקִים
בַּתּוֹרָה וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, אֵז
מִתְמַלְאֵת, וְשָׁלוֹם מִתְחַבֵּר בָּהֶם. מְשִׁיבָה
הִיא וְאִמְרַת, אֲנִי חוּמָה וְשָׂדִי בְּמַגְדְּלוֹת.
בְּאַתֵּר זְמַן שֶׁהִתְחַבֵּר עִמִּי, אֵז וְשָׁלוֹם.
א' סוּד הַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַכֹּל. ז' שְׁבַע
דְּרָגוֹת, וְשָׁלוֹם שְׁנַקְרָא צַדִּיק. בֵּינוֹן
שֶׁהַדְּרָגוֹת הִלְלוּ מִתְחַבְּרוֹת, אֵז הֵייתִי

וּשְׁנוּתָיו. מֵאֵי טַעְמָא בְּגִין דְּאִיהוּ אֲתֵר דְּכָל יוֹמִין
וּשְׁנִין דְּעֵלְמָא בִּיה תְּלִיין בְּרִזָּא דְּאִינוּן דְּרִגִּין דְּרִמְיוּן
בְּאַחַד וְאִינוּן עֲשָׂרָה וּכְלָהוּ חַד, וְאֲתַעְרוּ בִּיה חֲבֵרִיא
וְאָמְרוּ בְּדִלָּת וְשִׁפּוּר. בְּגִין דְּהָאֵי אֲתֵרָא דְּדִלָּת הִיא
וְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילִיה. וּבְעֵי בְּרִנָּשׁ לְאֶרְכָּא בָּהּ
וְלֹאֲמַשְׁבָּא לָהּ בְּרִכָּאן מֵאִינוּן שִׁית סְטָרִין שִׁית בְּגִין
עֲלָאִין עַל יְדֵי דְּצָדִיק וְאִינוּן שִׁית סְטָרִין רְמִיזוּן בַּח'
בְּרִזָּא דְּתַמְנִיא.

שִׁית אֱלִין וְתָרִין לְעִילָא חֲכָמָה וּבִינָה אַבָּא וְאִמָּא
לְאוֹסְפָא וְלֹאֲכַלָּא לְהוּ לְעִילָא, וְלִמְיָהֵב לְהוּ
בְּרִכָּאן מֵאבָּא וְאִמָּא עֲלָאָה. דְּהָא לָא שְׂרִיא טִיבו
דְּעִתִּיקָא אֵלָא בְּאַתֵּר דְּשָׁלִים, בְּאַתֵּר דְּאַשְׁתַּבַּח דְּכַר
וְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְּכָתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג') צִיִּינָה וְרֵאִינָה
בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגו'. בְּיוֹם

לשון הקודש

בַּח', בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹנָה.
שִׁשִּׁת אֵלָה, וּשְׁנִים לְמַעְלָה – חֲכָמָה
וּבִינָה, אָב וָאִם – לְהוֹסִיף וּלְהַכְלִיל
לְמַעְלָה וּלְתַת לָהֶם בְּרִכּוֹת מֵאָב וָאִם
הָעֲלִיּוֹנִים, שְׁחָרִי אֵין שׁוּרָה הַטּוֹב שֶׁל
הָעִתִּיק אֵלָא בְּמָקוֹם שְׁלָם, בְּמָקוֹם
שְׁנַמְצָאִים זָכַר וּנְקֵבָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (שִׁיר ג')

צִיִּינָה וְרֵאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה
וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וְגוֹמֵר. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ

מָקוֹם שְׁכָל יְמֵי וּשְׁנוֹת הָעוֹלָם בּוֹ תְּלִוּיִם
בְּסוּד אוֹתָם הַדְּרָגוֹת שְׁרָמוּזוֹת בְּאַחַד,
וְהֵם עֲשָׂרָה, וְכֻלָּם אֶחָד. וְהִתְעוֹרְרוּ בּוֹ
הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, בְּדִלָּת וְיָפָה, בְּגִלְל
שְׁמָקוֹם זֶה שֶׁל דְּלָת הוּא, וְאֵין לָהּ אוֹר
מִשְׁלָה, וְצִרִיךְ אָדָם לְהֹאֲרִיךְ בָּהּ
וּלְמַשֵּׁךְ לָהּ בְּרִכּוֹת מֵאוֹתָם שֶׁשָּׁה
צָדִדִּים, שֶׁשָּׁה בָּנִים עֲלִיּוֹנִים עַל יְדֵי
הַצָּדִיק, וְאוֹתָם שֶׁשָּׁה צָדִדִּים רְמוּזִים

חֲתוּנָתוֹ דִּי־יִקָּא. וְעַל דָּא אָמְרוּ וּבִלְבָד שְׁלֹא יַחְטוּף
בְּחִי"ת אֵלֶּא בָּעֵי לְאַמְשָׁכָא בִּרְכָאן מֵאַתֵּר עֲלָאָה
דְּכּוּלָּא. וְלֹא־רָקָא בְּאֵינוֹן שִׁית בְּנִין. לְבַתָּר לְהֵאִי בֵּת
דִּלִּית לָהּ אַחֲסָנָא בְּבֵית אָבוּהָ וְאִימָא אֵלֶּא הֵאִי בָּרָא.
וּמִכָּאן אוֹלִיפְנָא דְּבָרָא יָרִית לְאַבָּא וְלֹאִימָא וּבִרְתָּא
לֹא, אֵלֶּא דֵּאִית לָהּ מִזּוּנֵי מִן בָּרָא אֵלֶּא בָּעֵי לְאַרְכָּא
בְּהֵאִי דל"ת.

וְתַמָּן אָמְרִי כְּמָה בָּעֵי בָּר נָשׁ לְאַרְכָּא בְּה,
בְּשִׁיעוּרָא דִּימְלִיךְ יִתָּה לְעִילָא וּלְתַתָּא
וְלֹא־רַבַּע זְוּיִין דְּעֵלְמָא, רָזָא דְּשִׁית סְטָרִין עֲלָאִין
דְּכֻלָּהוּ יִתְחַבְּרוֹן עִמָּה וְלֹא יִתְפָּרְשׁוֹן לְעֵלְמִין. וְכֵד בָּר
נָשׁ מֵאַרִיךְ בְּהֵאִי כָּל אֵינוֹן יוֹמִין וְשָׁנִין עֲלָאִין מוֹסְרִין
בִּרְכָאן עַל רִישִׁיָּה וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִי לִיהּ (ישעיה
מ"ט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

לשון הקודש

לְהֵאִרִיךְ בְּה, כְּשִׁיעוּר שִׁימְלִיךְ אוֹתָהּ
לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה וְלֹא־רַבַּע זְוּיִת הָעוֹלָם,
סוּר שֶׁל שְׁשָׁה צְדָדִים עֲלִיוֹנִים שְׂבָלָם
יִתְחַבְּרוּ עִמָּה וְלֹא יִפְרְדוּ לְעוֹלָמִים,
וּכְשֶׁאָדָם מֵאַרִיךְ בְּה, כָּל אוֹתָם יָמִים
וְשָׁנִים עֲלִיוֹנִים מוֹשְׁכִים בְּרָכָה עַל
רִאשׁוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לוֹ
(ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר.

דִּקָּא. וְעַל זֶה אָמְרוּ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יַחְטוּף
בְּחִי"ת, אֵלֶּא צָרִיךְ לְמַשְׁךְ בְּרָכוֹת מִמָּקוֹם
עֲלִיוֹן שֶׁל הַבַּל, וּלְהַרִיק בְּאוֹתָם שְׁשָׁה
בָּנִים. אַחֲרֵי כֵךְ לְבֵת הַזֶּה שָׂאִין לָהּ
יִרְשָׁה בְּבֵית אָבִיהָ וְאִמָּהּ, אֵלֶּא רַק הַבֵּן
הַזֶּה, וּמִכָּאן לְמַדְנוּ שֶׁבֶן יוֹרֵשׁ אָב וְאִם,
וּבֵת לֹא, אֵלֶּא שְׁנֵי שֶׁל מִזּוֹנוֹת מִן הַבֵּן,
אֵלֶּא צָרִיךְ לְהֵאִרִיךְ בְּדִל"ת הַזֶּה.
וְשֵׁם אוֹמְרִים כְּמָה צָרִיךְ אָדָם

תָּא חַי, כָּלְלָא דְאֹרִייתָא בְּהַאי קָרָא רְמִיזִין וּכְלָלָא
 דְּכָל אֵינוֹן אֲמִירָן דְּאַתְבָּרִי בְּהוֹן עֲלֵמָא בְּאַחַד
 רְמִיזִין הָדָא הוּא דְכְתִיב (אִיּוֹב כ"ג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי
 יְשִׁיבֵנוּ וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהוֹן אַתְבָּרִי עֲלֵמָא וְעַל
 דָּא תְּנִינָן בַּעֲשָׂרָה מֵאַמְרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וְכוּ'
 וְאוֹקִימָנָא דְכוּלְּהוּ עֲשָׂרָה וְכָלְהוּ כְּלִילָן בְּקָרָא קְדָמָא
 דְּאֹרִייתָא: (עד כאן מההשמטות)

השלמה מההשמטות (סימן כד)

בְּרֵאשִׁית רָזָא דְחֻכְמָ"ה. בְּרָא. עֲלָא סְתִימָא דְלֹא
 אַתְיִידַע אֱלֹהִים בִּינָ"ה. אִתְּ כָלְלָא
 דְּחֻס"ד וְגִבּוֹרָ"ה. הַשָּׁמַיִם תְּפֹאֶרֶת וְאִתְּ כָלְלָא דְנִצְ"ח
 וְהוּ"ד. וְאִוְ דְּוָאֶת לְאַכְלָלָא צַדִּיק. הָאָרֶץ כָּלְלָא
 דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ הַחַיִּים וּבְתֵר פְּרֻטָּא דְאֹרִייתָא
 בְּרָזָא דְאֵינוֹן יוֹמִין עֲלָאִין. בְּרֵאשִׁית מֵאַמֵּר הוּא
 לְקַבֵּל דְּרָגָא דְחֻכְמָ"ה וְאַקְרִי רֵאשִׁית.

לשון הקודש

בְּרֵאשִׁית - סוד החכמה. בְּרָא -
 העליון הנסתר שלא נודע. אֱלֹהִים -
 בינה. אִתְּ - כָּלְלָא של חסד וגבורה.
 הַשָּׁמַיִם - תְּפֹאֶרֶת. וְאִתְּ - כָּלְלוֹת של
 נִצְחָה וְהוּד. וְאִוְ שֶׁל "וָאֶת" - לְהַכְלִיל
 הַצַּדִּיק. הָאָרֶץ - כָּלְלוֹת של כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל, אֶרֶץ הַחַיִּים, וְאַחַר כֵּךְ פְּרֻטָּא של
 תוֹרָה בְּסוּד אוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים.

בָּא רָאָה, כָּלְלָא הַתוֹרָה בְּפָסוּק הַזֶּה
 רְמִיזִים, וּכְלָלָא שֶׁל כָּל אוֹתָן הָאֲמִירוֹת
 שֶׁבָּהֶן נִבְרָא הָעוֹלָם רְמִיזִים בְּאַחַד. וְהוּ
 שְׁכֵתוֹב (אִיּוֹב כג) וְהוּא בְּאַחַד וּמִי יְשִׁיבֵנוּ
 וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ. וּבְהֵם נִבְרָא הָעוֹלָם.
 וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, בַּעֲשָׂרָה מֵאַמְרוֹת נִבְרָא
 הָעוֹלָם וְכוּ', וּפְרֻשָׁנוּ שֶׁכָּלֵם עֲשָׂרָה, וְכָלֵם
 כְּלוּלִים בְּפָסוּק הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַתוֹרָה.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּחַסְדִּי דְּאִיהוּ
לִימִינָא. דְּהָא מִתַּמָּן נָפִיק נְהוּרָא לְבָלְהוּ

עַלְמִין בְּרֹזָא דִּיּוֹם, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תְּהִלִּים נ"ב) חֶסֶד
אֵל כָּל הַיּוֹם וּלְקַבְלִיהָ לְתַתָּא אַבְרָהָם דְּאֶחִיד בְּהָאֵי
חוּלְקָא. וּבְגִין כֹּךְ כְּתִיב הָכָא יוֹם אֶחָד, וְהָכָא (יחזקאל

לג) אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם וַיְבִיָּה כְּתִיב (ישעיה מ"א) מִי הָעִיר
מִמּוֹרָח בְּרֹזָא דְּאֹר דְּנָפִיק מִמּוֹרָח.

וְתָא חָזִי לָא תִּשְׁכַּח בְּבָלְהוּ שְׂבָעָה זַכָּאִין דְּאֶחִידִין
לְעִילָא בְּרֹזָא דְשִׁמְחָתָהוֹן בְּשִׁירוּתָא אֶלְף אֶלָּא

אַבְרָהָם וְאַהֲרֹן דְּאֶחִידִין בְּהָאֵי חַסְדִּי דְּהָא כְּהֻנִּים
מִסְטָרָא דְּחַסְדִּי אָתוּ. וְאַף עַל גַּב דְּאֶחִיד אַהֲרֹן בְּהוּד,
בְּחַסְדִּי נָמִי אֶחִיד וּמֹשֶׁה אֵף עַל גַּב דְּאֶחִיד בְּנִצָּח,
בְּתַפְאֲרַת נָמִי אֶחִיד. לְאַחֲזָא דְכוּלָּא חַד וְאַבְרָהָם
רִישָׁא לְבָלְהוּ זַכָּאִין וּמִנִּיהָ אֶתְפָּרְשׁוּ לְתַתָּא דְּאִיהוּ

לשון הקודש

מִמּוֹרָח, בְּסוּד שֶׁל אֹר שְׂיֻצָא מִמּוֹרָח.
וְכָא רָאָה, לֹא תִמְצָא בְּכָל שְׂבָעַת
הַצְדִּיקִים שְׂאֲחוּזִים לְמַעְלָה בְּסוּד שֶׁל
שְׂמוֹתֵיהֶם בְּתַחֲלָה אֶלְף, אֶלָּא אַבְרָהָם
וְאַהֲרֹן שְׂאֲחוּזִים בְּחֶסֶד הַזֶּה, שְׁהָרִי
כְּהֻנִּים מְצֹד הַחֶסֶד בָּאִים. אֵף עַל גַּב
שְׂאֲהֲרֹן אַחֲזוּ בְּהוּד, גַּם בְּחֶסֶד הוּא אַחֲזוּ.
וּמֹשֶׁה, אֵף עַל גַּב שְׂאֲחוּ בְּנִצָּח, גַּם
בְּתַפְאֲרַת אַחֲזוּ הוּא, לְהִרְאוֹת שֶׁהַכָּל

בְּרֵאשִׁית הוּא מֵאֶמֶר, בְּנִגְד הַדְּרָגָה שֶׁל
חֻכְמָה, וְנִקְרָא רֵאשִׁית.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר - בְּנִגְד הַדְּרָגָה
שֶׁל חֶסֶד שֶׁהִיא לִימִין, שְׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵא
אֹר לְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּסוּד שֶׁל יוֹם, וְהוּ
שְׂבָתוֹב (תְּהִלִּים נב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּבְנִגְדוֹ
לְמִטָּה, אַבְרָהָם שְׂאֲחוּ בְּחֶלֶק הַזֶּה, וְלָכֵן
כְּתוּב כָּאן יוֹם אֶחָד, וְכָאן - אֶחָד הָיָה
אַבְרָהָם, וְכוּ כְּתוּב (ישעיה מא) מִי הָעִיר

לִימִינָא דְקַדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וְאַקְרִי כֹהֵן הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב (תהלים ק"י) אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְכִּי
 צֶדֶק. וְאַחֲרָן בְּגִין דְּאִיהוּ כֹהֵן אֶחָיד בְּהָא, אֲבָל דְּרָגָא
 דִּילִיָּה הו"ד אִיהוּ:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל
 וְכו' לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּגִבּוֹרָה דְּאֶחָיד תַּמָּן
 יִצְחָק וּלְקַבְּלִיהָ תַּפְאֶרֶת מִיָּא אֹלִידוֹ אֲשָׁא בְּגִין כֶּךָ
 יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל. וּבְגִין כֶּךָ לְתַתָּא
 אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק וּבִיּוֹמָא הַהוּא אֶתְבָּרִי גִיְהֵנָם
 דְּנַפִּיק מֵהַהוּא אֲשָׁא תְּקִיפָא בְּהַהוּא מִחֲלוּקָתָא וּבְגִין
 כֶּךָ הַהוּא יוֹמָא, יוֹמָא דְּדִינָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם לְקַבֵּל דָּא דְּרָגָא
 דְּתַפְאֶרֶת דְּאַקְרִי קוֹ הָאֲמַצְעִי וּלְקַבְּלִיהָ

לשון הקודש

תַּפְאֶרֶת. הַמַּיִם הוֹלִידוֹ אֲשֶׁ, בְּגִלְל כֶּךָ יְהִי
 רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל, וּבְגִלְל כֶּךָ
 לְמַטָּה (בראשית כה) אֲבִרְהָם הוֹלִיד אֶת
 יִצְחָק, וּבְאֹתוֹ יוֹם נִבְרָא גִיְהֵנָם, שְׂיִצָּא
 מֵאֹתָהּ אִשׁ חֲזָקָה בְּאֹתָהּ מִחֲלוּקָתָא, וְלָבֵן
 אֹתוֹ יוֹם הוּא יוֹם הַדִּין.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם – בְּגִנְדַּר דְּרָגָתָא
 תַּפְאֶרֶת שֶׁנִּקְרָא קוֹ הָאֲמַצְעִי, וּבְגִנְדַּר
 יַעֲקֹב שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי, וְנוֹטֵל שְׁנֵי חֲלָקִים

אֶחָד. וְאַבְרָהָם רֹאשׁ לְכָל הַצַּדִּיקִים,
 וּמִמֶּנּוּ נִפְרְדּוּ לְמַטָּה, שֶׁהוּא לִימִין הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְנִקְרָא כֹהֵן, זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (תהלים
 קי) אַתָּה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְכִּי
 צֶדֶק. וְאַחֲרָן אַחֲזוּ בְּזֶה בְּגִלְל שֶׁהוּא כֹהֵן,
 אֲבָל דְּרָגָתוֹ הוּא הוֹד.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם
 וַיְהִי מִבְּדִיל וְכו' – בְּגִנְדַּר הַדְּרָגָה שֶׁל
 גִּבּוֹרָה שְׂשֵׁם אַחֲזוּ יִצְחָק, וּבְגִנְדַּר

דִּיעֲקֹב דְּאִיהוּ תְּלִיתָאִי וְנָטִיל תְּרִין חוֹלְקִין בְּהֵהוּא
 דָּאֵשׁ וּמִים (דָּאֵשׁ הַשָּׁמַיִם) מִשְׁמִים וְלִקְבָלִיהּ יוֹם תְּלִיתָאִי
 וְעַל דָּא דְּאֶקְרִי יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית כ"ה) אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב
 אֱהָלִים. שְׁלִים בְּכוּלָּא. שְׁלִים בְּחֶסֶד. שְׁלִים בְּדִינָא.
 שְׁלִים בְּמִיָּא שְׁלִים בְּאַשָּׁא. יוֹשֵׁב אֱהָלִים תְּרִין, חֶסֶד
 וּגְבוּרָה וְנָטִיל כֻּלָּא וְאַתְעֵבִיד בִּידֵיהּ רַחֲמִין:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב מִזְרִיעַ
 זֶרַע עֵץ פְּרִי וְגו'. דְּרָגָא דְּצַדִּיק דְּאֶקְרִי עֵץ
 חַיִּים וְאִיהוּ עוֹשֶׂה פְּרִי, דְּהָא לִית בְּכֻלְהוּ דִּיעֵבִיד
 פְּרִי בָר אִיהוּ. זֶרַעוּ בּוּ עַל הָאָרֶץ דִּיִּיקָא. וְלִקְבָלִיהּ
 לְתַתָּא (בְּרֵאשִׁית מ"ט) בֵּן פֹּרֶת יוֹסֵף בֵּן פֹּרֶת עָלֵי עֵין.
 וְאֶקְרִי בְּרִית שְׁלָמָא. וּבְגִין כֹּךְ תְּרִי זְמַנִּי בְּהָאֵי יוֹמָא
 כִּי טוֹב, חֵד לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּתַפְאֶרֶת וְחֵד לְקַבֵּל דְּרָגָא
 דְּצַדִּיק דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּשַׁבְתָּא דְּלַעִילָא וְעֵבִידָתָא

לשון הקודש

מִזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי וְגוֹמֵר. הַדְרָגָה שֶׁל
 צַדִּיק שְׁנִקְרָא עֵץ חַיִּים, וְהוּא עוֹשֶׂה
 פְּרִי, שֶׁהֵרִי אֵין בְּכֻלָּם שְׁנִיעֵשֶׂה פְּרִי פְּרִט
 לוֹ. זֶרַעוּ בּוּ עַל הָאָרֶץ, דְּיוֹקָא, וּבְגִידוֹ
 לְמִטָּה (שם מ"ט) בֵּן פֹּרֶת יוֹסֵף בֵּן פֹּרֶת עָלֵי
 עֵין, וְנִקְרָא בְּרִית שְׁלוֹם. וְלִבֵּן פְּעֻמִּים
 בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי טוֹב, אַחֲד בְּגִיד דְּרָגַת
 תַּפְאֶרֶת, וְאַחֲד בְּגִיד דְּרָגַת צַדִּיק, שֶׁהוּא

בְּאוֹתוֹ שֶׁל אֵשׁ וּמִים וְשֶׁל אֵשׁ הַשָּׁמַיִם
 מִשְׁמִים, וּבְגִידוֹ יוֹם שְׁלִישִׁי, וְעַל זֶה
 נִקְרָא יַעֲקֹב (שם) אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֱהָלִים.
 שְׁלִים בְּכָל. שְׁלִים בְּחֶסֶד. שְׁלִים בְּדִין.
 שְׁלִים בְּמִים. שְׁלִים בְּאַשָּׁא. יוֹשֵׁב אֱהָלִים –
 חֶסֶד וּגְבוּרָה, וְנָטִיל כֻּלָּא, וְנַעֲשֶׂה
 בְּיָדָיו רַחֲמִים.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב

אַחֲרָא לִית בֵּיה אֶלָּא זְוונָא לְאַפְקָא פְּרִי נִשְׁמָתִין
לְעֵלְמָא, פְּרִי עוֹבְדוֹי דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָכִי נָמִי
לְתַתָּא דְזְוונָא שְׂרִי בֵּיה מִשְׁבֶּת לְשַׁבֵּת.

תָּא חַיִּי, רָזָא עֲלָאָה דְאַוְרֵייתָא, מָאִי עֵין פְּרִי עוֹשָׂה
פְּרִי, לְקַבֵּל יוֹמָא דְשַׁבְתָּא אִיהוּ. וּמָאִי טַעֲמָא
אַתְּכִלִּיל בְּיוֹם תְּלִיתָאִי, רָזָא עֲלָאָה אִיהוּ. בְּגִין דְתַנִּינָן
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר מָאִי טַעֲמָא כְּתִיב
בְּאַוְרֵייתָא (דְּבָרִים כד) כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וְלֹא כִי תִלְקַח
אִשָּׁה לְאִישׁ בְּגִין דְאַרְחִיָּה דְּבַר נָשׁ לְאַחֲדָרָא וּלְמַתְּבַע
אַנְתּוֹ. מִתֵּל לְבַר נָשׁ דְּאַתְּאַבִּיד לִיה אַבְדָּתָא מְאִירִי
דְאַבְדָּתָא מִחֲזֹר לְמַתְּבַע אַבִּידָתָא דִּילִיָּה, וְהָאִי צְדִיק
אִישׁ אֶקְרִי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית מ"ג) וְהוֹרִידוּ
לְאִישׁ מִנְחָה כְּדֹאקוּמָנָא.

וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל דְרַמִּיזָא בְּיוֹם רְבִיעָאִי בְּרָזָא

לשון הקודש

אוֹמֵר, מָה הַטַּעַם כְּתוּב בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים כד)
כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה, וְלֹא כִי תִלְקַח אִשָּׁה
לְאִישׁ? בְּגִלְל שְׁדֻדָּה הָאִישׁ לְחֹזֶר וּלְבַקֵּשׁ
אִשָּׁה. מָשָׁל לְאַדָּם שְׁאַבְדָּה לוֹ אֶבְדָּה,
בַּעַל הָאֶבְדָּה מִחֲזֹר אַחֵר אֶבְדָּתוֹ. וְצְדִיק
(יִסּוּד) זֶה נִקְרָא אִישׁ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית מג)
וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה, כְּפִי שְׁבַאֲרָנוּ.
וּבְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁרַמִּיזָה בְּיוֹם רְבִיעָאִי

יוֹם הַשַּׁבָּת שְׁלֻמְעֵלָה, וּמַעֲשָׂה אַחֵר אֵין
בוֹ אֶלָּא זְוונָא דְהוֹצִיא פְּרִי נִשְׁמָתוֹ לְעוֹלָם,
פְּרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּךְ גַּם
לְמַטָּה, שְׁזוּנָא מִתֵּר בוֹ מִשְׁבֶּת לְשַׁבֵּת.
בֹּא רְאֵה סוּד עֲלִיּוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה, מָה זֶה
עֵין פְּרִי עוֹשָׂה פְּרִי, הוּא כְּנֻגָּד יוֹם הַשַּׁבָּת,
מָה הַטַּעַם נִכְלָל בְּיוֹם שְׁלִישִׁי? סוּד עֲלִיּוֹן
הוּא, בְּגִלְל שְׁשֻׁנִּינוּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי

דמארת חסר סמכא רביעאה מלכותא דדוד. בגין
 כך אף על גב דאתריה דהאי צדיק יומא דשבתא
 אתרמיז ואתרמיז ביומא תליתאי למחוי סמיך ליום
 רביעאי ואיהו אנתו דיליה בגין כך מאריה דאבידתא
 מחזר על אבדתו ובגין כך כתיב לתתא (בראשית מ"ב)
 ויוסף הוא השליט על הארץ.

אבל בזמנא דאתי דאיהו באחרית הימים ביום
 שתיתאי דאיהו אלפא שתיתאה כד ייתי
 משיחא, דיומא דקדשא בריך הוא אלף שנין אף על
 גב דכנסת ישראל חולקא דידה יומא רביעאה, אזלא
 ואתרמיזא ביומא שתיתאה למחוי סמיכא לבעלה
 דאקרי צדיק יומא דשבתא לתקנא ליה פתורא והאי
 דכתיב (ירמיה לא) כי ברא יי חדשה בארץ נקבה
 תסובב גבר דא איהו בזמנא דמשיחא דאיהו ביומא

לשון הקודש

הימים, ביום הששי שהוא האלף הששי,
 כשיבא המשיח, שיומו של הקדוש ברוך
 הוא אלף שנה, אף על גב שחלקה של
 כנסת ישראל הוא יום הרביעי, הלכה
 ונרמזה ביום הששי להיות סמוכה
 לבעלה שנקרא צדיק, יום השבת, לתקן
 לו שלחן. וזהו שכתוב (ירמיה לא) כי ברא ה'
 חדשה בארץ נקבה תסובב גבר. וזהו

בסוד של מארת חסר, העמוד הרביעי
 מלכות של דוד, לכן אף על גב שמקומו
 של צדיק זה יום השבת, נכלל ונרמז
 ביום השלישי, להיות סמוך ליום רביעי,
 והיא אשתו, לכן פעל האבדה מחזר על
 אבדתו, ולכן כתוב למטה (שם מב) ויוסף
 הוא השליט על הארץ.

אבל לעתיד לבא, שהוא באחרית

שְׁתִּיתָאָה וּבִגִּין כָּךְ כְּתִיב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם
הַשְּׁשִׁי. וּמֵאִי טַעְמָא אֶתּוּסָף ה' מָה דְּלֹא הָוָה בֵּין
בְּשֹׂאֵר יוֹמֵי. אֲבָל בְּכָל אֶתְרָא ה' דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל
דְּאַתְיָא לְאַזְדָּוּנָא בְּבַעְלָה יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, כִּד יִיתִי
לְבַעְלָה (ס"א לָהּ בַּעְלָה) לְאַקְמָא לָהּ מַעֲפָרָא. וּבִגִּין כָּךְ
כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה כ"ז) וּבָאוּ הָאוֹבְדִים בְּאַרְצָא אֲשׁוּר. דָּא צַדִּיק
וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

דְּבַר אַחֵר מָאִי טַעְמָא אֶתְכַּלִּיל בְּיוֹם תְּלִיתָאִי רָזָא
דְּצַדִּיק בְּגִין דְּתִלְת וּדְרִגִּין מִיּוֹמָא וְתִלְתָּא
מִשְׁמָאֵל וְאִיהוּ הָוָה אִמְצָעִיתָא דְּנוֹפָא לְאַשְׁקָאָה
לְכוּלָּא בְּגִין לְמַנְגֵד שְׁקִיּוּתִיהָ לְיוֹם רְבִיעָאִי דְּאִיהוּ
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל דְּלִית לָהּ נְהוּרָא מִגְרָמָה, סְמִיךְ לְהָאִי
צַדִּיק. וְהָא חָזִי הָאִי יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא אֲסִיר לְמַעֲבָד
עֲבִידָתָא בְּגִין כָּךְ אֶתְכַּלִּילוּ בֵּיהּ תַרְיִן וַיֹּאמֶר, לְקַבֵּל

לשון הקודש

דְּבַר אַחֵר, מָה הַטַּעַם נִכְלָל הַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי הַסּוּד שֶׁל צַדִּיק? בְּגִלְל שְׁשָׁלֵשׁ
דְּרָגוֹת מִיָּמִין וְשְׁלֵשׁ מִשְׁמָאל, וְהוּא הִיךְ
בְּאַמְצָע הַגּוֹף לְהַשְׁקוֹת לְכָל כְּדִי
לְהַשְׁפִּיעַ הַשְּׁפָעוֹת לְיוֹם רְבִיעִי שֶׁהוּא
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין לָהּ אוֹר מַעֲצָמָה
סְמוּךְ לְצַדִּיק הַזֶּה. וּבֵא תִרְאֶה, יוֹם
הַשַּׁבָּת הַזֶּה אֲסוּר לַעֲשׂוֹת בּוֹ מְלָאכָה,

בְּזִמְן הַמְּשִׁית שֶׁהוּא בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי, וְלִכְן
כְּתוּב וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשְּׁשִׁי. מָה
הַטַּעַם נוֹסֵף ה', מָה שְׁלֹא הִיךְ בֵּין בְּשֹׂאֵר
הַיָּמִים? אֲבָל בְּכָל מְקוֹם ה' זֶה כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, שְׁבָאָה לְהַזְדָּוֵן עִם בַּעְלָה בְּיוֹם
שַׁבָּת, כְּשִׁיבָא בַּעְלָה לְהַקִּימָהּ מִן הָעֶפֶר.
וּבְגִלְל כָּךְ כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה כז) וּבָאוּ הָאוֹבְדִים
בְּאַרְצָא אֲשׁוּר, זֶה צַדִּיק וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

תִּרְיִן דְּרִגִּין וְהוֹכְפֵל בֵּיהּ כִּי טוֹב.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרֹת לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּצַדִּיק.
מִלְכוּת דְּלַעֲיֵלָא דְלִית לָהּ נְהוּרָא מְדִילָה
אַלָּא מָה דְּאֵתִיָּהִיב לָהּ עַל יְדֵי דְּצַדִּיק וּבְגִין כֶּךָ דְּדוֹד
לְתַתָּא עָנִי וְאַבְיוֹן אֲחִיד בָּהּ וְאַצְטְרִיךְ לְאוֹסְפָא לִיה
יוֹמִין וְשָׁנִין וְהָא אוֹקִימָנָא שְׁבָעִים שָׁנָה דִּיִּקָּא וְאַקְרִי
יוֹם רַבִּיעָאִי:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם. לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּנֶצֶךְ
דְּאִיהוּ סְמִכָא יְמִינָא דְּאוֹרֵייתָא וְלְקַבְּלִיהּ
מֹשֶׁה לְתַתָּא סָמִיד לְעֵלְמָא בְּאוֹרֵייתָא הָדָא הוּא
דְּכְתִיב (יִרְמִיָּה ל"ג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו':

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּהוּ"ד
דְּאֲחִיד אַחֲרֵן וְאַקְרִי יוֹם שְׁתִּיתָאִי. תָּא חַזִּי

לשון הקודש

משום כך נכללו בו שְׁנֵי וַיֹּאמֶר, כְּנַגֵּד
שְׁתֵּי דְּרָגוֹת, וְהוֹכְפֵל בּוֹ כִּי טוֹב.
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרֹת - כְּנַגֵּד דְּרָגָה
שֶׁל צִדִּיק, מַלְכוּת שְׁלֻמְעֵלָה שְׁאִין לָהּ
אוֹר מְשֻׁלָּה אֲלָא מָה שְׁנוֹתָן לָהּ עַל יְדֵי
צַדִּיק, וְלִבָּן דְּדוֹד לְמִטָּה עָנִי וְאַבְיוֹן אֲחִידוּ
בָּהּ, וְהַצְטְרִיךְ לְהוֹסִיף לוֹ יָמִים וְשָׁנִים,
וְהָרִי בְּאַרְנוֹ דּוֹקָא שְׁבָעִים שָׁנָה, וְנִקְרָא
יוֹם רַבִּיעָאִי.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם - כְּנַגֵּד
דְּרָגָה שֶׁל נֶצֶךְ, שֶׁהוּא עֲמוּד יָמִין שֶׁל
הַתּוֹרָה, וּכְנַגֵּדוּ מֹשֶׁה לְמִטָּה סוֹמֵךְ לְעוֹלָם
בַּתּוֹרָה. וְהוּא שְׁכָתוּב (יִרְמִיָּה לג) אִם לֹא
בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגוֹמֵר.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ - כְּנַגֵּד
דְּרָגָה שֶׁל הוֹד שְׁאוּחֵז אַחֲרָן, וְנִקְרָאת יוֹם
שְׁשִׁי. בֹּא רְאָה, אַחֲרָן לְמִטָּה אַף עַל גַּב
שְׂבָא מַחֲסֵד, אֲחִידוּ לְמִטָּה בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי

אַהֲרֹן לְתַתָּא אָף עַל גַּב דְּאַתִּי מַחֲסֵ"ד אַחִיד לְתַתָּא
 בְּיוֹם שְׁתִּיתָאֵי דְאַקְרִי הוּ"ד וְעָבִיד קַרְבָּנִין בְּאִינוֹן מִינִי
 בְּעִירָן דְּכִיּוֹן וְאַתְּבְּרִיאוּ בְּיוֹמָא דִּילִיָּה (לְקַרְבָּא) לְאַקְרָבָא
 בְּנָסַת יִשְׂרָאֵל דְּאַתְרִמְיוּא בִּיה בְּצַדִּי"ק לְקַשְׂרָא דְרָגִין
 דְּמַהֲיִמְנוּתָא וּלְנַחַתָּא רַחֲמֵי לְעֵלְמָא:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. הָאִי אַמִּירָא לְקַבֵּל
 דְּרָגָא עֲלָאָה דְּכָלָא סְתִימָאָה דְּסְתִימִין. בָּעָא
 לְמַעַבְד יִקְרָא לְדִיוֹקְנָא בְּרִזָּא דְאָדָם וּבְכֻלָּהוּ דְרָגִין
 לְתַתָּא יְהִיב חֵילָא לְאַפְקָא כָּל חַד בְּדָקָא חֲזִי לִיה
 וְעָבִד אָדָם דְּשֻׁלִּיט בְּכָלָא בְּעֵלְאֵי וְתַתָּאֵי.

וְתָא חֲזִי עַד לָא אֲשֻׁלִּימוּ אִינוֹן שְׁבַע דְרָגִין יוֹמִין
 עֲלָאִין לָא אֲשֻׁתְלִים אָדָם לְעֵילָא. בִּיּוֹן
 דְּאַשְׁתְּלִים לְעֵילָא אָדָם עֲלָאָה, אֲשֻׁתְלִים לְתַתָּא אָדָם
 תַּתָּאָה. וּבְכֻלָּהוּ עֲלָמִין בְּשֻׁלִּימוּ. בְּגִין כֶּךָ שְׁלֻטִּיָּה

לשון הקודש

בסוד של אדם, ובכל הדרגות למטה נתן
 כח להוציא, כל אחד בראוי לו, ועשה
 אדם ששולט בכל, בעליונים ותחתונים.
 ובא ראה, עד שלא השתלמו אותן שבע
 דרגות של ימים עליונים, לא השתלם
 אדם למעלה. ביון שהשתלם למעלה
 אדם העליון, השתלם למטה אדם
 התחתון וכל העולמות בשלמות. לכן

שנקרא הוד, ועושה קרבנות באותם
 מיני בהמות טהורות שנקראו ביום שלו,
 לקרב את כנסת ישראל שגרמזה
 בצדיק, לקשר דרגות האמונה ולהוריד
 רחמים לעולם.

ויאמר אלהים נעשה אדם. האמירה הזו
 כנגד הדרגה העליונה של הכל נסתרת
 הנסתרים, רצה לעשות כבוד לדמותו

לְאָדָם תַּתָּאָה עַל כָּל דְּאִתְפָּרִי בְּעִלְמָא בְּגִין דְּאָדָם
עֲלָאָה שְׁלִיט עַל כָּלָא. וּבְגִין כֶּךָ רָמַז בְּהָא קָרָא
שִׁבְעַ דְּרִגִין. דְּאִית בֵּיה שִׁבְעַ דְּרִגִין עֲלָאִין דְּאִקְרִי
בְּהוּ אָדָם דְּלֵעִילָא וְאַשְׁתָּלִים בְּהוּ. בְּגִין כֶּךָ נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצִלְמֵנוּ, לְמִיּהָב לִיה שְׁפַע מִהָהוּא אֶתְרָא
דְּאִקְרִי חֶסֶד.

תָּא חַיִּי, מָאן דְּהָאִי צוֹלְמָא עָלֵיהּ, חֶסֶד אֵל לָא
אַעֲדִי מַנִּיה וַיִּתְּבֹא עַל רִישִׁיה וְאִתְחַבְּרַת בֵּיה
שְׂבִינְתָא בְּסוּפָא דִּיּוֹמוֹי בְּגִין דְּהָאִי חֶסֶד יוֹם רֵאשׁוֹן
וְאִיהוּ רִישָׁא דְכָל יוֹמִין דְּלֵעִילָא וְהָאִי צוֹלְמָא דְאֶתְיָא
לִיה מַנִּיה לָא אֶסְתַּלַּק עַד דְּאַשְׁתָּלִימוּ יוֹמוֹי בְּהָהוּא
דְּרָגָא דְאִקְרִי אַחֲרִית הַיָּמִים וְהוּא דְרָגָא דְצֶדֶק וְאִיהִי
שְׂבִיעָאָה, שְׁנַת הַשְּׁמִיטָה בְּהָהוּא דְרָגָא אֲשִׁלִּימוּ יוֹמוֹי
דְּכָר נָש כַּד אֲשִׁתְּלִימוּ שְׂבַעִין שָׁנִין לְקַבֵּל שִׁבְעַ

לשון הקודש

בו שְׂבִינָה בְּסוּף יָמֵינוּ, בְּגִלְל שְׁחָסֵד זֶה
הוּא יוֹם רֵאשׁוֹן, וְהוּא רֵאשׁ שֶׁל כָּל
הַיָּמִים שְׁלֹמֶעֱלָה. וְצִלָּם זֶה שְׂבֹא לוֹ מִמֶּנּוּ
לֹא מִסְתַּלַּק, עַד שְׁנִשְׁלָמִים יָמָיו בְּאוֹתָהּ
הַדְּרָגָה שְׁנִקְרָאת אַחֲרִית הַיָּמִים. וְהִיא
הַדְּרָגָה שֶׁל צֶדֶק, וְהִיא שְׂבִיעִית, שְׁנַת
הַשְּׁמִטָה. וּבְאוֹתָהּ דְרָגָה נִשְׁלָמִים יָמֵי
הָאָדָם, כְּשֶׁנִּשְׁלָמוּ שְׂבַעִים שָׁנָה בְּגִיד
שִׁבְעַ דְּרָגוֹת, עֲשֶׂר לְכָל דְרָגָה. וְהוּא

הַשְּׁלִיט אֶת הָאָדָם הַתַּחְתּוֹן עַל כָּל מָה
שְׁנִקְרָא בְּעוֹלָם, בְּגִלְל שְׁאָדָם הָעֲלִיּוֹן
שׁוֹלֵט עַל הַכָּל. וְלָכֵן רָמַז בְּפָסוּק זֶה שִׁבְעַ
דְּרָגוֹת, שֵׁשׁ בּוֹ שִׁבְעַ דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
שְׁנִקְרָא בְּהֶם אָדָם שְׁלֹמֶעֱלָה וְהַשְּׁתַּלֵּם
בְּהֶם. בְּגִלְל כֶּךָ, נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ,
לְתַת לוֹ שְׁפַע מְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא חֶסֶד.
בָּא רָאָה, מִי שְׁצִלָּם זֶה עָלָיו, חֶסֶד אֵל
לֹא זֶה מִמֶּנּוּ וַיּוֹשֶׁב עַל רֵאשׁוֹ, וּמִתְחַבְּרַת

בְּרִגִּין, עֲשָׂרָה לְכָל יְרֵגָא. הָדָא הוּא דְבְּתִיב (תהלים ז)
יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה. מָאן בָּהֶם, בְּאִינוּן
יוֹמִין וְשָׁנִין דְּלַעֲיָלָא. וְאִם בְּגִבּוּרֹת שְׁמֹנִים.

תָּא חַיִּי, בְּנֵי חַיִּי וּמִזֻּזֵּי לָאוּ בְּזֻכּוֹתָא תְּלִיא מְלִתָּא.
רְזָא דְאִינוּן שָׁב בְּדִרְגִין (לדעתי צ"ל שבע דרגין) דְּבִהּוֹן
זְכוֹת וְחוּבָא בְּרִזָּא דְחָס"ד וּגְבוּרָה. דְּאִי הָכִי לֹא הוּא
לִיָּה לְבַר נָשׁ לְמַחְוֵי חַי בַּר מִשְׁבַּעִין. אֶלָּא בְּמִזְלָא
עֲלָאָה עֲתִיקָא דְכָלָא תְּלִיין. בְּגִין כֶּךָ אִיהוּ מוֹסִיף עַל
כָּל יוֹמָיו דְּכָל בַּר נָשׁ בְּרַעוּתִיהָ.

וְתָא חַיִּי הָכִי אוֹלִיפְנָא בְּסַפְרָא דְשְׁלֹמֹה מְלָכָא,
דְּבִלְיָא בְּתִרְאָה דְחָגָא, אִי יִסְתַּבֵּל בַּר נָשׁ
בְּצוּלְמָא דִּילִיָּה וַחַיִּי לִיָּה שְׁלִים, לֹא אֲתַגְזֹר עָלָיו
מִיתָה. וּמָאִי טַעְמָא בְּהָאִי לִילְיָא, בְּגִין דְּשַׁבְּעָא יוֹמִין
דְּחָגָא לְקַבֵּל שְׁבַעֲא יוֹמִין עֲלָאִין אִינוּן. דְּכָל יוֹמִין

לשון הקודש

הַעֲלִיזוֹן הַעֲתִיק שֶׁל הַכֹּל תְּלוּיִים, בְּגִלְלָא
כֶּךָ הוּא מוֹסִיף עַל כָּל יָמֵי הָאָדָם כְּרִצּוֹנוֹ.
וְבֹא רְאָה, כֶּךָ לְמַדְנּוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה
הַמֶּלֶךְ, שֶׁבִּלְיָלָה הָאֲחֵרוֹן שֶׁל חֲגֵי, אִם
יִסְתַּבֵּל אָדָם בְּצִלְמוֹ וַיִּרְאָה אוֹתוֹ שְׁלֹם,
לֹא נִגְזְרָה עָלָיו מִיתָה. וּמָה הַטַּעַם בִּלְיָלָה
הַזֶּה? בְּגִלְלָא שֶׁשְׁבַעֲת יָמֵי הַחֲגֵי כְּנֻגָּד
שְׁבַעֲת יָמִים עֲלִיוֹנִים הֵם, שֶׁכָּל הַיָּמִים

שְׁכָתוֹב (תהלים ז) יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים
שָׁנָה. מָה זֶה בָּהֶם? בְּאוֹתָם יָמִים וְשָׁנִים
שְׁלֹמֶעָלָה, וְאִם בְּגִבּוּרֹת שְׁמוֹנִים.
בֹּא רְאָה, בְּנֵים חַיִּים וּמִזֻּזֹּת לֹא בְּזֻכּוֹת
תְּלוּיִים הַדְּבָרִים, הַסּוּד שֶׁל אוֹתָן שְׁבַע
דְּרָגוֹת שֶׁבִּהּוֹן זְכוֹת וְחוּבָה בְּסוּד הַסּוּד
וּגְבוּרָה, שָׂאֵם כֶּךָ לֹא הִיָּה לוֹ לְאָדָם
לְהִיּוֹת חַי פָּרֵט לְשְׁבַעִים, אֶלָּא שְׁבַמְזֹל

וּשְׁנֵי דְעֶלְמָא בְּהוּ תְּלִיין, וְאִינוּן רְמִיזוּן בְּקָרָא (דברי הימים א כט) דְּלָךְ יִי' הַגְּדוּלָּה וְגו' שִׁירוּתָא דְּלֶהוֹן חֶסֶד וְסִיּוּמָא דְּלֶהוֹן מִמֶּ"לָּכָה, בְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אַחֲרֵי"ת הַיָּמִים. אֲשֶׁתִּכַּח שְׂבִיעָא אַחֲרִית.

וְכֵן אֲתִיָּא הָאִי לִילִיָּא דְשְׂבִיעֵי אֲתִתְּחִי אִי אֲשֶׁתִּלִּימוּ יוֹמוֹי בְּהָאִי אַחֲרִית. וְאִי הָאִי צוֹלְמָא עֲלָאָה חֲזִי עָלֶיהָ, חֶסֶד אֵל יִתְהַדֵּר עָלֶיהָ בְּדִבְקָדְמִיתָא וְלֹא מִסְתַּפִּי מִהָאִי דִּינָא דְצַדִּיק וְאִיהִי בַּהֲדִיָּה בְשִׁלְמוֹ בְּחֲדוּתָא וְאַחֲדֵרֶת לִיה אֲנָפִין. וּבְגִין כֵּן אֲזַחֵר לִזְוֹן קֳדָשָׁא בְּרִידָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְאַשְׁתַּזְבָּא מִדִּינֵי דְהָאִי צַדִּיק, וְלַחֲפָאָה סֶכֶת שְׁלָמָא עָלֶיהָ וְלִמִּיתָב בְּצִלָּא דְמַהֲיִמְנוּתָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (ויקרא כ"ג) בְּסֻכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים לְאַכְלֹלָא לְהָאִי דְרָגָא דְלַעֲיִלָּא וְלֹאֻסָּפָא בֵּיה בְּרָכָה מִמִּיָּין עֲלָאִין, בְּגִין דְּהָאִי יוֹמָא שְׂבִיעָאָה

לשון הקודש

אל כל היום יחזור עליו כבתחלה, ולא פוחד מהדין הזה של צדק, והיא עמו בשלמות בחדוה ומחזירה לו פנים. ולכן הזהיר הקדוש ברוך הוא את ישראל להנצל מדיני הצדק הזה, ולכסות סבת שלום עליהם, ולשבת בצל האמונה. והו שכתוב (ויקרא כג) בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, להכליל את הדרגה הזו למעלה

והשנים של העולם תלויים בהם, והם רמוזים בכתוב של (דברי הימים א כט) לָךְ ה' הַגְּדוּלָּה וְגוֹמֵר. ראשיתם חסד וסיומם ממלכה. בנסת ישראל. אחרית הימים שנמצאת שביעית אחרית.

וכשפא ליל השביעי הזה, נראה אם השתלמו הימים באחרית הזאת. ואם הצלם העליון הזה נראה עליו, אז חסד

אִיהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָנֹן מְקִיפִין לְהָאֵי מִזְבֵּחַ עֲלָאָה
בְּאִינוֹן תִּרְיִן לְמוֹדִים דְּאִינוֹן עֲרִבֵי נַחַל וְעַבְדִּין בְּהַ
נְסוּךְ הַמִּים וַיְהִיב צַדִּיק בְּאִינוֹן שְׁתֵּין דְּאִינוֹן מִשְׁשֶׁת
יָמֵי בְּרֵאשִׁית כֹּלָא בְּרוּזָא דְחֻכְמָתָא.

וּלְבַתָּר (במדבר כ"ט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַּהֲיָה לָכֶם.
עָבְדוּ בְּנִישְׁתָּא לְאִינוֹן שְׁבַע יוֹמִין עֲלָאִין
וְעָבְדוּ יוֹמָא טָבָא, בְּגִין דְּאֶשְׁתַּזְבֵּתוֹן מְדִינוּי דְּהָהוּא
יוֹמָא שְׁבִיעָאָה. בְּגִין כֶּךָ כְּתִיב בְּצִלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ
לְקַבֵּל יוֹמָא תַנִּינָא גְבוּרָה, חוֹלְקִיָּה דִּיצְחָק. בְּדִין אִית
לְבַר נָשׁ לְמִשְׁוֵי לְהָאֵי דְמוּתֵנוּ וּלְאַתְדָּמִי בְּעוּבְדוּי
לְאִינוֹן עֲלָאִין. וְכֹל דָּא לָמָּה בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְהִיב בִּידֵי דְבַר נָשׁ, דְּאִי בָּעֵי בַר נָשׁ לְמִדְמִי גְרַמִּיָּה
לְאִינוֹן דְּלַעִילָא אֶשְׁתַּלִּים בְּהוּ וְלֹא מִסְתַּפִּי מִהָאֵי
מִדַּת דִּינָא עֲלָאָה.

לשון הקודש

וּלְהוֹסִיף בְּהַ בְּרָכָה מִמִּים הָעֲלִיּוֹנִים, בְּגִלְל שְׁיוֹם זֶה הוּא שְׁבִיעִי הוּא כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל. אָנוּ מְקִיפִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה
הָעֲלִיּוֹן בְּאוֹתָם שְׁנֵי לְמוֹדִים שְׁהֵם עֲרִבֵי
נַחַל, וְעוֹשִׂים בְּהַ נְסוּךְ הַמִּים, וְנוֹתֵן צַדִּיק
בְּאוֹתָם שְׁתֵּין שְׁהֵם מִשְׁשֶׁת יָמֵי
בְּרֵאשִׁית, הַכֹּל בְּסוּד הַחֻכְמָה.
וְלֹאֲחַר מִכֵּן (במדבר כט) בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ
תַּהֲיָה לָכֶם, תַּעֲשׂוּ כְּנוּס לְאוֹתָם שְׁבַעַה

יָמִים עֲלִיּוֹנִים, וְעוֹשִׂים טוֹב בְּגִלְל שְׁנַעֲלָתָם
מְדִינוּ שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם שְׁבִיעִי. בְּגִלְל כֶּךָ
כְּתוּב בְּצִלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, כִּנְגֵד יוֹם שְׁנֵי
גְבוּרָה, חִלְקוּ שֶׁל יִצְחָק, וְאִזּוּ יֵשׁ לְאָדָם
לְשִׁים אֶת 'דְּמוּתֵנוּ' הַזֹּאת וּלְהַדְמוּת
בְּמַעֲשָׂיו לְאוֹתָם הָעֲלִיּוֹנִים. וְכֹל זֶה לְמָה?
בְּגִלְל שֶׁחֲקֻדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן בִּידֵי
הָאִישׁ, אִם רוּצָה הָאִישׁ לְדְמוּת עֲצֻמוֹ
לְאוֹתָם שְׁלֹמַעֲלָה, מִשְׁתַּלֵּם בָּהֶם, וְלֹא

וַיֵּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּנַצְ"ח דְּאַחִיד בֵּיהּ
 מִשָּׁה דְּגַת הַיָּם בְּהָהוּא דְּרָגָא אֲתַבְּרִיאוּ
 וַיְהִיב לֹון סְתִימָא דְּסְתִימִין חִילָא לְמִשְׁלַט עָלֵיהּ.
 אִי דָּמִי בָּר נָש לְעֵלְאִין, וְאִי לָא דָּמִי לְעֵלְאִין יֵרְדּוּ.
 וְנוּנִי יִמָּא שְׁלַטִּין בָּחוּ בְּבָנֵי נָשָׂא. וּבְגִין כֶּךָ אֲזַהִירַת
 לֹון אֲוִרִיתָא דְּאַתִּייהִיבַת עַל יְדֵי דְּמִשָּׁה (דְּכָרִים ל')

וּבְחֶרֶת בְּחַיִּים.

תָּא חַיִּי, מִשָּׁה בְּר אֲתַרְמִי לִימָא לֹא שְׁלַטוּ עָלֶיהָ
 נוּנִי יִמָּא וְלֹא אֲסַתְפִּי מַנִּייהוּ בְּגִין דְּאִיהוּ הָהּ
 זְמִין לְקַרְבָּא לְעֵילָא וְלֹאֲתַדְבָּקָא בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וְלִבְתָּר כֶּד אֲתַדְבָּק שְׁלִיט עַל נוּנִי יִמָּא. וְרַמּוּ לְאַהֲרֹן
 אַחֲוֵי דִּימַחֵי יֵת יִמָּא וַיְמֹותוּן נוּנִי וְאִיהוּ לֹא עֶבֶיד
 הָבִי, בְּגִין דִּהִתִּיא דְּרָגָא דִּילִיָּה שְׁלִיט עָלֵיהּ וּבֵיהּ
 אֲתַבְּרִיאוּ וְלֹא בָּעָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּימַחֵי אִיהוּ,

לשון הקודש

בֹּא רָאָה, מִשָּׁה, פְּשָׁנֹרֶק לַיָּם, לֹא שְׁלַטוּ
 עָלָיו דְּגֵי הַיָּם וְלֹא פָּחַד מִהֶם, בְּגִלְל
 שְׁהוּא הָיָה עֲתִיד לְהִתְקַרֵּב לְמַעְלָה
 וְלִדְבָק בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹאֲחֵר
 שְׁנִדְבָק, שְׁלַט עַל דְּגֵי הַיָּם, וְרַמּוּ לְאַהֲרֹן
 אַחֲוֵי שְׂיָבָה אֶת הַיָּם וַיְמֹותוּן הַדְּגָיִם, וְהוּא
 לֹא עָשָׂה כֶּךָ, בְּגִלְל שְׁאֻתָּהּ דְּרָגָה שְׁלוּ
 שׁוֹלְטֵת עָלֵיהֶם וּבָהּ נִבְרָאוּ, וְלֹא רָצָה
 הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיָבָה הוּא בְּשָׁבִיל

פֹּחֵד מִפְּחַד הַדִּין הָעֲלִיּוֹנָה.
 וַיֵּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם – כְּנֻגַּד הַדְּרָגָה שֶׁל
 נִצָּח שְׁאֲחֻזוֹ בְּה מִשָּׁה, שְׂדַגַּת הַיָּם נִבְרָאוּ
 בְּאוֹתָהּ דְּרָגָה (סְפִירָה), וְנָתַן לָהֶם נִסְתֵּר
 הַנִּסְתָּרִים כֹּחַ לְשִׁלֹּט עָלֵיהֶם אִם דּוּמָה
 אֲדָם לְעֲלִיּוֹנִים, וְאִם לֹא דּוּמָה לְעֲלִיּוֹנִים
 – יֵרְדּוּ, וְדְגֵי הַיָּם שׁוֹלְטִים בָּהֶם בְּבָנֵי
 אָדָם, וְלִכְּן הִזְהִירָה אוֹתָם הַתּוֹרָה שְׁנִתְּנָה
 עַל יְדֵי מִשָּׁה, (דְּכָרִים ל') וּבְחֶרֶת בְּחַיִּים.

בְּגִין לְאַתְהֶפְכָּא לְהוּ לְאוֹיֵב. וְכַד בַּר נָשׁ אָזִיל בְּאַרְחוּי
דְּקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כְּתִיב עָלֶיהָ (ישעיה מ"ג) כִּי תַעֲבֹר
בַּמִּים אִיתְדָא אֲנִי וְגו'. דְּהָא וַיֵּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף
הַשָּׁמַיִם לְקַבֵּל דְּרָגָא דְּשָׁמַיִם. דְּבַהֲהוּא דְּרָגָא שְׁלִיט
עָלֵיהּ וְדָא תַפְאָרָת.

וְאַף עַל גַּב דְּבִדְרָגָא דְּנַצְ"ח אֲתַעֲבִידוּ כָּל נוּגֵי יַמָּא
וְעוֹפִי, לֹא כְּתִיב תִּמְן אֶלָּא עוֹף בִּנְה אֲבָל
הִשְׁתָּא קָרִי לְהוּ עוֹף הַשָּׁמַיִם בְּגִין דְּבַר נָשׁ לֹא שְׁלִיט
עָלֵיהּ אֶלָּא מִסְטָרָא דְּשָׁמַיִם. וּבַבְּהִמָּה שְׁלִיט עָלֵיהּ
בְּרָזָא דְּהוּ"ד דִּיהִיב לִיה סִינְעָא דְּהָא בְּהִמָּה יוֹמָא
אֲתַבְּרִיאוּ בְּעִירָן. וּבְכָל הָאָרֶץ שְׁלִיט בְּרָזָא דְּצַדִּיק
דְּאֶקְרִי בִּ"ל וְאִיהּ שְׁלִיט עַל הָאָרֶץ אֲרַעָא עֲלָאָה.
הָכִי נָמִי בַר נָשׁ לְתַתָּא שְׁלִיט עַל אֲרַעָא תַתָּאָה בְּגִין
דְּכּוֹלָא בִּיהּ. וּבְכָל הָרָמִשׁ הָרֹמֵשׁ עַל הָאָרֶץ שְׁלִיט

לשון הקודש

שְׁבֵן אָדָם לֹא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם אֶלָּא מִצַּד שֶׁל
שָׁמַיִם. וּבַבְּהִמָּה – שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם בְּסוּד שֶׁל
הוּד שְׁנוּתֵן לוֹ סִינְעָא, שְׁהִרִי בְּאוֹתוֹ יוֹם
נִבְרָאוּ הַבְּהִמּוֹת. וּבְכָל הָאָרֶץ – שׁוֹלֵט
בְּסוּד שֶׁל צַדִּיק שְׁנִקְרָא כָּל, וְהוּא שׁוֹלֵט עַל
הָאָרֶץ, אֲרִיץ הָעֲלִיזוּנָה. כֵּן גַּם אָדָם לְמִטָּה
שׁוֹלֵט עַל אֲרִיץ הַתַּחְתּוֹנָה, מִשּׁוֹם שֶׁהַכֹּל בּוֹ.
וּבְכָל הָרָמִשׁ הָרֹמֵשׁ עַל הָאָרֶץ – שׁוֹלֵט
עֲלֵיהֶם אָדָם מִסִּינְעָא שְׁנוּתֵן לוֹ מֵאֲרִיץ הַתַּיִם,

לְהַתְּהַפֵּךְ לָהֶם לְאוֹיֵב. וּכְשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ
בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתוּב עָלָיו
(ישעיה מג) כִּי תַעֲבֹר בַּמִּים אֲתִידָא אֲנִי וְגוֹמֵר.
שְׁזֵה וַיֵּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם.
כְּנִגְדַּת דְּרָגָה שֶׁל שָׁמַיִם, שְׁבְּאוֹתָהּ דְּרָגָה
שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְזוֹ תַפְאָרָת.

וְאַף עַל גַּב שֶׁבְּדַרְגָּת הַנִּצְחָה נַעֲשׂוּ כָּל דְּגֵי
הַיָּם וְהָעוֹפּוֹת, לֹא כְּתוּב שֶׁם אֶלָּא עוֹף כְּנֶה,
אֲבָל עָבְדוּ קָרָא לָהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם, בְּגִלְל

עֲלִיָּהוּ בַר נָשׁ מִסִּיּוּעָא דְאַתְיָהִיב לִיה מֵאַרְצֵי הַחַיִּים
מַלְכוּת עֲלָאָה: (עד כאן מזהה שמטות)

פִּתְח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּפִקּוּדֵי אוֹרֵייתָא. וְאָמַר פִּקּוּדֵי
אוֹרֵייתָא דִּיהֵב קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
כְּלָהוּ בְּאוֹרֵייתָא בְּאַרְח כְּלָל בְּתִיבֵי:

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. הָדָא הִיא פִּקּוּדָּא קִדְמָא"ה
דְּכָלָא. וְאִקְרִי פִּקּוּדָּא דָּא יִרְאֵת יי דְּאִקְרִי
רֵאשִׁית. דְּכְתִיב, (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יִרְאֵת יי. (משלי
א) יִרְאֵת יי רֵאשִׁית דַּעַת. בְּגִין דְּמִלְּהָ דָּא רֵאשִׁית
אִקְרִי. וְדָא אִיהִי תִרְעָא לְאַעְלָא גּוֹ מְהִימְנוּתָא. וְעַל
פִּקּוּדָּא דָּא אֲתִקְיִים כָּל עֲלָמָא.

יִרְאֵה אֲתַפְרֵשׁ לְתַלְת סְטָרִין. תִּרְיִן מְנִיָּהוּ לִית בְּהוּ
עִיקְרָא בְּדָקָא יְאוּת, וְחַד עִיקְרָא דִּירְאֵה.

לשון הקודש

(תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יִרְאֵת ה'. (משלי
א) יִרְאֵת ה' רֵאשִׁית דַּעַת. מְשׁוּם שְׁדָּבֵר
זֶה נִקְרָא רֵאשִׁית, וְזֶה הַשְּׁעָר לְהַכְנִס
לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה, וְעַל הַמַּצְוֶה הַזֶּה מִתְקַיֵּם
כָּל הָעוֹלָם.

חִירְאֵה נִפְרֶדֶת לְשִׁלְשָׁה צִדִּים, שְׁנַיִם
מִהֶם אֵין בְּהֶם עֶקֶר כְּרָאוּי, וְאַחַד עֶקֶר
שֶׁל יִרְאֵה. יֵשׁ אָדָם שֶׁיִּרְאֵה מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

הַמַּלְכוּת הָעֲלִיוֹנָה: (ע"כ מזהה שמטות)

פִּתְח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּמַצּוֹת הַתּוֹרָה
וְאָמַר, מַצּוֹת הַתּוֹרָה שְׁנַתֵּן הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, כְּלֵן כְּתוּבוֹת
בְּתוֹרָה בְּרִידָּהּ כְּלָל.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. זֶהִי הַמַּצְוֶה
הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַכָּל. וְנִקְרָאת מַצְוֶה זֶה
יִרְאֵת ה', שֶׁנִּקְרָאת רֵאשִׁית, שֶׁכְּתוּב

אֵית בַּר נֶשׁ דְּדָחִיל מִקִּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּגִין דְּיִיחֹן
בְּנוּתֵי וְלֹא יָמוּתוּן. אוּ דָחִיל מִעוֹנָשָׁא דְגוֹפִיָּה אוּ
דְמֻמוֹנִיָּה. וְעַל דָּא דָחִיל לִיה תְּדִיר. אֲשֶׁתִּבַּח יִרְאָה
דְּאִיהוּ דָחִיל לְקִידְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לָא שְׂוִי לְעִקְרָא.
אֵית בַּר נֶשׁ דְּדָחִיל מִן קִדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּגִין דְּדָחִיל
מִעוֹנָשָׁא דְתַהוּא עֲלָמָא וְעוֹנָשָׁא דְגִיְהִנָּם. תִּרִין אֲלִין
לָאוּ עִיקְרָא דִירְאָה אֲנֹן וְשִׁרְשָׁא דִילִיָּה.

יִרְאָה דְּאִיהוּ עִקְרָא, לְמִדְחַל בַּר נֶשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּגִין
דְּאִיהוּ רַב וְשְׁלִיט עִקְרָא וְשִׁרְשָׁא דְכָל
עֲלָמִין וְכָלָא קָמִיָּה כְּלָא חֲשִׁיבִין. כְּמָה דְאַתְּמָר (דְּנִיָּאל)
(ד) וְכָל דְּיִירִי אֲרַעָא כְּלָא חֲשִׁיבִין. וְלִשְׁוֹאָה רְעוּתִיָּה
בְּתַהוּא אֲתַר דְּאַקְרִי (נ"א ב) יִרְאָה.

בְּכָה רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאַמֵּר וְוִי אִי אִימָא וְוִי אִי לָא
אִימָא. אִי אִימָא יִנְדַּעוֹן חֲיִיבִין הֵיךְ יִפְלָחוֹן

לשון הקודש

חִירְאָה שְׂהִיא עֵקֶר, שְׂאָדָם יִירָא
מִרְבּוֹנוֹ מִשּׁוּם שְׂהוּא גְדוֹל וְשְׁלִיט, עֵקֶר
וְשִׁרְשָׁא שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל לְפָנָיו
כְּלָא חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיָּאל ד) וְכָל
דְּיִירִי הָאָרֶץ כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְלִשְׁוֹאָה
רְעוּתוֹ בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם שֶׁנֶּקְרָא יִרְאָה.
בְּכָה רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאַמֵּר, אוּי אִם אֲמַר,
וְאוּי אִם לֹא אֲמַר. אִם אֲמַר – יִדְעוּ

הוּא כְּדִי שְׂיִחִיו בְּגִין וְלֹא יָמוּתוּ, אוּ שְׂיִירָא
מִעֲנֵשׁ שֶׁל גּוֹפּוֹ אוּ שֶׁל מֻמוֹנוֹ, וְעַל כֵּן יִירָא
מִמֶּנּוּ תַּמִּיד. נִמְצְאָת הִירְאָה שְׂהוּא יִירָא
מִן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שֵׁם אוֹתָהּ
לְעֵקֶר. יֵשׁ אָדָם שֶׁפּוֹחֵד מִן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מִשּׁוּם שֶׁפּוֹחֵד מִעֲנֵשׁ אוֹתוֹ הָעוֹלָם
וּמִעֲנֵשׁ הַגִּיְהִנָּם. שְׂנִי אֵלֶּה לֹא עֵקֶר שֶׁל
יִרְאָה הֵם וְהַשִּׁרְשָׁא שֶׁלּוֹ.

לְמַאֲרִיחוֹן. אִי לֹא אִימָא יֹאבְדוֹן חֲבֵרִיא מְלֶה דָּא.
בְּאַתֵּר דִּירָאָה קְדִישָׁא שְׂרִי, מְלַרְע אִית יִרָאָה רְעָה
דְּלָקִי וּמַחִי וּמִקְטָרְג וְאִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה חֵיבִיא.
וּמָאן דְּדַחִיל בְּגִין עוֹנֵשׁ דְּמִלְקִיּוֹתָא וְקִטְרוֹנָא כְּמָה
דְּאַתְמָר. לֹא שְׂרִיא עָלֶיהָ הֵחִיא יִרְאֵת יִי דְּאִיקְרִי
יִרְאֵת יִי לְחַיִּים. אֶלָּא מָאן שְׂרִיא עָלֶיהָ הֵחִיא יִרְאֵה
רְעָה. וְאַשְׁתַּכַּח דְּשְׂרִיא עָלֶיהָ הֵחִיא רְצוּעָה יִרְאֵה
רְעָה וְלֹא יִרְאֵת יִי.

וּבְגִין כֹּךְ אַתֵּר דְּאִיקְרִי יִרְאֵת יִי רֵאשִׁית דַּעַת אִיקְרִי.
וְעַל דָּא אַתְּבָלִיל הָכָא פְּקוּדָא דָּא. וְדָא
עֲקָרָא וַיְסוּדָא לְכָל שְׂאָר פְּקוּדִין דְּאוֹרִייתָא. מָאן
דְּנָטִיר יִרְאֵה (דָּא) נָטִיר כֻּלָּא. לֹא נָטִיר יִרְאֵה לֹא נָטִיר
פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא, דִּהָא דָּא תִרְעָא דְכֻלָּא. וּבְגִין כֹּךְ
כְּתִיב בְּרֵאשִׁית דְּאִיהִי יִרְאֵה, בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם

לשון הקודש

וּנְמַצָּא שְׁשׁוּרָה עָלֵיו הִרְצוּעָה הֵחִיא,
יִרְאֵה רְעָה וְלֹא יִרְאֵת ה'.

וּמַשׁוּם כֹּךְ הַמָּקוֹם שֶׁנִּקְרָא יִרְאֵת ה'
נִקְרָא רֵאשִׁית דַּעַת, וְעַל כֵּן נִבְלָלַת כָּאן
הַמְצוּנָה הַזֶּה, וְזֶה הָעֵקֶר וְהַיְסוּד לְכָל שְׂאָר
הַמְצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. מִי שֶׁשׁוּמֵר הַיִּרְאָה
הַזֶּה – שׁוּמֵר הַכֹּל. לֹא שׁוּמֵר יִרְאָה – לֹא
שׁוּמֵר אֶת מְצוּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵרִי זֶה
הַשַּׁעַר שֶׁל הַכֹּל. וּמַשׁוּם כֹּךְ כְּתוּב

הִרְשָׁעִים אִיךְ יַעֲבְדוּ אֶת רַבּוֹנָם. אִם לֹא
אָמַר – יֹאבְדוּ הַחֲבֵרִים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה.
בְּמָקוֹם שֶׁשׁוּרָה יִרְאֵה קְדוּשָׁה, מְלַפְנִיָּה
יֵשׁ יִרְאֵה רְעָה שְׁמִלְקָה וּמִכָּה וּמִקְטָרְגָּה,
וְהִיא הִרְצוּעָה לְהִלְקוֹת אֶת הִרְשָׁעִים, וּמִי
שֶׁפּוֹחֵד בְּגִלְל עוֹנֵשׁ הַמִּלְקוֹת וְהַקְטָרוֹג
כְּמוֹ שְׁנֵת־בָּאֵר, לֹא שׁוּרָה עָלֵיו אוֹתָהּ
יִרְאֵת ה' שֶׁנִּקְרָאת יִרְאֵת ה' לְחַיִּים. אֶלָּא
מִי שׁוּרָה עָלֵיו? הַיִּרְאָה הִרְעָה הֵחִיא.

וְאֵת הָאָרֶץ. דְּמָאן דְּעֵבֶר עַל דָּא עֵבֶר עַל פְּקוּדֵי
דְּאוֹרֵייתָא. וְעוֹנָשָׁא דְּמָאן דְּעֵבֶר עַל דָּא הָאִי רְצוּעָה
רְעָה אֱלֹקֵי לִיָּהּ. וְהֵינּוּ וְהָאָרֶץ הִיתָה תְּחוּ וְבָהּ וְחֻשְׁךָ
עַל פְּנֵי תְּהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים. הָאֵל אֱלִין אַרְבַּע עוֹנָשִׁין
לְאַעֲנָשָׁא בְּהוֹן חֲתִיבָא.

תְּחוּ דָּא חֲנֹק, דְּכְתִיב, (ישעיה לד) קו תְּחוּ (זכריה ב) חֲבֹל
מִדָּה. בָּהּ דָּא סְקִילָה, אֲבָנִין דְּמִשְׁוֹקְעִין גּוֹ
תְּהוֹמָא רַבָּא לְעוֹנָשָׁא דְּחֲתִיבָא. וְחֻשְׁךָ דָּא שְׂרִיפָה,
דְּכְתִיב, (דברים ה) וַיְהִי כְּשִׁמְעֶכֶם אֶת הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֻשְׁךָ
(דברים ד) וְהָהָר בּוֹעֵר בָּאֵשׁ עַד לֵב הַשָּׁמַיִם חֻשְׁךָ כּו'.
וְדָא אִשָּׁא תְּקִיפָא דְּעַל רִישִׁיהוֹן דְּחֲתִיבָא שְׂרִי
לְאוֹקְדָא לוֹן. וְרוּחַ דָּא הֲרֹג בְּסִיף. רוּחַ סְעָרָה חֲרָבָא
מִשְׁנָנָא הִיא מְלַחֶטָא בֵּיהּ. כְּמָא דְּאֵת אָמַר, (בראשית ג)
וְאֵת לַחֹט הַחֲרֹב הַמַּתְהַפֵּכַת וְאִקְרִי רוּחַ. הָאִי עוֹנָשָׁא

לשון הקודש

(זכריה א) חֲבֹל מִדָּה. בָּהּ – זו סְקִילָה,
אֲבָנִים הַמְשַׁקְעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹם הַגָּדוֹל
לְעֹנֵשׁ אֶת הָרָשָׁעִים. וְחֻשְׁךָ – זו שְׂרִיפָה,
שְׂפָתוֹב (דברים ה) וַיְהִי כְּשִׁמְעֶכֶם אֶת הַקּוֹל
מִתּוֹךְ הַחֻשְׁךָ, (שם ד) וְהָהָר בּוֹעֵר בָּאֵשׁ עַד
לֵב הַשָּׁמַיִם חֻשְׁךָ וְכו'. וְזוֹ הָאֵשׁ הַחֻשְׁךָ
שְׂעַל רָאשֵׁי הָרָשָׁעִים מִתְּחִילָה לְשַׂרְף
אוֹתָם. וְרוּחַ – זו הֲרֹג בְּסִיף. רוּחַ סְעָרָה,
חֲרָב שְׁנוּנָה מְלַחֶטָת בּוֹ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר

בְּרֵאשִׁית, שֶׁהִיא יִרְאָה, בְּרָא אֱלֹהִים אֶת
הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. שָׁמַי שְׁעוֹבֵר עַל זֶה,
עוֹבֵר עַל מְצוּוֹת הַתּוֹרָה. וְעֹנֵשׁוֹ שֶׁל מִי
שְׁעוֹבֵר עַל זֶה – הָרְצוּעָה הָרְעָה הַזֹּו
מְלַקָּה אוֹתוֹ, וְהֵינּוּ וְהָאָרֶץ הִיתָה תְּחוּ
וְבָהּ וְחֻשְׁךָ עַל פְּנֵי תְּהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים.
הִנֵּה אֵלּוֹ אַרְבָּעָה עָנָשִׁים לְהַעֲנִישׁ בָּהֶם
אֶת הָרָשָׁעִים.

תְּחוּ – זוֹ חֲנֹק, שְׂפָתוֹב (ישעיה לד) קו תְּחוּ,

לִמָּאן דְּעֵבֵר עַל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא. וּבְתִיב לְבַתָּר יִרְאֶה,
רֵאשִׁית, דְּאִיהִי כְּלָלָא דְּכָלָא. מִכָּאן וְחִלָּא שְׂאֵר
פְּקוּדֵין דְּאוֹרֵייתָא.

פְּקוּדָא תַּנְיִנָא דָּא אִיהִי פְּקוּדָא. דְּפְקוּדָא דִּירְאֶה
אֲתֵאֲחֶדֶת בָּהּ וְלֹא נִפְקָא מִינָהּ לְעֵלְמִין.
וְאִיהִי אֶהָבָה. לְמִרְחָם בְּר נָשׁ לְמֵאֲרִיָּה רְחִימוּ שְׁלִים.
וּמָאן אִיהִי רְחִימוּ שְׁלִים. דָּא אֶהָבָה רַבָּה דְּכְתִיב,
(בראשית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים שְׁלִים בְּרְחִימוֹתָא.
וְדָא הוּא דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר דָּא רְחִימוּ
שְׁלִימוֹתָא דְּאֶקְרִי אֶהָבָה רַבָּה. וְחֵבָא אִיהִי פְּקוּדָא
לְמִרְחָם בְּר נָשׁ לְמֵאֲרִיָּה בְּדָקָא יְאוּת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, רְחִימוּתָא בְּשְׁלִימוּ אָנָּא
שְׂמַעְנָא בֵּיהּ. אָמַר לִיה אִימָא בְּרִי קָמִי דְּרַבִּי

לשון הקודש

(בראשית א) וְאֵת לַהֵט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, וְנִקְרָאת רוּחַ. הָעֵנֶשׁ הַזֶּה לְמִי שְׂוַעֲבֵר עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה. וְאַחֵר כְּתוּב יִרְאֶה רֵאשִׁית, שְׁהִיא הַכֵּלָל שֶׁל הַכֹּל. מִכָּאן וְחִלָּא שְׂאֵר מִצְוֹת הַתּוֹרָה.
מִצְוָה שְׁנִיָּה – זוֹהִי מִצְוָה שְׂמַעְוָה שֶׁל יִרְאֶה נֶאֱחָזָה בָּהּ וְלֹא יוֹצֵאת מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים, וְהִיא אֶהָבָה. שְׂאֵדָם יֵאָהֵב אֶת רַבּוֹנוֹ אֶהָבָה שְׁלָמָה. וּמָה הִיא

אֶהָבָה שְׁלָמָה? זוֹ אֶהָבָה רַבָּה, שְׂכָתוּב (שם יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים, שְׁלֵם בְּאֶהָבָה. וְזוֹהִי שְׂכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר. זוֹ אֶהָבָה שְׁלָמָה שְׂנִקְרָאת אֶהָבָה רַבָּה. וּכְאֵן הִיא הַמִּצְוָה שְׂאֵדָם יֵאָהֵב אֶת רַבּוֹנוֹ כְּרֵאוּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, אֶהָבָה בְּשְׁלָמוֹת
אֲנִי שְׂמַעְתִּי בְּזוּחַ. אָמַר לוֹ, אָמַר, בְּנִי,
לִפְנֵי רַבִּי פִּינְחָס, שְׁהָרִי הוּא עוֹמֵד

פִּינָחָם דִּהָא אִיהוּ בְּהַאי דְּרָגָא קָאִים. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר אֶהְבָּה רַבָּה הֵינֵנו אֶהְבָּה שְׁלִימָתָא בְּשְׁלִימוֹ
דְּתֵרִין סְטָרִין, וְאִי לָא אֶתְבָּלִיל בְּתֵרִין סְטָרִין לָאו (דף
יב ע"א) אִיהוּ אֶהְבָּה כְּדָקָא יָאוּת בְּשְׁלִימוֹ.

וְעַל דָּא תִּנְיָנָן בְּתֵרִין סְטָרִין אֶתְפָּרֵשׁ אֶהְבָּה רַחֲמֵינוּ
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. אִית מָאן דְּרַחֲמִים לִיה מְגוּ
דָּאִית לִיה עוֹתָרָא, אוֹרְכָא דִּיּוֹמִין, בְּנִין סַחְרָנִיָּה,
שְׁלִיט עַל שְׁנָאוֹי, אֲרַחֲוִי מִתְתַּקֵּן לִיה, וּמְגוּ כֶּךָ רַחֲמִים
לִיה. וְאִי לְהַאי יְהֵא בְּהַפּוּכָא וַיַּחֲדָר עָלֶיהָ קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא גְּלָגוּלָא דְּדִינָא קִשְׁיָא, יְהֵא שְׁנֵינָא לִיה וְלָא
יִרְחֵם לִיה כָּלָל. וּבְגִין כֶּךָ רַחֲמֵינוּ דָּא לָאו אִיהוּ אֶהְבָּה
דָּאִית לִיה עֲקָרָא.

רַחֲמֵינוּ דְּאֶקְרִי שְׁלִים תְּהוּא דְּהֵי בְּתֵרִין סְטָרִין בֵּין
בְּדִינָא בֵּין בְּטִיבוֹ. וְתִקּוּנָא דְּאֲרַחֲוִי דְּרַחֲמִים

לשון הקודש

שְׁנֵינָאִי, דְּרַבִּי מִתְקַנּוֹת לוֹ, וּמִתּוֹךְ כֶּךָ
אוֹהֵב אוֹתוֹ. וְאִם לָזֶה יִתְהַפֵּךְ וַיַּחֲזִיר עָלָיו
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גְּלָגוּל שֶׁל דִּין קִשְׁיָה –
יִשְׁנָא אוֹתוֹ וְלֹא יֹאֲהֵב אוֹתוֹ כָּלָל, וּבְגָלִל
כֶּךָ אֶהְבָּה זוֹ אֵינָה אֶהְבָּה שְׁיֵשׁ לָהּ עֲקָרָ.
אֶהְבָּה שְׁנִקְרָאת שְׁלָמָה, הִהוּא שְׁהִיָּה
בְּשְׁנֵי הַצְּדָדִים – בֵּין בְּדִין בֵּין בְּחֶסֶד.
וְתִקּוּן דְּרַבִּי שְׁאוּהֵב אֶת רַבּוֹנוֹ, כְּמוֹ

בְּדִרְגָּה הַזֹּאת. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֶהְבָּה
רַבָּה הֵינֵנו אֶהְבָּה שְׁלָמָה בְּשְׁלָמוֹת שֶׁל
שְׁנֵי צְדָדִים, וְאִם אֵין נִכְלָלָת בְּשְׁנֵי
צְדָדִים – אֵינָה אֶהְבָּה כְּרָאוֹי בְּשְׁלָמוֹת.
וְעַל כֵּן שְׁנֵינָנו, לְשְׁנֵי צְדָדִים נִפְרָדָת
הָאֶהְבָּה, אֶהְבָּת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. יֵשׁ
מִי שְׁאוּהֵב אוֹתוֹ מִתּוֹךְ שְׁיֵשׁ לוֹ עֲשֶׂר,
אֲרֵךְ יָמִים, בָּנִים סְבִיב, שׁוֹלֵט עַל

לִיה לְמַאֲרִיָּה בְּמָה דְתַנִּינָן אֶפְלוּ הוּא נָטִיל נִשְׁמַתָּךְ
 מִינָךְ. דָּא אִיהוּ רְחִימוּ שְׁלִים דְּהָיוּ בְּתָרִין סְטָרִין. וְעַל
 דָּא אֹר דְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית נָפֶק וּלְבַתֵּר אֲגִיזוּ. כִּד
 אֲגִיזוּ נָפֶק דִּינָא קִשְׁיָא וְאַתְּכִלְלוּ תָרִין סְטָרִין בְּחֻדָּא
 לְמַהָיו שְׁלִימוּ דָּא אֶהְבָּה כְּדָקָא יָאוּת.

נְטִילִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקִיָּה. אַתָּא רַבִּי פִינְחָם
 וּנְשָׁקִיָּה וּבִרְכִיָּה וְאָמַר בּוֹדָאי קִדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא שְׁדִרְנִי חָבָא. דָּא הוּא נְהִירוּ דְקִיק דְּאָמְרוּ לִי
 דְאַתְּכִלְלִי בְּבֵיתָאִי וּלְבַתֵּר נְהִיר כָּל עֲלָמָא. אָמַר רַבִּי
 אֶלְעָזָר וְדָאִי לָא אִיצְטְרִיךְ לְאַתְנָשִׁי יִרְאָה בְּכָל
 פְּקוּדִין, כָּל שְׁכֵן בְּפִקּוּדָא דָּא אִיצְטְרִיךְ יִרְאָה
 לְאַתְדַּבְּקָא בְּהָאִי. הֵיךְ אַתְדַּבְּקָא. אֶהְבָּה אִיהִי בְּסִטְרָא
 חַד טַב בְּמָה דְאַתְמָר דִּיהֵב עוֹתָרָא וְטַב אֹרְכָא דְחֵי
 בְּנֵי מְזוּזָי, כִּדִּין אִיצְטְרִיךְ לְאַתְעָרָא יִרְאָה וּלְמַדְחַל

לשון הקודש

שְׁשִׁנְנוּ, אֶפְלוּ שְׁנוּטִל אֶת נִשְׁמַתָּךְ מִמֶּךָ. זֶה הוּא אֶהְבָּה שְׁלֵמָה בְּשָׁנֵי צִדְדִים. וְעַל
 בֶּן הָאֹר שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית יֵצֵא וְאַחֵר
 כֶּךָ נִגְנֹו. בְּשִׁנְגִּנוּ, יֵצֵא דִין קִשְׁשָׁה, וְנִכְלְלוּ
 שְׁנֵי הַצִּדְדִים יַחַד, שְׁתֵּהִיָּה שְׁלֵמוֹת
 הָאֶהְבָּה כְּרָאוּי.

נְטִילוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ. בָּא רַבִּי פִינְחָם
 וּנְשָׁקוּ וּבִרְכּוּ, וְאָמַר, בּוֹדָאי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שְׁלַחְנִי לְכָאן. זֶה הוּא אֹר קִטָּן
 שְׁאֵל יִגְרֵם הַחֲטָא. וְעַל זֶה כְּתוּב (משלי כח)

דָּלָא יִגְרוּם חוֹבָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי כח) אֲשֶׁרִי אָדָם
מִפֶּחַד תָּמִיד, בְּגִין דִּהָא כָּלִיל יֵרָא"ה בְּאַהֲבָה.

וְהִכִּי אֶצְטְרִיךְ בְּסִטְרָא אַחְרָא דְּדִינָא קְשִׁיָּא
לְאַתְעָרָא בֵּיהּ יֵרָא"ה. כִּד חָמִי דְּדִינָא קְשִׁיָּא
שְׂרִיָּא עָלָיו, בְּדִין יתַעַר יֵרָא"ה וַיִּדְחַל לְמֵאֲרִיָּה בְּדָקָא
יָאוֹת וְלֹא יִקְשָׁה לְבִיהּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי כח)
וּמִקְשָׁה לְבוֹ יָפֹול בְּרָעָה. בְּהֵחוּא סִטְרָא אַחְרָא
דְּאַקְרִי רָעָה. אֲשַׁתְּבַח יֵרָא"ה דְּאַתְאַחַדַּת בְּתָרִין
סִטְרִין וְאַתְכִּלִּילַת מַנִּיחֻו. וְדָא אִיהוּ אַהֲבָה שְׁלִימָתָא
בְּדָקָא יָאוֹת.

פְּקוּדָא תְּלִיתָאָה לְמִנְדַּע דְּאִית אֱלֹהָא רַבְרָבָא
וְשְׁלִיטָאָה בְּעָלְמָא. וְלִי־יַחְדָּא לִיהּ בְּכָל יוֹמָא
יְחוּדָא בְּדָקָא יָאוֹת בְּאַנּוֹן שְׂתִית סִטְרִין עֲלָאִין. וְלִמְעַבְד
לֹון יְחוּדָא חָדָא בְּשִׂית תְּבִין דְּשִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל וְלִכְוּנָא

לשון הקודש

בְּאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁנִּקְרָא רָעָה. נִמְצְאָת
שִׁירָאָה שֶׁנֶּאֱחָזָה בְּשְׁנֵי צַדִּים וְנִכְלָלָת
מֵהֶם, וְזוֹהִי אַהֲבָה שְׁלֵמָה בְּרָאוּי.

מִצְוָה שְׁלִישִׁית – לָדַעַת שֵׁישׁ אֱלֹהִים
גָּדוֹל וְשְׁלִיט בְּעוֹלָם, וְלִיַּחַד אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם
יְחוּד בְּרָאוּי בְּאוֹתָם שִׁשֶּׁת הַצַּדִּים
הָעֲלִיוֹנִים, וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְחוּד אֶחָד

אֲשֶׁרִי אָדָם מִפֶּחַד תָּמִיד, מְשׁוּם שְׁוֹה
כּוֹלֵל יֵרָא"ה בְּאַהֲבָה.

וְכִד צְרִיךְ בַּצַּד הָאֲחֵר שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה
לְעוֹרֵר בּוֹ יֵרָא"ה. בְּשִׁרְוָאָה שֶׁהַדִּין הַקָּשָׁה
שׁוּרָה עָלָיו, אִזּוֹ יְעוֹרֵר יֵרָא"ה וַיִּפְחַד
מִרְבּוּנוֹ בְּרָאוּי וְלֹא יִקְשָׁה לְבוֹ. וְעַל זֶה
כְּתוּב (שם) וּמִקְשָׁה לְבוֹ יָפֹול בְּרָעָה,

רעותא לעילא בהדיהו. ועל דא אחד איצטריך
 לארפא ליה (נ"א בשית) בשית תבין. ודא הוא דכתיב
 יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד. יתבנשון
 ברגין דתחות שמיא לאתאחדא ביה (יראה) למחוי
 בשלימו לשית סטרין בדקא יאות. ועם כל דא
 בהחוא יחודא איצטריך לקשרא ביה יראה דאיצטריך
 לארפא בדל"ת דאחד. דדל"ת דאחד גדולה. וחינו
 דכתיב ותראה היבשה דתתחוי ותתקשר דל"ת דאיהו
 יבשה בהחוא יחודא.

ולבתר דאתקשר תמן לעילא איצטריך לקשרא
 לה לתתא באכלוסהא בשית סטרין אחרנין
 דלתתא, פרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. דאית
 ביה שית תבין אחרנין דיחודא. בדין מה דתות יבשה
 אתעבדת ארץ למעבד פירין ואיבין ולנטעא אילנין.

לשון הקודש

שדל"ת של אחד גדולה. וחינו שכתוב
 ותראה היבשה, שתראה ותתקשר
 דל"ת, שהיא יבשה, באותו היחוד.
 ואחר שנקשרה שם למעלה, צריך
 לקשר אותה למטה עם אוכלוסיה
 בששה צדדים האחרים שלמטה, פרוך
 שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שיש בו
 שש תבות אחרות של היחוד. ואז, מה
 שהיתה יבשה, נעשתה ארץ לעשות

בשש התבות של שמע ישראל ולבון
 רצון למעלה עמהם. ועל בן צריך "אחד"
 להאריך אותו ונ"א בשש בשש תבות,
 וזהו שכתוב יקוו המים מתחת השמים
 אל מקום אחד. יתבנסו הדרגות שתחת
 השמים שתאחו בהן יראה להיות
 בשלמות לששה צדדים פראוי. ועם כל
 זה, באותו היחוד צריך לקשר בו יראה,
 שצריך להאריך בדל"ת של אחד,

וְהִינֵנוּ דְכָתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִּפְשָׁה אֶרֶץ בְּהֵוָה
 יְחֻדָּא דְלִתְתָּא אֶרְעָא רַעְוָא שְׁלִים בְּדָקָא יָאוֹת. וְעַל
 דָּא כִי טוֹב, כִּי טוֹב תִּרִי זְמִי. חַד יְחֻדָּא עֲלָאָה וְחַד
 יְחֻדָּא תַתָּאָה. בִּיּוֹן דְּאֵתְאֲחִיד בְּתִרִין סְטִרִין מִכָּאן
 וְלַחֲלָאָה תַדְשָׂא הָאֶרֶץ דְּשָׂא. אֵתְתַקְנַת לְמַעַבְדַּד פִּירִין
 וְאִיבִין בְּדָקָא יָאוֹת.

פְּקוּדָא רַבִּיעָאָה לְמַנְדַּע דִּי הוּא הָאֱלֹהִים, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר, (דברים ד) וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל
 לְבָבְךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים. וְלֹאֲתַכְּלֹלָא שְׂמָא דְּאֱלֹהִים
 בְּשְׂמָא דִּי. לְמַנְדַּע דְּאֲנִין חַד וְלִית בְּהוּ פְרוּדָא. וְהִנֵּנוּ
 רְזָא דְכָתִיב יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל
 הָאֶרֶץ. לְמַחְוֵי תִרִין שְׂמָהָן חַד בְּלָא פְרוּדָא כָּלִל.
 לֹאֲתַכְּלֹלָא מְאֹרֶת חֶסֶד בְּשְׂמָא דְּשָׁמַיִם (נ"א דְרָשִׁים) דְּאֲנִין
 חַד וְלִית בְּהוּ פְרוּדָא. נְהוּרָא אוּכְמָא בְּנְהוּרָא חִיּוּרָא

לשון הקודש

הָאֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ד) וַיִּדְעַת
 הַיּוֹם וְהַשְּׁבוֹתָ אֶל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא
 הָאֱלֹהִים. וְשִׁיכְלֹל הַשֵּׁם שֶׁל אֱלֹהִים בְּשֵׁם
 שֶׁל יי', לְדַעַת שֶׁהֵם אֶחָד וְאִין בְּהֵם פְּרוּד.
 וְהִנֵּנוּ סוּד הַכְּתוּב יְהִי מְאֹרֶת בְּרָקִיעַ
 הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאֶרֶץ, שִׁיְהִי שְׁנֵי
 הַשְּׁמוֹת אֶחָד בְּלִי פְרוּד כָּלִל, שִׁיכְלֹל
 מְאֹרֶת חֶסֶד בְּשֵׁם שֶׁל שָׁמַיִם (נ"א שְׂרָשׁוּם)
 שֶׁהֵם אֶחָד וְאִין בְּהֵם פְּרוּד. אוּר שְׁחַר

פְּרוֹת וְאִבִּים וְלִנְטַע אֵילָנוֹת. וְהִנֵּנוּ מַה
 שֶׁכְּתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיִּפְשָׁה אֶרֶץ,
 בְּאוֹתוֹ הַיְחוד שֶׁלִּמְטָה אֶרֶץ, רְצוֹן שְׁלֵם
 כְּרָאוּי. וְעַל כֵּן כִּי טוֹב כִּי טוֹב פַּעַמִּים.
 יְחוד אֶחָד עֲלִיּוֹן וְיְחוד אֶחָד תַּחְתּוֹן. בִּיּוֹן
 שֶׁנֶּאֱמָרוּ בְּשְׁנֵי צְדָדִים, מִכָּאן וְלַחֲלָאָה
 תַּדְשָׂא הָאֶרֶץ דְּשָׂא. הַתַּתְּקִנָּה לַעֲשׂוֹת
 פְּרוֹת וְאִבִּים כְּרָאוּי.

מִצְוָה רַבִּיעִית - לְדַעַת שֶׁה' הוּא

לִית בְּהוּ פִּירוּדָא וְכֻלָּא חַד. (דף יב ע"ב) וְדָא הוּא עֲנָנָא
חִיוּוּרָא דִּימָמָא וְעֲנָנָא דְאַשְׁתָּא בְּלִילִיָּא. מִדַּת יוֹם
וּמִדַּת לַיְלָה. וְלֹא תִתְּקֵן דָּא בְּדָא לְאַנְהָרָא כְּמָה
דְּאַתְמֹר לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

וְדָא חוּבָה דִּהְהוּא נָחַשׁ קַדְמָאָה חֲבֵר לְתַתָּא
וְאַתְפָּרֵשׁ לְעִילָא. וּבְגִין כֵּךְ גָּרַם מַה דְּגָרַם
לְעֻלְמָא. בְּגִין דְּאַצְטְרִיךְ לְאַפְרָשָׁא לְתַתָּא וּלְחֲבֵרָא
לְעִילָא. וְנִהוּרָא אֹכְמָא אֲצְטְרִיךְ לְאַתְאַחְדָּא לְעִילָא
בְּחִבּוּרָא חַדָּא. וְלֹא תִתְּקֵן לְבַתֵּר בְּאַכְלוּסְהָא
בְּיַחְדָּהָא וְלֹא אֲפְרָשָׁא לָהּ מִסְטָרָא בִּישָׂא. וְעַם כָּל דָּא
אַצְטְרִיךְ לְמַנְדַּע דְּאַלְהִים יְיָ כֻּלָּא חַד בְּלֹא פִירוּדָא.
יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים. וְכֵד יִנְדַּע בַּר נָשׁ דְּכֻלָּא חַד וְלֹא
יִשְׁוֵי פִירוּדָא, אֲפִילוּ הֵחָא סְטָרָא אַחְרָא יִסְתַּלַּק מֵעַל
עֻלְמָא וְלֹא אֶתְמַשֵּׁךְ לְתַתָּא.

לשון הקודש

ואור שחור צריך להאחזו למעלה בחבור
אחד, ולהאחזו אחר כך באוכלוסיה
בִּיחודָה ולהפריד אותה מן הצד הרע.
ועם כל זה צריך לדעת שאלהים ה'
הכל אחד בלי פרוד. ה' הוא האלהים.
ובשידע אדם שהכל אחד ולא ישום
פרוד, אפלו אותו הצד האחר יסתלק
מן העולם ולא ימשך למטה.

באור לבן אין בהם פרוד, והכל נדבר
אחד. וזה הוא ענן הלבן של היום וענן
של אש בלילה, מדת יום ומדת לילה,
ויתתקנו זה עם זה להאיר, כמו שנאמר
להאיר על הארץ.

וזתו החטא של הנחש הקדמוני שהוא
— חֲבֵר לְמַטָּה וְהִפְרִיד לְמַעְלָה, ומשום
כך גרם מה שגרם לעולם, משום
שצריך להפריד למטה ולחבר למעלה.

וַחֲיִינוּ רָזָא דְּכְתִיב וְהָיוּ לְמֵאֲרוֹת. הָא קְלִיפָּה בְּתַר
 מוֹחָא סְלָקָא. מוֹחָא אֹר. סְטָרָא אַחְרָא
 מָוֶת. אֹר בְּחִבּוּר דְּאַתְוּוֹן. מָוֶת בְּפִירוּדָא. וְכַד הָא
 אֹר אֶסְתַּלַּק מִתַּמָּן, מִתְחַבֵּרָא בְּאַתְוּוֹן מָוֶת דְּפִירוּדָא.
 מֵאֲלִין אַתְוּוֹן שְׂרִיאַת תְּוָה וְגֵרְמַת בִּישָׁא עַל עֲלָמָא.
 בְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית ג) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב אֶהְיֶה
 אִתְּוּוֹן לְמַפְרַע אֲשֶׁתָּאֵר מִי וְאֲנֹן אֲזִלוּ וְנָטְלוּ אוֹת
 תִּי"ו בְּהִדְיָהּ וְגֵרְמַת מוֹתָא עַל עֲלָמָא בְּמָה דְּכְתִיב
 וַתֵּרָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, הָא אוֹלִיפְנָא מִ"ם
 אֲשֶׁתָּאֵרַת יְחִידָאָה, וְאִ"ו דְּאִיהוּ חֵיִין תָּדִיר אֶתְהַפֵּכַת
 וְאֲזִלַּת וְנָטְלַת תִּי"ו דְּכְתִיב וַתִּקַּח וַתֵּתֶן וְאֲשֶׁתָּאֵלִים
 תִּיבָה דָּא וְאֶתְחַבְּרוּ אַתְוּוֹן. אָמַר לִיה בְּרִיךְ אַנְתָּ בְּרִי
 וְהָא אוֹקִימְנָא מְלָח דָּא.

פְּקוּדָא חֲמִישָׁאָה כְּתִיב, יִשְׂרָעוּ הַמִּים שְׂרִץ נֶפֶשׁ

לשון הקודש

וְגֵרְמָה מָוֶת עַל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב
 וַתֵּרָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, הָרִי
 לְמַדְנֵנוּ מִ"ם נִשְׁאַרְהָ יְחִידָה. וְאִ"ו שְׁהִיא
 חֵיִים, תְּמִיד מִתְהַפֵּכַת וְהוֹלֶכֶת וְנֹטְלַת
 תִּי"ו, שְׂכָתוֹב וַתִּקַּח וַתֵּתֶן. וְנִשְׁלָמָה
 הַתְּבָה הַזֶּה וְהִתְחַבְּרוּ הָאוֹתִיּוֹת. אָמַר לוֹ,
 בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי, וְהָרִי בְּאַרְגֵּי הַדָּבָר הַזֶּה.
 מַצֹּחַ חֲמִישִׁית – כְּתוּב יִשְׂרָעוּ הַמִּים
 שְׂרִץ נֶפֶשׁ תִּיהָ. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ שְׁלֹשׁ

וְחִינֵנוּ סוּד הַכְּתוּב וְהָיוּ לְמֵאֲרוֹת. שְׁהֵנָּה
 הַקְּלָפָה עוֹלָה אַחֵר הַמָּת. הַמָּת אֹר. הַצֵּד
 הָאֵחֶר מָוֶת. אֹר בְּחִבּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹת.
 מָוֶת בְּפִירוּד. וּבְשֶׁהָאֹר הַזֶּה מְסַתַּלַּק
 מִשָּׁם, מִתְחַבֵּר בְּאוֹתִיּוֹת מָוֶת שֶׁל פִּירוּד.
 מִהָאוֹתִיּוֹת הֵלְלוּ הַתְּחִילָה תְּוָה וְגֵרְמָה רַע
 עַל הָעוֹלָם, בְּכָתוּב (בראשית א) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה
 כִּי טוֹב. הַחֲזִירָה הָאוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע וְנִשְׁאַר
 מִי, וְהֵם הֵלְכוּ וְנָטְלוּ הָאוֹת תִּי"ו עִמָּם,

חַיָּה. בְּהַאי קָרָא אֵית תִּלַּת פְּקוּדִין. חַד לְמַלְעֵי
בְּאוּרִייתָא. וְחַד לְאַתְעֵסְקָא בְּפָרִיָּה וּרְבִיָּה. וְחַד לְמַגְזֵר
לְתַמְנִיָּא יוֹמִין וּלְאַעֲבָרָא מִתַּמָּן עָרְלָתָא. לְמַלְעֵי
בְּאוּרִייתָא וּלְאַשְׁתַּדְלָא בָּהּ וּלְאַפְשָׁא לָהּ בְּכָל יוֹמָא
לְתַקְנָא נַפְשִׁיהּ וְרוּחִיהּ.

דְּבִיּוֹן דְּבַר נָשׁ אַתְעֵסְק בְּאוּרִייתָא אַתְתַּקֵּן
בְּנִשְׁמָתָא אַחֲרָא קְדִישָׁא. דְּכְתִיב שְׂרֵץ נֶפֶשׁ
חַיָּה. נֶפֶשׁ דִּתְהִיָּא חַיָּה קְדִישָׁא. דְּכַד בַּר נָשׁ לֹא
אַתְעֵסְק בְּאוּרִייתָא לִית לִיהּ נֶפֶשׁא קְדִישָׁא. קְדוּשָׁא
דְּלַעִילָא לֹא שְׂרִיָּא עָלֵיהּ. וְכַד אַשְׁתַּדְלָא בְּאוּרִייתָא,
בְּתַהוּא רְחִישׁוֹ דְּרְחִישׁ בָּהּ זָכִי לְתַהִיָּא נֶפֶשׁ חַיָּה,
וּלְמַהֲדַר בְּמִלְאָכִין קְדִישִׁין. דְּכְתִיב, (תהלים קג) בָּרְכוּ יְיָ
מִלְּאָכֵיו, אֱלִין אֲנֹן דְּמַתְעֵסְקִין בְּאוּרִייתָא דְּאַקְרוּן
מִלְּאָכֵיו בְּאַרְעָא.

לשון הקודש

מַתְעֵסְק בַּתּוֹרָה, אֵין לוֹ נֶפֶשׁ קְדוּשָׁה,
וְהַקְדָּשָׁה שְׁלִמְעָלָה אֵינָה שׁוֹרָה עָלֵיהּ.
וְכַאֲשֶׁר מַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, בְּאוֹתוֹ הַדְּבוּר
שֶׁהוּא מְבַרֵּר בָּהּ, הוּא זֹכֶה לְנֶפֶשׁ חַיָּה
הַהִיא וְלַהֲיוֹת כְּמוֹ מִלְּאָכִים קְדוּשִׁים,
שֶׁכְּתוּב (תהלים קג) בָּרְכוּ ה' מִלְּאָכָיו. אֱלֹו
הֵם שְׁמַתְעֵסְקִים בַּתּוֹרָה שְׁנִקְרָאִים
מִלְּאָכֵיו בְּאַרְצָן.

מַצּוּת: אַחַת לְעֵסְק בַּתּוֹרָה, וְאַחַת
לְהַתְעֵסְק בְּפָרִיָּה וּרְבִיָּה, וְאַחַת לְמוֹל
לְשִׁמוּנָהּ יָמִים וּלְהַעֲבִיר מִשָּׁם הָעֶרְלָה.
לְעֵסְק בַּתּוֹרָה וּלְהַשְׁתַּדֵּל בָּהּ וּלְהַגְדִּילָהּ
בְּכָל יוֹם לְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹ וְרוּחוֹ.

שְׂפִיּוֹן שְׂאָדָם מַתְעֵסְק בַּתּוֹרָה, הוּא
נִתְקֵן בְּנִשְׁמָה אַחֲרַת קְדוּשָׁה, שֶׁכְּתוּב
שְׂרֵץ נֶפֶשׁ חַיָּה. הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַחַיָּה
הַקְדוּשָׁה הִיא. שְׂבָאֲשֶׁר אֵין אָדָם

וְדָא הוּא דְכְתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ. הֲאִי
 בְּהֵאֵי עֲלָמָא. בְּהֵהוּא עֲלָמָא תַּנִּינָן דְּזַמִּין
 קִדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְמַעְבַּד לֹון גְּדַפִּין בְּנִשְׁרִין
 וּלְאַשְׁטָא בְּכָל עֲלָמָא דְכְתִיב, (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ
 כַּח יַעֲלוּ אֲבָר בְּנִשְׁרִים. וְהִנֵּנוּ דְכְתִיב וְעוֹף יְעוֹפֵף
 עַל הָאָרֶץ דָּא אֲוִרִייתָא דְאַקְרִי מִים יִשְׂרָצוֹן וַיִּפְקֹון
 רַחֲשָׁא דְנֶפֶשׁ חַיָּה מֵאַתֵּר דִּיהֵהִיא חַיָּה יִמְשְׁכוֹן לָהּ
 לְתַתָּא כְּמָה דְאַתְמָר. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד (תהלים נא) לֵב
 טָהוֹר בָּרָא לִי אֱלֹהִים, לְמַלְעֵי בְּאוֹרֵייתָא, וּכְדִין וְרוּחַ
 נָכוֹן חֲדָשׁ בְּקֶרְבִּי:

פְּקוּדָא שְׁתִּיתָאָה לְאַתְעֶסְקָא בְּפִרְיָה וְרִבְיָה. דְּכָל
 מָאן דְּאַתְעֶסְק בְּפִרְיָה וְרִבְיָה, גָּרִים לְהֵהוּא
 נָהָר לְמַחְוֵי נְבִיעַ תְּדִיר וְלֹא יִפְסְקוֹן מִיָּמּוּי. וַיִּמָּא
 אֲתַמְלִיֵּיא בְּכָל סְטָרִין. וְנִשְׁמָתִין חֲדָתִין מִתְחַדָּשֵׁן

לשון הקודש

לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד
 (תהלים נא) לֵב טָהוֹר בָּרָא לִי אֱלֹהִים, לְעֶסֶק
 בְּתוֹרָה, וְאֵן – וְרוּחַ נָכוֹן חֲדָשׁ בְּקֶרְבִּי.
 מִצְוָה שְׁשִׁית – לְהִתְעַסֵּק בְּפִרְיָה וְרִבְיָה.
 שְׁכָל מִי שְׁמַתְעֶסֶק בְּפִרְיָה וְרִבְיָה, גָּרִים
 לְנָהָר הַהוּא לְהִיט גּוֹבַע תְּמִיד וְלֹא
 יִפְסְקוּ מִיָּמּוּי. וְהֵים מִתְמַלֵּא בְּכָל
 הַצְדָּדִים. וְנִשְׁמָת חֲדָשׁוֹת מִתְחַדָּשׁוֹת
 וַיִּצְאֹת מֵאוֹתוֹ הָאֵילָן, וַיִּצְאֹת רַבִּים

וְזֵהוּ שְׁכָתוֹב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ. זֶה
 בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְאוֹתוֹ הָעוֹלָם שְׁנִינֵנוּ,
 שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעִשׂוֹת לָהֶם
 בְּנִפְסִים בְּנִשְׁרִים וְשִׁישׁוּטוֹ בְּכָל הָעוֹלָם,
 שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) וְקוֹי ה' יַחְלִיפוּ כַּח יַעֲלוּ
 אֲבָר בְּנִשְׁרִים. וְהִנֵּנוּ מַה שְׁכָתוֹב וְעוֹף
 יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ – זֶה הַתּוֹרָה שְׁנִקְרָאת
 מִים, יִשְׂרָצוּ וַיִּצְאוּ שְׂרָץ שֶׁל נֶפֶשׁ חַיָּה
 מִהַמָּקוֹם שֶׁל הַחַיָּה הַהִיא יִמְשְׁכוּ אוֹתָהּ

וְנִפְקִין מִהַחַוָּא אֵילָנָא. וְחִילִין סְגִיָּאִין אֶתְרִבִּיאַו לְעִילָא
 בְּחֵדִי אֲנֹן נִשְׁמָתִין. הָדָא הוּא דְכֶתִיב, (בראשית א) יִשְׂרָצוּ
 הַמִּים שָׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא בְרִית קִיָּמָא קִדִּישָׁא נִהַר
 דְּנִגִּיד וְנִפְיק, וּמִיָּא דִּילִיָּה אֶתְרִבִּיאַו וְרַחֲשִׁין רַחֲשָׁא
 וְרִבּוּיָא דְנִשְׁמָתִיָּה לְהַחֲיָא חַיָּה.

וּבְאֲנֹן נִשְׁמָתִין דְּעָאֲלִין בְּהַחֲיָא חַיָּה נִפְקִי בְּמָה
 עוֹפִי דְפִרְחָן וְטָאֲסָן כָּל עֲלָמָא. וְכֹד נִשְׁמָתָא
 נִפְקָא לְהָאִי עֲלָמָא הַהוּא עוֹפָא דְפִרְחָ וְנִפְקָ בְּחֵדִי
 הָאִי נִשְׁמָתָא מִהַחַוָּא אֵילָנָא נִפְקָ עֲמִיָּה. בְּמָה נִפְקָן
 בְּכָל נִשְׁמָתָא וְנִשְׁמָתָא. תִּרְוִין, חַד מִיְמִינָא וְחַד
 מִשְׁמָאלָא. אִי זָכִי אֲנֹן נְטִרִין לִיָּה דְכֶתִיב, (תהלים צא)
 כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוָה לָךְ. וְאִי לָא אֲנֹן מְקַטְרְגִי עֲלִיָּה.

אָמַר רַבִּי פִינְחָם (דף יג ע"א) תִּלְתָּא אֲנֹן דְקִיָּמִי

לשון הקודש

שְׁפֹרְתָּ וְיִוצֵא עִם הַנִּשְׁמָה הַזֹּה, מֵאוֹתוֹ
 הָעֵץ יִוצֵא עֲמוֹ. כְּמָה יוֹצֵאִים עִם כָּל
 נִשְׁמָה וְנִשְׁמָה? שְׁנַיִם, אֶחָד מִיְמִין וְאֶחָד
 מִשְׁמָאל. אִם הוּא זֹכֶה – הֵם שׁוֹמְרִים
 אוֹתוֹ, שְׁכֵתוֹב (תהלים צא) כִּי מִלְּאֲכִיו יִצְוָה
 לָךְ. וְאִם לֹא – הֵם מְקַטְרְגִים עָלָיו.

אָמַר רַבִּי פִינְחָם, שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁעוֹמְדִים
 אֶפְסוֹרְפוֹסִים עַל הָאָדָם בְּשָׂהוּא זֹכֶה,
 שְׁכֵתוֹב (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלָיו מִלְּאָךְ מִלִּין

מִתְנַגְּדִים לְמַעַלָּה עִם אוֹתָם הַנִּשְׁמָתוֹת.
 וְהוּ שְׁכֵתוֹב (בראשית א) יִשְׂרָצוּ הַמִּים שָׂרָץ
 נֶפֶשׁ חַיָּה. זֶה בְרִית הַקֹּדֶשׁ, הַנִּהַר שְׁשׁוֹפֵעַ
 וְיִוצֵא, וְהַמִּים שְׁלוֹ מִתְרַבִּים וְשׁוֹרְצִים
 שָׂרָץ וְהַתְרַבּוּת שֶׁל נִשְׁמָתוֹ לְחַיָּה הַחַיָּה.
 וּבְאֲוֹתָן הַנִּשְׁמָתוֹת שְׁנִכְנָסוֹת לְחַיָּה
 הַחַיָּה, יוֹצֵאִים כְּמָה עוֹפּוֹת שְׁפֹרְחִים
 וְטָסִים בְּכָל הָעוֹלָם. וְכַאֲשֶׁר הַנִּשְׁמָה
 יוֹצֵאת אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה, הָעוֹף הַהוּא

אֶפְסֹרֶפְסִין עָלֶיהָ דְּבַר נֶשׁ בַּד זָכִי. דְּכַתִּיב, (איוב לג)
 אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֶךְ מִלִּין אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד
 לְאָדָם יִשְׂרָאֵל. אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֶךְ הָא חַד. מִלִּין תְּרִי.
 אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל הָא תִּלַּת. אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִשָּׁה, דְּכַתִּיב יִתִּיר, וַיִּחְנְנוּ וַיֹּאמְרוּ. וַיִּחְנְנוּ
 חַד. וַיֹּאמְרוּ תְּרִין. אָמַר לִיה לָאו הָכִי, אֶלָּא וַיִּחְנְנוּ
 דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲזוּדֵי, דְּהָא לִית רִשׁוּ
 לְאַחֲרָא אֶלָּא לִיה.

אָמַר לִיה שְׁפִיר קָא אָמַרְתָּ. וּמָאן דְּאֶתְמַנַּע מִפְּרִיָּה
 וּרְבִיָּה בְּכִיכּוּל אַזְעִיר דִּיּוֹקְנָא דְּכָלִּיל כָּל
 דִּיּוֹקְנִין. וְגָרִים לְהַהוּא נָהָר דְּלֹא נִגְדִין מִימּוֹי וּפְגִים
 קִיִּימָא קִדְשָׁא בְּכָל סְטָרִין. וְעָלֶיהָ כְּתִיב, (ישעיה טו)
 וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפּוֹשְׁעִים בִּי. בִּי וְדָאִי
 דָּא לְגוּפָא. וְנִשְׁמַתִּיהָ לָא עֵיִל לְפִרְגּוּדָא כָּלִל וְאַטְרִיד

לשון הקודש

אָמַר לוֹ, יָפָה אָמַרְתָּ, וּמִי שְׁנַמְנַע מִפְּרִיָּה
 וּרְבִיָּה, בְּכִיכּוּל מַמְעִיט אֶת הַדְּמוּת
 שְׂכּוּלָלָת אֶת כָּל הַדְּמוּת, וְגוֹרֵם לְאוֹתוֹ
 הַנֶּהָר שְׁאִין שׁוֹפְעִים מִימּוֹ, וּפְגִים אֶת
 הַבְּרִית הַקְּדוֹשׁ בְּכָל הַצְּדִידִים, וְעָלָיו
 כְּתוּב (ישעיה טו) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים
 הַפּוֹשְׁעִים בִּי. בִּי וְדָאִי זֶה לְגוּף, וְאִין
 נִשְׁמַתוֹ נִכְנָסָת לְפִרְגּוּד כָּלִל, וְהוּא נִמְרָד

אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל. אִם יֵשׁ
 עָלָיו מִלֶּאֶךְ הֵנָּה אֶחָד. מִלִּין – שְׁנִים.
 אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרָאֵל – הֵנָּה
 שְׁלֹשָׁה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן חֲמִשָּׁה, שְׁכַתּוּב
 יוֹתֵר, וַיִּחְנְנוּ וַיֹּאמְרוּ. וַיִּחְנְנוּ – אֶחָד.
 וַיֹּאמְרוּ – שְׁנִים. אָמַר לוֹ, לֹא כָּכָה, אֶלָּא
 וַיִּחְנְנוּ זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוּ, שְׁחֲרִי
 אִין רִשְׁוֹת לְאַחֲרָא אֶלָּא לוֹ.

מההוא עלמא.

פקודא שביעאה למגזר לתמניא יומין ולא עברא
 זוהמא דערלתא, בגין דההיא תיה איהי
 דרגא תמינאה לכל דרגין, ודהיא נפש דפרחא מינה
 אצטריכא לאתחזאה קמה לתמניא יומין כמה
 דאיהי דרגא תמינאה. וכדין אתחזי ודאי דאיהי
 נפש תיה. נפש דההיא תיה קדישא ולא מסטרא
 אחרא. ודא איהו ישרצו המים. בספרא דחנוך
 יתרשמון מיא דזרעא קדישא רשימו דנפש תיה.
 ודא רשימו דאת יו"ד דאתרשים בבשרא קדישא
 מכל שאר רשומין דעלמא.

יעוף יעופף על הארץ. דא אליהו דטאם כל עלמא
 בארבע טאסין למחזי תמן ביהוא גזירו
 דקיימא קדישא. ואצטריך לתקנא ליה בורסיא

לשון הקודש

מאותו העולם.

הקדושה, ולא מן הצד האחר. וזהו
 ישרצו המים. בספרו של חנוך ירשמו
 המים של זרע קדש רשם של נפש תיה.
 וזה הרשם של האות יו"ד שגורשם בבשר
 הקדש מכל שאר הרשומים של העולם.
 יעוף יעופף על הארץ – זה אליהו שטם
 את כל העולם בארבע טיסות להיות שם
 באותה המילה של ברית הקדש. וצריך

מצנח שביעית – למול לשמנה ימים
 ולהעביר את זהמת הערלה, משום
 שהתיה ההיא היא הדרגה השמינית לכל
 הדרגות, והנפש ההיא שפורחת ממנה
 צריכה להראות לפניה לשמנה ימים כמו
 שהיא דרגה שמינית, ואז ודאי נראה
 שהיא נפש תיה. הנפש של התיה ההיא

וְלֹא־דָבָרָא בְּפִימִיָּה דָּא בְּרִסְיָא דְּאַלְיָהּ"ו. וְאִי לָאוּ לָא
שְׂאֲרֵי תַמָּן. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתְּנִינִים הַגְּדֹלִים.
תְּרִין אֱלִין עֲרָלָה וּפְרִיעָה. גְּזִירוֹ דְּעֲרָלָה וּפְרִיעָה
לְבָתֵּר. וְאֲנֹן דְּכֵר וְנוֹקְבָא. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הָרוּמָשָׁת, דָּא רְשִׁימוֹ דְּאָ"ת קִימָא קִדִּישָׁא דְּאִיָּהּ
נֶפֶשׁ חַיָּה קִדִּישָׁא בְּדִקְאֻמָּרָן. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם מִיּוֹן
עַלְאִין דְּאֵתְמָשְׁכוּ לְגַבְהָ דָּאֵת רְשִׁימוֹ דָּא.

וּבְגִין דָּא אֵתְרִשִׁימוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרִשִׁימוֹ קִדִּישָׁא וְדָכִיו
לְתַתָּא, בְּגִיּוּנָא דְּאֲנֹן רְשִׁימִין קִדִּישִׁין,
לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין סָטֵר קִדִּישָׁא לְסָטֵרָא אַחֲרָא
דְּמִסְאָבוּ. אוֹף יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּין
קִדִּישָׁא, לְעַמִּין עֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת דְּאֵתִיין
מִסָּטֵרָא אַחֲרָא דְּמִסְאָבָא בְּמָה דְּאֵתְמָר. וּכְמָה
דְּרִשִׁים לֹזֶן הָכִי רְשִׁים בְּעִירִי וְעוֹפִי דְּלַחֲזֹן לְבְּעִירִי

לשון הקודש

אֵלֶיהָ שֶׁל אוֹת הַרָשָׁם הַזֶּה.
וּבִגְלָל זֶה נִרְשְׁמוּ יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁם קְדוֹשׁ
וְסִחָר לְמַטָּה. בְּדִנְמַת אוֹתָם רְשׁוּמִים
קְדוֹשִׁים, לְהַבִּיר בֵּין צַד הַקִּדְשָׁה לְצַד
הָאֲחֵר שֶׁל הַטְּמְאָה, אֵף יִשְׂרָאֵל רְשׁוּמִים
לְהַבִּיר בֵּין צַד הַקִּדְשָׁה לְעַמִּים עֲבוּרִים,
שְׂבָאִים מִצַּד הָאֲחֵר שֶׁל טְמְאָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּתְבָּאֵר. וְכְמוֹ שְׂרוּשָׁם אוֹתָם, כְּדֵּר רֹשָׁם
הַבְּהֻמוֹת וְהָעוֹפוֹת שֶׁלָּהֶם לְבְּהֻמוֹת

לְסִדֵּר לוֹ כְּפֹא, וּלְהַזְכִּיר בְּפִיו: זֶה הַכְּפֹא
שֶׁל אֵלֶיהָ"ו. וְאִם לֹא – אֵינִי שׁוֹרָה שָׁם.
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתְּנִינִים הַגְּדֹלִים –
שְׁנֵי אֵלֶּה עֲרָלָה וּפְרִיעָה. הַמִּילָה שֶׁל
הָעֲרָלָה, וְאַחֵר כְּדֵּר הַפְּרִיעָה. וְהֵם זָכָר
וְנוֹקְבָה. וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרוּמָשָׁת – זֶה
הַרָשָׁם שֶׁל אוֹת בְּרִית הַקִּדְשׁ, שֶׁהִיא
הַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַקְּדוּשָׁה כְּפִי שְׂאֻמָּרָנוּ. אֲשֶׁר
שָׂרְצוּ הַמַּיִם – הַמַּיִם הָעֲלִיוֹנִים שֶׁנִּמְשְׁכוּ

וְעוֹפֵי דְעָמִין עוֹבְדֵי עֲבֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת. וְכָאֵה
חֹלְקֵהוֹן דִּישְׂרָאֵל:

פְּקוּדָא תְּמִינָאָה לְמַרְחָם גִּיּוֹרָא (על) דְּעָאֵל לְמַגְזֵר
גְּרָמִיָּה וּלְאַעְלָא תַּחֲזֹת גְּדַפּוּי דְּשְׂכִינְתָּא.
וְאִיהִי אָעִילָא לֹון תַּחֲזֹת גְּדַפְהָא לְאַנּוֹן דְּמִתְפָּרְשָׁן
מִסְטָרָא אַחְרָא מִסְאַבָּא וּמִתְקַרְבִּין לְגַבְהָ. דְּכְתִיב
תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִי תִימָא דְּהָאִי נֶפֶשׁ
חַיָּה דְּכִלִּילָא בִּישְׂרָאֵל לְכֻלָּא הִיא אוֹדְמֶנֶת. הָדָר
וְאָמַר לְמִינָהּ. כְּמָה אַכְסְדְּרִין וְאִדְרִין דָּא לָגוּ מִן דָּא
אֵית לָהּ לְהָאִי אָרֶץ דְּאִיהִי חַיָּה תַּחֲזֹת גְּדַפְהָא.

גְּדַפָּא יְמִינָא אֵית לָהּ תִּרְיִן אַכְסְדְּרִין. וּמִהָאִי גְּדַפָּא
אַתְפָּרְשָׁן לְתִרְיִן אוֹמִין אַחְרָנִין דְּאַנּוֹן קְרִיבִין
בִּיחודָא לִישְׂרָאֵל לְאַעְלָא לֹון לָגוּ אַכְסְדְּרִין אֵלִין.
וּתַחֲזֹת גְּדַפָּא שְׂמַאלָא אֵית תִּרְיִן אַכְסְדְּרִין אַחְרָנִין

לשון הקודש

שְׁנַפֵּשׁ הַחַיָּה הוּא שְׂכָלוּלָה בִּישְׂרָאֵל הִיא
מְזֻמֶּנֶת לְכָל - תּוֹר וְאָמַר לְמִינָהּ. כְּמָה
אַכְסְדְּרָאוֹת וַחֲדָרִים זֶה לְפָנִים מִזֶּה יֵשׁ
לְאָרֶץ הוּא שְׂהִיא חַיָּה. תַּחַת כְּנַפְיָהּ.
כְּנָף יָמִין, יֵשׁ לָהּ שְׁתֵּי אַכְסְדְּרָאוֹת.
וּמִהַכְּנָף הוּא גְּפָרְדִּים לְשְׁתֵּי אַמּוֹת אַחֲרוֹת
שֶׁהֵן קְרוּבוֹת בִּיחוד לִישְׂרָאֵל לְהַכְנִיסָם
לְתוֹךְ הָאַכְסְדְּרָאוֹת הַלָּלוּ. וְתַחַת כְּנָף

וְעוֹפּוֹת שֶׁל הָעֲמִים עֲבוּ"ם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

מוֹצְחָה שְׂמִינִית - לְאַהֲבָא אֶת הַגֵּר שְׂנֵבָנָם
לְמוֹל אֶת עַצְמוֹ וּלְהַכְנִסָם תַּחַת כְּנָפֵי
הַשְּׂכִינָה. וְהִיא מְכַנִּסָה אוֹתָם תַּחַת
כְּנַפְיָהּ לְאוֹתָם שְׁנֵפָרְדִּים מִצֵּד הַסְּמָאָה
הָאֲחֵר וּמִתְקַרְבִּים אֵלֶיהָ, שְׂכְתוֹב תּוֹצֵא
הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. וְאִם תֹּאמַר

וּמִתְפָּרֵשׁ לְתָרִין אוֹמִין אַחֲרָנִין דְּאֵנוּן עֲמוּן וּמוֹאֵב.
 וּבְלִהוֹן אֶקְרוּן נָפֶשׁ חַיָּה. וּבְכַמָּה אֲדָרִין סְתִימִין אַחֲרָנִין
 וְהִיכְלִין אַחֲרָנִין בְּכָל גְּדָפָא וְגְדָפָא. וּמִנִּיחֻוּ נָפְקוּ
 רוּחִין לְאַפְרָשָׁא לְכָל אֵנוּן גִּיּוֹרִין דְּמִתְגִּירִין. וְאֶקְרוּן
 נָפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וּבְלִהוֹ עָאֲלִין תַּחֲתֵּי גְדָפֵי
 דְּשְׂכִינְתָּא וְלֹא יִתִּיר.

אֲבָל נִשְׁמַתָּא דִּישְׂרָאֵל נָפְקָא מִגּוֹ גּוּפָא דִּהְיוּ
 אֵילָנָא, וּמִתַּמֵּן פְּרָחִין נִשְׁמַתִּין לְגוֹ הָאִי אֶרֶץ
 גּוֹ מְעָהָא לְגוֹ לְגוֹ. וְרָזָא (מלאכי ג) כִּי תִהְיוּ אַתֶּם אֶרֶץ
 חֲפִץ. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל בֶּן יֶקֶר דִּהְמוּ מְעָהָא עָלֶיהָ
 וְאֶקְרוּן (ישעיה מו) הָעֲמוּסִים מִנִּי בֶטֶן וְלֹא מִגְדָּפִין לְבַר.
 וְתוֹ (דף יג ע"ב) גִּיּוֹרִין לִית לֹון חוּלְקָא בְּאֵילָנָא עֲלָאָה
 כָּל שְׂכֵן בְּגוּפָא דִּילִיהּ. אֲבָל חוּלְקָא דְלִהוֹן בְּגְדָפִין
 אִיחֻוּ וְלֹא יִתִּיר. וְגִיּוֹרָא תַּחֲתֵּי גְדָפֵי שְׂכִינְתָּא וְלֹא

לשון הקודש

שְׁמַאל יֵשׁ שְׁתֵּי אֲכִסְדְּרָאוֹת אַחֲרוֹת, וּנְפָרְדִּים לְשְׁתֵּי אֲמוֹת אַחֲרוֹת, שְׁהֶם עֲמוּן וּמוֹאֵב. וְכֻלָּם נִקְרְאִים נָפֶשׁ חַיָּה. וּבְכַמָּה חֲדָרִים סְתוּמִים אַחֲרִים וְהִיכְלוֹת אַחֲרִים בְּכָל כְּנָף וּכְנָף, וּמִהֶם יוֹצְאוֹת רוּחוֹת לְהַפְרִיד לְכָל אוֹתָם הַגְּרִים שְׁמִתְגִּירִים, וְנִקְרְאִים נָפֶשׁ חַיָּה, אֲבָל לְמִינָהּ. וְכֻלָּם נִכְנָסִים תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה וְלֹא יוֹתֵר. אֲבָל נִשְׁמַת יִשְׂרָאֵל יוֹצֵאת מִתּוֹךְ הַגּוֹף

שֶׁל הָאֵילָן הַהוּא, וּמִשָּׁם פּוֹרְחוֹת הַנִּשְׁמּוֹת לְתוֹךְ הָאֶרֶץ הַזֶּה לְתוֹךְ מְעִיָּה לְפָנֵי וּלְפָנִים, וְהַסּוֹד – (מלאכי א) כִּי תִהְיוּ אַתֶּם אֶרֶץ חֲפִץ. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל בֶּן יֶקֶר שֶׁהֵמוּ מְעִיָּה עָלָיו, וְנִקְרְאִים (ישעיה מו) הָעֲמוּסִים מִנִּי בֶטֶן, וְלֹא מִהַכְּנָפִים הַחוּצָה. וְעוֹד, לַגְּרִים אֵין חֶלֶק בְּאֵילָן הָעָלְיוֹן, וְכָל שְׂכֵן בְּגוֹף שָׁלוּ. אֲבָל הַחֶלֶק שֶׁלָּהֶם הוּא בְּכַנְפֵּים וְלֹא יוֹתֵר, וְהַגֵּר תַּחַת כַּנְפֵי

יִתִּיר גִּירֵי הַצֶּדֶק אֲנֹן יִתְּמֹן שְׂרָאן וְאַתְּאֲחֶדֶן וְלֹא
 לִגְוֹ בְּמָה דְּאַתְּמָר. וּבְגִין כֶּךָ תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה
 לְמִינָהּ. וּלְמָאן, בְּהֵמָה וּרְמֶשׂ וְחַיְתוֹ אֶרֶץ לְמִינָהּ
 בְּלָחוּ שְׂאֵבִין נֶפֶשׁ מֵהָיָה חַיָּה, אֲבָל כָּל חַד לְמִינָהּ
 בְּדָקָא חַיִּי לָהּ:

פְּקוּדָא תְּשִׁיעָא לְמִיתָן לְמִסְכְּנֵי וּלְמִיחָב לֹון
 טְרָפָא. דְּכִתִּיב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
 בְּדְמוּתֵנוּ. נַעֲשֶׂה אָדָם, מְשׁוּתָפָא כָּלִל דְּכַר וְנוֹקְבָא.
 בְּצַלְמֵנוּ, עֲתִירִי. בְּדְמוּתֵנוּ, מִסְכְּנֵי. דְּהָא מִסְטָרָא
 דְּדְבוּרָא עֲתִירִי, וּמִסְטָרָא דְּנוֹקְבָא מִסְכְּנֵי. בְּמָה דְּאֲנֹן
 בְּשׁוּתָפָא חָדָא. וְחָס דָּא עַל דָּא, וְיִהִיב דָּא לְדָא
 וְגִמִּיל לִיה טִיבוּ, חָכִי אֲצַטְרִיךְ בַּר נָשׁ לְתַתָּא לְמַחֲיוּ
 עֲתִירָא וּמִסְכְּנָא בְּחִבּוּרָא חָדָא, וּלְמִיחָב דָּא לְדָא
 וּלְגִמְלָאָה טוֹבָא דָּא לְדָא.

לשון הקודש

בְּדְמוּתֵנוּ. נַעֲשֶׂה אָדָם - מְשִׁתָּף, כָּלִל
 שֶׁל זָכָר וְנוֹקְבָה. בְּצַלְמֵנוּ - עֲשִׁירִים.
 בְּדְמוּתֵנוּ - עֲנִיִּים. שְׁהָרִי מִצַּד הַזָּכָר
 עֲשִׁירִים, וּמִצַּד הַנִּקְבָה עֲנִיִּים. כְּמוֹ שֶׁהֵם
 בְּשִׁתּוּפּוֹת אַחַת וְזֶה חָס עַל זֶה, וְזֶה נוֹתֵן
 לָזֶה וְגִמִּיל לוֹ חֶסֶד, כֶּךָ צְרִיךְ אָדָם לְמַטָּה
 שִׁיחֵיו עֲשִׂיר וְעֵנִי בְּחִבּוּר אַחֵר, וְלִתֵּת זֶה
 לָזֶה וּלְגִמִּיל חֶסֶד זֶה לָזֶה.

הַשְּׂכִינָה וְלֹא יוֹתֵר. גִּירֵי הַצֶּדֶק הֵם
 שְׂשׁוּרִים שֶׁם וְנֶאֱחָזִים, וְלֹא לַפָּנִים, כְּמוֹ
 שְׁנֵתִּבְאָר. וּמִשּׁוּם כֶּךָ תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ
 חַיָּה לְמִינָהּ. וְלִמִּי? בְּהֵמָה וּרְמֶשׂ וְחַיְתוֹ
 אֶרֶץ לְמִינָהּ. כָּלִם שׂוֹאֲבִים נֶפֶשׁ מֵהַחַיָּה
 הַהִיא, אֲבָל כָּל אֶחָד לְמִינָהּ פְּרָאוּי לָהּ.
 מִצְוָה תְּשִׁיעִית - לְחַן אֶת הָעֲנִיִּים וְלִתֵּת
 לָהֶם טְרָף, שֶׁכָּתוּב נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ

וַיֵּרְדּוּ בְּדִגַּת הַיָּם וְגו' רָזָא דְנָן חֲמִינָן בְּסִפְרָא
 דְּשִׁלְמָה מִלְכָּא, דְּכָל מָאן דְּחָם עַל מִסְכְּנֵי
 בְּרַעֲוִיתָא דְּלִבָּא, לֹא מוֹשְׁתַּנִּי דִּיּוֹקְנִיה לְעֵלָם מְדִיּוֹקְנָא
 דְּאָדָם הָרָאשׁוֹן. וְכִיּוֹן דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם אֶתְרָשִׁים
 בֵּיתָה, שְׁלִיט עַל כָּל בְּרִיָּין דְּעֵלְמָא בְּתַחוּא דִּיּוֹקְנָא.
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית ט) וּמִוֶּרְאֵכֶם וַחֲתֹכֶם יִהְיֶה
 עַל כָּל חַיַּת הָאָרֶץ וְגו' כְּלָהּ זַעֲיָן וְדַחֲלִין מִתַּחוּא
 דִּיּוֹקְנָא דְּאֶתְרָשִׁים בֵּיתָה, בְּגִין דְּדָא הוּא פְּקוּדָא
 מַעֲלִיָּא לְאַסְתִּלְקָא בַּר נָשׁ בְּדִיּוֹקְנִיה דְּאָדָם עַל כָּל
 שְׂאָר פְּקוּדִין.

מִנָּא לָן מְנַבּוּכְדִּנְצָר. אָף עַל גַּב דְּחֵלָם תַּחוּא
 חֲלָמָא, כָּל זְמַנָּא דְּהוּא מִיחָן לְמִסְכְּנֵי לֹא שָׂרָא
 עֲלִיהָ חֲלָמִיהָ. כִּיּוֹן דְּאִטִּיל עֵינָא בִּישָׂא דְּלֹא לְמִיחָן
 לְמִסְכְּנֵי, מַה כְּתִיב, (דניאל ד) עוֹד מִלְתָּא בְּפּוּם מִלְכָּא

לשון הקודש

מאותה הדמות שגִּרְשָׁמָה בו, משום שזו
 היא מצוה מעלה שיתעלה בן אדם
 בדמותו של אדם על כל שאר המצוות.
 מִנָּחִין לָנוּ? מְנַבּוּכְדִּנְצָר וְהִרְשָׁעוּ. אָף עַל גַּב
 שְׁחֵלָם אֶת הַחֲלוּם הַהוּא – כָּל זְמַן שֶׁהִיָּה
 מְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, לֹא שָׂרָה עֲלָיו חֲלוּמוֹ.
 כִּיּוֹן שֶׁהִטִּיל עֵין רָעָה שְׁלֹא לְרַחֵם עַל
 עֲנִיִּים, מַה כְּתוּב? (דניאל ד) עוֹד הִדְבֵּר בְּפִי
 הַמֶּלֶךְ וְגו'. מִיָּד הִשְׁתַּנְּתָה דְּמוּתוֹ וְנִמְרַד

וַיֵּרְדּוּ בְּדִגַּת הַיָּם וְגו' – הַסּוּד שֶׁלָּנוּ
 רָאִינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, שֶׁכָּל מִי
 שָׁחַם עַל הָעֲנִיִּים בְּרָצוֹן הִלֵּב, לֹא
 מִשְׁתַּנָּה דְּמוּתוֹ לְעוֹלָם מִדְּמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
 הָרָאשׁוֹן. וְכִיּוֹן שֶׁדְּמוּתוֹ שֶׁל אָדָם
 נִרְשָׁמָה בו, הוּא שׁוֹלֵט עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת
 שֶׁל הָעוֹלָם בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (בראשית ט) וּמִוֶּרְאֵכֶם וַחֲתֹכֶם יִהְיֶה עַל כָּל
 חַיַּת הָאָרֶץ וְגו'. כָּלֵם זַעֲיָם וּפּוֹחֲדִים

וְגו', מִיָּד אֶשְׁתַּנִּי דְיוֹקְנֵיהּ וְאַמְרִיד מִן בְּנֵי נֶשָׂא. וּבְגִין
כִּךְ נַעֲשֶׂה אָדָם. כְּתִיב הָכָא עֲשִׂיהָ, וּכְתִיב הָתָם (רות
ב) שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעִזוּ.

פְּקוּדָא עֲשִׂירָא לְאַנְחָא תְּפִלִּין וְלֹאֲשַׁלְמָא גְרָמִיה
בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה. דְּכְתִיב, (בראשית א) וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. פֶּתַח וְאָמַר (שיר השירים ז)
רֹאשֶׁךְ עָלֶיךָ בְּכֶרֶם לֹהֵט הָאִי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאַתְּמַר.
אֲבָל רֹאשֶׁךְ עָלֶיךָ בְּכֶרֶם לֹהֵט, דָּא רִישָׁא עֲלָאָה תְּפִלִּין
דְּרִישָׁא, שְׂמָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא יְהוּה בְּאַתְוֹן
רְשִׁימִין, כָּל אֶת וְאֶת פְּרִשְׁתָּא חָדָא, שְׂמָא קְדִישָׁא
גְּלִיפָא בְּסִדּוּרָא דְּאַתְוֹן בְּדָקָא יְאוּת. וְתֵנן (דברים כח) כִּי
שֵׁם יי נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ, אֲלִין תְּפִלִּין דְּרִישָׁא,
דְּאַנּוֹן שְׂמָא קְדִישָׁא בְּסִדּוּרָא דְּאַתְוִי.

לשון הקודש

וְנִתְּבָאָר. אֲבָל רֹאשֶׁךְ עָלֶיךָ בְּכֶרֶם לֹהֵט – זֶה
הָרֹאשׁ הָעֲלִיּוֹן, תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ, שְׂמוֹ שֶׁל
הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ יְהוּה בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת,
וְכָל אוֹת וְאוֹת פְּרִשָּׁה אַחַת, הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ חֲקוּק בְּסִדּוּר שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת
כְּרָאוּי. וְשָׁנִינוּ, (דברים כח) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא
עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ – אֵלּוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ,
שֶׁהֵם שֵׁם קָדוֹשׁ בְּסִדּוּר שֶׁל אוֹתִיּוֹתָיו.

מִבְּנֵי הָאָדָם. וּמִשׁוּם כִּךְ נַעֲשֶׂה אָדָם.
כְּתוּב כָּאן עֲשִׂיהָ, וּכְתוּב שֵׁם (רות ב) שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בּוֹעִזוּ.
מִצְוָה עֲשִׂירִית – לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין
וּלְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּדַמּוֹת הָעֲלִיּוֹנָה,
שְׁכָתוֹב (בראשית א) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. פֶּתַח וְאָמַר, (שיר ז) רֹאשֶׁךְ
עָלֶיךָ בְּכֶרֶם לֹהֵט הָעֵמֶדְנוּהָ

פֶּרֶשֶׁתָּא קַדְמָאָה (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָל בְּכֹר. דָּא י
 דַּאיְהוּ קִדְשׁ. בּוֹכְרָא דְכָל קוּדְשִׁין עֲלָאִין.
 פֶּטֶר כָּל רָחֵם, בְּהֵחֳוּא שְׂבִיל דְּקִיָּק דְּנִחַת מִן יו"ד
 דַּאיְהוּ אֶפְתַּח רַחֲמָא לְמַעַבְדַּ פִּירִין וְאַבִּין בְּדָקָא
 יָאוּת. וְאַיְהוּ קִדְשׁ עֲלָאָה.

פֶּרֶשֶׁתָּא תַנְיִינָא (שמות יג) וְהָיָה כִּי יִבְיָאֲךָ. דָּא ה
 הִיכְלָא. דַּאֲתַפְתַּח רַחֲמָא דִּילָה מְגוּ יו"ד
 בְּחַמְשִׁין פְּתָחִין אֲכַסְדָּרָאִין וְאַדְרִין סְתִימִין דְּבִיָּה.
 דְּהֵחֳוּא פֶטֶר דְּעֵבִיד יו"ד בְּהָאִי הִיכְלָא לְמַשְׁמַע בָּה
 קָלָא דִּי נְפָקָא מְגוּ שׁוֹפָר דָּא. בְּגִין דְּשׁוֹפָר דָּא הוּא
 סְתִימָא בְּכָל סְטָרִין, וְאַתָּא יו"ד וּפְתַח לִיָּה לְאַפְקָא
 מִיָּנִיָּה קָלָא. וְכִיּוֹן דַּאֲפְתַּח לִיָּה תְקַע לִיָּה וְאַפִּיק
 מִיָּנִיָּה קָלָא לְאַפְקָא עַבְדִּין לְחִירוֹ. וּבִתְקִיעוֹ דְּשׁוֹפָרָא
 דָּא נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. וְכָךְ זְמַן זִימְנָא אַחֲרָא

לשון הקודש

הנִסְתָּרִים שָׁבוּ. שְׁהִפְטֹר הָהוּא שְׁעֵשָׁה
 יו"ד בְּהִיכָל הָזֶה לְשִׁמְעַ בָּה קוֹל שְׁיוּצָא
 מִתּוֹךְ הַשּׁוֹפָר הָזֶה, מִשּׁוּם שְׁהַשּׁוֹפָר הָזֶה
 הוּא נִסְתָּר בְּכָל הַצְדָּדִים, וְכָא יו"ד וּפְתַח
 אוֹתוֹ לְהוּצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁפְתַח
 אוֹתוֹ, תְקַע לוֹ וְהוּצִיא מִמֶּנּוּ קוֹל לְהוּצִיא
 עֲבָדִים לְחֵירוֹת. וּבִתְקִיעַת הַשּׁוֹפָר הָזֶה
 יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְכָךְ עֲתִיד בְּפַעַם
 אַחֲרַת בְּסוֹף הַזְּמַנִּים. וְכָל גְּאֻלָּה בָּאָה מִן

פֶּרֶשֶׁתָּא ראשונה – (שמות יג) קִדְשׁ לִי כָל
 בְּכֹר, זוּ י' שְׁהִיא קִדְשׁ, הַבְּכֹר שֶׁל כָּל
 הַקִּדְשִׁים הָעֲלִיזִים. פֶּטֶר כָּל רָחֵם –
 בְּשִׁבִּיל הַדֶּק הָהוּא שְׁיוּרָד מִיּו"ד, שְׁהוּא
 פּוֹתַח אֶת רַחֲמָה לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְאַבִּים
 בְּרָאוּי, וְהוּא קִדְשׁ עֲלִיזוֹן.

הַפֶּרֶשֶׁת השנייה – (שם) וְהָיָה כִּי יִבְיָאֲךָ, זוּ
 ה' הִיכָל שֶׁנִּפְתַּח רַחֲמָה מִתּוֹךְ יו"ד
 בְּחַמְשִׁים פְּתָחִים, אֲכַסְדָּרָאוֹת וְחֻדְרִים

לְסוֹף יוֹמוֹא. וְכָל פּוֹרְקָנָא מֵהָאֵי שׁוֹפֵר אֲתִיָּא. וּבְגִין
כֵּן אֵית בָּהּ יְצִיאת מִצְרַיִם בְּפִרְשָׁתָא דָּא. דְּהָא
מֵהָאֵי שׁוֹפֵר אֲתִי בְּחִילָא דִּיּוֹד דְּפִתַּח רַחֲמָא דִּילָהּ
וְאַפִּיק קָלִיהּ לְפּוֹרְקָנָא דְעַבְדִּין. וְדָא הָאֵת תַּנְיִינָא
דְשָׁמָא קִדִּישָׁא.

פִּרְשָׁתָא תְּלִיתָאָה רָזָא דִּיחֻדָּא (דברים ו) דְשָׁמָע
יִשְׂרָאֵל. דָּא וְא"ו דְּכָלִּיל כֹּלָא, וּבִיה
יְחֻדָּא דְכֹלָא. וּבִיה אֲתִי־יַחְדָּן וְהוּא נָטִיל כֹּלָא.
פִּרְשָׁתָא רְבִיעָאָה (דברים ה) וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ, כְּלִילֹ
דְתִרִין סְטָרִין (דף יד ע"א) דְּאֲתֵּא־חֲדַת בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
גְּבוּרָה דְלִתְתָּא. וְדָא הָא בְּתֵרָאָה דְנָטִלָא לֹון
וְאֲתִכְלִילַת מִנְהוֹן. וְתַפְלִין אֲתוּן דְשָׁמָא קִדִּישָׁא אֲנוּן
מִמָּשׁ. וְעַל דָּא רֵאשִׁיךְ עָלֶיךָ בְּכַרְמֶל אֱלִין תַּפְלִין
דִּרִישָׁא. (שיר השירים ז) וְדַלַת רֵאשִׁיךְ הָיָה תַּפְלָה שֶׁל יָד

לשון הקודש

נוטל הכל. הפְּרָשָׁה הרְבִיעִית - (שם ה)
וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ, כְּלִילֹת שֶׁל שְׁנֵי צִדִּים
שְׁנֵאֲחֻזֹּת בָּהֶם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, הַגְּבוּרָה
שֶׁלִּמֶשֶׁה. וְזוֹ ה' הָאֲחֻרֹּנָה שְׁנוּטִלַת אוֹתָם
וְנִכְלָלַת מֵהֶם. וְהַתַּפְלִין הֵם מִמָּשׁ
אוֹתִיוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. וְעַל כֵּן, רֵאשִׁיךְ
עָלֶיךָ בְּכַרְמֶל - אֵלֹו תַּפְלִין שֶׁל רֵאשׁ.
וְדַלַת רֵאשִׁיךְ - הַתַּפְלָה הָיָה שֶׁל יָד,

הַשׁוֹפֵר הַזֶּה, וּמִשּׁוֹם כֵּן יֵשׁ יְצִיאת
מִצְרַיִם בְּפִרְשָׁה הַזֹּאת, שֶׁהָרִי מֵהַשׁוֹפֵר הַזֶּה
כָּא בִּכְחַת שֶׁל יוֹד שְׁפֹתַת רַחֲמָה וּמוֹצִיא
קוֹלוֹ לְגֵאֲלַת הָעַבְדִּים. וְזוֹ הִיא הָאוֹת
הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ.

פְּרָשָׁה שְׁלִישִׁית - סוּד הַיְחֻד שֶׁל שָׁמָע
יִשְׂרָאֵל (דברים ו). וְזוֹ וְא"ו שְׁכּוֹלֵלַת הַכֹּל וּבִיה
הַיְחֻד שֶׁל הַכֹּל, וּבֹו מִתְיַחֲדִים וְהוּא

דַּאִיְהִי מִסְכָּנָא לְגַבֵּי עֵילָא אוֹף הָכִי שְׁלִימוֹ אֵית לָהּ
בְּנוּנָא דְלַעִילָא.

מֶלֶךְ אֲסוּר בְּרִהְטִים (שיר השירים ז) קָשִׁיר אִיְהוּ וְאַחִיד
בְּאַנּוּן בְּתִי לְאַתְאַחַדָּא בְּהִהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא
בְּדָקָא יָאוּת. וְעַל דָּא מָאן דְּאַתְתַּקֵּן בְּהוּ אִיְהוּ הָיִי
בְּצֻלָם אֱלֹהִים. מָה אֱלֹהִים אַתְיַחַדָּא בֵּיה שְׂמָא
קְדִישָׁא, אִף הוּא אַתְיַחַד בֵּיה שְׂמָא קְדִישָׁא בְּדָקָא
יָאוּת. זָכַר וּנְקִבָּה בְּרָא אוֹתָם. תַּפְלִין דִּירִישָׁא וְתַפְלָה
שֶׁל יָד וְכָלָא חַד.

פְּקוּדָא חֲדָסָר לְעִשְׂרָא מַעֲשָׂרָא דְאַרְעָא. הָכָא אֵית
תַּרְיִן פְּקוּדִין. חַד לְעִשְׂרָא מַעֲשָׂרָא
דְאַרְעָא. וְחַד בְּבוּרֵי דְפִירֵי אֵילָנָא. וְכְתִיב (בראשית א)
הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֹרֵעַ אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
כָּל הָאָרֶץ. כְּתִיב הָכָא הִנֵּה נָתַתִּי. וְכְתִיב הָתָם (במדבר

לשון הקודש

אתם. תַּפְלִין שֶׁל ראש וְתַפְלָה שֶׁל יָד,
וְהַכָּל אֶחָד.

מַצֻּחָא אַחַת עֶשְׂרֵה - לְעִשְׂרָא מַעֲשָׂרָא
הָאָרֶץ. כָּאֵן יֵשׁ שְׁתֵּי מַצֻּחוֹת - אַחַת
לְעִשְׂרָא מַעֲשָׂרָא שֶׁל הָאָרֶץ, וְאַחַת בְּבוּרִים
שֶׁל פְּרוֹת הָאֵילָן, שְׁכָתוּב (בראשית א) הִנֵּה
נָתַתִּי לָכֶם אֶת כָּל עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֹרֵעַ אֲשֶׁר
עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ. כְּתוּב כָּאֵן הִנֵּה נָתַתִּי,

שְׁהִיא עֲנִיָּה כְּלָפִי מַעֲלָה, אִף כִּךְ שְׁלָמוֹת
יֵשׁ לָהּ כְּמוֹ שְׁלָמָעֲלָה.

מֶלֶךְ אֲסוּר בְּרִהְטִים - הוּא קָשׁוּר וְאַחֲזוּ
בְּאוֹתָם הַבְּתִים לְהֶאֱחֹז בְּשֵׁם הַקְּדוּשָׁה
הַהוּא כְּרָאוּי. וְעַל כֵּן מִי שְׁמַתַּקֵּן בָּהֶם
הוּא בְּצֻלָם אֱלֹהִים. מָה בְּאֱלֹהִים מְתִיחַד
בּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ, אִף הוּא מְתִיחַד בּוֹ
הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ כְּרָאוּי. זָכַר וּנְקִבָּה בְּרָא

(יח) וְלִבִּי לֹא הִנֵּה נָתַתִּי אֶת כָּל מַעֲשֵׂי בִישְׂרָאֵל.
וּבְכֵתִיב, (ויקרא כז) וְכָל מַעֲשֵׂי הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרִי
הָעֵץ לִי הוּא.

פְּקוּדָא תְּרִיסַר לְאַיִתָּא בְּבוּרֵי דְאַלְנָא דְכְּתִיב,
(בראשית א) וְאֵת כָּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְּרִי עֵץ
זֶרַע זָרַע. כָּל מָאן דְּאַתְחִזִּי לִי, לְכוּן אֲסִירָא לְמִיכָל.
אַתִּיר לֹון וַיְהִיב לֹון כָּל מַעֲשֵׂא דִילִיָּהּ וּבְבוּרִין
דְּאַלְנִין. נָתַתִּי לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לְדָרִין דְּבִתְרִיכוּן.

פְּקוּדָא תְּלִיסַר. לְמַעַבְד פּוֹרְקָנָא לְבְרִיָּה לְקִשְׂרָא
לִיָּהּ בְּחִיָּין. דְּתֵרִין מִמֶּנּוּ נִינְהוּ חַד דְּחִיָּין
וְחַד דְּמוֹתָא וְקִיָּמִין עָלֶיהָ דְּכַר נָשׁ, וְכַד יִפְרוֹק כַּר
נָשׁ לְבְרִיָּה, מִידָא דְּחֵהוּא מוֹתָא פָּרִיק לִיָּהּ, וְלֹא יָכִיל
לְשַׁלְטָאָה עָלֶיהָ. וְרָזָא דָא וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר

לשון הקודש

הַאִילָנוֹת. נָתַתִּי לָכֶם - לָכֶם וְלֹא
לְדוֹרוֹת שְׁאַחֲרֵיכֶם.

מִצְוָה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה - לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן לְבָנוֹ
לְקִשֵּׁר אוֹתוֹ בְּחִיָּים. שְׁשָׁנִי מִמָּנִים הֵם,
אַחַד שָׁל חַיִּים וְאַחַד שָׁל מוֹת, וְעוֹמְדִים
עַל הָאָדָם. וּבְשִׁיפְדָּה הָאִישׁ אֶת בְּנוֹ, מִיד
הַמּוֹת הַהוּא הוּא פוֹדֶה אוֹתוֹ, וְלֹא יָכוֹל
לְשַׁלֵּט עָלָיו. וְזֶה סוּד שֶׁל וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, בְּכֻלָּל, וְהִנֵּה טוֹב - זֶה

וּכְתוּב שָׁם (במדבר יח) וְלִבִּי לֹא הִנֵּה נָתַתִּי
כָּל מַעֲשֵׂי בִישְׂרָאֵל, וּכְתוּב (ויקרא כז) וְכָל
מַעֲשֵׂי הָאָרֶץ מִזֶּרַע הָאָרֶץ מִפְּרִי הָעֵץ
לִי הוּא.

מִצְוָה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה - לְהַבִּיא בְּבוּרֵי
הָאֵילָן, שְׁכָתוֹב (בראשית א) וְאֵת כָּל הָעֵץ
אֲשֶׁר בּוֹ פְּרִי עֵץ זֶרַע זָרַע. כָּל מֶה
שְׂרָאוֹי לִי, לָכֶם אֲסוּר לְמֵאכָל. הַתִּיר
לָהֶם וְנָתַן לָהֶם כָּל הַמַּעֲשֵׂר שֶׁלּוֹ וּבְבוּרֵי

עֲשֶׂה בְּכָלֵל. וְהִנֵּה טוֹב דָּא מְלַאךְ חַיִּים. מְאֹד דָּא
מְלַאךְ הַמּוֹת. וְעַל דָּא בְּהִיחֻא פּוֹרְקָנָא אֶתְקִיִּים דָּא
דְּחַיִּים וְאֶתְחַלֵּשׁ תְּהוּא דְּמוֹת. בְּפוֹרְקָנָא דָּא קִנִּי לִיה
חַיִּים כְּמָה דְּאֶתְמָר. וְהִיחֻא סְטָרָא בִּישָׂא שְׂבַק לִיה
וְלֹא אֶחֱיד בֵּיה:

פְּקוּדָא אַרְבִּיסַר לְנִטְרָא יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא, דְּאִיהוּ
יוֹמָא דְּנִיּיחָא מִכָּל עוֹבְדֵי בְּרָאשִׁית. הָכָא
כְּלִילָן תִּרְיִן פְּקוּדִין. חַד נְטִירָא דִּיּוֹם הַשַּׁבָּת. וְחַד
לְקַדְשָׁא תְּהוּא יוֹמָא בְּקַדוּשִׁיהּ. לְנִטְרָא יוֹמָא דְּשַׁבְּתָא
כְּמָא דְּאֶדְבָּרְנָא וְאֶתְעַרְנָא עֲלִיָּהוּ דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּנִיּיחָא
לְעֵלְמִין. וְכָל עֲבִידֵן בֵּיה אֲשֶׁתְּכַלְלוּ וְאֶתְעַבִּידוּ עַד
דְּאֶתְקַדְשׁ יוֹמָא. בֵּינוֹן דְּאֶתְקַדְשׁ יוֹמָא אֲשֶׁתְּאַר בְּרִיאָה
דְּרוּחִין דְּלֹא אֶתְבָּרִי לֹון גּוֹפָא. וְכִי לָא הָוָה יָדַע
קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לְאַעֲכָבָא לְקַדְשָׁא יוֹמָא עַד
דִּיתְבָּרוֹן גּוֹפִין לְהַנִּי רוּחִין. אֶלָּא אִילָנָא דְּדַעַת טוֹב

לשון הקודש

בְּרָאשִׁית. כָּאֵן כְּלוּלוֹת שְׁתֵּי מִצְוֹת –
אַחַת שְׁמִירַת יוֹם הַשַּׁבָּת, וְאַחַת לְקַדְשׁ
אוֹתוֹ הַיּוֹם בְּקַדוּשׁוֹ. לְשֹׁמֵר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁהִזְכֵּרְנוּ וְהַעֲרָנוּ עָלֵינוּ,
שֶׁהוּא יוֹם שֶׁל מְנוּחָה לְעוֹלָמוֹת, וְכָל
הַמַּעֲשִׂים נִשְׁתַּכְּלְלוּ בוֹ וְנִעֲשׂוּ עַד
שֶׁהִתְקַדַּשׁ הַיּוֹם. בֵּינוֹן שֶׁהִתְקַדַּשׁ הַיּוֹם,

מְלַאךְ חַיִּים, מְאֹד – זֶה מְלַאךְ הַמּוֹת. וְעַל
כֵּן בְּפִדְיוֹן תְּהוּא מִתְקַיֵּם זֶה שֶׁל חַיִּים,
וְנִחַלֵּשׁ אוֹתוֹ שֶׁל הַמּוֹת. בְּפִדְיוֹן הַזֶּה קוֹנֶה
לוֹ חַיִּים, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְאוֹתוֹ הַצַּד הָרַע
עוֹזֵב אוֹתוֹ וְלֹא אוֹחֵז בוֹ.

מִצְוָה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה – לְשֹׁמֵר אֶת יוֹם
הַשַּׁבָּת, שֶׁהוּא יוֹם הַמְּנוּחָה מִכָּל מַעֲשֵׂה

וְרַע אֶתְעַר הַהוּא סֵטְרָא אַחְרָא דְרַע וּבִעָא
לְאַתְתַּקְפָּא בְּעֵלְמָא וְאַתְפָּרְשׁוּ בְּמַה רוּחִין בְּכַמָּה זַיִינִין
לְאַתְתַּקְפָּא בְּעֵלְמָא בְּגוּפִין.

בִּיּוֹן דְּחֵמָא קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא כֶּךָ, אֶתְעַר מִגּוֹ
אֵילָנָא דְחַיִּי נִשְׁיבָא דְרוּחָא וּבִטֵּשׁ בְּאֵילָנָא
אַחְרָא וְאַתְעַר סֵטְרָא אַחְרָא דְטוֹב וְאַתְקַדֵּשׁ יוֹמָא.
דְּהָא בְּרִיאָו דְּגוּפִין וְאַתְעָרוּ דְרוּחִין בְּסֵטְרָא דְטוֹב
אִיהוּ בְּהַאי לִילְיָא, וְלֹא בְּסֵטְרָא אַחְרָא. וְאַלְמֵלָא
אַקְדִּים סֵטְרָא אַחְרָא בְּהַאי לִילְיָא עַד דְּלֹא יַקְדִּים
סֵטְרָא דְטוֹב, לָא יָכִיל עֲלֵמָא לְמִיקָם קַמֵּיהוּ אֲפִילוּ
רַגְעָא חֲדָא. אֲבָל אֲסוּוּתָא אַקְדִּים קֳדָשָׁא בְּרִיד הוּא
דְּדָלִיג קַמֵּיהּ קֳדוּשָׁא דִּיוֹמָא וְאַקְדִּים קַמֵּי סֵטְרָא
אַחְרָא וְאַתְקִיִּים עֲלֵמָא. וּמַה דְּחֵשִׁיב סֵטְרָא אַחְרָא

לשון הקודש

וְהִכָּה בְּאֵילָן אַחֵר, וְהִתְעוֹרֵר צַד אַחֵר שֶׁל
טוֹב וְהִתְקַדֵּשׁ הַיּוֹם. שְׁהַרֵּי בְּרִיאַת גּוּפוֹת
וְהִתְעוֹרְרוֹת רוּחוֹת בְּצַד הַטּוֹב הִיא
פְּלִילָה הַזֶּה, וְלֹא בְּצַד הָאֲחֵר. וְאַלְמֵלָא
הַקְדִּים הַצַּד הָאֲחֵר פְּלִילָה הַזֶּה טָרָם
שִׁיקְדִּים צַד הַטּוֹב, לֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לַעֲמֹד
לְפָנֵיהֶם אֲפִילוּ רַגַע אֶחָד. אֲבָל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַקְדִּים רַפּוּאָה – שְׁדִלֵּג לְפָנָיו
קֳדוּשׁ הַיּוֹם, וְהַקְדִּים לְפָנֵי הַצַּד הָאֲחֵר,
וְהִתְקַנֵּם הָעוֹלָם. וּמַה שֶּׁחֵשֵׁב הַצַּד הָאֲחֵר

נִשְׁאַרְהָ בְּרִיאָה שֶׁל רוּחוֹת שְׁלֹא נִבְרְאוּ
לָהֶם גּוּפוֹת. וְכִי לֹא יָדַע הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לַעֲבֹב לְקֳדָשׁ אֶת הַיּוֹם עַד שִׁיבְרָאוּ
גּוּפוֹת לְרוּחוֹת הַלָּלוּ? אֵלָּא עֵץ הַדַּעַת
טוֹב וְרַע עוֹרֵר אֶת אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁל
הָרַע וְרָצָה לְהִתְחַזֵּק בְּעוֹלָם, וְנִפְרְדּוּ
בְּמַה רוּחוֹת בְּכַמָּה מִיָּנִים לְהִתְחַזֵּק
בְּעוֹלָם בְּגוּפוֹת.

בִּיּוֹן שְׂרָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּךָ,
נִתְעוֹרֵר מִתּוֹךְ עֵץ הַחַיִּים נִשְׁיבַת רוּחַ

לְאַתְבְּנִי בְעֶלְמָא לְאַתְתַּקְפָּא, אַתְבְּנִי בְּהַאי לִילִיָּא
 סְטָרָא דְטוֹב וְאַתְתַּקֵּף וְאַתְבְּנוּן גּוּפִין וְרוּחִין קַדִּישִׁין
 בְּהַאי לִילִיָּא מִסְטָרָא דְטוֹב. וּבְגִין כֹּךְ עוֹנֵתָן דְּחַפְיָמִין
 דִּידְעֵי דָא מִשַּׁבַּת (דף יד ע"ב) לְשַׁבַּת.

דְּהָא כִּדִּין חֲמַאת דָּא סְטָרָא אַחְרָא דְכַמָּה דְּאִיהִי
 חֲשִׁיבַת לְמַעְבַּד, עֲבִידֵי סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. אֲזֵלָא
 וּמִשְׁטָטָא בְּכַמָּה חֲיִילִין וְסְטָרִין דִּילָהּ וְחֲמַאת כָּל אֲנוּן
 דְּקָא מִשְׁמַשִּׁי עַרְסִיָּתָהּ בְּגִלּוּיָא דְגּוּפִיתָהּ לְנַחֲוֹרָא
 דְּבוּצִינָא, וְכָל אֲנוּן בְּגִין דְּנִפְקִין מִתַּמָּן הוּא נִכְפִּין
 דְּשָׂרוּ עֲלֵיהֶּן רוּחִין מִתְּהוּא סְטָרָא אַחְרָא. וְאֲנוּן
 רוּחִין עַרְטִילָאִין דְּחִיבִיָּא דְאַקְרוּן מִזִּיקִין וְשָׂרִיָּאת
 בְּהוּ לִילִיָּת וּקְטִילַת לֹוֹן.

כִּיּוֹן דְּאַתְתַּקְדַּשׁ יוֹמָא וְשַׁלְטָא קְדוּשָׁה עַל עֶלְמָא,

לשון הקודש

אֲוֹתָם שְׁמִשְׁמָשִׁים אֶת מִטָּתָם בְּגִלּוּי שָׁל
 גּוּפָם לְאוֹר הַגֶּזֶר, וְכָל אֲוֹתָם הַפְּנִים
 שְׂיוּצָאִים מִשָּׁם הֵם נִכְפִּים, שֶׁהֵיוּ שְׂרוּיִים
 עֲלֵיהֶם רוּחוֹת מִהַצֵּד הָאַחֵר הַהוּא.
 וְאֲוֹתָם הַרוּחוֹת הָעַרְטִילָאִיות שֶׁל
 הַרְשָׁעִים שֶׁנִּקְרָאִים מִזִּיקִים, וְשׁוֹרָה בָּהֶם
 לִילִיָּת וְהוֹרֶגֶת אֲוֹתָם.

כִּיּוֹן שֶׁהִתְקַדַּשׁ הַיּוֹם וְהִתְקַדַּשׁ שׁוֹלְטָת
 עַל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ הַצֵּד הָאַחֵר מִקְטִין

לְהַבְנוֹת בְּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק, נִבְנָה בְּלִילָהּ
 הַזֶּה צֵד הַטּוֹב וְהִתְחַזֵּק, וְנִבְנָנוּ גּוּפוֹת
 וְרוּחוֹת קְדוּשׁוֹת בְּלִילָהּ הַזֶּה מִצֵּד הַטּוֹב.
 וּמִשׁוּם כֹּךְ עוֹנֵתָן שֶׁל חֲכָמִים שְׂיוּדְעִים
 אֶת זֶה מִשַּׁבַּת לְשַׁבַּת.

שְׂחָרִי אֲזִי רֹאֶה אֶת זֶה הַצֵּד הָאַחֵר,
 שֶׁכְּמוֹ שֶׁהִיא חֲשָׁבָה לַעֲשׂוֹת – עֲשָׂתָה צֵד
 שֶׁל הַקְדָּשָׁה. הוֹלֵכֶת וּמִשְׁוֹטֶטֶת בְּכַמָּה
 צְבָאוֹת וְהַצְדִּידִים שָׁלָה, וְרֹאֶה אֶת כָּל

ההוא סָטְרָא אַחֲרָא אֲזַעֲיֶרֶת גְּרָמָה וְאַטְמֶרֶת כָּל
 לִילְיָא דְשַׁבְּתָא וְיוֹמָא דְשַׁבְּתָא, בַּר מִן אֲסִימוֹן וְכָל
 בֵּת דִּילִיָּה דְאֲזִלִּי עַל שְׂרָגֵי בְטָמִירוּ לְמַחְמֵי עַל גְּלוּנֵי
 דְשִׁמוּשָׁא, וְלִבְתָּר אֲטָמְרוּן גּוֹ נֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא.
 כִּיּוֹן דְנִפְק שַׁבְּתָא, בְּמָה חַיִּילִין וּמִשְׁרַיִין פְּרָחִין
 וּמִשְׁטָטִין בְּעָלְמָא, וְעַל דָּא אֲתַקֵּן שִׁיר שֶׁל פְּנֻעִים
 דְלֹא יִשְׁלֹטוּן עַל עַמָּא קַדִּישָׁא. לָאן אֲתֵר מִשְׁטָטִי
 בְּתַהוּמָא לִילְיָא. כִּד נִפְקִי בְּבַהִילוּ וְחֻשְׁבִּין לְשַׁלְטָא
 בְּעָלְמָא עַל עַמָּא קַדִּישָׁא וְחֻמָּאן לֹון בְּצִלּוֹתָא וְאַמְרִין
 שִׁירְתָּא דָּא, וּבְשִׁירוֹתָא מִבְּדִילִי בְּצִלּוֹתָא וּמִבְּדִילִי עַל
 חַבּוּס, פְּרַחֵי מַתָּמָן וְאֲזִלִּי וּמִשְׁטָטִי וּמָטָאן לְגוֹ
 מַדְבְּרָא. רַחֲמֵנָא לְשִׁיזְבֹּן מַנְיָהּ וּמִסְטָרָן בִּישָׁא.

אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה, תִּלְתָּא אֲנוּן גְּרָמִין
 בִּישָׁא לְגַרְמִיָּהּ. חַד מָאן דְלֵיט גְּרָמִיָּה.

לשון הקודש

כְּשִׁינְצֵאִים בְּחַפְזוֹן וְחוֹשְׁבִים לְשַׁלֵּט
 בְּעוֹלָם עַל הָעָם הַקָּדוֹשׁ, וְרוֹאִים אוֹתָם
 בַּתְּפִלָּה וְאוֹמְרִים אֶת הַשִּׁירָה הַזֶּה,
 וּבִרְאשִׁית מִבְּדִילִים בַּתְּפִלָּה וּמִבְּדִילִים
 עַל חַבּוּס, פּוֹרְחִים מִשָּׁם וְחוֹלְכִים
 וּמִשְׁוֹטְטִים וּמַגִּיעִים לְתוֹךְ הַמַּדְבָּר.
 הַרְחֵקֵן יִצְיָלְנוּ מֵהֶם וּמֵהַצְדָּדִים הָרָעִים.
 אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה, שְׁלֹשָׁה
 הֵם שְׁגוּרָמִים רָעָה לְעַצְמָם: אֶחָד – מִי

עַצְמוֹ וְנִמְמָן כָּל לַיַּל שַׁבַּת וְיוֹם הַשַּׁבָּת,
 פָּרַט לְאֲסִימוֹן, וְכָל חֶבֶת שָׁלוּ שְׁחוֹלְכִים
 עַל הַנִּרוֹת בַּסֵּתֶר לְרֹאוֹת אֶת הַגְּלוּנִים
 שֶׁל הַתְּשֻׁמִּישִׁים, וְאַחֵר כִּד נִמְמָנִים
 בְּתוֹךְ נֶקֶב הַתְּהוּם הַגָּדוֹל. כִּיּוֹן שִׁינְצָא
 הַשַּׁבָּת, בְּמָה צְבָאוֹת וּמַחֲנוֹת פּוֹרְחִים
 וּמִשְׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם, וְעַל כֵּן תִּקֵּן שִׁיר שֶׁל
 פְּנֻעִים שְׁלֹא יִשְׁלֹטוּ עַל הָעָם הַקָּדוֹשׁ.
 לֹאִיזָה מְקוֹם מִשְׁוֹטְטִים בְּלִילָה הַהוּא?

תִּנְיִינָא מָאן דְּזָרַק נֶהְמָא אוּ פְרוּרִין דְּאִית בְּהוּ כְּוִית.
 תְּלִיתָאָה מָאן דְּאוּקִיד שְׂרָגָא בְּמַפְקָא דְּשַׁבְתָּא עַד
 לָא מָטוּ יִשְׂרָאֵל לְקַדּוּשָׁא דְּסִדְרָא דְּגָרִים לְנוּרָא
 דְּגִיּהֲנָם לְאַדְלָקָא בְּהָאֵי נוּרָא עַד לָא מָטָא זְמַנִּיָּהּ.
 דְּחַד דְּוִכְתָּא אִית בְּגִיּהֲנָם לְאַנּוּן דְּקָא מְחִלָּי שַׁבְתּוֹת,
 וְאַנּוּן דְּעֵנוּשִׁין בְּגִיּהֲנָם לִיִּטִּין לִיָּה לְהֵוֹא דְּאוּקִיד
 שְׂרָגָא עַד לָא מָטָא זְמַנִּיָּה, וְאַמְרִי לִיָּה (ישעיה כב) הִנֵּה
 יִי מְטִלְטִלְךָ טִלְטִלָּה גָּבֵר וְגו' (ישעיה כב) צָנוּף יִצְנַפְךָ
 צִנְפָּה בְּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם.

בְּגִין דְּלֹא יָאוּת הוּא לְאַדְלָקָא נוּרָא בְּד נָפִיק
 שַׁבְתָּא עַד דְּמַבְדִּילִי יִשְׂרָאֵל בְּצִלּוֹתָא וּמַבְדִּילִי
 עַל פְּסָא. בְּגִין דְּעַד תְּהוּא זְמַנָּא שַׁבַּת הוּא, וּקְדוּשָׁה
 דְּשַׁבַּת שְׁלִיט עֲלֵנָּא. וּבְשַׁעְתָּא דְּמַבְדִּילִין עַל פְּסָא כָּל

לשון הקודש

שְׁהֲגִיעַ זְמַנּוֹ, וְאוּמְרִים לוֹ: (ישעיה כב) הִנֵּה ה' מְטִלְטִלְךָ טִלְטִלָּה גָּבֵר וְגו', (שם) צָנוּף יִצְנַפְךָ צִנְפָּה בְּדוּר אֶל אֶרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם. מַשׁוּם שְׁאִין רְאוּי הוּא לְהַדְלִיק אֵשׁ בְּשִׁיזְצֵאת שַׁבַּת עַד שִׁיִּשְׂרָאֵל מַבְדִּילִים בְּתַפְלָה וּמַבְדִּילִים עַל הַכּוֹס, מַשׁוּם שְׁעַד אוֹתוֹ הַזְּמַן שַׁבַּת הִיא, וּקְדוּשַׁת הַשַּׁבַּת שׁוֹלֶמֶת עֲלֵינוּ. וּבְשַׁעְתָּה שְׁמַבְדִּילִים עַל הַכּוֹס, כָּל אוֹתָם הַחֲזִלוֹת וְכָל אוֹתָם

שְׁמַקְלִל אֶת עַצְמוֹ. הַשְׁנִי – מִי שֶׁזָּרַק לֶחֶם אוּ פְרוּרִים שֵׁישׁ בָּהֶם כְּוִית. הַשְּׁלִישִׁי – מִי שֶׁמְדַלֵּק נֵר בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת בְּטָרָם שְׁמֹגִיעִים יִשְׂרָאֵל לְקַדְשָׁה דְּסִדְרָא, שְׁגוֹרָם לֹאֵשׁ הַגִּיּהֲנָם לְהַדְלִיק בְּאֵשׁ הַזֶּה טָרָם שְׁהֲגִיעַ זְמַנּוֹ. שְׁמַקּוֹם אַחֵד יֵשׁ בְּגִיּהֲנָם לְאוֹתָם שְׁמַחֲלָלִים שַׁבְתּוֹת, וְאוֹתָם שְׁעֵנוּשִׁים בְּגִיּהֲנָם מְקַלְלִים אֶת אוֹתוֹ שֶׁהַדְלִיק נֵר טָרָם

אֲנִי חַיִּילִין וְכָל אֲנִי מִשְׁרִיין דְּאַתְמָנָן עַל יוֹמֵי דְחֹל,
כָּל חַד וְחַד יְתִיב לְאַתְרִיהּ וּפּוֹלְחָנֶיהּ דְּאַתְמָנִי עֲלֵיהּ.

בְּגִין דְּכַד עָאל שַׁבְּתָא וְאַתְקַדַּשׁ יוֹמָא, קִדְּשׁ אֶתְעַר
וְשִׁלִּיט בְּעָלְמָא, וְחֹל אֶתְעַדִּי מִשׁוֹלְטָנוּתָא
דִּילֵיהּ, עַד שַׁעְתָּא דְנָפִיק שַׁבְּתָא לָא תִּיבִין
לְאַתְרֵיהּ. וְאַף עַל גַּב דְּנָפִיק שַׁבְּתָא לָא תִּיבִין
לְאַתְרֵיהּ. עַד זְמַנָּא דְאַמְרֵי יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ אַתָּה יי
הַמְבָדִיל בֵּין קִדְּשׁ לְחֹל. בְּדִין קִדְּשׁ אֶסְתַּלַּק, וּמִשְׁרִיין
דְּאַתְמָנִיאוּ עַל יוֹמֵי דְחֹל מִתְעַרִין וְתִיבִין לְאַתְרֵיהּ.
כָּל חַד וְחַד עַל מִטְרִיהּ דְּאַתְפֻּקֵּד עֲלֵיהּ. וְעַם כָּל דָּא
לָא שְׁלֵטִין עַד דִּיהֶון נְחוּרִין מִרְזָא דְשִׁרְגָא. וְכִלְחוֹן
אַקְרוּן מְאוּרֵי הָאֵשׁ בְּגִין (דְּמִנְהוּרָא דְנוּרָא דְנִגְדָא) (נ"א דְמִרְזָא דְעִסְמוּדָא
דְנוּרָא) וּמִיִּסּוּדָא דְנוּרָא אֶתְיָאן בְּלָהוּ וְשְׁלֵטִין עַל עֲלָמָא
תַּתָּא. וְכָל דָּא בַד בַר נָשׁ אֲדָלִיק שִׁרְגָא עַד לָא

לשון הקודש

הַמְבָדִיל בֵּין קִדְּשׁ לְחֹל. אִין הַקִּדְּשׁ
מִסְתַּלַּק, וְהַמְבָדִיל שֶׁהִתְמַנּוּ עַל יְמוֹת
הַחֹל מִתְעַרְרִים וְשָׁבִים לְמִקּוֹמָם, כָּל
אַחַד וְאַחַד עַל מִשְׁמֶרֶתוֹ שֶׁהִפְקֵד עֲלֵיהּ.
וְעַם כָּל זֶה לֹא שׁוֹלְטִים עַד שִׁיְהִיו אֲזוּרִים
מִסּוּד הַגֵּר. וְכֵלָם נִקְרְאִים מְאוּרֵי הָאֵשׁ,
מִשּׁוּם (וְשִׁמּוֹר הָאֵשׁ שֶׁשׁוּפָּע) וְנ"א שֶׁמֶסּוּד עִסְמוּד
הָאֵשׁ וּמִיִּסּוּד הָאֵשׁ בָּאִים כָּלָם וְשׁוֹלְטִים
עַל הָעוֹלָם הַתַּתָּוִן. וְכָל זֶה בְּשִׁאֲדָם

הַמְבָדִיל שֶׁהִתְמַנּוּ עַל יְמוֹת הַחֹל, כָּל
אַחַד וְאַחַד יֵשׁוּב לְמִקּוֹמוֹ וְלַעֲבוּדָתוֹ
שֶׁהִתְמַנּוּ עֲלֵיהּ.

מִשּׁוּם שֶׁשֶּׁנִּבְנְסָה שַׁבַּת וְהִתְקַדַּשׁ
הַיּוֹם, הַקִּדְּשׁ מִתְעַרֵּר וְשׁוֹלֵט בְּעוֹלָם,
וְהַחֹל מִתְבַּטֵּל שְׁלֵטוֹנוֹ, עַד הַשְׁעָה
שִׁיּוּצֵאת הַשַּׁבַּת לֹא שָׁבִים לְמִקּוֹמָם. וְאַף
עַל גַּב שִׁיּוּצֵאת שַׁבַּת, לֹא שָׁבִים לְמִקּוֹמָם
עַד הַזְמַן שִׁיִּשְׂרָאֵל אוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה יי

שְׁלִימוֹ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשָׁא דְסִדְרָא.

אָבֵל אִי אִיהוּ מִמֵּתִין עַד דִּי־שְׁלִימוֹ קְדוֹשָׁא דְסִדְרָא,
 אַנּוּן תִּיבִין דִּגִּיהֶנּוּ מִצְדִּיקִין עַל־יְהוּ דִּינָא
 דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאַנּוּן מְקַיְיֵמי עַל הַהוּא בַּר נָשׁ
 כָּל בְּרָכָאן דְקָא אָמְרִי צְבוּרָא (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ
 הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם (דברים כח) בְּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבְרוּךְ
 אַתָּה בַּשָּׂדֶה וְגו'. (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם
 רָעָה יִמְלִטְהוּ יִי. בְּיוֹם רָע מִיבְעֵי לִיה, מָאי בְּיוֹם
 רָעָה. יוֹמָא דְשִׁלְטָא הֵהִיא רָעָה לְמִיסַב נִשְׁמַתִּיהָ.
 אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל דָּא הוּא שְׂכִיב מְרַע לְאַסָּא
 לִיה מִחֻבּוֹי גִּבִּי קָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. דְּבַר אַחֵר דָּא
 יוֹמָא דְדִינָא שְׂרִיא עַל עֲלָמָא אֲשֶׁתִּזְיֵב מִנִּיה בְּמָה
 דְאַתְמָר בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יִי. יוֹמָא דְאַתְמָסַר דִּינָא
 לְהַהוּא רָעָה לְשִׁלְטָאָה עַל עֲלָמָא (חסר): (דף טו ע"א).

לשון הקודש

מַדְלִיק גַּר טָרַם הַשְּׁלִימוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַקְדָּשָׁה דְסִדְרָא.
 אָבֵל אִם הוּא מִמֵּתִין עַד שְׁנִשְׁלִימוֹ קְדָשָׁה
 דְסִדְרָא, אוֹתָם הִרְשָׁעִים שְׂבִנְיָהֶנּוּ
 מִצְדִּיקִים עֲלֵיהֶם אֶת דִּינוֹ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וְהֵם מְקַיְיֵמים עַל אוֹתוֹ הָאִישׁ כָּל
 הַבְּרָכוֹת שְׂאוּמְרִים הַצְּבוּר (בראשית כז) וַיִּתֵּן
 לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם (דברים כח) בְּרוּךְ
 אַתָּה בָּעִיר וּבְרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה וְגו'. (תהלים

מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ
 ה'. בְּיוֹם רַע הָיָה צָרִיךְ לְהִיטֵל, מַה זֶּה בְּיוֹם
 רָעָה? הַיּוֹם שֶׁשׁוֹלֶמֶת הִרְעָה הֵהִיא לְקַחַת
 אֶת נִשְׁמָתוֹ. אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל – זֶהוּ
 שְׂכִיב מְרַע לְרַפָּא מִחֻטָּא אֲצִל הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. דְּבַר אַחֵר – זֶה הַיּוֹם שֶׁהִדִּין
 שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם, נִצּוֹל מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ ה'. הַיּוֹם שֶׁנִּמְסַר הַדִּין
 לְאוֹתָהּ רָעָה לְשִׁלְטַת עַל הָעוֹלָם.